

ཐེག་ཆེན་ཚུལ་འདུག།

གཞུང་མཇོང་པ་པོ། ཀུན་མཁྱེན་རིང་ཟོམ་ཆོས་འབའ་།
ས་འཕད་མཇོང་པ་པོ། མ་འགྲོ་ཆོས་པ་ལྷ་ཤེས་རབ།
སྤ་འབྱུང་མཐོ་སྒོ་བ་མདོ་སྤ་གས་རིག་པ་འི་འབྱུང་གནས་གླིང་།

དཀར་ཆག

༥ སྐབས་དང་པོ།

ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེམ་ལྟ་བུར་མགོ་མཉམ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ།	1
ཐོག་མ་ལ་ཁོར་བའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པ་དང་དེའི་གཉེན་པོར་དགོས་པ་མཛོར་བསྟན།	1
རྒྱས་པར་བཤད་པ།	3
ཐོག་པ་འོག་མ་བསྟན་པ།	3
ཉན་ཐོས་གྱི་ཐོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བསྟན་པ།	3
རང་རྒྱལ་ཐོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བསྟན་པ།	9
ཐོག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བརྟགས་པ།	10
སེམས་ཅོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བརྟགས་པ།	10
དབུ་མ་དང་གསང་སྔགས་བྱམ་མོང་དུ་སྐྱེམ་སྤྲིན་གྱི་སོགས་དཔེས་བསྟན་པ།	31
སྐབས་བསྟུན་པ།	40

༥ སྐབས་གཉིས་པ།

ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མར་མགོ་མཉམ་བསྟན་པར་མི་འབྲང་པའི་བརྒྱལ་ལན།	42
གཞུང་འཕྲུགས་པ།	42
ཡུང་པོ་དང་སྐྱེ་མར་མགོ་མཉམ་དུ་མི་རུང་བར་སེམས་པར་བརྒྱལ་བ།	42
བརྒྱལ་བའི་ལན་བསྟན་པ།	43
རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་རྒྱ་ནམ་ཡང་མི་ལྷོག་པར་སེམས་པའི་བརྒྱལ་བ།	51
བརྒྱལ་བའི་ལན་བསྟན་པ།	51
སྐྱེ་མར་མགོ་མཉམ་དུ་མི་འབྲང་པ་ལ་བརྒྱལ་བ།	56
བརྒྱལ་བའི་ལན་བསྟན་པ།	56
སེམས་འཁོར་བར་འཆིང་བ་མི་འབྲང་པར་བརྒྱལ་བ།	76
བརྒྱལ་བའི་ལན་བསྟན་པ།	77
སེམས་ཅན་འབྲུལ་མི་སྲིད་པའི་དོགས་པར་བརྒྱལ་བ།	83
བརྒྱལ་བའི་ལན་བསྟན་པ།	84
དགོས་པ་བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་སྐབས་ཀྱི་མཁུག་བསྟུ་བ།	92

༥ སྐབས་གསུམ་པ།

སྐྱུ་མའི་མིང་འཛིན་ཐེག་པ་གཞན་དང་ཚོགས་ཆེན་ལྟ་བའི་ཤན་འབྱེད་པ།	94
དྲི་བའི་སློན་ས་མདོར་བསྟན།	94
མཉམ་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ།	94
དྲི་བ།	94
རྒྱས་ལའད།	94
སྒྲུང་བ་ལ་མཆོན་ཉིད་ཡོད་མེད་དྲིས་ཏེ་ལན་བསྟན་པ།	94
དྲི་བའི་སློན་ས་མདོར་བསྟན་པ།	98
མཆོན་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དང་ཡོད་པའི་བྱུང་བྱེས་ཏེ་ལན་རྒྱས་པར་ལའད་པ།	99
ལུ་སྟེགས་ཅན་འདོད་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པ།	101
ནང་པ་བྱེ་མདོ་སྒྲུབ་མེད་དུ་བསྟན་པ།	103
སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ།	106
དབུ་མ་པས་དེ་ལས་འཕགས་ཚུལ།	108
དེ་ལས་འཕགས་པ་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཚུལ།	109

དབུ་མ་ལས་ལྷག་ཚུལ་གྱིས་མཛོར་བསྟན་པ།	109
བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱེ་བ།	111
སྤོན་གྱི་མ་ཁན་པོ་རྣམས་གྱིས་བྱེ་ཚུལ།	111
ཉོག་སྒྲིང་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར།	117
ལྟ་བུ་འཛིན་བཅས་འཛིན་མེད་གྱི་བྱུང་པར།	126
ཞར་ལ་སྤོང་ཚད་བསྟན་པ།	126
ཐོགས་པ་ཆེན་པོའི་བྱུང་ཆོས་དྲུག་བྱེ་བྲག་ཏུ་ལཡན་པ།	128
གཉིས་མེད་གྱི་ལྟ་བུ་བསྟན་པས་མཐུག་བསྟུ་བ།	135

༥ སྐབས་བཞི་པ།

ཐོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་རིགས་པས་མི་གཞོད་པར་བསྟན་པ།	137
སྤྱོད་རིགས་པའི་བསྟན་ཆོས་འགལ་བར་དོགས་སྤོང་བྱུན་མོང་དུ་བཞོད་པ།	137
རྒྱས་ལཡན།	138
སྤོང་བསྟན་ཆོས་དང་མི་འགལ་བའི་ཚུལ།	138

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྲུལ་ལོང་དང་འབྲེལ་འདྲིའི་དམིགས་པ་མཆོད་ཉིད་སོགས་ལ་དབྱེད་པ།....	138
ཐ་སྐད་ཀྱི་བྱུང་འཕགས་ཆོག་གི་ཚྲོགས་ཆེན་གྱི་ཆེ་བ་ལག་པ།	142
དངོས་པོ་དག་གི་སྤྱུ་བ་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ།	146
མདོར་བསྟན་པ།	146
རྒྱས་ལག་པ།	148
དོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱུ་བ་པ།.....	154
དོ་བོ་ཐ་དད་བསྐྱུས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་སྐྱུ་བ་པ།.....	155
རིགས་པའི་བསྟན་ཆོས་ཀྱིས་ཚྲོགས་ཆེན་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཚུལ།	160
དག་གི་སྤྱུ་བ་ཀྱི་རིགས་པས་ཚྲོགས་ཆེན་ལ་མི་གཞོད་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ།	160
རྒྱས་ལག་པ།	161
རིགས་པ་བཞིའི་དོ་བོ་དོས་བཟུང་བ།	161
དེའི་སེལ་བ།.....	161
ཡུལ་དང་ཆོད།.....	161
ཐལ་བ་བཞི་དོས་བཟུང་བ།	162
ཆོས་ཉིད་དང་མདོན་སྤྲུལ་རྒྱས་པར་ལག་པ།.....	163

བྱེབ་གཏུ་ནལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་འདོད་ཚུལ་ལགན་པ།.....	165
དེའི་དོགས་པ་སྤོང་བ།	168
དོགས་པ་བཞོད་པ།.....	168
ལན་བསྟན་པ།	168
ཐོགས་ཆེན་ལ་འཕྲུག་ཟིགས་པར་གདམས་པ།	169

༥ སྐབས་ལྔ་པ།

ཐོགས་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ཉིད་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ།.....	170
ཐོགས་པ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན།	170
མདོར་བསྟན་པ།	170
བྱང་སེམས་ཐིག་ལེ་སོགས་ལགན་པ།.....	172
མདོར་བསྟན་པ།	172
རྒྱས་པར་ལགན་པ།.....	174
གཉིས་པ།	175

གསུམ་པ།	176
གཞུང་ལའད་པ།	177
རྒྱུ་རྟེན་ལུང་།	178
ཆེ་བ་རྣམ་པ་ལྔ།	181
མདོར་བསྟན་པ།	181
རྒྱལ་པར་ལའད་པ།	181
ཆེ་བ་རྣམ་པ་ལྔའི་རང་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱལ་པར་ལྟ་བ།	181
ཐིག་ལེ་ཆེན་པོ་དུག་གི་རང་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱལ་པ།	184
གོལ་སྐྱབ་ཡོད་པའི་གོ་དོན་སྤྱིར་བསྟན་པ།	186
གོལ་སྐྱབ་སེ་སེའི་དོན་ཞིབ་ཏུ་ལའད་པ།	196
གོལ་སྐྱབ་སེ་སེར་མདོར་བསྟན་པ།	196
རྒྱལ་པར་ལའད་པ།	197
གོལ་ས་ཉེར་གསུམ་ལའད་པ།	197
བྱང་རྒྱུ་གྱི་གོལ་ས་གསུམ།	197
བསམ་གཏན་གྱི་གོལ་ས་གསུམ།	203

ཡེཤེས་ཆེན་པོ་བདེ་བའི་ནུམ་པ་ལ་ཆགས་པའི་གོལ་ས།	208
འཛིག་རྟེན་མངོན་མཐོའི་གོལ་ས།	209
འབྲས་བུ་ཕྱི་འབྲུང་རེ་སྟོན་གྱི་གོལ་ས།	210
ལུང་གི་གོལ་ས།	211
ལུང་སྟོང་འདོགས་གྱིས་ཟིན་པའི་གོལ་ས།	211
ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་གོལ་ས།	212
དམ་ཆོག་གི་གོལ་ས།	213
དེ་ལ་རྒྱུའི་གོལ་ས།	213
བདེ་བ་འཐོབ་པར་འདོད་ནས་སྟོལ་བའི་གོལ་ས།	214
བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་མཆོན་མ་ཐུ་མའི་གོལ་ས།	215
མཆོན་མ་རགས་པའི་གོལ་ས།	215
ཐམ་ཆོས་གྱི་གོལ་ས།	216
ཆོས་ལས་ཆོས་མི་འབྲུང་བའི་གོལ་ས།	216
ཆོས་ལ་ཆོས་མི་ལྟོས་པའི་གོལ་ས།	216
ཆོས་གྱིས་ཆོས་མི་རྟོགས་པའི་གོལ་ས།	218

སྒྲིབ་པ་བདུན།.....	218
བསྐྱེད་པའི་སྒྲིབ་པ།.....	218
དང་པོ།.....	218
གཉིས་པ།	219
གསུམ་པ།.....	220
རྣལ་འབྱོར་གྱི་བྱ་བ་དོན་གྱིས་མ་ཟིན་ཏེ་ཉོན་མོངས་པས་ཟིན་པའི་སྒྲིབ་པ་གསུམ། ..	222
ཐ་མ་གསུམ་པ་ལུང་སྒྲོ་སྒྲུར་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲིབ་པ།	223
ཡིན་པ་རྣམ་པ་གསུམ།.....	224
གདིང་ཆེན་པོ་གསུམ།	225
མན་ངག་གི་རྩ་བ་གསུམ།.....	226
ཐིག་ལེ་ཆེན་པོ་གཅིག་གིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གདར་ག་བཅད་པ།	227
ཐམས་ཅད་སངས་མ་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཆེ་བས་ལ་ཟླ་བ།.....	227
བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གཞག་ཐབས་བསྟན་པ།	229
ཤེས་བཞིན་ཆེན་པོའི་སྣོད་གྱིས་བབྱུང་བ།.....	229
བཏང་སྟོམས་ཆེན་པོའི་ངང་དུ་གཞས་པ།.....	232

ནམ་གཞག་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ།	235
རྒྱུ་རྟེན་ལུང་དོན་དང་བཅས་སོ་སོར་ལའད་པ།	236
བསམ་གཏན་གྱི་གོགས་སྒྲ་མོ་ངོས་བཟུང་བ།	256
གོམས་པ་གྲོང་དུ་གྱུར་པའི་ཚད།	264
བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གོམས་པ་གྲོང་དུ་གྱུར་པའི་ཚད།	264
བྱང་ཆུབ་སེམས་གྲོང་དུ་གྱུར་པའི་བོད་རྟགས་བསྟན་པ།	271
བྱང་ཆུབ་སེམས་གྱི་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཙམ་ལའད་པ།	273
མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་སྐྱུ་གཉིས་འོག་མའི་ཐེག་པ་ལས་འཕགས་ཚུལ།	273
སྒྲིན་ལས་ཆེན་པོ་འགོག་མེད་དུ་འཆར་ཚུལ་ལུང་དང་བཅས་པ།	276
མཐུག་བསྐྱུ་བ།	280

ལྷོ་སྐབས་དུག་པ།

མཚམས་སྒྱུར་བའི་སྒྲོན་ས་མདོར་བསྟན་པ།	282
རྒྱས་པར་ལའད་པ།	283

རྒྱལ་ཚལ་ཉིད་ཐེག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ།	283
ཞི་ལྷག་གི་སྐྱོན་ལགས་པ།	283
ཆམ་རྟོག་གི་གཡེང་སྐྱོན་ཕྱ་རགས་ལགས་པ།	286
སྤྱིར་ལགས་པ།	286
བྱེ་བྲག་ལམ་སྒྲིབ་ཚུལ།	288
ཉེས་པ་ལྷ་སྟོང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསམ་གཏན་སྒྲུབ་ཚུལ།	290
ཕུང་ལམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་ལ་བཟུང་བཏགས་བཀག་བྱེ་བཅོམ་པའི་ཉིང་འཛིན།	291
སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་གདུལ་བར་དཀའ་བ།	295
འབྲས་བུ་རྩེ་རྩེ་ཐེག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ།	298
སྤྱིར་བ་ཡན་ལག་དུག་ལྷན་དུ་སྤྱིར་བསྟན་ཚུལ།	298
ལུས་ལ་དམིགས་པ།	304
སེམས་ལ་དམིགས་པ།	307
ལྷ་ལ་དམིགས་པ།	308
ལྷ་ཡི་རང་བཞིན།	308
སྒོམ་ཐབས།	310

ལྷ་ཡི་དབྱེ་བ།	312
སྐབས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བ།	314
གཞུང་དོན་བསྐྱོམས་ཏེ་བསྟན་བ།	315
བསྐྱོམས་ཆོག་	315
གཞུང་འདི་སློ་སྦྱར་བྲལ་བའི་རྒྱུ་མཆོག་.....	315
ཐེག་མཆོག་མཉམ་པའི་ལྷ་བའི་དོན་རྟོགས་པར་སློན་བ།	316
མཇུག་བྱང་རྫོགས་པར་སློན་བ།	316

༡༡། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་འདུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ བསྟན་བཅས་བཞུགས་སོ།།

སྒྲོ་སྒྲུང་བྲལ་བའི་དངོས་སྟོབས་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ཐེག་མཆོག་
མཉམ་པའི་དོན་ལ་འདུག་པའི་གཞུང་བཟང་འདི་ཉིད་འཆད་པ་ལ། ཇི་སྐད་
དུ་ཆོས་རྣམས་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ཞེས། གསུང་རབ་སྒྲིལ་གྲགས་མེད་ཀྱི། སྒྲུ་མ་
སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་སྟོགས་དང་། ཁགོ་མཉམ་ཉིད་དུ་སྟོན་བྱེད་པ། རེས་དོན་རྗེགས་
པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ། ཚུལ་འདི་སྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ། བརྒྱལ་ལན་བཅས་ཤིང་
ཤན་དང་བཅས། རིགས་པས་གཞོད་མེད་ཚུལ་དང་བཅས། རེས་དོན་བྱང་
ཅུབ་སེམས་ཀྱི་དོན། རང་བཞིན་དང་ནི་ཆེ་བ་དང་། གོལ་སྒྲིབ་དང་ནི་གཞག་
ཐབས་ཀྱང་། བརྒྱད་པའི་ཐབས་བཅས་བསྟན་པ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་
སྐབས་དུག་ཏུ་བཞུགས་པ་ལས། ལྟ་བའི་དོན་ལ་ཚུལ་མེད་དུ་གནས་ཅུས་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་སྐབས་དང་པོ་ལྟ་བསྟན་པ་དང་། ཚུལ་མེད་དུ་གནས་མི་
ཅུས་པའི་དབང་དུ་བརྒྱད་ཐབས་སྐབས་དུག་པ་བཤད་པ་དང་། གཞུང་དོན་

སྒོམ་དུ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་མཚུགས་བསྟུ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལའང་
ལྷ་ལས། སྐུ་བས་དང་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུར་མགོ་མཉམ་ཉིད་དུ་
བསྟན་པ་ལ། ཐོག་མ་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་གཉེན་
པོར་དགོས་པ་བཅས་མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། མཚུགས་སྟུང་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ནི།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ལ་འཚུགས་པ་མདོ་ཙམ་བཟོད་པ། གང་ཟག་གང་དག་
འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཐར་བར་འདོད་ཅིང་། ལྷན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་བསྐྱུ་
བར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཐོག་མ་ཁོ་ནར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
ལ་བརྟག་པར་རིགས་སོ།།

གང་གི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཅིངས་ཏེ། འགོ་བ་རྣམས་འཁོར་
བའི་རྒྱ་མཚོར་འབྱུངས་སོ། །ཞེས་བཀའ་སྤྱི་ལས་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
འོག་ཏུ་དེ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ལམ་གྱི་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་
པ་ཞིག་བཅུ་ཏེ། དེ་ལ་གོམས་པར་བྱ་བར་རིགས་སོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཉོན་
མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པར། དེའི་གཉེན་པོ་འང་ཁོང་དུ་

ཆུད་པར་མི་འགྱུར་ལ། དེ་དག་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་ན་གོམས་པར་བྱ་བའི་ཐབས་
ཀྱང་མི་ཤེས་ཏེ། དེ་རྣམས་དང་མ་བྲལ་ན་ཐར་པའི་གོ་སྐབས་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འདི་དག་ཙམ་གྱིས་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་
གི་ཕྱིར་སེམས་གྱི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དང་། སེམས་འབྱུང་པའི་གནས་
སྐབས་དང་། སེམས་མ་འབྱུང་པའི་གནས་སྐབས་ཙམ་ཤེས་པས། ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་
ལྟར། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སློ་བྱིགས་གཅིག་ལ་སྦྱེས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་ལའད་ལ། ཐེག་པ་འདོག་མ་དང་གོང་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ཐེག་པ་འདོག་མ་ལའང་ཉན་རང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ཐེག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་བརྟག་པ་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ།
འདི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་
ཏེ། དེས་འགྲོ་བ་རྣམས་བཅིངས་པར་གྱུར་ཏམ། འོན་ཏེ་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྣམས་
མེད་ཀྱང་བཅིངས་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ཞེས། ཉོན་མོངས་པ་

རྣམས་ལ་ནི་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཇུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་ཤེས་སོ།།

ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་ལས། འཕགས་པ་དབྱ་བཙམ་
བ་རྣམས་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་ཉན་མོངས་པ་མཐོང་བ་དང་བསྐྱོམས་པས་
སྤང་བར་བྱ་བ་མཐའ་དག་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཏེ། སྤྱིད་པར་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་
ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས། དབྱ་བཙམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་
གྲགས་ན། འདི་ལྟར་དབྱ་བཙམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་ཉན་མོངས་པ་
དེ་རྣམས་ལ། ཇུས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་བརྟགས་ན། ཇུས་ཀྱི་རྣམ་
གྲངས་རྙེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ཞིག་འདི་ལྟར། མཐོང་བས་སྤང་
བར་བྱ་བའི་ཉན་མོངས་པ་རྣམས་ལས། སྤྱག་བསུལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་
བ་དེ་དག་དང་། ཀུན་འབྱུང་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་
ཇུས་གཅིག་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་ཇུས་ཐ་དད་རེ་རེ་ཡོད་ཅེས་བརྟག་གང་ན། དེ་ལ་
ཇུས་གཅིག་ཡིན་པར་གྱུར་ན་ནི། སྤྱག་བསུལ་མཐོང་བས་སྤང་བ་འབའ་ཞིག་
སྤངས་པས། ཐམས་ཅད་སྤྱོད་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ལམ་གཞན་བསྐྱོམ་པ་
དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ།།

གཤམ་ཏེ་རྒྱལ་ཐ་དང་རེ་རེ་ཡོད་དོ་ཞིན། དེ་ལྟ་ན་ནི་བདེན་པ་བཞི་ནི། ཤེས་བྱ་
མ་ལུས་པ་མཛོར་བསྐྱུས་ནས་བདེན་པ་བཞིར་རྣམ་པར་སྤྱེ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་པས།
ཡུལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་དབང་གིས། སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་
པའང་བཞི་བཞིར་འགྱུར་བར་གཏོན་མི་ཟ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་ནི་ཤེས་བྱའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་
བ་ལ་གྲངས་ངེས་པར་གཟུང་བ་མེད་དེ། འདི་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱུལ་གྱི་བདེན་པ་
འབའ་ཤིག་ལའང་མི་ཉག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱུལ་བ་དང་། སྟོང་པ་དང་། བདག་
མེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། སྤྱག་བསྐྱུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཡིན་
པས། དེའི་དབང་གིས་སྤྱག་བསྐྱུལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་རེ་རེའང་བཞི་
བཞིར་འགྱུར་རོ།

དེ་དག་སྤྱག་བསྐྱུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གཅིག་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞིན། དེ་ལྟ་
ན་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པའང་སྤྱག་བསྐྱུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལས་མ་འདས་ཏེ།
འདུག་ཉིད་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱུལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། གང་ཅི་ཆོར་
ཡང་རུང་སྟེ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱུལ་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
བཞིན་དུ་སྤྱག་བསྐྱུལ་གྱི་བདེན་པ་ཉིད་ཀྱང་ཀུན་འབྱུང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་མ་

འདས་ཏེ། འདི་ལྟར། ལུ་སྟེགས་ཅན་བྱེད་པ་པོར་རྒྱུར་སྤྱོད་བ་ལྟར། འདི་ལྟར་རྒྱུ་
ནི་འབྲས་བུ་ལ་མི་ལྟོས་ཏེ། རྟག་ཏུ་རྒྱུ་ཁོ་ནའི་བྱ་བ་བྱེད་ལ། འབྲས་བུ་འད་རྟག་
ཏུ་རྒྱུ་བྱ་བ་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་སྤྱོད་བ་ལྟར། སངས་རྒྱུས་པ་ཆོས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
ཏེ་འབྱུང་བར་སྤྱོད་བ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་འད་འབྲས་བུ་ལ་ལྟོས། འབྲས་བུ་འད་
རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ཏེ། དངོས་སུ་ན་ཉིར་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྟ་ཉིད་རྣམ་པར་སྒྲིན་
པའི་རྒྱལ་གྱིས་ཁུར་ལྟར་གཞོན་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པས། སྤྱུག་བསྐྱེལ་
གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་མ་འོངས་པ་ན་སྤྱུག་བསྐྱེལ་མ་འོན་པར་འགྲུབ་
པའི་གནས་སུ་གྱུར་པས་ཀུན་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་ཕུང་པོ་
ལྟ་ཅོམ་ལ་དམིགས་ཏེ། ཆོས་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་པ་
ཐམས་ཅད་སྤོང་བར་གཤོན་མི་ཟེེ།

གཞན་ཡང་གང་ཞིག་གིས་ཤེས་བྱ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་གངས་
ལས་འདས་པ་ཞིག་ཏུ་རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ། དེ་རྣམས་ལ་ཆོས་བདག་མེད་པར་
རྟོགས་པར་བྱས་ན། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བར་
འགྱུར་བར་གཤོན་མི་ཟེེ། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན།

སྐྱེས་བུ་ཞིག་གི་ས་ཤིང་གིས་བསང་དེ། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ཤིང་ལ་ཞེ་སྤང་སྐྱེས་
པར་གྱུར་ན། དེ་ཤིང་གཅིག་ལ་ཞེ་སྤང་སྐྱེས་པ་ནས། ཤིང་གཉིས་དང་། གསུམ་
ནས་ཤིང་ཇི་སྟེད་པ་ལ་ཞེ་སྤང་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་ན། ཞེ་སྤང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
རྩལ་གཅིག་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་རྩལ་ཐ་དད་རེ་རེ་ཡོད། དེ་ལ་གཅིག་ཡིན་ན་ནི་
ཤིང་གཅིག་ཐལ་བར་བསྐྱེད་པ་སུ་ཞེ་སྤང་ཐམས་ཅད་ལྷོག་པར་རིགས་ན་
དེ་ལྟ་འདྲ་མ་ཡིན་ནོ།

གལ་ཏེ་ཐ་དད་རེ་རེ་ཡོད་ན་ནི་དེའི་རྣམ་གྲངས་བརྗོད་པ་ཙམ་ཡང་བསྐྱེད་
པའི་མཐར་ཐུག་པར་བརྗོད་ཀྱང་རྩོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་དག་སྤང་
བར་བྱ་བ་ན། ཏུས་གྱི་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེས་ཞེ་སྤང་རེ་རེ་སྤངས་ཀྱང་བད་
པར་འགྱུར་བའི་མཐའ་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་མང་པོ་
ལམ་གཅིག་གིས་སྤྱོད་བར་གྱུར་ན། ལམ་གྱི་བྱེ་བྲག་མང་པོའི་བསྐྱོམ་པ་དོན་
མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་ལམ་མང་པོས་སྤྱོད་བར་
གྱུར་ན། ཉོན་མོངས་པའི་བྱེ་བྲག་གསུངས་པ་ཡང་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ལ།
གལ་ཏེ་ལམ་གྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་གྱིས། ཉོན་མོངས་པ་ཅུང་བད་ཀྱང་ཉམས་པར་

མ་བྱས་ན་ནི། ལམ་མང་པོ་ཡིས་སྤྱོད་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། བྱས་པར་གྱུར་
ན་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་
རྣམས་ལ་རྫས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་པ་མེད་དེ། དེ་བས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་ལྟར་ན།
ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་སྤྱང་བར་བྱ་བའི་རྫས་མ་གྲུབ་པོ། །འོ་ན་འཕགས་པ་
དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་སྤྱང་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན།
འདི་ལྟར་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ནི། གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པས།
འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་སྐྱུ་མ་མཁན་ཉེ་བར་ཞི་བར་གྱུར་ཏེ། དེས་ཉོན་མོངས་
པའི་སྐྱུ་འབྲུལ་ཐམས་ཅད་རང་ཞི་བར་གྱུར་པར་བྱ་དོ། །འཇིག་ཚོགས་ལ་
ལྟ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱང་། སློན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་ན། བསོད་ནམས་ཀྱི་
ཚོགས་ཚད་མེད་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་ལ། བདག་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
ཟིན་ན། ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་དག་པར་སྤྱང་བར་འགྱུར་ཏེ། འོན་ཀྱང་དྲི་མའི་
རྫས་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་མི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་ལམ་སྤྱང་། སྐྱུ་
མ་ལ་བརྟེན་ན་སྐྱུ་མ་སྤྱང་ཡང་། གཉི་ག་ལ་རྫས་མེད་པར་མགོ་མཚུངས་ཤིང་།
རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྤྱང་བ་ཡང་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་ཐེག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི།

འཕགས་པར་རང་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་ལྟར་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ས། ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་རྟོགས་ཏེ། འཕགས་
གསུམ་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་མཐོང་བ་དང་བསྒྲེལ་ས་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ལུས་
པ་སྤངས་ཏེ། རང་བྱུང་རྒྱལ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་བྱུང་བས། དེ་བས་ན་
རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས། རེ་རེ་ལ་འང་བར་ཆད་མེད་
པའི་ལམ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གཉིས་གཉིས་སུ་གྱུར་པས། མཐོང་
བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་གྱུང་བཅུ་གཉིས་བཅུ་གཉིས་སུ་
འབྱུང་རོ། །གཞན་ཡང་ཡན་ལག་དེ་དག་རེ་རེ་འང་བདེན་པ་བཞིའི་མཚན་ཉིད་
ཅན་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་མངོན་
པར་འགྲུབ་པའི་སྒྲོན་ས། ལྷན་ལྟར་གནོད་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པས། སྤྱག་
བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ།

འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ། མ་འོངས་པ་ན་
སྤྱག་བསྐྱེད་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པས། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་

པ་ཡིན་ནོ། །མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདྲ་བྱེད་འགགས་པ་ལ་སོགས་པས།
འགོག་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་འགོག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྟོན་འབྲེལ་
གྱི་མཚན་ཉིད་ལམ་བསྐྱེམས་པས། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་བདེན་
པ་བཞིའི་དབང་གིས། སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་ཀྱང་བཞི་བཅུ་
ཅ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཚུལ་འདི་ལྟར་ནའང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་ཇུས་གྱི་
གངས་ངེས་པར་གཟུང་བ་མི་རྙེད་དོ།

གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བརྟགས་པ་ལའང་། སེམས་ཅམ་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བརྟགས་པ་དང་། དབྱུང་དང་གསང་སྟགས་ཐུན་མོང་དུ་
བྱས་ཏེ་བརྟགས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ནལ་འབྱོར་སྟོན་པ་རྣམས་གྱི་ཚུལ་ལྟར་ནའང་། ཁམས་གསུམ་པའི་
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའི་
མཚན་ཉིད་ནི། གང་གི་འང་གཟུང་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། གང་ལའང་འཛིན་པར་བྱེད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པོས་སྟོང་པ་རང་རིག་པ་ཅམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་
གྲུབ་པའི་མཐས་འདོད་ལ། དེ་ལྟར་ན་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་གྱི་མཚན་ཉིད་

དུ་⁽¹⁾འགལ་ཏེ། ཉེན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་ཡུལ་ལ་སྐྱེ་བ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་པ་
 ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གང་ཡང་འདི་སྐད་དུ་དཔེར་ན་ས་ཁོང་ན་གསེར་ཡོད་
 པ་ལ། ས་དང་གསེར་དང་སའི་ཁམས་གསུམ་དམིགས་སོ། །དེ་ལ་གསེར་
 ལ་སར་མཐོང་བ་ནི་སྤྱིན་ཅིག་ལོག་ཏུ་མཐོང་བའོ། །གསེར་དུ་མཐོང་བ་ནི་ཡང་
 དག་པར་མཐོང་བའོ། །སའི་ཁམས་ནི་གཉི་གའི་ཆར་གཏོགས་པའོ། །དེ་བཞིན་
 དུ་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་མཐོང་བ་ནི་སྤྱིན་
 ཅི་ལོག་ཏུ་མཐོང་བའོ། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པར་མཐོང་བ་ནི་ཡང་དག་པར་མཐོང་
 བའོ། །གཞན་གྱི་དབང་ནི་གཉི་གའི་ཆར་གཏོགས་པའོ། །ཞེས་གྲུབ་པའི་མཐའ་
 ལས་གྲགས་ན། གཞན་དབང་ལ་ཆ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་མི་རྟེན་དེ། དེ་ནི་འདི་ལྟར་
 འགལ་མེད་འཁོར་ལོ་ལ་འགལ་དུམ་དང་འཁོར་ལོ་དང་གསལ་བ་གསུམ་
 དམིགས་སོ། །དེ་ལ་འགལ་དུམ་ལ་འཁོར་ལོར་མཐོང་བ་ནི་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
 མཐོང་བའོ། །འགལ་དུམ་དུ་མཐོང་བ་ནི་ཡང་དག་པར་མཐོང་བའོ། །གསལ་
 བ་ནི་གཉི་གའི་ཆར་གཏོགས་པའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་

(1) སྤྱིན་དཔེ་རིང་། ༡༧༥༡ ། རྒྱུ་མཚན་ཉིད་དང་། ༡༧

འགལ་དུམ་ཡང་ཇུས་སུ་གྲུབ་ལ་འཁོར་ལོ་ཡང་ཇུས་སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ན།
གསལ་བའང་གཉི་གའི་ཆར་གཏོགས་པ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཏུ་རུང་ལ། གལ་
ཏེ་འཁོར་ལོ་ཇུས་སུ་གྲུབ་ལ་འགལ་དུམ་ཇུས་སུ་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་ན། གསལ་
བའང་འཁོར་ལོ་ཉིད་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཆ་གཉིས་པ་མེད་དོ། །འགལ་དུམ་
ཇུས་སུ་གྲུབ་ལ་འཁོར་ལོ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་བས་ན་འདིར་
འཁོར་ལོར་སྒྲུང་བའི་དུས་ཉིད་ན། འགལ་མེ་གཅིག་ཡུལ་རིམ་གྱིས་གཞོན་པ་
ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོ་ནི་གཏན་མ་གྲུབ་པས། དེ་བས་ན་གསལ་བའང་འགལ་དུམ་
གཉིས་ཡིན་པར་ཟད་དེ། གསལ་བ་ཆ་གཉིས་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་
པོའང་⁽²⁾ཇུས་སུ་གྲུབ། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའང་ཇུས་སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ན། ཀུན་ཏུ་
ཏོག་པའང་གཉི་གའི་ཆར་གཏོགས་སུ་རུང་ན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་དུས་ཉིད་
ན་རང་རིག་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པོ་གཏན་མ་གྲུབ་པས། དེ་བས་ན་
ཀུན་ཏུ་ཏོག་པ་ཆ་གཉིས་མི་གྲུབ་བོ།
དེ་བས་ན་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཇུས་ཆེད་པར་མི་

(2) སྤྱོད་དཔེ་རིང་། རྒྱ་ཡིག་གཉིས་པའང་།

འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་དངོས་པོ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའི་
 དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཇུས་ཀྱང་མི་
 རྟོག་ན། དབུ་མའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་དམ་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་
 བ་གང་ཡང་མེད་དེ། སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བར་འདོད་པ་ལ། སྤང་བར་
 བྱ་བའི་ཇུས་རྟོག་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་འདི་སྐད་དུ།

དོན་དམ་པར་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཇུས་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་དག་པའི་
 ཀུན་རྫོབ་དང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་དམིགས་པས། དེ་བས་ན་
 ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཇུས་ཡོད་
 པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ་ཞིན། དེ་ལ་འདི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཆོ་ཡང་དག་
 པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེའི་ཆོ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཇི་
 རྟོག་དུ་དབྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་ཏུ་རུང་བར་འགྱུར་ལ། གང་
 གི་ཆོ་ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཞིག་བསྐྱབ་ཏུ་མེད་པར་འདོད་པ་དེའི་ཆོ།
 ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་མགོ་མཉམ་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་འདི་
 སྐད་དུ།

ཡང་དག་པ་དང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཐོབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྣམ་པར་
གཞག་པ། ལྷང་དུ་འབྲེལ་ཡང་དོན་བྱེད་ལུས་པ་དང་མི་ལུས་པའི་བྱེ་བྲག་གི་རྣམ་
པར་གཞག་སྟེ། འདི་ལྟར་བུམ་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་ནི་ཆུ་འཛིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་
ལ། བུམ་པའི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་གཟུགས་ཀྱིས་ནི་ཆུ་འཛིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་མི་
ལུས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པ་འདི་ཉིད། གང་ཟག་གི་ཐུས་ཀྱིས་བྱ་
བ་བྱེད་པར་བསྐྱབས་པར་ཟད་དེ། ཆོས་ཀྱི་ཐུས་ཀྱིས་བྱ་བ་བྱེད་པར་བསྐྱབས་པ་
ནི་མ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་གི་ཐུས་བསྐྱབས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཕྱི་དང་ནང་གི་
རྒྱད་དུ་གཏོགས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ལ་ནང་གི་རྒྱད་ནི། སྦྱེས་པ་དང་བྱུང་
མེད་དང་མི་དང་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་དུ་གཏོགས་པ་རེ་རེ་ཐུས་
རེ་རེར་འཛིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དབང་ལྟར་ན་ནི། གང་ཟག་རེ་རེ་འང་། ཁམས་དུག་པ།
སྦྱེམ་ཆེད་དུག་པ། སྤང་པོ་ལྷ་པ་སྟེ། དུམ་འདུས་པ་ཙམ་ལ་གཅིག་གི་སྒོ་འབྱུང་
བར་ཟད་དེ། ལྷ་དང་མི་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཐུས་མི་རྟེན་དོ། །

ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་དབང་དུ་ན། ཀ་བ་དང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་མཐུན་པ་
གཅིག་གི་རྒྱན་གནས་པ་ལ། བུམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ཅེའམ། ཀ་བའི་ངོ་བོ་

ཉིད་གཅིག་ཅེས་འཛིན་ཏེ། ཆོས་ནི་དེ་དག་གྲང་ཁམས་ལྟ་བུ་ཕྱི་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གྲ་
པ་ཙམ་སྟེ། བུམ་པའི་དེ་བོ་ཉིད་གཅིག་གི་རྫས་མི་རྙེད་དོ། །དེ་བས་ན་འདི་ལྟར་
བུམ་པས་ནི་རྒྱ་འཛིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་འང་། གང་ཟག་གི་རྫས་
གྱིས་བྱ་བ་བྱེད་པར་བསྐྱབས་པ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་རྫས་ལྟར་ན་སློབ་གང་ལ་དོན་གྱི་
མཚན་ཉིད་གང་སྤང་བ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་བུམ་པའི་གཟུགས་བརྒྱན་
བུམ་པའི་དབང་གིས་སྤང་བ་ཡིན་པས་ན། བུམ་པའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་
དབང་ཡིན་པར་ཟད་དེ། དེ་ག་བྱ་ལ་སོགས་པའི་མ་ཡིན་ནོ།

ཁ་དོག་གི་བྱ་བ་ནི་གཟུགས་བརྒྱན་གྱིས་གྲང་བྱེད་དེ། བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡང་
པལ་ཆེར་པན་གཞོད་ཀྱི་གཞག་པ་ཡིན་ན། འདི་ལྟར་ཉི་མའི་གཟུགས་བརྒྱན་
གྱིས་ནི་མིག་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་དོ། །ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྒྱན་གྱིས་ནི་པན་པར་
བྱེད་དོ། །གཉི་གས་གྲང་གི་བ་མ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །རྒྱ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི་
དེ་ག་བྱ་ཡིན་ཏེ། ཁ་དོག་གིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཁ་དོག་དང་དེ་ག་བྱ་
གཉིས་འབྲམ་ཟླར་གཞག་ཏུ་མེད་དེ། ཆོས་ཐ་དད་གྱིས་བྱ་བ་ཐ་དད་བྱེད་པར་
ཟད་དོ། །དེ་བས་ན་འདི་ལྟར་བུམ་པས་ནི་རྒྱ་འཛིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད། བུམ་པའི་

གཟུགས་བརྒྱན་གྱིས་ནི་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གཞག་པ་འདི་ནི། འཛིག་རྟེན་གྱི་
གྲགས་པ་དང་མཐུན་པར་གང་ཟག་གི་ཇུས་གྱིས་བྱ་བ་བྱེད་པར་འདོད་དུ་ཟད་
དེ། གང་ཟག་ཉིད་མ་གྲུབ་པར་དེ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཇུས་གཤམ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་
བུ་བསྐྱབས་པ་ནི་རྩལ་ཁྱེར་བ་རྩ་དྲུངས་སྤྱང་ལ་འཇུག་དང་འབྲེལ།

དེ་ལ་འདི་སྐད་དུ། དེ་ན་དམ་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མི་འདོད་ན། གུན་ཇོབ་
ཙམ་ནི་⁽³⁾མ་བརྟགས་ན་ཉམས་དགའ་བ། བརྟགས་ན་རིགས་པའི་སྤྱངས་མི་
བཟོད་པ་ཡིན་པས། རིགས་པས་གཞོད་པ་ལ་འགའ་བ་མེད་དེ་ཞེ་ན། འོ་ན་གུན་
ཇོབ་ཏུ་བསྐྱབས་པ་ཙམ་ལ་རིགས་པ་མི་དགོས་པ་ཞིག་ན། སྤྱང་དུ་འབྲེལ་པ་
དེ་ན་བྱེད་ཅུས་པ་དང་མི་རྩལ་པའི་བྱེད་པ་གིས་ཡང་དག་པ་དང་ཡང་དག་པ་
མ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་གཞག་གོ། །ཞེས་པ་དེ་ཉིད་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནམ། འདི་
ལྟར་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་ཀྱང་རུང་། རེ་ཞིག་ཙམ་དུ་སྐྱབ་ཀྱང་རུང་སྟེ། རང་
རང་གིས་ཆོད་⁽⁴⁾ཙམ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རིགས་པའི་སྤྱངས་ཙམ་ཡང་མི་
བཟོད་ན། ཐ་སྐད་ཙམ་ཡང་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་པར་འགྱུར། དཔེར་ན་དགའི་དཔུང་

(3) སི་ཁྲོན་དཔེ་རིང་། ༡༡.༣། གུན་ཇོབ་ནི།

(4) འབྲུག་དཔེ་རིང་། ༧༡.༡། རང་རང་གིས་ཆོད་། སི་ཁྲོན་དཔེ་རིང་། ༡༡.༦། རང་རང་གི་ཆོད་།

འཛམ་མ་པར་བྱེད་པའི་སྤང་པེ་ཆེ་ལ་དཔུང་གི་ཚོགས་ཁྲུང་ནས་ཐོ་བའི་ལྷ་ག་
 གིས་བསྐྱལ་བའི་སྤངས་བཟོད་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་དུ་བྱིན་ཀྱང་། ཞིང་ཙམ་མོ་བའི་
 བྱ་བ་བྱེད་པའི་བ་ལ་འང་གཉའ་ཤིང་ཁྲུང་ནས། འབྲི་ཤིང་གི་ལྷ་ག་གིས་བསྐྱལ་
 བའི་སྤངས་ཙམ་ཡང་མི་བཟོད་ན། ཞིང་མོ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་སྐད་
 ཀྱང་ཇི་ལྟར་འཕུགས་སྟེ། ར་སྐྱེས་ཀྱི་སྤངས་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱར་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད།
 དེ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པར་ཇུས་སུ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པའི་སྤངས་
 མི་བཟོད་ཀྱང་། ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་ཇུས་སུ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་
 ཡང་། ཆོས་ཀྱི་ཇུས་ཀྱིས་བྱ་བ་བྱེད་པར་མི་སྐྱབ་པར། གང་ཟག་གི་ཇུས་ཀྱིས་བྱ་
 བ་བྱེད་པར་སྐྱབ་པ་འདི་ལ། ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་ཀྱང་ཇི་ལྟར་ཐ་སྐད་
 འཕུགས་སྟེ། འཛིག་རྟེན་པལ་པའི་ལྟ་བ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱར་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། འདི་
 ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་ལ་བྲལ་འཆང་བ་འདི་ནི། ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བའི་གནས་ཡིན་ནོ།

དཔེར་ན་སྤྱོད་བྱུང་བ་འཁོར་ལོས་སྤྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པ་མཐའ་
 ཡས། མིའི་འདོད་པས་མ་ངོ་མས་ནས་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་གྱི་གནས་སུ་བྱིན་པ་
 ལས། ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྟོན་སྟེད་བགོས་ཏེ། ལྷའི་དབང་པོ་དང་

ལོངས་སྐྱོད་མཉམ་པར་ཐོབ་པ་ལས། དེ་ལས་ཀྱང་འདོད་པའི་བརྒྱབ་སེམས་
ཆེར་སྐྱེས་པས། དེའི་དབང་གིས་འཛམ་གུ་སྒྲིང་ཉིད་དུ་སྤྱར་ལྷུང་སྟེ། ལོངས་
པར་གྱུར་ནས་མི་རྣམས་ལ་དྲིས་པ། ཡུལ་འདི་སུའི་ཡུལ་ཡིན།

སྤྱར་སྤྱས་པ། བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་རབས་རྒྱ་རབས་རྣམས་
ལས་ཐོས་ན། ཡུལ་འདི་ནི་དང་པོ་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པ་མཐའ་ཡས་ཞེས་བྱ་བའི་
ཡུལ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཐོས་སོ། ཞེས་སྤྱས་པ་དང་། འདོད་པའི་སེམས་ནད་ཀྱིས་
མར་མེ་རླུང་གིས་བསྐྱོད་པ་བཞིན་དུ་དེ་ཉིད་དུ་ཉི་བར་གྱུར་ཏོ། དེ་ལྟར་གྱུར་པ་
མི་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་པ་དང་། ཉིན་དུ་ངོ་མཆར་བའི་གནས་སུ་གྱུར་ཏེ་སྤྱས་པ།

སྤྱི་བོ་ལས་བྱུང་རིན་ཆེན་བདུན་ཐོབ་གྲགས་པ་མཐའ་ཡས་འདི། །ལྷ་
དབང་བརྒྱ་བྱིན་མཉམ་པས་འདི་ལས་ལྷག་པའི་མི་མ་བྱུང་། འདོད་པའི་ནད་
ཀྱིས་ཉི་བར་འདི་ལས་དམན་པའི་མི་ཡང་མེད། །ཨོ་མའོ་གྱི་དུད་འདི་ལ་
བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་མཆར་དུ་བརྩིས། ཞེས་སྤྱས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་
ཅད་དོན་དམ་པར་སྤྱོས་པ་ཐམས་ཅད་ཉི་བར་ཞི་སྟེ། བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་གང་ཡང་
མི་སྐྱབ་པར་ལྟ་བཞིན་དུ། ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་སྤང་བ་དང་།

སྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཐུས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་འདི་ནི། ཤིན་ཏུ་མི་འཚམ་པ་འཛིན་པ་
སྟེ་ངོ་མཚར་བའི་གནས་ཡིན་ནོ།

དེ་ལ་ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མི་འདོད་ན། ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་
མགོ་མཉམ་པར་འགྱུར་བ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དཔེར་ན་ཐག་པ་ལ་སྐྱལ་དུ་མཐོང་
བའི་ཆོ། ཐག་པ་ནི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའོ། །སྐྱལ་ནི་གཏན་མེད་པའོ། །ཐག་
པར་མཐོང་བའི་སློ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པའོ། །སྐྱལ་དུ་མཐོང་བའི་སློ་ནི་
འབྲུལ་པའི་ཤེས་པའོ། །འབྲུལ་ན་མ་དག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སློ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཇི་
ལྟར་སྒྲུབ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། དེའི་བདག་ཉིད་ཐོབ་པར་མི་
འགྱུར་ཏེ། གཞན་ལས་གཞན་དུ་བཏགས་པ་ཅོམ་མོ། །དེ་ནས་ཡང་ཐག་པ་དེ་
ཉིད་ལ་ཞིབ་ཏུ་བཏགས་ན། ལྷ་འམ་སྤྱི་ཆ་ཤས་དུ་མ་འདུས་པ་ཅོམ་དུ་མཐོང་
སྟེ། ཐག་པ་སྐྱུ་རིལ་གཅིག་ཤུའི་སློ་ཞིག་པ་ན། ཆ་ཤས་ཅེ་འདུས་པ་ཅོམ་
ནི་⁽⁵⁾ ཡང་དག་པར་ཡོད་པའོ། །ཐག་པ་དང་སྐྱལ་ནི་མགོ་མཉམ་སྟེ་གཏན་
མེད་པའོ། །ཆ་ཤས་འདུས་པ་ཅོམ་དུ་མཐོང་བའི་སློ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་

(5) སྤྱི་ཆ་དཔེ་དེང་། ༩༧-༥། ༩་འདུས་པ་ནི།

པའོ། །ཐག་པའི་སྒོ་ནི་སྤྱལ་གྱི་སྒོ་དང་འབྲས་ལྟུང་པའི་ཤེས་པའོ། །

དེ་ནས་ཡང་སྤྱད་ཆུ་དེ་ཉིད་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན། རྩལ་འདུས་པ་ཙམ་
དུ་མཐོང་སྟེ། སྤྱད་ཆུ་དེ་ཆོས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་ན། དོན་དང་སྒོ་ནི་
ཚུལ་ཐམས་ཅད་སྤྲུལ་བ་ཞིན་ནོ། །དེ་ནས་ཡང་རྩལ་དེ་ཉིད་ལ་སྒོ་སྤྲུལ་པར་
སྟེ། རྩལ་ཉིད་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་
ཉིད་ཙམ་ཡོད་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ། དོན་དང་སྒོ་རྩལ་པ་ཐམས་ཅད་སྤྲུལ་
བ་ཞིན་ནོ། །དེ་ནས་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རྩལ་པར་བརྟགས་ན། སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་
འདི་འང་དངོས་པོ་ལ་སྟོས་ནས་རྩལ་པར་གཞག་པ་ཙམ་སྟེ། དངོས་པོ་ཉིད་མ་
གྲུབ་ན་སྟོང་པ་ཉིད་མི་འགྲུབ་སྟེ། གང་ཞིག་སྟོང་ཆོས་གང་གིས་སྟོང་། སྤྱི་
སྟོང་པ་སྟེ། བསྐྱུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་གང་ཡང་མེད་པར་རྟོགས་པ་ན། དོན་
ཐམས་ཅད་མེད་པར་མགོ་མཉམ་མོ། །སྒོ་ཐམས་ཅད་འབྲུལ་པར་མགོ་མཉམ་
མོ། །འབྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟར་སྤྱང་བ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་མགོ་མཉམ་
མོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་དེའི་བདག་ཉིད་ཐོབ་པ་མེད་པར་མགོ་
མཉམ་མོ། །བདག་ཉིད་ཐོབ་པ་མེད་པར་གྱུར་པ་ན། དོན་དང་སྒོ་གཉི་ག་ལ་འང་

མཚན་ཉིད་འགོ་མི་མཉམ་པ་མེད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་སྤྱལ་དུ་མཐོང་བ་ན་སྒྲགས་སྟེ་
སྤང་བ་སྦྱེས་སོ།།

དེ་ནས་ཐག་པར་མཐོང་བ་ན་སྤང་བ་སྤངས་པའི་སྒྲོམ་སེམས་འབྱུང་སྟེ།
ཆགས་པ་སྦྱེས་པའི་སྒྲོ་འབྱུང་དོ། །དེ་ནས་ཐག་པའི་སྒྲོ་ཞིག་པ་ན་ཐག་པ་ལྷུ་
རིལ་ལ་ཆགས་པའི་སྒྲོ་སྤངས་ནས། དུ་མ་འདུས་པ་ཙམ་ལ་ཆགས་པའི་སྒྲོ་སྦྱེ་
སྟེ། ཇི་སྲིད་དུ་དངོས་པོར་ལྟ་བ་མ་ལོག་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཆགས་སྤང་སྤང་བ་དང་
སྦྱེ་བའི་སྒྲོ་ནི་སྒྲོག་པར་མི་འབྱུར་མོད་ཀྱི། དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ནི་ཡང་དག་
པར་གཞག་པའི་རྣམས་མ་གྲུབ་ཙམ་ན། དེ་ཞིག་བར་ཅི་གཞག་པའི་⁽⁶⁾རྣམས་དང་
འགོ་མི་མཉམ་པར་མི་འགྲུབ་སྟེ། སྤང་བ་ཙམ་ལ་མི་སྦྱར་བ་མ་གཏོགས་པ།
མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་མགོ་མཉམ་མོ།།

དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དུ་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཐུན་
མོང་གི་སྤང་བ་མཐུན་པ་ཞིག་གཞིར་བྱས་པ་ལ། བྱེ་བྲག་མི་མཐུན་པར་སྤང་བ་
ནི་འདི་ལྟར། ལས་ཀྱི་བགོ་སྒྲལ་ལ་སྦྱོད་པ་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པར་སྤང་བ་

(6) འབྲུག་དཔེ་རིང་། ༡༡༨.༡ ། རྒྱ་ཆགས་པས།

དག་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ཡོངས་སུ་མ་དག་པར་སྒྲུབ་བ་དག་དང་། ཉེ་
 བར་སྐྱོད་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཉེ་བར་སྐྱོད་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་བ་
 དག་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་བ་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྒྲུབ་བ་དང་། གཉི་
 གའི་ཆ་དང་ལྡན་པར་སྒྲུབ་བ་རྣམས་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་བ་མཐོང་བ་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་དང་བཅས་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་བ་མཐོང་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 པ་དང་ལྡན་པ་དག་དང་། སྒྲུབ་བ་རྟོག་གཞི་ཡོད་པ་དང་། རྟོག་གཞི་མེད་པ་དང་།
 རྟོག་གཞི་ཡང་དག་པར་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དང་། བྱ་བ་བྱེད་རྒྱས་པ་
 དང་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་བ་དག་དང་། རྩས་སུ་ཡོད་པ་དང་བཏགས་པའི་
 ཡོད་པར་སྒྲུབ་བ་དག་དང་། ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ་དང་མཚན་ཉིད་པར་སྒྲུབ་བ་ལ་
 སོགས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྒྲུབ་བའི་བྱེ་བྲག་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
 ཇི་ལྟར་གྲགས་པ་བཞིན་དུ་སོ་སོའི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པར་བསྐྱབ་ཏུ་རུང་བ་དང་།
 ཐམས་ཅད་མགོ་མཉམ་པར་འགྱུར་བའི་སྐབས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ལས་གྱི་
 བགོ་སྐལ་ལ་སྐྱོད་པ་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པར་སྒྲུབ་བ་དག་གང་ཞེན། དེ་
 ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་སྒྲུབ་འཕྲི་དབང་དུ་ན། ཐུན་མོང་གི་ལས་གྱི་དབང་

གིས་གྲུབ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་བྱེད་པ་མེ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ཞེས། སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་
མེད་པར་སྒྲིབ་པའི་དབང་ལྟར་ན། ཐུན་མོང་གི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་
གིས་སེམས་ཉིད་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལྟར་སྒྲུབ་པ། གཟུགས་ཀྱི་བྱེད་པ་མེར་སྒྲུབ་
བ་གཅིག་ལ་ཞེས་ཆོས་ཅན་གཅིག་ཐུན་མོང་དུ་གྲུབ་པ་གཞིར་བྱས་པ་ལ། བང་
གི་བྱེད་པ་མི་མཐུན་པར་སྒྲུབ་བཞི་འདི་ལྟར། མི་རྣམས་དང་དུད་འགྲོ་སལ་ལ་
ཞི་མེ་ལ་རེག་ན་འཆིག་པར་སྒྲུབ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་གནས་སུ་སྒྲུབ་རྒྱུ་
འགྲོའི་རིགས་ལས་རི་དྲགས་མེད་གཙང་སྒྲིབ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མེ་ཡིས་བྱས་
བྱེད་དེ་འཆིག་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་སྤྱི་ཁོད་གདང་ག་ཤིག་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་
ཏེ། རྒྱུ་བྱེད་པ་མེས་བྱེད་དོ།

དུད་འགྲོའི་རིས་ལས་མེད་བྱི་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མེ་མོད་རྒྱན་དུ་གནས་པའི་
གནས་དག་ན་གནས་ནས། མེ་དོང་རབ་ཏུ་འབར་བ་དག་ཏུ་ཞུགས་ཏེ། གནས་
དང་ཟས་ཀྱི་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་མེས་བྱེད་དོ། །ཡི་དྲགས་ཀྱི་རིགས་ལས་མེད་ཡི་
དྲགས་མ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལྷའི་རིགས་ལས་ལྷའི་བྱེད་པ་མེ་མོད་ཐེད་ཀྱི་རིགས་
སྤྱི་བསྐྱེད་པ་མེ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་། ལུས་ཉིད་མེད་ཁམས་

ལས་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་གྲགས་སོ། །འདི་ལྟ་བུ་ནི་ལས་ཀྱི་གོ་སྐུལ་ལ་སྦྱོད་པ་
མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པར་སྒྲུབ་བ་དག་གོ། །དེར་ཡང་མ་ཟད་དེ་རྩ་ལྟ་བུ་གཅིག་
ལ་དུད་འགོ་པ་ལ་ལ་ནི་ལོངས་སྦྱོད་པའི་གནས་སུ་སྒྲུབ་སྟེ། སྟོག་འཛིན་པའི་
བྱ་བ་ཡང་བྱེད་དོ། །པ་ལ་དང་མི་རྣམས་ལ་ནི་དེ་ལྟར་མི་སྒྲུབ་སྟེ། འཆོ་བའི་བྱ་
བ་ཡང་མི་བྱེད་དོ། །འདི་ལྟ་བུ་རང་ལས་ཀྱི་གོ་སྐུལ་ལ་སྦྱོད་པ་མཐུན་པ་དང་མི་
མཐུན་པའི་བྱེད་བྲག་དག་གོ།

གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་དམུལ་བའི་གནས་ན། ལྷགས་བསྟེགས་པའི་ས་
གནི་དང་ཤལ་མ་རིའི་ཆེལ་ལྟ་བུ་སྤྲུག་བསྐྲུལ་གྱི་གནས་སུ་སྒྲུབ་བ་དང་། ལྷའི་
གནས་ན་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་བུམ་པ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལོངས་
སྦྱོད་ཀྱི་གནས་སུ་སྒྲུབ་བ་དེ་དག་སོ་སོར་རང་རང་གི་སྒྲུབ་བ་ཁོ་ན་ཅུ་མ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། འགོ་བ་མིར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བྱུང་མོང་གི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་
གྲུབ་པ་འཇམ། ཐུན་མོང་གི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་སེམས་ཉིད་ཐུན་
མོང་གི་དོན་དུ་སྒྲུབ་བར་ནི་གྲུབ་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་དབང་གིས་མི་
རྣམས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་སྤྲུག་བསྐྲུལ་གྱི་རྒྱུན་ཡང་མི་བྱེད་དོ། །དེར་ཡང་མ་ཟད་དེ་

མི་རྣམས་ཀྱི་བཟའ་བ་དང་བུ་དང་བ་དང་བཟོ་བ་ལ་སོགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་
གྲུབ་ཅིང་ཐུན་མེད་དུ་ཡོངས་སྤྱོད་དུ་རུང་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི། ལ་ལ་ནི་དབང་ཕྱག་
གཞན་དང་གཞན་གྱིས་དབང་བྱས་ཏེ་ཡོངས་སྤྱོད་པའི་དབང་མེད་དོ། ལ་ལ་
ནི་རང་དབང་ཐོབ་སྟེ་ཅི་དགར་ཡོངས་སྤྱོད་དོ།

འདི་ལྟ་བུ་དག་ནི་ལས་ཀྱི་བཟོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པ་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་
པར་སྒྲུང་བའི་བྱེ་བྲག་དག་གོ། ཉེ་ལ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་
པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུང་བ་དག་གང་ཞེས། འདི་ལྟར་ཆུ་ཁྲུང་འགའ་འགའ་ལྟ་བུ་
གཅིག་ལ། མི་དང་ཡི་དྲགས་གཉི་གས་ཀྱང་ས་ཕྱོགས་ཞིག་ན། ཆུ་ཁྲུང་ཆེན་པོ་
ཞིག་འབབ་པར་ནི་མཐུན་པར་སྒྲུང་སྟེ། གཞི་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་ནི་མེད་དོ། འོན་
ཀྱང་ཡི་དྲགས་རྣམས་ལ་ནི་རྒྱུ་ཡང་སྒྲུང་ལ་མ་དག་པར་ཡང་སྒྲུང་སྟེ། རྣམ་
ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སུ་གང་ཞིང་ཡོངས་སྤྱོད་དུ་མི་རུང་བར་སྒྲུང་དོ། །མི་
རྣམས་ལ་ནི་རྒྱུ་ཡང་སྒྲུང་ཞིང་དག་པར་སྒྲུང་སྟེ། སྤི་མ་མེད་ཅིང་ཡོངས་
སྤྱོད་དུ་རུང་བར་སྒྲུང་དོ། །གཞན་ཡང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལྟ་བུ་པའི་ཞིང་
ཁམས་སྤྱིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་འདི་ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་

ཡིན་པར་གྲགས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་ན་རེ། ངས་ནི་བཙམ་
ལྷན་འདས་ཀྱི་ཞིང་འདི་མཐོན་དམན་དང་གཙོང་རོང་དང་གཡང་ས་དང་ལྷང་
ལྷན་གྱིས་གང་བར་མཐོང་ངོ། །ཞེས་ཟེར་རོ།

སངས་རྒྱས་ལྷ་འཕྲུལ་མེད་པའི་ཞིང་ནས་འོངས་པའི་ཆོངས་པ་རལ་པ་ཅན་
ན་རེ། ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་དེ་སྐད་མ་ཟེར་ཅིག། ཁྱོད་རང་གི་སེམས་ལ་
མཐོན་དམན་ཡོད་པར་ཟད་དེ། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཞིང་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་མ་
དག་པ་མེད་དོ། །ངས་ནི་བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཞིང་འདི་གཞན་འཕྲུལ་དབང་
བྱེད་ཀྱི་ལྷའི་གནས་རིན་པོ་ཆེའི་གཞི་བཀོད་པ་སུན་སུམ་ཆོག་པ་བཞིན་དུ་
དག་པར་མཐོང་ངོ། །ཞེས་ཟེར་རོ།

དེའི་ཆོ་བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འཁོར་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཞིང་འདི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་བཀོད་པའི་ཞིང་ཁམས་
བཞིན་དུ་སྤང་བར་མཛད་ནས། ཤུ་རིའི་བྱ་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། ཅི་ཉི་མ་དང་ལྷ་བ་
ཡོངས་སུ་མ་དག་གམ། དཔུས་ལོང་རྣམས་ཀྱིས་མི་མཐོང་ངོ། །ཤུ་རིའི་བྱས་
གསོལ་པ། ཉི་མ་དང་ལྷ་བས་མ་འོངས་ཀྱི། དཔུས་ལོང་རྣམས་ཀྱིས་འོངས་

སོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། དེ་བཞིན་དུ་ངའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
 ཞིང་འདིན་ལེ་ལེ་སྤྱོད་ཀྱིས་སངས་རྒྱུས་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱན་བཀོད་པའི་ཞིང་ཁམས་
 བཞིན་དུ་རྟག་དུ་འདི་འབྲེལ་སྟེ། ཁྱེད་ཀླམས་ཀྱིས་མ་མཐོང་ངོ་། །དཔེར་ན་ལྷ་འི་
 རུ་ཀླམས་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོང་གཅིག་གི་ནང་ནས་བདུད་ཅིའི་ཟས་ཟའང་། ཇི་ལྟར་
 བསོད་ཀླམས་བསལ་གསལ་པ་བཞིན་དུ་བདུད་ཅིའི་རོ་སོ་སོར་ཁྱེད་བར་འགྱུར་རོ། །
 དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་གཅིག་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་ཇི་ལྟར་ལས་དག་པ་དེ་
 བཞིན་དུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་ཡང་མ་དག་པ་དང་དག་པར་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་སྤྲོད་པ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐ་དད་པར་སྤྲོད་བ་
 མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་གཅིག་དུ་སྤྲོད་ངོ་། །ཐམས་ཅད་དུ་མཐུན་པར་སྤྲོད་བ་མ་ཡིན་
 ཏེ། དག་པ་དང་མ་དག་པ་སོ་སོར་སྤྲོད་ངོ་། །འདི་ལྟ་བུ་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་
 ཡོངས་སུ་དག་པ་མ་ཡིན་པར་སྤྲོད་བའི་བྱེ་བྲག་དག་གོ།

དེ་ལ་ཉེ་བར་སྟོད་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཉེ་བར་སྟོད་པ་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་
 པར་སྤྲོད་བ་དག་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འགྲོ་བ་མིར་གྱུར་པ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ན་
 གནས་པ་ལས། གཅིག་ནི་ར་རོའམ་བརྒྱལ་བར་གྱུར་ཏེ། ཚོར་བ་དང་ཉེ་བར་

སྤྱོད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་མི་ལྡན་ནོ། གཅིག་ནི་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དུ་ལྡན་ཏེ་
གནས་པ་ལས། གཉི་ག་ལ་མེས་མཉམ་དུ་རེག་པར་གྱུར་པ་ལ། གཅིག་ནི་མེས་
རེག་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཉམས་སུ་མ་སྤྱོད་བཞིན་དུ་ཆོག་གོ། གཅིག་ནི་སྤྱོད་
བཞིན་དུ་ཆོག་སྟེ། གཉི་ག་འང་ལས་གྱི་མགོ་སྐྱལ་ལ་སྤྱོད་པ་མཐུན་པར་སྤྱང་
བ་ཡིན་པས་ཆོག་ནི་མཉམ་དུ་ཆོག་གོ། འདི་ལྟ་བུ་ནི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དང་བཅས་
པ་དང་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པར་སྤྱང་བའི་བྱེ་བྲག་དག་གོ། །དེ་ལ་
སྤྱན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤྱང་བ་གང་ཞེན། འགལ་མེ་མུར་དུ་བསྐྱོར་བ་ལ་འཁོར་ལོར་
སྤྱང་བ་ལྟ་བུ་འོ།

སྤྱན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྤྱང་བ་གང་ཞེན། གང་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྤྱང་
བའོ། གཉི་ག་ནི་ཆ་དང་ལྡན་པར་སྤྱང་བ་གང་ཞེན། ཐག་པ་ལ་སྤྱལ་དུ་མཐོང་
བའི་ཆོ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ནི་ཐག་པའི་རྣམ་པར་སྤྱང་ངོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་
དང་བཅས་པའི་ཤེས་པ་ནི། སྤྱལ་གྱི་རྣམ་པར་སྤྱང་བ་དང་ཡང་ལྡན་ཏེ། འདི་ལྟ་
བུ་ནི་གཉི་ག་ནི་ཆ་དང་ལྡན་པར་སྤྱང་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་སྤྱན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤྱང་
བ་མཐོང་བ་སྤྱན་ཅི་ལོག་དང་བཅས་པ་གང་ཞེན། གང་བྱིས་པ་རྣམས་གྱི་མདུན་

དུ་འགལ་མེ་བསྐྱོར་བ་ལྟ་བུའོ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུང་བ་མཐོང་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་
 ལོག་པ་དང་ལྡན་པ་གང་ཞེ་ན། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་འགལ་མེ་བསྐྱོར་
 བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་སྒྲུང་བ་རྟེན་གཞི་དང་བཅས་པ་གང་ཞེ་ན། འགལ་མེ་སྒྱུར་དུ་
 བསྐྱོར་བས་འཁོར་ལོར་སྒྲུང་བ་དང་། རབ་རིབ་ཅན་ལ་ཟླ་བ་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་
 དང་། གྱུར་ཞུགས་པ་ལ་རི་གཡོ་བར་སྒྲུང་བ་རྣམས་སོ། །རྟེན་གཞི་མེད་པ་གང་
 ཞེ་ན། རབ་རིབ་ཅན་ལ་ནམ་མཁའ་ལ་སྐྱེ་གད་སྒྲུང་བ་དང་། ལང་ཏང་ཙོ་ཟེས་
 པ་ལ་ནམ་མཁའ་ཁབ་ཀྱིས་གང་བར་སྒྲུང་བ་དང་། གཞན་ཡང་སྒྲུང་བའི་བག་
 ཡིག་ལས་གཞན་དུ་སྒྲུང་བ་འབྱུང་སྟེ། འདི་ལྟར་རྒྱལ་པོའི་དམག་མི་དང་
 རྩ་སྒྲིའི་ཆ་དང་ལྡན་པར་ལམ་དུ་ཞུགས་ཏེ། ཡུན་རིང་དུ་ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་པ་
 ལས། ས་རོལ་གྱི་སྒྲེའི་སོ་མཚམས་སུ་ཕྱིན་པ་དང་། དེས་རང་གི་སྒྲེའི་དམག་
 གི་ཆ་བོར་ཏེ་ས་རོལ་གྱི་དམག་མི་བྱུང་ངམ་མ་བྱུང་ལྟར་ཕྱིན་པ་དང་། དེས་ས་
 རོལ་གྱི་གཞུགས་ནི་མ་མཐོང་རྩ་སྒྲིའི་གྲགས་པར་ཐོས་ཏེ། དེས་རང་གི་བག་
 ཡིག་ཀྱིས་རྩའི་སྒྲིག་གྲགས་པར་སྒྲུང་བ་ཙམ་ཡིན་པར་མ་རྟོགས་ནས། རིང་
 མོ་ཞིག་ན་རྒྱུར་ས་རོལ་གྱི་དམག་ཆོག་སྒྲུང་ངོ་སྟེན་སྟེ། གཞུགས་མ་མཐོང་

ཡང་རྩ་སྒྲགས་གོ་སྒྲམ་དུ་སེམས་པ་ལྟ་བུ་རོ།

ཏེན་གཞི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་ལྷན་པ་གང་ཞེ་ན། གང་སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་
 རྩར་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྒྲིག་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱང་ཏེན་གཞི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་མེད་པའི་
 སྒྱིར། རི་ལྟར་སྒྲང་བ་དེ་ལྟ་བུའི་རྩས་མེད་པ་ཡིན་ན། དེ་ལས་ཀྱང་ཆུང་ལྷོ་རྩམ་པ་
 འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་རོ། །སྒྲང་བ་འདི་དག་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་དབང་གིས།
 འགོ་བ་སོ་སེའི་རྒྱུད་ལ། བྱ་བ་བྱེད་རྩས་པར་སྒྲང་བ་ནི་རྩས་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲང་
 བར་འབྱུར་རོ། །རྩས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་རྩས་པར་སྒྲང་བར་འབྱུར་རོ། །རྩས་སུ་
 ཡོད་པ་སྒྲང་བ་ནི་བཏགས་པའི་ཡོད་པར་སྒྲང་བར་འབྱུར་རོ། །བཏགས་པའི་
 ཡོད་པར་སྒྲང་བ་ནི་རྩས་སུ་ཡོད་པར་སྒྲང་བར་འབྱུར་རོ། །ཀུན་ཏུ་བཏགས་
 པར་སྒྲང་བ་ནི་མཚན་ཉིད་པར་སྒྲང་བར་འབྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་སོ་སེའི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱི་བྱེད་བྱ་འདི་དག་སོ་སེར་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ན། ཡང་དག་པར་
 བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པར་བསྒྲུབས་ཤིང་། གང་ཟག་ཐུན་མོང་
 གི་སྒྲང་བ་ཡང་མཐུན་པ། བྱེད་བྱ་གི་སྒྲང་བ་ཡང་མཐུན་པ། ཁོ་རི་རྒྱུད་དུ་ཅོམ་
 ལ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ན། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བྱེད་བྱ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རི་ལྟར་གྲགས་པ་

བཞིན་དུ་བསྐྱབ་ཏུ་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མི་
འདོད་ན། གང་ཟག་སྒྲུང་བ་མཐུན་པ་རྣམས་ལ་བསྐྱབས་ཀྱང་བྱེ་བྲག་མི་འགྲུབ་
སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་མགོ་མཉམ་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་གང་ཟག་སྒྲུང་
བ་མི་མཐུན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་ན། ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་
པར་བྱ་བ་ནི་གཤམ་འདོད་དུ་བྱེད་ཀྱང་། སྒྲུང་བ་གཅིག་གིས་གཅིག་བསལ་ཏེ། བྱེ་
བྲག་གང་ཡང་མི་འགྲུབ་ཅིང་ཐམས་ཅད་མགོ་མཉམ་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་དབུ་མ་དང་གསང་བ་སྒྲགས་ཐུན་མེད་དུ་སྐྱུ་མ་སྒྲིག་རྒྱ་སོགས་
དཔེ་ལཱ་འི་སྒྲོ་ནས་ཆོས་ཀུན་མཉམ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པས་རང་རང་གི་གྲུབ་མཐའི་
ཁས་སྐྱེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་འཛིག་པའི་རྒྱལ་དཔེ་
དང་བཅས་པ་ནི།

དེ་བས་ན་དབུ་མ་དང་གསང་བ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་རྒྱལ་ཀྱིས་ནི། ཆོས་
ཅེས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་⁽⁷⁾ དག་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་གང་ཡང་མི་སྐྱབ་ཅིང་།
གཤམ་བྱེད་མེད་པའི་དབང་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས། འཛིག་རྟེན་གྱི་གསལ་

(7) སྤྱི་ཆོན་དཔེ་འི་༡༧༥༡ རྒྱམས་ཅད་ཀྱང་།

པའི་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། རང་རང་གི་སྒྲིབ་ཆད་ཅམ་དུ་བྱད་གྱི་མཆོན་
 ཉིད་ནི་མགོ་མཉམ་པར་འབྱུང་ཏེ། འདི་ལྟར་མི་ལམ་གྱི་བུམ་པའི་གཟུགས་
 གྱིས་ནི་ཆུ་འཛིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ལུས་པར་སྒྲིབ་ལ། བུམ་པའི་གཟུགས་བརྒྱན་
 གྱི་གཟུགས་གྱིས་ནི་ཆུ་འཛིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་མི་ལུས་པར་སྒྲིབ་སྟེ། འོན་ཀྱང་
 མི་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་ཆད་ཅམ་ལས་མ་གཏོགས་པ། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ནི། བྱ་བ་བྱེད་
 ལུས་པ་དང་མི་ལུས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཐ་དད་མེད་དོ། །དེ་བས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ནི། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་རོ། །སྒྲིག་སྐྱུ་ལྟ་བུ་རོ། །མི་ལམ་ལྟ་བུ་རོ། །གཟུགས་བརྒྱན་ལྟ་
 བུ་རོ། །སྐྱུ་ལ་པ་ལྟ་བུ་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་སྐྱུ་མའི་མཆོན་ཉིད་གང་ཞེན། འདི་ལྟར་སྐྱུ་མ་མཁན་གྱིས་རྟེན་དང་
 ཤིང་བྱ་དང་གསེག་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་འདྲ་གཟུགས་བྱས་ཏེ། གྲོ་མོ་ལ་སྐྱགས་
 གྱིས་བཏབ་ནས་སྐྱུར་བ་གོམས་པས་བསྐྱུན་ན། སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་དང་རྟ་
 དང་གྲང་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་སྒྲ་ཆོགས་སྒྲིབ་བ་འབྱུང་བར་འབྱུང་
 ཏེ། དེ་དང་པོ་བྱུང་བའི་ཆོན་གང་ནས་ཀྱང་མ་བྱུང་། སྒྲིབ་བ་ཉིད་གྱི་ཆོན་འདྲ་
 སྐྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆོན་ཉིད་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་སྐྱུ་མ་བསྐྱུས་ནས་

འགགས་ཤིང་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཏེ། དེའི་ཆོའང་གང་དུ་འང་མ་སོང་། གང་ཡང་
 འདི་སྐད་དུ་སྒྱུ་མ་བསྒྱུ་ས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་ནས་
 མི་སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། དེའི་སྐད་ཅིག་མའི་རྒྱུ་ནི་འཆད་ཅིང་སྤྱོད་པ་འང་མ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པ་འདེམ་ཏེ། འདི་ལྟར་སྣང་བ་དང་མི་སྣང་བ་
 གཉི་གཤམ་མཆོད་ཉིད་མེད་པར་མཆོད་ཉིད་གཅིག་པ་ཡིན་མེད་ཀྱི། ཇི་སྲིད་དུ་
 རྒྱུ་ཉི་བར་གནས་ཀྱི་བར་དུ་སྣང་བ་འདེམ་པ་མིག་གསལ་ལ། སྣང་བ་ཙམ་དེའི་མཆོད་
 ཉིད་ཡོངས་སུ་ཐོག་གསལ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་དོན་གྱི་ཆ་གཞན་བསྒྱུ་བ་པར་བྱ་བ་ནི་
 གང་ཡང་མེད་པས་སྒྱུ་མ་སྒྱུ་མ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ལ་སྤྱི་གཞུང་འཆོད་ཉིད་
 གང་ཞེ་ན། ས་སྤྱོད་གསལ་ན་ས་རྒྱུ་ཉི་བར་གནས་པ་དང་། ཉི་མ་ཆོ་བས་གདུངས་
 པ་དང་། སེར་བྱའི་བཞེལ་སྤྱོད་གསལ་སུ་བབས་པ་དང་། ལྟ་བུ་པོ་རྒྱུང་མ་ན་གནས་
 པའི་རྒྱུ་གྱིས། ལྷུང་རྒྱས་གང་བ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་འབྱུང་བར་འབྱུར་ཏེ། དེ་
 དང་པོ་བྱུང་བའི་ཆོ་ནའང་གང་ནས་ཀྱང་མ་བྱུང་། སྣང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཆོ་ནའང་ཉེན་
 ཀྱི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་མེད་པའི་སྤྱིར། མཆོད་ཉིད་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན། ཉི་
 མ་རུབ་ནས་འགགས་ཤིང་མི་སྣང་བར་འབྱུར་ཏེ། དེའི་ཆོའང་གང་དུ་འང་མ་

སོང་། གང་ཡང་འདི་སྐད་དུ།

ཉི་མ་རྒྱུ་པའི་རྒྱུ་གྱིས་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་ནས་མི་སྣང་
 བ་ཅོམ་དུ་ཟད་དེ། དེའི་སྐད་ཅིག་མའི་རྒྱུ་ནི་འཆད་ཅིང་སྒྲིག་པའང་མ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པའང་མེད་དེ། འདི་ལྟར་སྣང་བ་དང་མི་སྣང་བ་གཉི་
 གཤམ་དབྱེར་མེད་པར་མཆོན་ཉིད་མེད་པར་མཆོན་ཉིད་གཅིག་པ་ཡིན་མོད་གྱི།
 ཇི་སྲིད་དུ་རྒྱུ་ཉི་བར་གནས་གྱི་བར་དུ་སྣང་བའང་དམིགས་ལ། སྣང་བ་ཅོམ་
 དེའི་མཆོན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཐོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་དོན་གྱི་ཆ་གཞན་བསྐྱུ་
 པར་བྱ་བ་ནི་གང་ཡང་མེད་པས། སྒྲིག་རྒྱ་སྒྲིག་རྒྱ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་མི་ལམ་གྱི་
 མཆོན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྒྲིག་བྱ་གཉིད་གྱིས་ལོག་པའི་ཆི་ལམ་ན། ཀུན་དགའ་ར་
 བ་དང་སྤྱོད་མོས་ཆོལ་ལ་སོགས་ཏེ་ལོངས་སྤྱོད་གྱི་གནས་ཀྱང་དམིགས་ཤིང་
 སྣང་བར་འགྱུར་ལ། བཅོམ་ར་དང་བྲི་ཐུན་ལ་སོགས་ཏེ་སྤྱག་བསྐྱུལ་གྱི་གནས་
 ཀྱང་དམིགས་ཤིང་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དང་པོ་འབྱུང་བའི་ཆོ་ནའང་གང་
 བས་ཀྱང་མ་བྱུང་། སྣང་བ་ཉིད་གྱི་ཆོ་ནའང་ཆི་ལམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་མཆོན་ཉིད་
 གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན། གཉིད་སད་ནས་འགགས་ཤིང་མི་སྣང་བར་འགྱུར་

ཏེ། དེའི་ཆོའང་གང་དུ་འང་མ་སོང་། གང་ཡང་འདི་སྐད་དུ་གཉིད་སང་པའི་རྒྱུ་
 གྱིས་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་ནས་མི་སྤྱང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། དེའི་སྐད་
 ཅིག་མའི་རྒྱུ་ནི་འཆད་ཅིང་ལྷོག་པ་འང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་
 པ་འང་མེད་དེ། སྤྱང་བ་དང་མི་སྤྱང་བ་གཉི་ག་དཔྱེར་མེད་པར་མཆོན་ཉིད་མེད་
 པར་མཆོན་ཉིད་གཅིག་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཇི་སྲིད་དུ་རྒྱུ་ཉེ་བར་གནས་ཀྱི་བར་དུ་
 སྤྱང་བ་འང་དམིགས་ལ། སྤྱང་བ་ཙམ་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ཡིན་
 ཏེ། འདི་ལ་དོན་གྱི་ཆ་གཞན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནི་གང་ཡང་མེད་པས་མི་ལམ་མི་
 ལམ་ཞེས་བརྗོད་དོ།

དེ་ལ་གཟུགས་བརྒྱན་གྱི་མཆོན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་མེ་ལོང་ལ་
 སོགས་པ་དྲངས་པའི་གཟུགས་དང་བཞིན་ལ་སོགས་པ་གསལ་བའི་
 གཟུགས་ཉེ་བར་གནས་པ་ན། གཟུགས་བརྒྱན་སྤྱང་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
 དང་པོ་བྱུང་བའི་ཆོ་ནའང་གང་ནས་ཀྱང་མ་བྱུང་སྤྱང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཆོ་ནའང་ཉེན་
 གྱི་འབྱུང་བ་ཆོན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། མཆོན་ཉིད་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན། རྒྱུ་
 ཞིག་མ་ཆང་བས་འགགས་ཤིང་མི་སྤྱང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཆོའང་གང་དུ་འང་

མ་སོང་། གང་ཡང་འདི་སྐད་དུ་རྒྱུན་མ་ཚང་བའི་དབང་གིས་དབང་པོའི་སྤྱོད་
 ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་ནས་མི་སྤྱང་བ་ཙམ་དུ་བྱུང་། དེའི་སྐད་ཅིག་མའི་རྒྱུན་ནི་འཆད་
 ཅིང་ལྡོག་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པའང་མེད་དེ། སྤྱང་བ་དང་
 མི་སྤྱང་བ་གཉི་གའང་དབྱེར་མེད་པར་མཚན་ཉིད་མེད་པར་མཚན་ཉིད་གཅིག་
 པ་ཡིན་མོད་གྱི། ཇི་སྲིད་དུ་རྒྱུན་ཉིད་བར་གནས་གྱི་བར་དུ་སྤྱང་བའང་དམིགས་
 ལ། སྤྱང་བ་ཙམ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཚྲོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་དོན་གྱི་ཆ་
 གཞན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནི་གང་ཡང་མེད་པས་གཟུགས་བརྟན་གཟུགས་བརྟན་
 ཞེས་བྱའོ།

དེ་ལ་སྤྱལ་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྤྱལ་པའམ།
 ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱལ་པའམ། དེ་མ་ཡིན་པ་རིག་སྤྲུགས་གྲུབ་པའི་སྤྱལ་པ་
 དག་གྱང་། འདི་ལྟར། མེ་ཏོག་དཀར་པོ་ལ་སྤྲུགས་གྱིས་བཏབ་སྟེ་ནམ་མཁའ་
 ལ་གཏོར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟོང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནམ་མཁའ་ལ་
 བཞུགས་པར་སྤྱང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མེ་ཏོག་སེར་པོ་ལ་བཏབ་སྟེ་
 གཏོར་ན་དགྲ་བཙུན་པ་མང་པོ་སྤྱང་བར་འགྱུར་རོ། །མེ་ཏོག་དཀར་པོ་ལ་

བཏང་སྟེ་གཏོར་ན་སྒྲིའི་རྣམ་པ་མང་པོ་སྒྲུང་བར་འགྱུར་རོ། ཁེ་ཏྲོག་སྒྲིའི་པོ་
 ལ་བཏང་སྟེ་གཏོར་ན་གཞོན་སྒྲིའི་དང་སྒྲིའི་པོ་མང་པོ་སྒྲུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
 དང་པོ་བྱུང་བའི་ཆེ་ནའང་གང་ནས་ཀྱང་མ་བྱུང་། སྒྲུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་ནའང་
 སྒྲུལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན། སྒྲུལ་པ་བསྐྱུས་
 བ་འགགས་ཤིང་མི་སྒྲུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཆེ་ནའང་གང་དུ་འང་མ་སོང་། གང་
 ཡང་འདི་སྐད་དུ་སྒྲུལ་པ་བསྐྱུས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་དབང་པོའི་སྒྲིད་ཡུལ་དུ་མ་
 གྱུར་ནས་མི་སྒྲུང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། དེའི་སྐད་ཅིག་མའི་རྒྱུ་ནི་བཤད་ཅིང་ལྷོག་
 པའང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པའང་མེད་དེ། སྒྲུང་བ་དང་མི་སྒྲུང་
 བ་གཉི་གའང་དབྱེར་མེད་པར་མཚན་ཉིད་མེད་པར་མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་ཡིན་
 མོད་ཀྱི། ཇི་སྲིད་དུ་རྒྱུ་ཉི་བར་གནས་ཀྱི་བར་དུ་སྒྲུང་བའང་དམིགས་ལ། སྒྲུང་
 བ་ཙམ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཐོགས་པའང་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་དོན་གྱི་ཆ་
 གཞན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནི་གང་ཡང་མེད་པས་སྒྲུལ་པ་སྒྲུལ་པ་ཞེས་བཟོད་དོ། །
 དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་སྒྲ་ཆོགས་སྒྲུང་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་
 ཀྱང་། ཇི་སྲིད་དུ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་

དབང་ཉི་བར་གནས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ། དངོས་པོ་སྣ་ཆོག་ས་སྣང་བ་འབྱུང་བར་
 འབྱུར་ཏེ། དེ་དང་པོ་བྱུང་བའི་ཆོ་ནའང་གང་ནས་ཀྱང་མ་བྱུང་། སྣང་བ་ཉིད་གི་
 ཆོ་ནའང་བག་ཆགས་གི་དབང་གིས་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆོན་ཉིད་གང་
 ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་གི་བག་ཆགས་ཟད་ན་
 འགགས་ཤིང་མི་སྣང་བར་འབྱུར་ཏེ། དེའི་ཆོའང་གང་དུའང་མ་སོང་། གང་
 ཡང་འདི་སྐད་དུ་གཟུང་འཛིན་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་མི་རྟོག་པའི་
 ཡེ་ཤེས་གི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་བྱུར་ནས་མི་སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། སྣང་བ་འདི་
 དག་གི་སྐད་ཅིག་མའི་རྒྱུན་ནི་འཆད་ཅིང་ལྷོག་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་
 པར་གཞག་པའང་མེད་དེ། སྣང་བ་དང་མི་སྣང་བ་གཉི་གའང་དབྱེར་མེད་པར་
 མཆོན་ཉིད་མེད་པར་མཆོན་ཉིད་གཅིག་པ་ཡིན་མོད་གི། ཇི་སྤྱིད་དུ་རྒྱུན་ཉི་བར་
 གནས་གི་བར་དུ་སྣང་བའང་དམིགས་ལ། སྣང་བ་ཙམ་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཡོངས་
 སུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་དོན་གི་ཆ་གཞན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནི་གང་ཡང་
 མེད་པས། དེ་བས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ། སྤྲིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ། མི་ལམ་
 ལྟ་བུ། གཟུགས་བརྒྱན་ལྟ་བུ། སྤྱལ་པ་ལྟ་བུ་རོ། །ཞེས་བཟོད་དོ།

དེ་བས་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཤིན་ཏུ་འབྲུལ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་ཇུས་ཀྱི་མཆོན་
 ཉིད་མི་ཆེད་དོ། །འདི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཇུས་མེད་
 པར་བསྟན་པའི་རིགས་པ་འདི་དག་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་སྤང་བར་བྱ་
 བའི་ཇུས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་རྣམས་ལ་གཞོད་པ་དམིགས་པ་
 འདིའང་། གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བས་གཞོད་དོ། །ཞེས་བཞུགས་པ་ནི་
 མ་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ཉིད་ཀྱིས་རང་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་འཛུལ་
 པར་བྱེད་པ་མཐོང་བ་བཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནགས་ལ་རྒྱུང་གི་གཞོད་པ་
 རྒྱུང་ན་ཤིང་སྐྱབས་སུ་ཤིང་འགྱུར་ཏེ། ཤིན་ཏུ་གཞོད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ།
 ནགས་ལ་མེའི་གཞོད་པ་རྒྱུང་ན་ཤིང་གཤེད་དུ་ཤིང་འགྱུར་ཏེ། སྐྱབས་མེད་ཅིང་
 ལྷག་མ་མ་ལུས་པའི་བར་དུ་ཡང་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་རང་གིས་རང་ལ་
 གཞོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་དེ་དག་སུ་ཞིག་སྐྱབས་པར་བྱེད་ཅེན། འདི་ནི་གྲུབ་མཐའ་
 འཛུལ་པ་རང་རང་གི་སློབ་མ་མེད་པར་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་སློན་མེད་པར་
 བསྐྱབས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་བས་སློབ་མ་ཅིང་ཡངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་ན།

ཁུ་བརྟོགས་པ་བཞིན་དུ་རང་གིས་རང་ཉམས་པར་བྱས་པ་མཐོང་བ་བརྟེན་པ་
ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་སྒྲོན་བྱུང་བ་ཚངས་པ་སའི་མེ་ཏྲོག་ཅེས་བྱ་བས། ཚངས་པ་
མི་འཆི་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྤྲས་པ།

ཀྱེ་མ་ཚངས་པ་སྟོང་གྱི་སྟོ། །ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པ་དག།

སྟོ་གྲོས་ལྟན་པ་ངས་བལྟས་ན། ཆོག་རེ་ལ་ནི་བརྟོགས་པ་བཞིན། ཞེས་
སྤྲས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཚངས་པ་མི་འཆི་བའི་སྟོ་རང་གིས་ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པར་
མཐོང་བས་སྤྲས་པའི་ཆོག་རྣམས། ཚངས་པ་སའི་མེ་ཏྲོག་གིས་བལྟས་ན།
ཆོག་རེ་རེ་ལ་འང་བརྟོགས་པ་བཞིན་དུ་རང་གིས་རང་ཉམས་པར་བྱེད་པར་
མཐོང་བ་བཞིན་ནོ།

གསུམ་པ་སྐབས་བསྟུ་བ་ནི།

དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་སྤང་
བར་བྱ་བའི་ཐུས་རྣམ་གངས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། དེའི་དབང་
གིས་རྣམ་གངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱས་པས། དེ་ཉིད་ཀྱིས་གངས་ཀྱི་ངེས་པ་ཉམས་
པར་བྱས་ཏེ། བརྟོགས་པ་བཞིན་དུ་རང་གི་འདོད་པའི་ཐུས་ཉམས་པར་བྱས་

སོ། རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ལས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཇུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
འདོད་པས། མཚན་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱས་པས། བརྟོགས་པ་བཞིན་དུ་རང་གིས་
རང་ཉམས་པར་བྱས་སོ།

དབུ་མའི་ཚུལ་ལས་ཡང་དག་པ་དང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་
པར་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱས་པས། དེ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟོགས་པ་བཞིན་དུ་རང་གིས་རང་
ཉམས་པར་བྱས་པ་བརྟེན་པ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། གསང་བ་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་ཚུལ་དང་
འགལ་བས་གཞོན་དེ་ཞེས་ནི་མ་སྤྲོས་ཏེ། འདི་ནི་གཞོན་དུ་ཟིན་ཀྱང་རང་རང་
གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྐྱབས་ལ་ཞེན་པས་གཞོན་པར་མཐོང་བར་ཡང་མི་འགྱུར་
རོ། །རང་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཉིད་ཀྱིས་རང་འཛུལ་པར་བྱེད་པ་སྤང་བ་
བརྟེན་པ་ནི། སྐྱབས་མེད་ཅིང་ལྷག་མ་མ་ལུས་པའི་བར་དུ་ཡང་གྱུར་པས། དེ་
བས་ན་སྦྱོན་འདི་དག་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་འདུག་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཉོན་མོངས་པ་
རྣམས་ལ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཇུས་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་
སྤྱོ་མ་ལྟ་བུར་མགོ་མ་ཉམས་པར་བསྟན་པའི་སྐྱབས་ཏེ། དང་པོའོ། །

༥། སྐབས་གཉིས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་མགོ་མཉམ་དུ་
བསྟན་པར་མི་འབྲད་པ་སེམས་པར་བརྒྱལ་ལན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་ལ་
གཞུང་དང་མཚུགས་ལྷན་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཞུང་ལའང་ལྟ་ཡི་དང་པོ་སྤྱང་པོ་
དང་སྐྱུ་མ་མགོ་མཉམ་དུ་མི་རུང་བར་སེམས་པར་བརྒྱལ་བ་དང་ལན་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི།

འདིར་བརྒྱལ་བ། བཀའ་རྣམས་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་
གསུངས་པ་ནི། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་འཇུག་ལ། ཆོས་དང་
གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་ཅིང་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྣམ་
པའང་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་
པ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་གྱི་དབང་ལས་སྐྱེས་པས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་འཇུག་
གོ། ཆོས་རྣམས་ལ་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས། ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་
ཏུ་རྒྱས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་དུ་ཟད་ཀྱང་། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསུངས་པར་ཟད་དེ་སྐྱུ་
མ་དང་སྤྱང་པོ་གཉིས་ཤིན་ཏུ་མགོ་མཉམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན། སྐྱུ་མ་

ནི་སྐད་ཅིག་ཙམ་སྒྲུང་བ་ཡིན་ལ། འགྲོ་བའི་སྤང་བའི་ཞི་ཡུན་རིང་དུ་བརྟན་པར་
 སྒྲུང་བ་ཡིན་ནོ། །སྒྲུ་མ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བས་ཡོངས་སུ་ཟིན་
 པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་ཙན་མ་ཡིན་ལ། འགྲོ་
 བའི་སྤང་བའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ། ཆོར་བ་
 དང་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་ཙན་ཡིན་པས། དེ་བས་ན་འདི་གཉིས་ཤིན་ཏུ་
 མགོ་བསྐྱམ་དུ་མི་རུང་ངོ་།

གཉིས་པ་བཟུལ་བའི་ལན་ནི།

དེ་ལ་འདི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་བུའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུང་བ་ནི། སྒྲུ་མ་དང་
 སྤྱུ་ལ་པ་ལའང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་སྤྱུ་ལ་པ་དག་ལའང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དབང་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས། འགྲོ་བའི་དོན་དུ་
 སྤྱུ་ལ་པ་རྣམ་པར་འཕུལ་པ་ལ་ལ་དག་བསྐྱུལ་པའམ་བསྐྱུལ་པ་ལས་ལྷག་
 པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་སྤྱུ་ལ་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །ལ་ལ་ནི་ལོ་གཅིག་
 དང་ཟླ་བ་གཅིག་དང་ཞག་གཅིག་དང་ཉིན་གཅིག་དང་སྤེལ་གཅིག་དང་ཆུ་
 ཆོད་གཅིག་ཙམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་སྤྱུ་ལ་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །དེ་རྣམས་

ལའང་ལ་ལ་ནི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཡོངས་སུ་བློ་ཐོབ་པར་སྒྲུབ་ནིང་མ་བློ་ཐོབ་པར་སྒྲུབ་
པར་བྱེད་དོ། །ལ་ལ་ནི་བློ་ཐོབ་པར་སྒྲུབ་ནིང་བློ་ཐོབ་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡོད་
དོ། །ལ་ལ་ནི་མ་བློ་ཐོབ་པར་སྒྲུབ་ནིང་མ་བློ་ཐོབ་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡོད་
དོ། །ལ་ལ་ནི་མ་བློ་ཐོབ་པར་སྒྲུབ་ནིང་བློ་ཐོབ་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། འོན་ཀྱང་
སྒྲུབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ལ་ནི་བྱེད་བྱུང་མེད་དེ་མགོ་མཉམ་མོ།།

འདི་ལྟར་གཟུགས་བརྒྱན་དག་ལ་ཡང་། སྤྱི་མཐོང་གི་སྒྲུབ་པས་
མཛོན་པར་བསྒྲུགས་པའི་མེ་ལོང་ལ་གཞོན་ནུ་མ་གཙང་མས་བལྟས་ན། རྒྱུ་
ཏུ་གྱུར་པ་ཀུན་མའི་གཟུགས་བརྒྱན་མཐོང་བ་ཡོད་ལ། སལ་བས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
གཟུགས་བརྒྱན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་ནི་བྱེད་བྱུང་མེད་དོ། །མི་ལམ་དག་ལའང་། ལྟ་
ཁྲུང་པར་ཅན་གྱི་དབང་གིས་ལྟས་ངེས་པར་སྟོན་པའི་མི་ལམ་མཐོང་བ་དག་མ་
འོང་པའི་དངོས་པོའི་ལྟས་སྟོན་པར་རུས་པ་ཡོད་དོ། །པལ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་མི་
ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་ནི་བྱེད་བྱུང་མེད་དོ། །སྤྱི་གཟུ་དག་ལའང་རྒྱུ་གྱིས་དབང་
གིས་ལ་ལ་ནི་ལམ་སྤྱོད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ལ། ལ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་གཟུ་
མཆོན་ཉིད་ལ་ནི་བྱེད་བྱུང་མེད་དོ། །སྤྱི་མ་དག་ལའང་། སྤྱི་མའི་གསང་སྒྲུགས་

ཀྱི་བདེན་པའི་མཐུ་ཆེ་ཆུང་གི་དབང་གིས། ལ་ལ་ནི་ཅུང་ཟད་ཅམ་སྤང་ལ། ལ་
ལ་ནི་དེ་བས་ཡུན་རིང་དུ་སྤང་ངོ། །ལ་ལ་ནི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཅམ་སྤང་ལ།
ལ་ལ་ནི་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱའང་སྤང་སྟེ། འདི་ལྟར་སྤྱུ་མ་མཁན་བཟང་པོས།
བཙམ་ལྟན་འདས་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་སང་པའི་ཕྱིར།
སྤྱུ་མའི་ལོངས་སྟོན་གྱི་རྣམ་པ་མང་པོ་སྤྱུ་ལ་ཏེ། བཙམ་ལྟན་འདས་ཉན་ཐོས་
གྱི་དགོ་འདུན་དང་བཅས་པ་སྤྱུ་བྲངས་པས། བཙམ་ལྟན་འདས་དུས་མཁྱེན་
ཅིང་རྒྱུད་རིག་པས། དེ་བཞིན་དུ་གཤེགས་ཏེ། བཟང་པོས་སྤྱུ་ལ་པའི་སྤྱུ་མའི་
ལོངས་སྟོན་རྣམས་ཀྱང་བརྟན་པར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ནས། གདུགས་ཆོད་
ཀྱང་གསོལ། སྟོན་ལམ་ཡང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཛད་དེ། འདི་སྐད་དུ།

གང་གིས་བྱིན་དང་གང་ལ་སྤྱིན། །སྤྱིན་པ་ཇི་ལྟར་མི་དམིགས་པ།

སྤྱིན་པ་མཉམ་པ་དེ་ཉིད་གྱིས། །བཟང་པོ་ལ་ནི་ཡོངས་རྫོགས་ཤོག། ཅེས་
གསུངས་ཏེ། ཆོགས་རྣམ་པ་གཉིས་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་སྤྱུ་མའང་ཡོད་དོ། །དེ་
ཡང་བཟང་པོའི་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་བྱིན་སྐྱབས་ནི་མཐུ་ཆུང་བས། དེ་ལྟ་བུར་
བརྟན་པར་སྤང་བར་ལུས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ན། བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་བདེན་པའི་

གྲིན་རྒྱ་བས་དེ་བས་མཐུ་ཆེས་ཆེ་བས། བརྟན་པར་སྒྲུང་བར་རུས་པ་སྟེ། འོན་ཀྱང་
 སྐྱེ་མའི་མཚན་ཉིད་ལ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་གྱུར་པ་མེད་དེ་མགོ་མཉམ་མོ། །སེམས་
 ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པར་སྒྲུང་བའང་རང་གི་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་མ་གཏོགས་པ།
 གཞན་གྱི་སྦྱོང་ཡུལ་ཏུ་སྒྲུང་བ་ནི་བྱེ་བྲག་མེད་པར་དུས་ཡུན་རིང་པོར་སྒྲུང་བར་
 རུས་པ། སྐྱེ་མ་མཁན་གྱི་སྤྲགས་ཀྱི་མཐུ་ཆེ་བ་ནམས་ལ་འབྱུང་སྟེ། འདི་ལྟར་
 རྒྱལ་པོར་མ་ཁའི་བྱ་འབའ་ལེ་ཞེས་བྱ་བ་དང་སྟོང་ལ་བཅོལ་ནས། མས་གྲོང་
 གཞན་ཞིག་ཏུ་བྱ་བ་ཞིག་གི་ཕྱིར་ཕྱིན་པ་དང་། བྱ་མ་ཕྱིར་འབྲངས་པ་དང་སྟོང་
 གིས་མ་ཆོར་ཏེ། བྱ་སྟོར་ནས་བཅོལ་བས་ནི་མ་ཆེད། ཐབས་གཞན་མེད་ནས་སྐྱེ་
 མའི་བྱ་འབའ་ལེ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་བྱས་ཏེ་བསྐྱད་པ་དང་། ལྷ་མོ་སི་ཏ་ལོག་ཅམ་
 ན་བྱ་འབའ་ལེ་ཡང་མ་ཕྱི་ནས་རྩྱུར་བྱུང་། བཅོལ་ས་ན་ཡང་བྱ་འབའ་ལེ་གཅིག་
 འདུག མས་ཀྱང་རོ་མ་ཞེས་པར་གྱུར་ནས། གཅིག་ཀྱང་བརྩམས་ཏེ་སྐྱེས་པའི་བྱ་
 ཞིག་ཡིན་པར་བསམས་ཏེ། གཉི་གཤིད་ནས་རྒྱལ་པོའི་དྲུང་དུ་ཕྱིན་ཏེ། ལོ་རྒྱུས་
 ཞིབ་ཏུ་བསྐྱད་པ་དང་། རྒྱལ་པོའང་དེ་བཞིན་དུ་བསམས་ནས། དུས་ཡུན་རིང་
 མོར་སྤྲས་འབའ་ལེ་མཆེད་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱས་སོ། །འདི་

ལྷ་བྱུང་བྱང་སྤོང་གི་མཐུ་སྤྱུ་མ་མཐུན་ལས་ཆེས་ཆེ་བས། སྤྱུ་མ་དེའང་སྤྱུ་མ་
གཞན་པས་བརྟན་པར་སྒྲུང་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱུ་མའི་གསང་སྤྱགས་ཀྱི་མཐུ་
ནི་རྒྱང་བས་བརྟན་པར་སྒྲུང་བར་མི་རུས་པར་ཟད་ལ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་
པའི་མཐུ་ནི་དེ་བས་ཆེས་ཆེ་བས། དེ་བས་ན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་སྤྱུ་ལ་པ་
ཆམས་ཡུན་རིང་དུ་བརྟན་པར་སྒྲུང་བར་ཟད་དོ། །ཀུན་བརྟགས་པའི་གཟུགས་
དང་། དབང་འབྱུར་བའི་གཟུགས་ཀྱང་དེ་འདྲ་སྟེ། སྤོན་བྱུང་བ་ནལ་འབྱུར་བྱ་
བར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གཅིག་སྟོབ་དཔོན་ལ་ལུང་མོད་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། སྟོབ་
དཔོན་གྱིས་སྟོམ་རུས་སམ་མི་རུས་སད་པའི་ཕྱིར་སྟོམ་པའི་ལུང་མ་ཕོག་པར།
འདི་སྐད་དུ་ཁྱོད་གྱིས་མགོ་ལ་མ་ཉེའི་རྩ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་གཉིས་ཡོད་པར་སྟོམས་
ཤིག་ཅེས་སྒྲུས་སོ།།

དེས་དེ་བཞིན་དུ་མཉན་ཏེ་རང་གི་གནས་སུ་ཕྱིན་ནས་མི་གཡོ་བར་
བསྟོམས་པ་དང་། བམ་ཞིག་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་སྟེ། མ་ཉེའི་རྩ་མཛོན་སུམ་
བཞིན་དུ་གསལ་བར་གྱུར་ཏེ། དེ་ནས་ལག་པས་བྱུགས་པ་དང་གཟུང་དུ་
རུང་བ་ནི་མི་སྒྲུང་ངོ། །དེའི་ཆོ་ཀུན་བརྟགས་པའི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་

ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱོམས་པས་ནས་ཞིག་ན་རེག་ཏུ་རུང་བར་གྱུར་
 ཏོ། །དེ་བསམས་པ། མ་ཉེའི་རུ་ནི་གྲུབ་ན་འདིས་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ལ་
 སྤོའོ། །སྐྱམ་བསམས་ནས་སྒྲོར་འབྱུང་བར་གཟས་པ་ལས། སྒྲོ་ལ་མ་ཤོང་
 ལྟེ། གྲོང་མི་རྣམས་སྒྲན་ནས་ངའི་སྒྲོ་འདི་ཤིག་ས་ཤིག་ཅེས་སྒྲུས་པ་དང་། གྲོང་
 མི་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིན་པ་ན་མི་དེའི་མགོ་ལ་མ་ཉེའི་རུ་ཤིན་ཏུ་བབང་བ་འདུག་
 གོ། །དེ་ནས་སྒྲོ་བཤིག་སྟེ་སློབ་དཔོན་གྱི་དྲུང་དུ་སྤྱིན་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ཡང་
 ངོ་མཚར་སྐྱེས་ཏེ་ལུང་ལེགས་པར་ཤོག་པ་དང་། དུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་
 གྲུབ་ཐོབ་པོ། །བྱ་བ་བྱེད་རྣམ་པའི་རུ་དེ་ནི་རང་ལ་རྣམ་པ་ཙམ་ན་དབང་འབྱོར་
 བའི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་ལོ། །དེ་ཀུན་གྱི་སྤྱོད་མོང་དུ་དབང་པོ་
 གཟུགས་ཙན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཙམ་ན། གྲུབ་པའི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱོན་
 གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྱིན་པའི་གཟུགས་དང་བྱེ་བྲག་མེད་དོ། །

རང་གི་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་སྤྱོན་ལམ་གྱིས་ཀྱང་ལུས་འགྲུབ་སྟེ།
 སྤྱོན་བྱུང་ཐ་ག་པ་ཞིག་ནགས་ཚལ་དུ་ཐགས་ཆ་གཙོད་དུ་སྤྱིན་པ་དང་། ཤིང་
 ལེགས་པ་རྣམས་ལ་ཤིང་འདི་ལྟ་བུ་ནི་ངའི་ཐགས་ཆ་ཙམ་གྱི་སྤྱིར་གཙོད་པར་

མི་རིགས་སོ། །སྐྱམ་དུ་བསམས་ཏེ། འཆོམས་པའི་ཤིང་འཆོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་
 རྟེན་པར་མ་གྱུར་ནས། དགའ་བས་ནགས་ཀུན་བསྐྱོར་བ་དང་། ནགས་གྱི་ལྷ་མོ་
 དགའ་བར་གྱུར་ནས་དུང་དུ་ཕྱིན་ཏེ། མི་ཁྱོད་བྱ་བ་ཕྱ་མོའི་ཕྱིར་ཤིང་ལེགས་པ་
 མི་གཙོད་པ་ནི་ལེགས་སོ། །དངོས་གྲུབ་ཅི་འདོད། ཅེས་སྒྲུས་པ་དང་། དེས་རང་
 གིས་འདམ་མ་ཤེས་ཏེ་གྲོགས་པོ་ཞིག་ལ་དྲིས་པ་དང་། གྲོགས་པོ་སྒྲོ་རྒྱུད་སྟེ།
 ཡུ་བྱ་ཅག་ཐ་ག་པ་ཡིན་པས། མདུན་རྒྱབ་གཉི་གས་ཐགས་འཐག་ཤེས་པ་ཞིག་
 མི་རུང་ངམ་ཟེར་ནས། དེར་མཉན་ཏེ་ལྷ་མོའི་དུང་དུ་ཕྱིན་ནས། མདུན་རྒྱབ་གཉི་
 གས་ཐགས་འཐག་ཤེས་པ་ཞིག་འཆོལ་ལོ། །ཞེས་བགྲིས་པ་དང་། ལྷ་མོས་དེ་
 བཞིན་དུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྒྲུས་མ་ཐག་ཏུ། ལྷག་པར་ཡང་བྱད་དབང་པོ་ཆང་བ་
 ཞིག་བྱུང་བར་གྱུར་ཏོ། །ལག་པ་གཉིས་དང་རྒྱང་པ་གཉིས་ཀྱང་རྒྱབ་ཏུ་བྱུང་
 སྟེ། མི་མ་ཡིན་པའི་ལུས་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏོ། །དེས་གོང་དུ་ཕྱིན་པ་དང་གོང་
 མི་རྣམས་ན་རེ། འདྲེ་མངོན་སུམ་དུ་བྱུང་ངོ། །ཞེས་ཟེར་ཏེ། རྩོུབ་བྱས་པས་
 མི་དེ་ཤི་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་དེ་བཞིན་དུ་བཞག་པ་དང་རོ་དེ་བརྟན་པར་འདུག་
 ནས། མི་རྣམས་ན་རེ། གྱེ་མ་འདྲེ་བསལ་པ་ལ་ནི་རོ་མི་འོང་ན། འདི་ཅི་ཞིག་ཡིན་

ཟེར་ཏེ་བཤམ་པ་དང་། ཤལ་དང་བྲག་དང་རུས་པ་དང་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་
 གྲང་མི་ཉིད་དུ་འདུག་པ་ལ་ཡན་ལག་མང་བར་འདུག་ནས། གཏམ་གྲགས་པ་
 དང་ཐ་ག་པ་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་པར་ཐོས་སོ། །དེ་ལྟར་གཞན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་
 མཐུས་གྲང་ལས་གྱི་རྣམ་པར་སྟོན་པའི་ལུས་དང་གྲེ་བྲག་མེད་པར་འགྲུབ་བོ། །

ཅུང་ཟད་གྲེ་བྲག་ཏུ་ན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་མཐུ་ནི་དུས་ཕྱིས་སྒྲུང་བར་
 འགྱུར། མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཐུ་ཆེན་པོ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སྒྲུང་བར་
 འགྱུར། བདེན་པའི་ཆོག་གྲུབ་པ་རྣམས་གྱི་སྟོན་ལམ་བཏབ་པའི་མཐུས་ནི་དེ་མ་
 ཐག་ཏུ་སྒྲུང་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གཞན་དང་གཞན་གྱི་དབང་
 གིས་སྒྲ་ཆོག་པས་སུ་སྒྲུང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །སྒྲུ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པའི་ཆོག་
 གྲང་། མ་ཡ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་སྒྲུ་ཞིང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་སྟོན་པའོ། །

ནིར་མ་ཎ་ཞེས་བྱ་བ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་གཞན་དང་གཞན་དུ་རྣམ་
 པར་འཕྲུལ་པ་སྟེ་སྒྲུལ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྒྲུང་བའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
 གྲང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཐོབ་པ་མེད་དེ། རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་དང་གཞན་གྱི་དབང་གིས་
 སྒྲུང་ཞིང་། སྒྲུ་བའི་ཆོས་ཙན་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་སྟོན་པ་ཁོ་ན་ཙམ་སྟེ།

དེ་བས་ན་སྤང་བའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱུ་མ་དང་རྒྱལ་པ་དང་མགོ་མཉམ་
པ་འོ་ན་ཅམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་རྒྱུ་ནམ་ཡང་མི་ལྡོག་པར་སེམས་པའི་
བརྒྱལ་བ་དང་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་བརྒྱལ་བ་ནི།

ཡང་གཞན་དག་གིས་བརྒྱལ་བ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་སྤང་བའི་དངོས་པོ་
འདི་དག་ནི་ཡུན་རིང་དུ་བརྟན་པར་སྤང་བ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་དེ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་
སྐད་ཅིག་མའི་རྒྱུ་ནི་དུས་ནམ་དུ་འང་འཆད་ཅིང་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དག་
པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འང་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་རྒྱུ་ཆད་པར་
གྱུར་ན་ཆད་པར་སྤྲོ་བ་ཉིད་དུ་འང་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་བརྒྱལ་བའི་ལན་ནི།

དེ་ལ་འདི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཆོས་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གསུངས་པ་ནི། འདི་ལྟར་རྒྱུ་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་
འགྱུར་ལ། རྒྱུ་དང་རྒྱུན་འགགས་ན་འབྲས་བུ་འང་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་
ཉིད་ཅམ་མཐའ་གཉིས་བསལ་བའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་པོ་ཆེ་ཡིན་པར་

གསུངས་ཀྱི། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྒྱ་ནམ་ཡང་མི་ལྟོག་གོ། ཞེས་མ་གསུངས་སོ།།

འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གསུང་རབ་མཐའ་
དག་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་གདུང་རིང་བསྐལ་མཐའ་དག་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་
གཙུག་ལག་དང་མཆོད་རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱག་རྒྱས་
བཏབ་པ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྒྲིང་པོ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། ཡེ་ཟླ་ཉེ་ཏུ་སྤྱོད་པ་
དུས་ཏེ་ལྷན་ཏེ་ཐ་གཏོ་བ། ཏང་དེ་ཏེ་ལྷན་ཅ་ཡོན་རོ་ན། ཨེ་ཤོ་བྱ་དྲི་མ་རྒྱ་ཤུ་མ་
ཞེས་བྱ་བ་འདིས་རྒྱས་བཏབ་པ་ཐམས་ཅད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་བཏབ་
པར་ཤེས་སོ། །འདི་འི་དོན་ནི།

ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ལས་བྱུང་། །དེ་རྒྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
གསུངས། །དེ་ལ་འགོག་པ་གང་ཡིན་པ། །དག་སྐྱོང་ཆེན་པོས་འདི་སྐྱད་
གསུངས། །ཞེའམ། ཆོས་གང་རྒྱས་འབྱུང་དེ་དག་གི། རྒྱ་ལ་འགོག་པ་གང་
ཡིན་པ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏེ། །དེ་སྐྱད་གསུང་བ་དག་སྐྱོང་
ཆེ། །ཞེས་བཤད་དེ། འདི་ལྟར་ཆོས་རྣམས་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་སྟོན་པ་རྣམས་
ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར། བྱེད་པ་པོས་མ་བྱས། དབང་ཕྱག་གིས་མ་སྤྲུལ། རང་

བཞིན་མ་བྱུང་། དུས་ཀྱིས་མ་བསྐྱུར། རྒྱུ་མེད་པ་ལས་མ་བྱུང་སྟེ། ཆོས་རྣམས་
 བྱི་རྒྱུ་དང་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བར་གསུངས་པ་འདིའང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
 ཡིན་ཏེ་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་ནོ། ཆོས་གང་རྒྱུ་འགགས་པས་འབྲས་བུ་འགག་
 པར་འབྱུར་བ་འདིའང་། འདི་སྐད་གསུངས་པ།

དགོ་སྒྲོང་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་ཡིན་ཏེ། ལྷ་དང་བཅས་པའི་
 འཛིག་རྟེན་ནི་འདི་སྐད་སྒྲུབ་གཞན་མེད་དོ། ཞེས་བཤད་པ་སྟེ། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྒྱུ་
 རྣམ་ཡང་མི་ལྷོག་གོ་ཞེས་ནི་མ་གསུངས་སོ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་
 དོན་བཤད་པའི་མདོ་གཞན་ལས་ཀྱང་། ཇི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་
 རྒྱུར་བཅས་བྱེད་འབྱུང་ལྷན་གྱུར་ཅིང་། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དག་ལྷོག་རྒྱུ་
 དེའང་འབྲེན་པས་མ་བྱེན་ཏེ་རབ་ཏུ་གསུངས། ཁང་ན་སྐྱེ་དང་ཁྱ་དང་རྒྱུད་པའི་
 སྤྱག་བསྐྱེལ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པ། ཐར་པའི་མཆོག་དེ་སྒྲུབ་པའི་བྱུ་མཆོག་དེ་ཡིས་
 རང་གིས་མ་བྱེན་ཏེ་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་དེ་འདྲའོ། །དགོ་
 སྒྲོང་དག་འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་། འདི་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འདི་སྐྱེས་⁽⁸⁾ ཏེ། འདི་

(8) སྤྱི་ཆོན་དཔེ་ཅིང་། ༡༧༤-༦༡ ཉེ་འདིར་སྐྱེས།

ལྟར། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ཁྱིམ་འདུ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནས། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པའི་
ཡུང་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང་། འདི་འགགས་པས་འདི་
འགགས་སྟེ་མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་འགག་ཅེས་བྱ་བ་ནས། འཁོར་བ་
ཇི་སྲིད་ཡུང་པོ་འགགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་དེ་འདྲ་སྟེ།
རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྒྱུ་ནམ་ཡང་མི་འཆད་དེ་ཞེས་ནི་མ་གསུངས་སོ། །མཐའ་གཉིས་
བསལ་བའང་གང་ཟག་པ་འཕོ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་པའི་མཐའ་བསལ་བ་
ཡིན་ཏེ། འདི་སྐད་དུ།

འཕོན་མར་མེ་མེ་ལོང་རྒྱ། །མེ་ཤེལ་ས་བོན་སྐྱུར་དང་སྐྱས། །ཡུང་པོ་ཉིང་
མཆོམས་སྒྱུར་བའང་། །མི་འཕོ་བར་ཡང་མཁའ་སྟོན་གས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟ་བུ་རོ། །རྒྱ་དང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཆད་པའི་མཐའ་བསལ་བ་ཡིན་
ཏེ། འདི་སྐད་དུ།

ཤིན་ཏུ་འཕྲ་བའི་དངོས་ལའང་། །གང་གིས་ཆད་པར་རྣམ་བརྟགས་པ། །
རྣམ་པར་མི་མཁའ་སྟོན་དེ་ཡིས་ནི། །རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་དོན་མ་མཐོང་། །ཞེས་
བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྒྱུ་ནམ་ཡང་མི་འཆད་པས་ཆད་པའི་

མཐའ་བསལ་བ་ཡིན་ནི་ཞེས་ནི་མ་བཤད་དོ། །དག་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་
ལ་སྒྲུང་བའང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡེ་
ཤེས་ལ་སྒྲུང་བ་ནི། ད་དུང་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་མ་ཟད་པའི་དབང་
ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ནི། དག་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་
མངའ་འཇམ་མི་མངའ་བ་ཉིད་ཀྱང་བརྟག་པར་བྱ་བ་གཞན་ཡོད་དོ། །

དེ་བས་ན་འདི་ལྟ་བུའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པའི་གང་ཟག་ནི། དཔེར་ན་སྐྱེས་
བུ་པོ་རོག་གི་བྱ་འཕྲིག་ཅན་ཞིག་ ལམ་པོ་ཆེ་སྟོལ་བཏོད་པ་ཞིག་ཏུ་རྒྱུ་བ་ལས།
ལམ་གྱི་གཞི་ཅུང་ཟད་ཅིག་གྱུར་པ་མཐོང་བས། རླེབས་⁽⁹⁾ཡོད་པར་དོགས་
ཏེ་ལམ་གྱི་མཐའ་བཟུང་བ་ལས། ཤིང་ཆོལ་ཟུག་པར་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ།
རྒྱ་དང་རྒྱུན་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་འབྱུར་ལ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་འགགས་ན་
འབྲས་བུ་འགག་པར་འབྱུར་བ། མཐའ་གཉིས་བསལ་བར་གྱུར་པ་རྣམ་པར་
གྲོལ་བ་ལམ་པོ་ཆེ་འི་སྟོལ་བཏོད་པར་ཞུགས་པ་ལས། འདི་ལྟར་གཤེགས་ཏེ་རྒྱ་

(9) སྤྱི་ཐོན་དཔེ་དྲིང་། ༡༩༧༣། ༡༩༩༣།

འབྲས་ཀྱི་རྒྱུན་ཆད་པར་གྱུར་པ་ན་ཆད་པའི་ལྷ་བར་ལྷུང་བར་དོགས་ནས། རྒྱུན་
ཀྱི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་མཐའ་ལ་བཟུང་བའི་དངོས་པོར་ལྷ་བའི་ཤིང་ཆེལ་
བྱས་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་སྐྱུ་དང་དག་པའི་ཞིང་བཀོད་
སོགས། སྐྱུ་མ་མགོ་མཉམ་དུ་མི་འཐད་པ་ལ་བརྒྱལ་བ་དང་ལན་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི།

ཡང་གཞན་དག་གིས་བརྒྱལ་བ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་འབྲས་
ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་རྣམས་ནི། རྒྱུ་འགགས་པས་འབྲས་བུ་
འགག་པར་འགྱུར་བ་བདེན་ན། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཆད་མེད་
པ་ལས་བསྐྱབས་པའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་སྐྱུ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཞིང་གི་
བཀོད་པ་དང་། སྐྱུ་གསུང་བྱགས་མི་ཟད་རྒྱུ་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
པར་སྒྲུང་བ་ནི་ལྷོག་པར་མི་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་བརྒྱལ་བའི་ལན་ནི།

དེ་ལ་འདི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་

ལུས་དང་སྤྱོད་ཡུལ་ཡོངས་སུ་དག་པ་འཛིན་ཅིང་སྤང་བའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་དུ་
འགྱུར་བ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི། སྤང་བའི་དངོས་གཞིའི་རྒྱུན་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

ཇི་ལྟ་ནེ་ན། དེ་ལ་རེ་ཞིག་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚྲིག་པ་ནི་གང་གི་ཆོ་གནས་ངན་
ལེན་གྱི་ལས་ཀྱིས་གཞོད་པར་འགྱུར་བའི་གཞི་ཡོད་པ་དེའི་ཆོ། བསོད་ནམས་
ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་པན་འདོགས་པར་སྤང་སྟེ། དཔེར་ན་གཞི་རས་ཡུག་དཀར་
པོ་ཡོད་ན། དྲི་མས་ཀྱང་ནོད་པ་བསྒྲེར་རུང་། བྱུས་ཀྱིས་ཀྱང་འདག་ཏུ་རུང་།
ཚོན་བཟང་པོས་ཀྱང་བགོར་རུང་ལ། གཞི་མེད་ན་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ།

འདི་ལྟར་ས་དང་རྒྱ་དང་དུས་ཀྱི་ཁམས་དང་ལྡན་ན། ས་བོན་སྒྲ་ཚྲིག་པ་
རང་རང་གི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལས་རྒྱ་ཚམ་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་བར་
མི་རྣམས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ས་
གཞི་ལ། སྲིད་པའི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་ན་ལས་ཀྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་ཏེ། སྲིད་པའི་རྒྱན་ཚམ་དང་བྲལ་ཡང་ལས་ཀྱི་ས་བོན་རྣམས་སྐྱེ་བར་མི་
འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་འཕགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་དམིགས་པ་དང་བཅས་
པའི་ས་ལ་གནས་ཀྱང་། སྲིད་པའི་རྒྱན་དང་བྲལ་བས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་

ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ཕུང་པོ་འང་སྐྱེ་བར་མི་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་འདི་
ལྟར། ཇི་སྲིད་དུ་རྒྱ་ཁྱུང་གི་གཞོན་པ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ། གྲུ་གཟིངས་ཀྱིས་ཀྱང་
ཕན་འདོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ལ། རྒྱ་ཁྱུང་གི་གཞོན་པ་དང་བྲལ་ཏེ་སྐྱམ་ས་ལ་
འགོ་བ་དེའི་ཆོ་གྲུ་གཟིངས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕན་འདོགས་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་དོ། །དེ་
བཞིན་དུ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ལས་ཀྱིས་གཞོན་པ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ། བསོད་
ནམས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་ལ། གང་གི་ཆོ་གནས་ངན་
ལེན་གྱི་ལས་ཀྱིས་གཞོན་པ་མེད་པ་དེའི་ཆོ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ཕན་
འདོགས་པའང་མེད་དོ། །གང་ཕན་གཞོན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་བྱང་
ཆུབ་ཅེས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། འདི་སྐད་དུ།

དཔེར་ན་རྒྱ་ཁྱུང་གང་རྒྱ་ཁྱུང་གི་ །པ་རོལ་འགོ་བའི་འགོ་གང་དག །རྩ་དང་
ཤིང་ལ་སོགས་བསྐྱས་ནས། །རྒྱ་ལས་བརྒྱལ་བའི་གཟིངས་བྱས་ཏེ། །དེ་ལ་
འཕུག་སྟེ་ལེགས་བརྒྱལ་ནས། །ཁོར་ཏེ་བདེ་བར་འགོ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་འཁོར་
བའི་པ་རོལ་གྱི། །ཆོས་ཀྱི་ལམ་ནི་བསྐྱེད་ནས་ཀྱང་། །ཆོས་དང་ཆོས་མིན་རྣམ་
སྤངས་ནས། །བྱང་ཆུབ་བདེ་བར་ཐོབ་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའམ།

སྤྱི་མ་འདྲ་བའི་དངོས་པོ་ཀུན། །འབྱེན་དང་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་པོ། །དེས་ན་
དེ་ལ་སྤྲིག་མི་འགྱུར། །བསོད་ནམས་དག་གྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །གང་ལ་བསོད་
ནམས་སྤྲིག་མེད་པ། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་བར་དུ་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་
བུ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ནི་དེས་པའི་དོན་དུ་ན། སྤྲིག་⁽¹⁰⁾ དང་བསོད་
ནམས་གཉི་གཉི་བར་ནི་བའི་མཆོན་ཉིད་ཙམ་ཡིན་ནོ། །

བྱང་ཆུབ་ནི་ནི་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཆོན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་
པའང་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་བསྟན་ཆོས་ལས་གྱང་། རིག་ན་ཞེས་བྱ་བ། མི་
ཤི་བའི་མིང་ཡང་ཡིན། དག་སྟོང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མིང་ཡང་ཡིན་ཏེ།
རིག་ན་ཞེས་བྱ་བ་མེད་ཤི་བའི་མིང་སྟེ། འདི་ལྟར་མེད་ཤི་ཞེས་བརྗོད་པ་ན།
འབར་བའི་མཆོན་ཉིད་ཉི་བར་ནི་བར་ཟད་དེ། གང་དུ་འང་མ་སོང་གང་ནའང་
མི་གནས་པ་ཙམ་ལ་རིག་ཆ་ཞེས་ཟེར་རོ། རིག་ན་གྱི་ཁྲ་ཞེས་བྱ་བ་དག་སྟོང་མྱ་
ངན་ལས་འདས་པའི་མིང་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དོན་དམི་པའི་དག་སྟོང་། འདོད་
ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་མུག་གི་འབར་བ་ཉི་བར་ནི་བ་ཙམ་ལ་མྱ་ངན་

(10) སྤྲིན་དཔེ་རིང་། ༡༧༡-༢། སྤྲིག་པ།

ལས་འདས་ཞེས་བརྗོད་དོ། གང་དུ་འད་མ་སོང་གང་ན་འད་མི་གནས་པ་ཙམ་
 གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་ཞེས་ཟེར་རོ། རྟེན་བས་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཀྱང་
 ལྷང་བ་དག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་། དངོས་གཞིའི་རྒྱ་དང་རྒྱ་ནི་མ་ཡིན་
 རོ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རེ་ཞིག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ནི། རིགས་དང་ལུགས་གཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་
 པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། དག་བའི་རྩ་བ་ཆད་མེད་པ་བསམ་གསལ་པའི་རྒྱུ་དང་།
 ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་། དུན་པའི་དབང་ལས་
 སྐྱེས་པ་ཡིན་ཡང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་
 རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པས། ལྷང་བའི་རྒྱུ་དུ་མི་འཆོམ་
 སྟེ། དཔེར་ན་བསྐྱལ་པའི་མེ་འབར་བ་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་འདུ་
 འཕྲོད་ཀྱི་རྒྱུ་དུ་མི་འཆོམ་པ་བཞིན་རོ། རྟག་པ་འཛིན་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་
 གཟུང་འཛིན་དུ་སྣང་བ་དང་བཅས་ཤིང་། འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་
 དག་བའི་རྩ་བ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྐྱེས་པས། ལྷང་བ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྐྱེ་བ་ནི་ཡིན་མོད་
 ཀྱི། དེའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྣང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཡང་། མཐོང་བ་

ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མ་ལས་པ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་
 འགལ་མེ་བསྐྱོར་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དེའང་རྒྱུན་དུ་མི་འཆོམ་སྟེ། དཔེར་ན་
 བུད་ཤིང་མང་པོ་སྤྱངས་པ་ལས་མེ་སྤར་ན། དེ་ན་ཤིང་ཆོག་པ་ཡང་ཡོད། མ་
 ཆོག་པ་ཡང་ཡོད། ཉེ་བར་ཆོག་པ་འང་ཡོད་ལ། མེ་དེའང་ཤིང་ལ་བཏེན་ཏེ་སྐྱེ་
 བ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་མེ་དེ་ནི་ཤིང་གི་རྒྱུན་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱེད་ཅིང་
 རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུན་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུན་དུ་ཉེ་བར་
 གནས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དག་པ་འཛིག་ཏེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་། ཐོག་མ་མེད་
 པའི་དུས་ཀྱི་འཛིན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྤང་བ་ས་བོན་དང་བཅས་
 པ་དང་། འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ལ་བཏེན་ནས་སྐྱེ་སྟེ།
 ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མ་དང་སྐྱེ་ལ་པ་ལྟ་བུར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་དེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
 མེད་དེ་མིང་དང་རྒྱུ་མཆོན་གྱིས་སྟོང་པ། རྒྱུད་དང་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བ་ཙམ་དུ་བྱུགས་
 སུ་རྒྱུད་པ་ཡིན་པས། སྤང་བའི་རྒྱུན་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུན་དུ་མི་འཆོམ་
 མོ། །རྒྱུད་དང་རྒྱུན་མེད་པར་སྐྱེད་པ་དང་། རྒྱུད་དང་རྒྱུན་དུ་མི་རུང་བ་ལས་སྐྱེ་བའི་
 ཆོས་ནི་རྩུང་བྱད་ཙམ་ཡང་མེད་དེ། དེ་བས་ན་སྤང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་

གྲུང་པའི་ཆོ། དག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དང་རྒྱུ་གཞན་མི་རྟེན་
དོ། ཁག་ཡང་འདི་སྐད་དུ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མི་འདོད་ན། གུན་ཇོབ་སྐྱུ་མ་ཙམ་
དུ་སྐྱེ་བར་སྒྲུང་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ་ཞིན། དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་ན་
གུན་ཇོབ་དུ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཞེས་འགལ་བ་ནི་མེད་ན། རྒྱལ་བས་གསུངས་
པའི་ཆོས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་མཆན་ཉིད་ནི། དོན་དམ་པར་འདོད་
ཡང་རུང་གུན་ཇོབ་དུ་འདོད་ཡང་རུང་སྟེ། རྒྱུན་མཆན་རྒྱུན་ཆད་པར་གྱུར་
ཡང་། འབྲས་བུ་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་ནི། གུན་ཇོབ་
ཙམ་དུ་ཡང་མེད་ལ་ཆེམས་ཙམ་དུ་ཡང་ཡོད་དུ་མི་རུང་ངོ། །དེ་བས་ན་ཡོངས་
སུ་དག་པའི་སྒྲུང་བའང་རྒྱུན་མི་འཆད་ཅེས་བཞེད་དུ་མི་རུང་ངོ། །ཡེ་ཤེས་
ཆེན་པོའི་རྟེན་གྱི་བདག་ཉིད་རྣམས་པར་སྒྲིན་པའི་སྐྱུ་མང་འཁེས་ཟེར་བའང་།
བདག་དུ་ལྟ་བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་ནས་སྤངས་པ་ལ་ལུས་ཁོར་བུ་འཇིན་
ཞིང་གནས་པེ་བཅས་སྤིང་⁽¹¹⁾ན་གནས་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། སྒྲུང་བའི་རྒྱུན་

(11) སི་ཁྲོན་དཔེ་རིང་། ༣༠༧.༡ གྲྲི་བོགས་སྤིང་། ། འབྲུག་པར་མ། ༣༩བ.༣། མ་ཕྱི་ཇོགས་དཔེ་རིང་། ༣༩བ.༥།
གྲྲི་བོགས་སྤིང་། ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། གུན་མ་ཁྲུན་རོང་ཐོམ་པའི་མན་ངག་ལྟ་སྤེང་གི་འགྲེལ་པ་ཤིང་པར་དཔེ་རིང་། ༡༠བ.༤།
གྲྲི་བོགས་ལིང་། ། ལྟ་སྤེང་འགྲེལ་བ་ཇོགས་ཆེན་དཔེ་རིང་། ༡༠༧.༣། གུ་ཐོག་དཔེ་རིང་། ༡༣༧.༥། གྲྲི་བོགས་སྤིང་། ། ཞེས་གསལ།

གནས་སྤྱི་མི་རུང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་དག་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་
 ཡེ་ཤེས་མངའ་བར་གང་གིས་བསྐྱབ། ཡོང་ནི་སློ་ཞིབ་མོས་བརྟགས་ན། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་བྱང་མངའ་
 བར་བསྐྱབ་ཏུ་མི་རུང་བར་སྤང་སྟེ། གང་གི་སྤྱིར་འདི་ལྟར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
 དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་བཞག་གི་དུས་ན། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་
 བ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཤེས་པ་ཆོགས་བརྒྱད་དུ་སྐྱེ་བའི་གཞུང་ལྟར་ན།
 ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་གནས་མ་གྱུར་པ་ས་བོན་ཐམས་
 ཅད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་ལ། དགོ་བའི་རྩ་བ་ཆོད་མེད་
 པ་བསགས་པའི་ས་བོན་དང་། ཡུལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་
 དམིགས་པ་དང་། དུན་པའི་དབང་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་
 དང་ལྡན་པའི་ཡིད་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་གནས་དང་བྲལ་ཞིང་། གཞུང་བ་དང་འཛིན་
 པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤང་བ་དང་བྲལ་བར་སྐྱེས་པ་ན། ཟག་པ་མེད་པའི་
 སེམས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་སམ་ཡེ་ཤེས་ཞེས་གདགས་པ་
 ཐོབ་པ་ཡིན་ན། རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་ཀུན་གཞི་གནས་གྱུར་ན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་

དཔའ་རྣམས་གྱི་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་རིགས་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལྟ་བུ་
 རྒྱ་རྒྱུན་གང་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྤྱོད། གལ་ཏེ་ཀུན་གཞི་གནས་གྱུར་པ་ཉིད་མེ་ལོང་ལྟ་
 བུའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གྱུར་པས། དེ་ཉིད་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེས་མ། དེ་ཉིད་
 ལས་ཡིད་གནས་གྱུར་པའི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་
 ཡུལ་ཅན་སྤྱོད་བཞིས་བརྟག་གང་ན། དེ་ཉིད་ཡིན་པར་གྱུར་ན་ནི་གནས་འཕོ་བ་
 འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པའི་ཆོས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ནི། བླ་གྱིས་
 ཀུན་བརྟགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་ཡིན་པར་བྱངས་
 དབྱུང་དུ་བྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལས་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ནི། དེའི་རྒྱ་
 དང་རྒྱུན་བཅའ་དགོས་པ་དག་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་འདྲའོ། །གཅིག་
 ལུང་སྤྱོད་བའི་གཞུང་ལྟར་ན། དཔེར་ན་གསེར་རྩལ་གྱི་རྩོལ་ས་མེས་བཞུ་བས་
 གསེར་རྩལ་བྱུང་བ་ན། དང་པོ་རྩོལ་ས་བ་བསྟན་པ་ལས་ཕྱིས་གསེར་བྱུང་བ་
 མཐོང་བ་ན། གསེར་རྩལ་གྱི་རྒྱ་ཅན་གྱི་རྩོལ་ས་གསེར་རྩལ་བྱུང་ངོ་སྟེན་དུ་ཐ་
 སྟོང་འདོགས་སོ། །

དེ་ནས་གསེར་རྩལ་གྱི་བདག་ཉིད་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་ན། སྐབས་སུ་རྒྱུན་གྱིས་

གཡའ་ལྔ་བ་མཐོང་བ་ལས། གཡའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་གསེར་རྩལ་ལས་གཡའ་
 ལྔ་དེ་སྐྱམ་དུ་ཐ་སྐྱད་འདོགས་སོ། ཞིབ་མེད་སྒྲོས་བརྟགས་ན་དེ་གཉིས་པན་
 རྩོད་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དེ་བོ་མ་ཡིན་ཏེ། གསེར་རྩལ་དང་དོ་གཉི་གའང་སའི་
 ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པ་ལས། མེས་ཉེན་ཞིང་ཁམས་ངན་པ་སྒྲོན་
 ལ་ཟད་པར་འགྱུར། བཟང་པོ་ཕྱིས་ནས་ལུས་པར་འགྱུར་བ་ལས། ཁམས་ངན་
 པ་པལ་ཆེ་བ་ན་དོ་ཡིན་ནོ་སྐྱམ་མོ། །ཁམས་བཟང་པོ་སྒྲུང་བར་གྱུར་པ་ན་དེར་
 གསེར་རྩལ་བྱུང་དེ་སྐྱམ་མོ། །དེ་ནས་གསེར་རྩལ་གྱི་བདག་ཉིད་སྒྲུང་ནས་རྒྱུན་
 གྱིས་ཁམས་ངན་པ་སྒྲུང་བ་ལ། གསེར་རྩལ་ལས་གཡའ་ལྔ་དེ་སྐྱམ་མོ། །

དེ་ནས་གསེར་རྩལ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་དྲི་མ་མི་སྒྲུང་བ་ན་གསེར་
 རྩལ་དག་གོ་སྐྱམ་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་ཁམས་གཅིག་ལ་ཤེས་རབ་དང་
 ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་འདུ་བྱེད་གྱིས་སྒྲུངས་པའི་དུས་ན། ཤེས་པའི་ཁམས་ངན་པ་
 རྒྱུན་ལ་ཟད་ཅིང་བཟང་པོ་ཕྱིས་ནས་ལུས་པ་ལ། མེས་དང་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐ་
 སྐྱད་འདོགས་སོ། །ཡང་རྒྱུན་འགས་ནི་དྲི་མ་མི་སྒྲུང་ལ། རྒྱུན་འགས་ནི་དྲི་མ་
 ལྔ་དེ་ལ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། དག་པ་འཛིག་རྟོག་པར་ཐ་སྐྱད་འདོགས་

སོ། རྒྱལ་འདི་ལྟར་ནང་ཁམས་བཟང་པོ་ཁམས་ངན་པ་དང་བྲལ་བ་མེད་དེ།
གསེར་རྩལ་ཡང་མེས་བསྐྱེད་པའི་ཚུར་དུ་ཐེ་བཟང་ཐེ་བཟང་གི་མ་ཐེ་ཚུང་
འགྱུར་ཏེ། མཐར་ལྷན་ཅིག་བྱ་བར་འགྱུར་རོ།

དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདུག་པའི་ཁམས་གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་།
ངན་པ་དང་བྲལ་བའི་བཟང་པོ་ཁོ་ན་མེད་པས། མཐར་སྒྲིང་བར་མི་འགྱུར་
རོ། གཞོན་པ་འདི་ནི་ཆོག་པ་བརྒྱད་དུ་འདོད་ཀྱང་གཞོན་པ་ལས་མ་གྲོལ་ཏེ།
ཡིད་བློ་མེད་དུ་སྐྱེས་པས་ཀུན་གཞིའི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པའི་དུས་
ན། ཤེས་རིག་དུ་སྐྱེ་བའི་ས་བོན་ཞིག་ལྷག་མར་ལུས་པ་ནི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་
ཆེད་པ་མ་མཐོང་རོ། ཡོངས་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེའང་། རྩལ་
གཉི་གའི་ལྟར་ནང་ཁམས་རིག་གི་མཚན་ཉིད་ལས་མ་འདས་པར་བསྐྱབ་དུ་མི་
རུང་སྟེ། འདི་ལྟར་ཡེ་ཤེས་དེ་ཆོར་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པར་སྐྱེ་འཇུག་བྲལ་
བར་སྐྱེ། གལ་ཏེ་ཆོར་བ་དང་ལྷན་ན་ནི་མི་རྟོག་པར་ཡང་ཐེ་ལྟར་འགྱུར། བྲལ་
ན་ནི་ཤེས་རིག་དུ་འདུག་པའི་ལྟར་འགྱུར། ཆོར་བ་ལ་མ་ལྟོས་ན་བཅའ་པོར་ཡང་བྲ་
སྟངས་ལྟར་མི་གདགས། དེ་ལྟར་ཆོར་བ་དང་བྲལ་བར་སྐྱེ་ན་ནི་ཚུངས་པའི་དགོས་

སོ། །ཡང་ལ་ལ་དག་འདི་སྐད་དུ།

ཆོས་ཉིད་གྱི་བག་ཆགས་ལས་འབྱུང་ངོ་། །རང་གི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་
ལས་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་ཟེར་ན། ཆོས་ཉིད་གྱི་བག་ཆགས་གཞན་གྱིས་བསྐྱོས་པ་
ཞིག་གམ། མ་བསྐྱོས་པ་⁽¹²⁾ ཞིག་བསྐྱོས་ན་ནི་ཆོས་ཉིད་དུ་འང་ཇི་ལྟར་རུང་།
མ་བསྐྱོས་ན་⁽¹³⁾ བེ་རང་བཞིན་རྒྱུར་སྒྲ་བར་ཇི་ལྟར་མི་འགྱུར། ཉེ་བར་ལེན་
པའི་རྒྱ་དེ་ཡང་རྒྱུན་གཞན་གྱི་དབང་ལ་ལྟོས་པ་ཞིག་གམ། མ་ལྟོས་པ་ཞིག་མ་
ལྟོས་ན་ནི་ཆོས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་ཏེ་འབྱུང་བར་ཡང་ཇི་ལྟར་འགྱུར། གྲེད་པ་པོ་
རང་དབང་ཐོབ་པ་རྒྱུར་སྒྲ་བར་ཡང་ཇི་ལྟར་མི་འགྱུར། ལྟོས་ན་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་
དང་རང་བཞིན་གྲེ་བྲག་ཏུ་གྱུར་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གལ་ཏེ་འདི་སྐད་དུ།

འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་གྱི་རིགས་པས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་
བསྐྱབ་ཀྱང་མི་དགོས། གཞོད་པ་བྱུར་ཡང་མེད་ཅེས་ཟེར་ན་ནི། ཆོས་ཉིད་གྱི་
རིགས་པའི་ཡུལ་དང་ཚད་དང་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པ་འོག་ནས་འཆད་དོ། །དེ་
བས་ན་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་སུ་སྒྲུང་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྒྱུན་མི་ལྟོག་

(12) སི་ཁྲོན་དཔེ་རིང་། ༣༩༡-༣༡ ། རྒྱ་མ་བསྐྱོས་པ་།

(13) སི་ཁྲོན་དཔེ་རིང་། ༣༩༡-༣༡ ། རྒྱ་མ་བསྐྱོས་ན་།

གོ་ཞེས་བསྐྱབ་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྦྱུ་མ་དང་མགོ་མཉམ་མོ། འོ་
ན་འདི་སྐད་དུ།

ཆོས་ཐམས་ཅད་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དོན་དམ་པ་
ནི་བ་བྱང་ན་ལས་འདས་པ་འདུས་མ་བྱས་པའི་མཆོན་ཉིད་དེ། ཇི་ལྟར་སྦྱུ་མ་
ལྟ་བུར་བཞག་ཅེ་ན། འདི་འདྲ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ནི་ཐ་སྐད་དང་བྲལ་མོད་
ཀྱི། འགོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཐོབ་ཏུ་
ཡོད་དོ། ཞེས་ཐ་སྐད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པས། དམིགས་སུ་ཡོད་པ་ན་ཡོད་
པར་སྦྱབ་པ་ནི་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། འདི་སྐད་དུ།

སེམས་ནི་སྦྱུ་མའི་རྣམ་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱང་ནི་སྦྱུ་མ་འདྲ། །དཔེར་ན་སྦྱུ་
མའི་མ་ཁན་པོ་འགས། ཁྱོའོ་ལ་ནི་སྤྲགས་བཞེས་ནས། །ལེགས་པར་བྱས་
པའི་གཟུགས་དག་ལ། སྦྱོར་བ་བགོམས་པས་བསྐྱུན་ན་ནི། རྐང་བཞི་པ་ལ་
སོགས་པའི་གཟུགས། ཞིན་པའི་སེམས་ལ་སྒྲུང་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་བསོད་
ནམས་ཡེ་ཤེས་ལས། བྱང་བའི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱོས་པའི་སེམས། །སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་ལ། བློ་མེད་བྱང་ཆུབ་སྒྲུང་བར་བྱེད། །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟ་

བྱུང་། ཇི་སྐད་དུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ལས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་
 ཆོས་གཞན་ནི་གཡོད་ནའང་། དེའང་སྤྱུལ་ལྟ་བུ་མི་ལམ་ལྟ་བུར་སྤྱོད། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གང་ཡོད་པའི་ཐ་སྐད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གཞག་ཏུ་བྱུང་བ་
 ཐམས་ཅད་སྤྱུལ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་མེད་དོ། སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་རང་གི་ངོ་
 བོའི་དབང་དུ་བཟོད་ན་ནི། སྤྱུལ་ལྟ་བུའི་མཆན་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པའི་མཆན་གཞི་
 མེད་དེ། འོན་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྱུལ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ།
 ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་ཆོག་ཏུ་གསུངས་པ་ཁ་ཅིག་ཆོག་ལྷག་མ་ཅན་དུ་གསུངས་པར་
 མདོ་ལས་འབྱུང་སྟེ། འདི་སྐད་དུ།

རྒྱ་བོ་ཐམས་ཅད་གྲ་བྱུར་འབབ། བྱུང་མེད་ཐམས་ཅད་སྤྱུ་གཅུ་
 བཅས། འགས་ཆལ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི། གཤེན་མི་བྱ་བར་ཤིང་དུ་
 ངེས། བྱས་པ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་སྟེ། ཇི་ཅུམ་སྤྱེ་བ་སྤྱག་བསྐྱལ་བཅས། །
 ཆོས་ཀུན་སྤྱུལ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་ཆོག་ཏུ་གསུངས་ནས། ཡང་
 དེ་ཉིད་ཆོག་ལྷག་མ་ཅན་དུ་གསུངས་པ།

རྒྱ་བོ་ཐམས་ཅད་གྲ་བྱུར་འབབ། ཞེར་འཇའ་ནང་བོར་འགོ། བྱུང་མེད་

ཐམས་ཅད་སྐྱུ་གཙམ་བཅས། །དབྱ་བཅོམ་མ་ལ་སྐྱུ་གཙམ་མེད། །ནགས་ཚལ་
ཐམས་ཅད་ཤིང་དུ་ངེས། །རིན་ཆེན་ནགས་ཚལ་ཤིང་མ་ཡིན། །བྱས་པ་ཐམས་
ཅད་མི་རྟག་སྟེ། །བདེར་གཤེགས་སྐྱུ་མཆོག་རྟག་པར་བཞུགས། །ཇི་ཙམ་སྐྱུ་
བ་སྐྱུ་ག་བསྐྱུ་ལ་བཅས། །མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྐྱུས་པ་བདེ། །ཆོས་ཀུན་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་
སྟེ། །མྱ་ངན་འདས་པ་སྐྱུ་འཕྲུལ་བྲལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བས་ན་
གང་མཆོན་ཉིད་འཛིན་པར་ཡོད་པ་ནི་ཆོས་ཞེས་དངོས་སུ་བསྐྱབ་ཏུ་རུང་ལ།
མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་བཀྲགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་
དོ། །གང་ཡང་འདི་སྐད་དུ།

ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་རྒྱུན་ཙམ་ཡང་མི་དམིགས་ན། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཛོད་
པ་འབྱུང་བ་བརྟེན་མེད་པའི་ཕྱིར། །ནི་བ་སྟོགས་གཅིག་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་
པར་ཇི་ལྟར་མི་འགྱུར། །མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
སྐྱེའང་ཇི་ལྟར་འཇུག་ཅེ་ན། །དེ་ནི་འདི་ལྟར་སྟོན་གྱི་ལས་གྱིས་འཕངས་པ་འདུ་
བྱེད་རྣམས་གནས་པའི་དུས་ངེས་པ་མཛོད་པར་འགྲུབ་པ་ན། །འགྲོ་བ་རྣམས་
གྱི་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་གྱི་དབང་གིས། །སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་བསྐྱུ་ལ་པ་ཆེན་པོ་

གཅིག་གི་བར་དུ་འཛིག་ཆགས་སྟོང་གནས་མཐུན་པར་འགྲུབ་པར་འཕེན་ཅུས་
ན། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཐུགས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས། རྗེ་ཆེ་ལྷ་བུའི་ཏིང་
ངེ་འཛིན་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ། ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱོན་པ་བཅུའི་སློན་སེམས་འགོ་བའི་དོན་དུ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྒྱབས་པའི་ཆེ་བསྐྱབ་པའི་དབང་གིས། ཐུགས་མཛེས་སྤྱོད་པ་
འགག་པ་མེད་པར་འཕེན་ཅུས་པ་ལ་མི་ཅུས་པའི་གནས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་ཡོད་ལ།
ངོ་མཚར་བའི་གནས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཡང་འདི་སྐད་དུ།

སྤོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་འགྲུབ་པའི་འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱུད་མ་ཆད་པ་ལ།
འཛིག་རྟེན་མཛོན་པར་འགྲུབ་པའི་ལས་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡོད་པའི་དབང་ཡིན་ནོ་
ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་འཛིག་རྟེན་སྟོང་པའི་ཆེ་འཛིག་རྟེན་མཛོན་པར་འགྲུབ་པར་ཇི་ལྟར་
འགྱུར། ཡང་འདི་སྐད་དུ།

སྤོན་ཀྱི་འཕེན་པའི་ལས་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ལས་ཆ་མཉམ་པ་ལས་
འཛིག་རྟེན་འགྲུབ་པའི་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་དག་བཅོམ་པ་སྦྱེས་ནས་ཐུང་ན་ལས་འདས་
པ་རྣམས་འདུས་མ་བྱས་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་ལུས་ཇི་ལྟར་འཛིག་པ་མི་འགྱུར། སྐྱུ་
གདུང་རིང་བསྐྱེད་ཀྱང་སྤྱོན་ན་ཅི་ལ་ལུས། དེ་བས་ན་སྤོན་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ལྷགས་

དྲག་པོས་འཕངས་པ་ནི། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ལས་ལ་ལྟེ་ས་མི་དགོས་སོ།།

གལ་ཏེ་ད་ལྟར་འབྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་རྩལ་དྲག་པོ་ཡོད་ནའང་། སྡོན་གྱི་
ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལྟོག་རྣམས་ནའང་འགལ་བ་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་འདི་
ལྟར། དང་སྟོང་འགའི་སྟོན་ལམ་གྱི་མཐུས། དང་སྟོང་གི་ནས་ལོ་བརྒྱའམ་
སྟོང་འདས་ཀྱང་རུང་སྟེ། གང་དུ་སྟོན་ལམ་བཏབ་པའི་སྟོགས་དེར་དགོ་གིས་
དང་གཞོད་སྟོག་འབྱུང་བ་འཕེན་རྣམས་ན། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དང་པོ་
སྟོན་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། ས་དགུ་པ་སྟོན་ལམ་ཡོངས་
སུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཐུག་པར་སྟོན་ལམ་ཚད་མེད་པ་བསྐྱབས་པའི་མཐུས།
གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་འཆོམ་པའི་འཕྲུལ་པ་སྤང་བར་འཕེན་རྣམས་པ་འདི་
ལ། དེ་ལྟར་མི་རུང་བའི་གནས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་ཡོད་ལ། རོ་མཚར་བའི་གནས་
ཀྱང་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཡང་འདི་རྟོག་དུ།

དང་སྟོང་གི་སྟོན་ལམ་གྱི་རྟོན་ཡུལ་དང་སེམས་ཅན་ལ་བྱིན་གྱིས་
བསྐྱབས་ཏེ་བཞག་པ་ཡིན་ནི་ཞིན། རྩལ་འདི་ལ་བཀག་པ་མེད་དེ། སྟོན་ལམ་
འདེབས་པ་པོ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་མི་བརྟེན་ན། སེམས་ཅན་ལ་རྟོན་བཅས་པ་འདོད་

པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྤྲིང་མེད་ཡུལ་ཡང་སེམས་ཅན་ཡིན་ཏེ། འདི་སྐད་དུ།
འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་ནད་མ་སོས་ཀྱི་བར་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲིང་མེད་སྒྲིབ་མི་དྲུངས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་དང་། སྒྲོན་ལམ་
ཀྱི་མཐའ་བསྟན་པ་ལས།

ནམ་མཁའི་མཐའ་ཐུག་གྱུར་པ་ཇི་ཅིམ་པར། །སེམས་ཅན་མ་ལུས་མཐའ་
ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། ཇི་ཅིམ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་མཐའ་གྱུར་པར། །བདག་གི་
སྒྲོན་ལམ་མཐའ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཡང་འདི་
སྐད་དུ།

སྒྲོད་ཀྱི་འཛིག་ཏེན་དང་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་ཏེན་དུ་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྩལ་
ལྷ་མོ་རེ་རེ་དང་བ་སྤྱི་བུ་ག་རེ་རེ་ལའང་། ཐུགས་མཛེ་ཆེན་པོའི་བྱིན་བརྒྱབས་
གངས་མེད་པ་འཇུག་གོ། །ཞེས་གྱུང་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ཅིམ་དུ་བཤད་
པ་འདི་ནི་རིགས་པ་ཅིམ་དུ་མ་ཟད་ཀྱི། དེས་པའི་དོན་ཀྱི་མདོ་རྣམས་ལས་གྱུང་
གསལ་བར་མང་དུ་འབྱུང་སྟེ། འདི་སྐད་དུ།

འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་སྟེ་བ་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གོ། །ཞེའམ།

སངས་རྒྱལ་གཟུགས་སུ་མི་བལྟ་མཚན་དང་ནི། རིགས་དང་རྒྱུད་དུ་མི་
བརྟག་སྒྲི་དང་ནི། ཆད་པར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་སེམས་དང་ནི། རྣམ་ཤེས་ཡིད་
ཀྱིས་རབ་དུ་སྤྱེམ་ཡིན། ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་དེ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཞེའམ།

ཇི་སྤིད་མཚན་ཉིད་རྣམ་གཞག་པ། ཉེ་དག་བྱིས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཏེ། གང་
ཞིག་མཚན་ཉིད་ཀུན་མེད་པའི། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ནི་མི་མཐོང་ངོ་། ཞེའམ།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་ཆོས་ཟག་མེད་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆོག་ཡིན་ཏེ་
དེ་ལ་ནི། ཉེ་བཞིན་ཉིད་མེད་དེ་བཞིན་གཤེགས་མེད་དེ། འཇིག་རྟེན་དག་ན་
གཟུགས་བརྒྱན་ཀུན་དུ་སྤྲང་། ཞེའམ།

རྟག་དུ་སྐྱེ་མེད་ཆོས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བདེ་
བར་གཤེགས་དང་འདྲ། བྱིས་པའི་སྤྱོད་མཚན་མར་འཇིན་པ་དག་ འཇིག་
རྟེན་དག་ན་མེད་པའི་ཆོས་ལ་སྤྱོད། ཅེའམ།

གང་གིས་ང་ལ་གཟུགས་སུ་མཐོང་། གང་གིས་ང་ལ་སྐྱར་ཤེས་པ། འོག་
པར་སྤོང་བ་ཞུགས་པ་སྟེ། སྐྱེ་བོ་དེས་ནི་ང་མི་མཐོང་། འདྲེན་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་
ཀྱི་སྐྱེ། ཆོས་ཉིད་དུ་ནི་སངས་རྒྱལ་བལྟ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་

གསུངས་ཏེ། དེ་བས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་
 བར་དག་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ལུང་དང་རིགས་པ་གཉི་གས་མངོན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་
 སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་རང་བཞིན་མཉམ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ངོ་བོ་
 ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟུང་ན་ལས་འདས་
 པའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་པའོ། །ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ནི་ཡེ་ནས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའོ། །གང་གིས་དོན་འདི་
 ལྟ་བུ་རྟོགས་ཏེ། བདག་དང་སངས་རྒྱས་དབྱེར་མེད་པའི་སྟོང་དང་ལྷན་ཞིང་།
 ལུང་པོ་ལྷ་སྐྱུ་མ་ཙམ་དུ་སྒྲུང་བའང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྟོང་དང་
 ལྷན་ན། ལམ་གྱི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། གང་གིས་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་མཐོང་བ་ནི་
 ལམ་གྱི་མཆོག་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་གྱི་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་
 འབའ་ཤིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། དེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལས་ཀྱང་གསུངས་པ་ཡིན་
 ཏེ། འདི་ལྟར་འཕགས་པ་སྟོང་པོས་བརྒྱན་པའི་མདོ་ལས།

གང་ཞིག་བདག་དང་སངས་རྒྱས་རྣམས། །རང་བཞིན་མཉམ་པར་རབ་
 གནས་ཤིང་། །མི་གནས་ལེན་པ་མེད་པ་དེ། །དེ་དག་བདེ་བར་གཤེགས་པར་

འགྱུར། །གཟུགས་དང་ཆོར་བ་འདུ་ཤེས་དང་། །རྣམ་པར་ཤེས་དང་སེམས་
པ་དག །གངས་མེད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས། །དེ་དག་སྤྱབ་པ་ཆེན་པོར་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ལ་ལ་དག་ཕུང་པོ་རྒྱལ་བའི་དགྲིལ་
འཁོར་དུ་བསྟན་པ་ལ་སྒྱུར་བ་རྣམས། །འདི་ལྟ་བུའི་དོན་སྟོན་པའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་
ལ་འང་མཉམ་དུ་བསྒྱུར་དགོས་སོ། །ཡང་ལམ་གྱི་དོན་དུ་གཉེན་པོའི་དོན་ལ་
དགོངས་ནས་ཀུན་བརྟགས་ཅིམ་བསྒྲེམས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པར་འདོད་
ན། གོང་དུ་སྒྲེས་པའི་ཀུན་བརྟགས་པ་དང་། དབང་འབྱེར་བའི་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་བསྟན་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་དང་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་
མཆོན་ཉིད་འོག་ནས་འཆད་དོ། །

བཞི་པ་ཉོན་མོངས་པ་ལ་རྫས་མེད་པས་སེམས་འཁོར་བར་འཆིང་བ་མི་
འབྱད་པར་སེམས་པའི་བརྒྱལ་དང་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཡང་གཞན་དག་གིས་བརྒྱལ་བ། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་སྤང་བར་བྱ་
བའི་རྫས་མེད་ཅིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་
ཡིན་ན། འོ་ན་འགྲོ་བ་རྣམས་གང་གིས་བཅིངས་ཏེ་འཁོར་བའི་རྒྱུ་མཆོར་སྤུག་

བསྐྱལ་སྒྲུ་ཆོག་ས་ཁྱོང་བར་འགྱུར།

གཉིས་པ་བསྐྱལ་བའི་ལན་ནི།

དེ་ལ་འདི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་འཆིང་བར་བྱེད་པ་མེད་ཀྱང་
བཅིངས་པ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལས། སྤྱག་བསྐྱལ་ཁྱོང་བར་སྒྲུང་བར་འགྱུར་སྟེ།
དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའི་བྱའམ་ཁྱིམ་དག་གི་བྱ་གཞིན་ཅུ་ཤེད་མ་བྱ་བ་འདོད་པས་
རྒྱགས་ཤིང་ཁྱོས་པ་ཞིག་ ཅེད་མེད་ཕྱིར་རང་གི་ཁྱིམ་དུ་ཞུགས་ཏེ། དེས་བང་
མཛོད་ན་ཟ་མ་ཏྲོག་གི་ནང་ན་ཞོར་བྱའི་རིན་པོ་ཆེ་རས་དམར་པོའི་ནང་དུ་བྲིལ་
ཏེ་བཞག་པ་འང་ཕྱང་སྟེ་བཏུང་བའི་ནང་དུ་བསྒྱུར། ཟ་མ་ཏྲོག་གི་ཐག་པ་འང་
འབྲས་ཆན་གྱི་ནང་དུ་བསྒྱུར། དེ་བཞིན་དུ་བྱ་བ་མང་པོས་གཡེན་སྟོས་ཤིང་ཅེ་
བ་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུན་གྱིས་བགྲུས་པར་གྱུར་ནས་ཟས་འཆོལ་དུ་སྤྱིན་པ་
ལས། འབྲས་ཆན་གྱི་ནང་ན་སྤྱུལ་འདུག་པར་མཐོང་། དེ་ནས་རབ་ཏུ་སྒྲགས་སྟེ་སྤྱི་
ལོག་ནས་བཏུང་བ་འཆོལ་དུ་སྤྱིན་པ་ན་བཏུང་བ་ཁྲག་ཏུ་གྱུར་པར་མཐོང་ནས་
ཡང་སྤྱིར་ལོག་སྟེ་སྒྲགས་པ་དང་། བགྲུས་པ་དང་སྒྲོམ་པས་ཉིན་པར་གྱུར་ནས་
དུ་ཞིང་ང་རེ་ཆེན་པོ་འདོན་ཞིང་འདུག་པ་ལས། ཉེ་གནས་ཞིག་གིས་དུང་དུ་སྤྱིན་

ཏེ་སྒྲུལ་པ། བུ་ཁྱེད་ཅི་འདྲི་བྱེད་དུ། ང་བཀའ་སྤྱོད་སྒྲོམ་ནས་བས་འཛོལ་དུ་བྱིན་
ན། འབྲས་ཆེན་གྱི་ནང་ན་ནི་སྒྲུལ་འདུག་བུ་ང་བ་ནི་ཁྲག་ཏུ་གྱུར་ནས་འཛིག་ས་
ཤིང་སྒྲུག་གྲོལ་བཀའ་སྤྱོད་སྒྲོམ་ཡང་བཟའ་བའི་དབང་མེད་དེ་དེ་རེ།

དེ་ནས་ཉེ་གནས་དེས་གཞོན་ཅུ་དེ་གདམས་ངག་གི་གནས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། འདི་སྐད་དུ་བུ་མ་དུ་ཞིག་ངས་སྒྲུལ་ཡང་བསལ། ཁྲག་
ཀྱང་བསལ་ལ་ངེ་མ་དང་བྲལ་བའི་བཟའ་བུ་ང་སྒྱིན་ནོ། ཞེས་སྒྲུལ་ཏེ། ཐག་
པ་དང་ཞོར་བུ་བསལ་ནས་བཟའ་བུ་ང་གིན་པ་ན། གཞོན་ཅུ་དེ་འདི་སྒྲུལ་དུ། ཉེ་
གནས་འདིས་ངེ་མ་བསལ་ནས་ངེ་མ་དང་བྲལ་བའི་བཟའ་བུ་ང་སྒྱིན་ནོ་སྒྲུལ་
དུ་བསམས་ཏེ་སྒྲུག་བསལ་གྱི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་ལོ། གཤམ་ཏེ་གཞོན་ཅུ་དེ་
གདམས་ངག་བསྟན་པའི་གནས་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། འདི་སྐད་དུ།

འདི་ན་སྒྲུལ་ག་རེ། འདི་ནི་ཁྱེད་རང་གིས་བཞག་པའི་ཐག་པ་ཡིན་ན། འདི་
ན་ཁྲག་ག་རེ། འདི་ནི་ཁྱེད་རང་གིས་བཞག་པའི་ཞོར་བུ་འོད་ཡིན་ནོ། ཞེས་
བཛྲོད་པ་ན། གཞོན་ཅུ་དེས་བཟའ་བུ་ང་རྣམས་གདོད་མ་ནས་ངེ་མ་དང་བྲལ་
བར་ཤེས་ནས་བཅིངས་པ་ལས་གྲོལ་ལོ། རྟེན་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུལ་

ལྟ་བུ་ཡིན་ཡང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་ཏེ་དངོས་པོར་ལྟ་
བའི་དབང་གིས་ཉོན་མོངས་པས་བཅིངས་པར་སྤང་ཞིང་སྤྱག་བསྐྱེལ་མྱོང་
བར་སྤང་སྟེ། འདི་ལྟར་སྤྱུ་མ་ཙམ་དུ་སྤང་བ་ལ་དངོས་པོར་ཞེན་ཏོ། །དེ་ལས་
མཚན་མར་འཛིན་ཏོ། །དེ་ལས་སློན་ཆགས་འབྱུང་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ནས་འབྱུག་གོ། །དེའི་དབང་གིས་ལས་སྒྲུ་ཆོག་མཛད་ན་པར་འདུག་ཏེ། །དེའི་
དབང་གིས་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་ཡུང་པོ་འབའ་ཞིག་པ་འདི་འབྱུང་བར་སྤང་བར་
འབྱུང་རོ། །སྤང་བའི་དབང་གིས་ཡང་དངོས་པོར་ཞེན་པ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་
པ་འབྱུང་བ་སྤྱུ་མ་བཞིན་གོ། །ཡང་འདི་སྐད་དུ།

དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་རྒྱ་དང་
འབྲས་བུའི་རྒྱལ་དུ་འབྱུང་བ་འདི་ཉིད་ཁོ་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་
མོད། རྫས་སུ་ཡོད་པའང་དེ་ཉིད་ཡིན་མོད་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དངོས་པོར་སྤང་བ་
རྣམས་ལ་དངོས་གཞི་གཞན་མི་འཛོལ། དངོས་གཞིའི་ཆ་གཞན་མི་འཛོལ།
ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་གཞན་མི་འཛོལ། རྟེན་གཞི་གཞན་མི་འཛོལ་ན། མཚན་མར་
སྤང་བ་ཙམ་ལ་མཚན་ཉིད་ཅེས་འདོགས་ན་ནི་འདོགས་སུ་བྱེད་དེ་བཟོད་པར་

བྱེད། གྲེ་ལ་དངོས་གཞི་གཞན་⁽¹⁴⁾ འཆོལ་བ་གང་ཞེ་ན། དཔེར་ན་རས་ཡུག་
 སྡོན་པོ་མཐོང་བ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་སྡོན་པོའི་རྣམ་པར་སྣང་བ་ཙམ་
 མ་གཏོགས་པ། དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལས་འབྱུང་བ། བྱ་
 བ་བྱེད་ལུས་ཤིང་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་དངོས་གཞི་གཞན་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡོད་
 རོ། ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུར། གྲེ་ལ་དངོས་གཞིའི་ཆ་གཞན་⁽¹⁵⁾ སྐྱབ་པར་བྱེད་
 པ་གང་ཞེ་ན། འདི་སྐད་དུ་སྣང་བ་འདི་ནི་རས་ཡུག་གི་སྡོན་པོ་ཙམ་ཡིན་གྱི།
 སྡོན་པོའི་ཆ་གཞན་གྱི་དང་ཨིན་དུ་ནི་ལ་དང་ལོ་མ་ལ་སོགས་པ་སྡོན་པོའི་
 ཆ་གཞན་དང་རས་ཡུག་འདི་ཉིད་ཀྱི་འང་སྐྱབ་གཡོགས་ཀྱིས་མཆོད་⁽¹⁶⁾ པ་
 ཙམ་སྣང་བར་ཟད་དེ། སྐྱབ་གཡོགས་ཀྱིས་ཆོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྡོན་པོའི་ཆ་མ་
 མཐོང་བ་ཤེས་པར་བྱ་བ་གཞན་ཡོད་དོ། ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུར། གྲེ་ལ་ཡོན་ཏྭ་
 གྱི་ཆ་གཞན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་སྐད་དུ།

འདི་ནི་རས་ཡུག་གི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཙམ་མཐོང་བར་ཟད་དེ། འདིའི་

(14) སྤྱི་ཁྱོན་དཔེ་རིང་། ༣༩༡-ཤ། གྲེ་དངོས་གཞན།

(15) སྤྱི་ཁྱོན་དཔེ་རིང་། ༣༩༡-ཡ། གྲེ་ཆ་ལས་གཞན།

(16) འབྱུག་དཔེ་རིང་། ༢༡༩-ཡ། གྲེ་མཆོད། སྤྱི་ཁྱོན་དཔེ་རིང་། ༣༩༡-པ། གྲེ་ཆོད།

འིགས་དང་རྒྱ་དང་འབྲུང་ཁྱུངས་དང་བཟོད་པ་སྤྱི་ཡང་དང་འཇམ་རྒྱུ་དང་
 ལྷ་པ་དང་འིན་ཐང་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བ་གཞན་ཡོད་དོ། ཞེས་ཟེར་
 བ་ལྟ་བུའོ། དེ་ལ་རྟེན་གཞི་གཞན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ལོ་མ་
 སྤྱོན་པོ་ལ་རས་ཡུག་སྤྱོན་པོར་མཐོང་བའི་ཆོ། འདི་སྐད་དུ།

འདི་ནི་རས་ཡུག་སྤྱོན་པོ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་བ་སྟེ། འདིའི་དངོས་གཞི་ནི་ལོ་མ་
 སྤྱོན་པོ་ཡིན་ཏེ། མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བ་གཞན་ཡོད་དོ། ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་
 བུའོ། འདི་ལྟར་མཚན་ཉིད་གཞན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་འདི་རྣམས་ནི། གང་ཟག་
 དང་ཆོས་ཀྱི་རྣམས་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དངོས་གཞི་ཆ་
 གཞན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་གཞན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་གཉིས་
 ནི། གང་ཟག་གི་རྣམས་འདོད་པ་ལས་བྱུང་ངོ་། དངོས་གཞི་གཞན་སྐྱབ་པར་
 བྱེད་པ་དང་། རྟེན་གཞི་གཞན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་གཉིས་ནི། ཆོས་ཀྱི་རྣམས་ཡོད་
 པར་འདོད་པ་ལས་འབྲུང་སྟེ། འདི་ལྟར་གང་ཟག་གི་རྣམས་འདོད་པ་རྣམས་
 རས་ཡུག་དམིགས་པ་ན། དེ་འིགས་མི་མཐུན་པ་བྱུང་བ་ལ་སོགས་ལས་ཀྱང་
 བསྐྱོག་ འིགས་མཐུན་པ་རས་ཡུག་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་བསྐྱོག་

ནས། རས་ཡུག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ཇུས་སུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ན། ཁ་དོག་དང་
རེག་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་དེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེད་བྱ་ཡིན་པར་འཛིན་
ཏེ། དེ་བས་ན་ངོ་བོ་གཅིག་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་གཅིག་མཐོང་ཡང་ཆ་གཞན་མ་
མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དང་རས་ཡུག་གཉིས་པ་
ལ་སོགས་པ་གཞན་ཡང་ངོ་བོ་སོ་སོ་རེ་རེ་ཡིན་པས། དེ་རྣམས་ལ་ཡོད་པའི་
སྡོན་པོ་འདྲ་། རས་ཡུག་གི་སྡོན་པོ་དང་ཐ་དད་དེ་རས་ཡུག་གི་སྡོན་པོའི་དངོས་
གཞི་ལས་ཆ་གཞན་ཡིན་ནོ།

དེ་བས་གང་ཟག་གི་ཇུས་ཞིག་ནས་ཆོས་ཀྱི་ཇུས་ཙམ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ན།
ཆ་དེ་གཉིས་ལྟོག་སྟེ། འདི་ལྟར་རས་ཡུག་སྡོན་པོ་མཐོང་ཡང་རུང་ལོ་མ་སྡོན་
པོ་མཐོང་ཡང་རུང་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྡོན་པོའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པ་ན། དེའི་ངོ་
བོ་ཉིད་མ་ལུས་པར་མཐོང་བ་སྟེ། དངོས་གཞིའི་ཆ་གཞན་མ་མཐོང་བའདམ་མེད་
ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་གཞན་མཐོང་བའདམ་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིར་འགྱུར་རོ།

དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཇུས་འདོད་པ་ན་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཇུས་སུ་འདོད་པའི་ཆོ་ནི།
དངོས་གཞི་གཞན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གོང་དུ་བཟྃ་དེ་བ་བཞིན་དུ་

རས་ཡུག་སྒྲོན་པོ་མཐོང་བ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་སྒྲོན་པོར་སྣང་བ་ཙམ་
ལས་གཞན་དུ་མ་གཏོགས་དོན་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཇུས་སུ་
ཡོད་དོ། །ཞེས་འདོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཁང་གི་ཆོ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཇུས་སུ་མེད་པ་
འདོད་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཇུས་སུ་འདོད་པ་དེའི་ཆོ། འདི་སྐད་དུ།

རས་ཡུག་སྒྲོན་པོ་མཐོང་ན་བྱེད་འདོད་པ་ལྟར་ཤེས་པ་ལས་གྲུད་ན་ཇུས་
སུ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་སྒྲོན་པོ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་
ན། སྣང་བའི་དངོས་གཞི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་ཉོག་པའི་མཆོན་ཉིད་
གཞན་ཇུས་སུ་ཡོད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡོད་དོ། །ཞེས་སྐབ་པར་
འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟ་བུ་དག་སྐབ་པར་མི་བྱེད་ན་མཆོན་མ་སྣང་བ་ཙམ་ལ་མཆོན་
ཉིད་དུ་འདོགས་པ་ཙམ་ལ་སྒྲོན་དུ་མི་གཟུང་ངོ་། །

ལྷ་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་འབྲུལ་མི་སྲིད་པའི་
དོགས་པ་ལ་བརྒྱལ་བ་དང་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཡང་གཞན་དག་གིས་བརྒྱལ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་
ཡིན་ན། སྣང་བའི་གནས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་ཡོད། འབྲུལ་པའི་གནས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་

ཡོད། ལྷང་བ་ལ་ཡང་ལྷང་གཞི་དགོས་ལ། འབྲུལ་བ་ལ་ཡང་འབྲུལ་གཞི་
དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ།

གཉིས་པ་བསྐལ་བའི་ལན་ནི།

དེ་ལ་འདི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ལྷང་བ་དང་འབྲུལ་བ་ལ་གཞི་མེད་ཀྱང་། རྒྱུ་
ཉི་བར་གནས་ན་ལྷང་དུ་རུང་ཞིང་འབྲུལ་དུ་རུང་ངོ་།

དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་འགལ་བ་ནི་གཞི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པ་ལ། ང་
ལྟར་⁽¹⁷⁾ དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་འགལ་གྱི། སྒྲིག་རྒྱུ་ལྟར་ལྷང་བ་
ཉིད་ན་དངོས་པོ་གཟོད་མ་ནས་ཐ་མར་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་གཞི་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་ལ་འཕྲལ་དུ་དངོས་པོར་འབྲུལ་ན་ནི་འགལ་གྱི། ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་ཡིན་ཡང་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་ཤིང་གོམས་པར་མ་བྱས་པ་ལ་འགལ་བ་
ཅི་ཞིག་ཡོད། འོན་ལྟར་འབྲུལ་ལ་གཞི་⁽¹⁸⁾མི་དགོས་ན་རྒྱུ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
འདི་གཉིས་ནི་གཅིག་གི་རྒྱུར་གཅིག་འབྱུར་ཏེ། འབྲུལ་པའི་དབང་གིས་མེད་
བཞིན་དུ་ལྷང་ངོ་། །མེད་བཞིན་དུ་ལྷང་བའི་དབང་གིས་སློང་འབྲུལ་པ་ཡིན་ནོ།

(17) འབྲུག་དཔེ་རིང་། ༧༥༡ ་ རྟོགས་ཀྱི།

(18) སྤྱི་ཐོག་དཔེ་རིང་། ༧༡༡ ་ ༣ ་ རྟོགས་ཀྱི།

འོ་ན་འདི་གཉིས་དང་པོ་གང་སྤྲེལ་ན། འདི་དག་ནི་མགོ་མཉམ་སྟེ། དཔེར་
ན་མི་ལམ་ན་གྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་བཞིན་དུ་དོན་དུ་སྤྲང་བའི་སྒྲེས་པ་ན། གང་
གི་ཆོ་དོན་མེད་བཞིན་དུ་དོན་དུ་སྤྲང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྲེས་པའི་སྐད་ཅིག་
མ་དང་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོ། སྒྲོ་འབྲུལ་པར་སྒྲེས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཆོ་སྒྲོ་འབྲུལ་
པར་སྒྲེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོ། དོན་དུ་སྤྲང་བའི་རྣམ་པ་དང་
བཅས་པར་སྒྲེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་འདི་གཉིས་ནི་མགོ་མཉམ་མོ། །དེ་
བཞིན་དུ་འགོ་བའི་འབྲུལ་སྤྲང་ཐམས་ཅད་པན་རྒྱུན་མགོ་མཉམ་མོ། །འོ་ན་
འབྲུལ་སྤྲང་འདི་གང་ཞིག་གང་ན་དུས་ཇི་ཙམ་ནས་འབྲུལ་ཅིན།

དེ་ཞིག་ཐ་སྐད་ཙམ་དུ་ནི། གང་སྤྲེལ་ཞིག་འབྲུལ་ན་ནི་རྒྱུད་དུག་གི་སེམས་
ཅན་རྣམས་འབྲུལ་ལོ། །གང་ན་འབྲུལ་ན་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་འཁོར་བ་ན་
འབྲུལ་ལོ། །དུས་ཇི་ཙམ་ནས་འབྲུལ་ན་ནི་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་འབྲུལ་
ལོ། །ཞེས་ཐ་སྐད་ཙམ་དུ་བརྗོད་པར་ཟད་དེ། དངོས་སྤྲེལ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་
ལྟར་ཞེ་ན། ཡུལ་དང་དུས་དང་གང་ཟག་ཏུ་སྤྲང་བ་ཉིད་འབྲུལ་སྤྲང་ཡིན་
ཏེ། དཔེར་ན་མི་ལམ་ན་དོན་མེད་བཞིན་དུ་དོན་དུ་སྤྲང་བ་ན་སྤྲང་བའི་བྱེད་བྱ་

ནི། ཡུལ་དང་དུས་དང་གང་ཟག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲོན་མས། བདེ་བ་དང་སྤྱད་
བསྐྱེད་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བར་སྒྲུང་སྟེ། འདི་ལྟར་གང་ཟག་བདག་དང་གཞན་
ཞམས། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བའམ་མི་འོང་བའི་ས་སྤྱོད་གས་ཞིག་ན་གནས་ཤིང་
བདེ་བའམ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བར་སྒྲུང་བ་དེ་དག་དུས་ཡུན་རིང་
མོའམ་ཐུང་དུ་ན་ཞིག་ན་གནས་པར་སྒྲུང་མོད་ཀྱི། སྒྲུང་ཙམ་ཉིད་ན་ཡུལ་ཡང་
མེད། གང་ཟག་ཀྱང་མེད། དུས་ཀྱང་མེད། བདེ་སྤྱད་ཀྱང་མེད་དོ། འོན་ཀྱང་
མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་སྒྲུང་དོ།

དེ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པའི་གཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་འགྲོ་བ་ཞམས། ཐོག་
མ་མེད་པའི་དུས་ཙམ་ནས་འཁོར་བར་སྒྲུང་མོད་ཀྱི། རང་གི་ངོ་བོ་ནི་ཀུན་གཞི་
སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ། འཛིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་པར་སྒྲུང་སྟེ། དེ་
ཡང་གཟུགས་བརྒྱན་མེ་ལོང་གི་ཕུག་ན་གནས་པར་ཡང་སྒྲུང་། ཁ་ན་གནས་
པར་ཡང་སྒྲུང་མོད་ཀྱི། མེ་ལོང་ལ་ཕུག་མེད་པས་གཟུགས་བརྒྱན་ལ་གནས་ཐ་
དད་མེད་དོ། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ལ་གནས་ཐ་དད་མེད་པས་འཛིག་རྟེན་ལ་རྒྱ་ཆེ་
རྒྱུ་མེད་དོ། །དུས་ཀྱང་མི་ལམ་ན་དུས་རྒྱ་ཆེད་གཅིག་ཙམ་ཡང་མ་འདས་པར།

བསྐྱལ་པ་འཇམ་བསྐྱལ་པ་ལས་ལྷག་པའི་ཆོ་བྱ་བ་པར་མི་འདུས་ཡུན་རིང་མོ་
 འདས་པ་འདྲ་མེད་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཞག་བདུན་གྱི་བསྐྱལ་
 པ་ཆེན་པོ་འདྲའ་བར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཏེ། ཞག་བདུན་གྱང་སློའི་སྤང་བ་ཙམ་
 བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་འདྲའ་སློའི་སྤང་བ་ཙམ་སྟེ། དུས་ཡུན་རིང་མོ་སྤང་དུར་བསྐྱལ་
 པ་མེད་དོ། ཞག་བདུན་ལ་བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་པར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཏེ།
 དེའི་ཆོ་འདུས་སྤང་དུ་དུས་རིང་པོར་བསྐྱངས་པ་མེད་དོ། ཇི་བཞིན་དུ་འཁོར་
 བ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་དུ་འདོད་པ་རྣམས་གྱང་། སློ་དུས་ལྟར་འབྱུལ་པ་
 ཙམ་དུ་ཟད་དོ། འོ་ན་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་འབྱུལ་སྤང་ཡིན་ན། འབྱུལ་པའི་སློལ་
 ཚུལ་ཇི་ལྟར་སྤང་བར་འབྱུར་ཞེ་ན། འདི་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་
 བསྐྱོམ་པ་ལས།

ཀུན་ཏུ་རྟོག་ཅན་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པས་རྩོལ་མེད་ཉམས། སློ་
 གྲོས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་མ་རིག་རྒྱེན་གྱི་དབང་སོང་བས། །སེམས་དང་
 སེམས་ལས་སྤྱང་བ་དེ་ཉིད་ལུས་གསུམ་དོན་དུ་སྤང་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ནི་མ་རིག་པའི་དབང་དུ་སོང་བས། ཐོག་

མའི་ཚྭ་པ་མེད་པ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཅན་དུ་གྱུར་ཅིང་། ཡང་
དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པས་བསྐྱད་པས། དེའི་དབང་གིས་སེམས་དང་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཡུལ་གྱི་དངོས་གཞི་གསུམ་དུ་སྒྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་དངོས་
གཞི་གསུམ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ལྟར་པོ་གསུམ་དུ་སྒྲུབ་བ་
ཡིན་ཏེ། གསུམ་གང་ཞེན། སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་རིག་པའོ།

འདི་ཡང་ཤེས་པ་ཚོགས་བསྐྱེད་དུ་སྒྲུབ་ནི། སེམས་ནི་ཀུན་གཞི། ཡིད་
ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད། རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་ཚོགས་བྱུག་ཅེས་འདོད་
དོ། །ཀའི་གཤུར་སྒྲུབ་ནི་ཤེས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཅིག་རྒྱ་དང་རྒྱེན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་
སྒྲུབ་པས་སྒྲུབ་ཅིང་ལྟར་དེ། དཔེར་ན་མཚོའི་རོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ལ་གཤེར་
ཞིང་མཉེན་ལ་གཡོ་བ་མེད་པར་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། རང་གི་ཉེ་བར་
ལེན་པའི་རྒྱུན་གྱིས་རྟག་ཏུ་ཅུང་ཟད་ཅིང་གཡོ་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་
རྒྱབས་བྲག་གཞན་དང་མང་ཉུང་དུ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ཤེས་ཤིང་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་པ་སྒྲུབ་ཚོགས་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་
གནས་པ་ནི་སེམས་ཞེས་བྱ། དེ་ཉིད་རང་གི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་དབང་གིས་རྟག་

ཏུ་ངར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་ལ་ནི་ཡིད་ཅེས་བྱ། དེ་ཉིད་ཡུལ་དང་དབང་པོའི་
སྒོ་ནས་ཕྱ་རགས་སྒྲ་ཚོགས་མངོན་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེས་
ཟེར་ཏེ། དོན་བསྐྱུས་ན་དེ་ལྟར་ཕྱང་པོ་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་ཡུལ་གསུམ་དུ་
སྒྲ་བ་ལ་བྱའོ། །དེ་ལ་སེམས་དོན་དུ་སྒྲ་བ་ནི། འདི་སྐད་དུ།

འདུ་བྱེད་སྒྲ་ཚོགས་དག་གིས་བག་ཆགས་བསགས་ལས་གང་གོམས་
མཐུ་བརྟས་ཆོ། །སེམས་ཉིད་ཡུལ་དང་ལུས་འདྲར་སྒྲ་བ་རུས་པས་གང་བ་
བཞིན་དུ་སྒྲ་བ། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་
སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་ལས་སྒྲ་ཚོགས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་བག་ཆགས་སེམས་ལ་
བསགས་པའི་དབང་གིས། སེམས་ཉིད་མཐུ་བརྟས་པར་གྱུར་པ་ན། ཕྱི་འི་ཡུལ་
དང་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལས་ལྟ་བུ་སྒྲ་བ་ངོ་།

འདི་ནི་འབྲུལ་སྒྲ་རྟེན་གཞི་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ཤང་དང་།
རྒྱལ་པོའི་དམག་མིའི་རྩ་སྒྲ་དང་། མི་རྒྱུག་པ་བསྐྱེམས་པ་རྣམས་ཀྱི་རུས་གོང་
ལྟར། ཕྱི་རོལ་གྱི་རྟེན་གཞི་མེད་པར་ནང་གི་རྟེན་གྱི་དབང་གིས་སྒྲ་བ་ངོ་། །ཡུལ་
གྱི་དངོས་གཞི་གཉིས་པ་ནི། བག་ཆགས་བསགས་པའི་རྒྱུན་ལ་དམིགས་

ཀྱེན་ཡིད་ལས་བརྟག་པའི་བདག་ནི་མེད། ཁྱེས་གསུངས་པ་སྟེ། སེམས་བག་
 ཆགས་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་ལ་བདག་ཏུ་དམིགས་ཤིང་སྒྲོམ་སེམས་པ་ནི་ཡིད་
 དེ། འདིས་སེམས་ལ་བདག་མེད་བཞིན་དུ་བདག་ཏུ་བཟུང་བས་ན། དེའི་དབང་
 གིས་སྤྱལ་ལྷེ་གཉིས་པ་བཞིན་དུ་བདག་དང་གཞན་དུ་འབྱེད་པར་བྱེད་དོ། འདི་
 བྱི་འབྲུལ་སྤྱང་རྟེན་གཞི་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། འགལ་མེ་ལས་འཁོར་ལོ་དང་།
 ཐག་པ་ལས་སྤྱལ་དུ་སྤྱང་བ་བཞིན་དུ། སེམས་ལ་དམིགས་ནས་བདག་ཏུ་སྤྱང་
 དོ། །ཡུལ་གྱི་དངོས་གཞི་གསུམ་པ་ནི། འདུ་བྱེད་མཐུ་ཡིས་བསྐྱིབས་ཤིང་འཕྲ་
 བ་མ་མཐོང་དེ་ལས་རྣམ་རིག་སྐྱེ། ཁྱེས་གསུངས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་རིག་པ་
 སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་བཅས་པ་འདུ་བྱེད་རིགས་པར་སྐྱེས་པས་བསྐྱིབས་
 བས། སེམས་དོན་དང་སེམས་ཅན་དུ་སྤྱང་བ་འདུ་བྱེད་ཆ་སྤྱ་བ་མ་རྟོགས་པ་
 ལས་དངོས་པོ་སྤྱོད་ཆོག་གས་གཞན་དང་གཞན་དུ་ཞེན་པ་སྐྱེའོ།

འདི་ནི་འབྲུལ་སྤྱང་རྟེན་གཞི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ།
 དཔེར་ན་སྐྱིག་རྒྱ་བ་ཡིན་པར་མ་ཤེས་པ་ལས་རྒྱར་ཞེན་པ་འཇམ། བག་འདྲའི་
 རྩེད་མེ་བྱེད་ཅིང་གནས་པ་ལས། དེ་རྒྱེན་གཞན་ཞིག་གིས་སྒྲོ་དཀྲུགས་ཏེ།

ཆགས་སྒྲུང་ཆེར་སྐྱེས་པའི་སྐྱབས་ཞིག་ཏུ། རང་གིས་བྱས་པའི་བག་འདྲའི་
 རྩེད་མོ་སྒྲུང་བ་ལ། སྐྱེས་པའམ་བྱད་མེད་གཞན་ཞིག་ཏུ་མཐོང་སྟེ། དངོས་པོར་
 ཞེན་ཅིང་ཆགས་སྒྲུང་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །འབྲུལ་སྒྲུང་འདི་གསུམ་ཡང་
 གཅིག་གི་རྒྱུན་དུ་གཅིག་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་རིག་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་
 སེམས་སྒྲུང་བར་མ་ཤེས་ཏེ། དངོས་པོ་གཞན་དང་གཞན་དུ་ཞེན་ཅིང་། འདུ་
 བྱེད་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་སྒྲ་ཚོགས་སེམས་ལ་བསགས་པའི་
 དབང་གིས་སེམས་འབྲུལ་པ་དོན་དང་སེམས་ཅན་དུ་སྒྲུང་བ་བྱུང་ངོ་།

དེའི་དབང་གིས་ཡིད་བདག་དང་གཞན་དུ་རྩོམ་སེམས་ཤིང་འབྱེད་པར་
 འབྱུང་ངོ་། །དེ་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་རྣམ་པར་རིག་པ་སེམས་དབང་པོར་སྒྲུང་
 བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བས་འདྲ་གཞི་བྱས་ཏེ། དངོས་པོ་སྒྲ་ཚོགས་སུ་
 ཞེན་ཅིང་སྒྲུང་ལ། ཡིད་བདག་དུ་རྩོམ་སེམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་རིག་པ་
 འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྐྱེ་སྟེ། སེམས་དང་སེམས་
 ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཟག་པ་དང་བཅས་པར་བྱིན་གྱིས་རྩོམ་པར་བྱེད་ངོ་།
 དེའི་དབང་གིས་བདག་སྒྲ་ཚོགས་དང་ཆོས་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲ་སྐྱེས་པས་སྲིད་

པའི་འཁོར་ལོ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་དགོས་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲོན་ས་སྐབས་ཀྱི་མཛུགས་བསྟུན།

འབྲུལ་སྤང་འདི་དག་ལས་བསྒྲེག་པར་འདོད་ན། སྤང་བ་ཐམས་ཅད་
སེམས་ཉིད་སྤང་བ་ཡིན་པར་ཤེས་ཏེ། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོན་ཕུར་སྤྱང་།
དངོས་པོ་དང་མཚན་མར་ལྟ་བའི་ཞེན་པ་བསྒྲེག་པས་སྤང་བ་མ་ལོག་གྲང་
སེམས་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་ཞིང་ཡུལ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་སྟོ་ལོག་པ་ན།
གནས་ངན་ལེན་གྱི་ལས་རྣམས་གྲང་མཐུ་ཆུང་བར་འགྱུར་རོ།

བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་རྣམས་གྲང་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་
པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མི་ལམ་ན་དོན་སྤང་བ་དག་གཉིད་ཅུང་ཟད་བསྐབས་
པར་གྱུར་ནས་མི་ལམ་དུ་ཤེས་པ་ན། སྤང་བ་མ་ལོག་གྲང་ཞེན་པ་ལོག་པས་
ཆགས་སྤང་སྐྱེ་མི་རུས་པ་ལྟ་བུ་རོ།

དེ་ནས་གྲང་གཉིད་སང་པ་ན་སྤང་བ་ཉིད་གྲང་ལོག་ན་ཆགས་སྤང་ལྟ་བུ་
ལས་སྐྱེ། དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོར་ལྟ་བའི་ཞེན་པ་དང་བྲལ་ཏེ། སྐྱེ་མ་ཙམ་དུ་
སྤང་བ་ལ་ཤེས་རབ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པས་སྤང་བ་ཉིད་གྲང་

ལོག་པར་གྱུར་པ་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་མངོན་པར་འདུག་པར་ཇི་ལྟར་
 འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཤེས་པ་དང་མ་ཤེས་པ་ཙམ་
 ལ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བར་ཐ་སྐྱོད་བཏགས་པ་ཙམ་མ་
 བཏོགས་པ། འདི་ལ་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཚུལ་སམ། བཞག་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་
 ཀྱི་ངོ་བོ་གང་ཡང་མེད་དེ། འོན་ཀྱང་མ་ཤེས་པའི་དུས་ན་འབྱུལ་སྒྲུང་གི་ཚུལ་
 ཀྱི་ཚུལ་དེ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཙམ་ཡིན་ནོ།

ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་མགོ་མཉམ་པར་བསྟན་པ་ལ། བརྟལ་ལན་
 བསྟན་པའི་སྐབས་ཏེ། བཞིས་པའོ། །།

སྐབས་གསུམ་པ། སྐྱེ་མའི་མིང་འཛིན་ཐེག་པ་གཞན་དང་ཚྲོགས་ཆེན་
ལྟ་བུའི་ལན་འབྱེད་པ་ལ། སྒྲིབ་འཛིན་སྒྲོལ་མ་དོར་བསྟན། ལན་གྱིས་རྒྱས་པར་
ལལ་དུ་བཀག་ཉེས་ལས། དང་པོ་ལ་མཉམ་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་དང་། སྒྲིབ་གཉེས་
ལས། དང་པོ་ནི།

དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པར་རྟོགས་པ་ནི།
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་འབྱུག་པར་རྟུག་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མ་ལྟ་
བུར་མགོ་མཉམ་པ་རྟོགས་པ་ཆད་དུ་རྒྱུད་ཅིང་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི་རྟོགས་པ་ཆེན་
པོའི་ཚུལ་ཡིན་ནོ།

གཉེས་པ་ཐིམ་ནི།

དེ་ལ་འདི་སྐད་དུ། རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲུལ་སྤང་འདི་དག་
དམིགས་པར་འདོད་དམ་མི་འདོད་ཅེན།

གཉེས་པ་རྒྱས་ལལ་དུ་ལ་འབྲུལ་སྤང་འདི་དག་སྤང་དམ་མི་སྤང་། ཡང་
ན་སྤང་བ་ལ་མཆོན་ཉིད་ཡོད་མེད་ངོ་མ་ཉེ་ཉན་ཐོས་ནས་རྟོགས་ཆེན་བར་ལན་
བསྟན་པ་དང་། ཀུན་བརྟགས་དང་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་གཉེས་ཐིམ་ལྟར་

མཉམ་པར་འགྱུར་སྐྱམ་པའི་དྲི་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཅི་འདི་དག་སྒྲུང་ངམ་མི་སྒྲུང་ཞེས་འདྲི་བར་བྱེད་དམ། འོན་ཏེ་སྒྲུང་བ་ལ་
མཚན་ཉིད་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་འདྲི་བར་བྱེད། དེ་ལ་སྒྲུང་ངམ་མི་སྒྲུང་ཅེས་འདྲི་
ན་ནི། མི་སྒྲུང་ན་ལྟ་བུ་སྒྲ་ཆོག་པ་གྱི་ཚུང་པའི་གཞི་ཅི་ལ་བྱེད་དེ། ཐུན་མོང་གི་
དབང་པོའི་མཐུན་སྒྲུང་འདི་ལ་སྒྲུང་མི་སྒྲུང་ནི་སུ་འང་མི་ཚུང་དོ། གཤམ་ཏེ་སྒྲུང་
བ་ལ་མཚན་ཉིད་ཡོད་དམ་མེད་འདྲི་ན་ནི། མཚན་ཉིད་ཡོད་པར་འཛིན་ན་ཚོགས་
པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་མཐར་ཕྱིན་པར་རྟོགས་པར་ཡང་ཇི་ལྟར་འགྱུར་
ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་ལྟ་བུ་མཐོན་དམན་ནི་སྒྲུང་བ་ལ་དངོས་པོར་ཞེན་པ་ཆེ་ཆུང་གི་
བྱེད་བྱ་གཙོ་བོ། དཔེར་ན་ཆུ་འེ་ནང་དུ་སྒྱུལ་ན་ག་པོའི་གཟུགས་བརྒྱན་སྒྲུང་བ་
ལ། ཁ་ཅིག་གིས་ནི་སྒྱུལ་ཉིད་དུ་མཐོང་སྟེ་སྒྲགས་སྟོང་བར་བྱེད་དོ།

དེ་བཞིན་དུ་སྒྲགས་སྒྲུལ་གྱི་གནས་གྱི་ཆོས་རྣམས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཡང་།
ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོར་མཐོང་སྟེ་སྟོང་བར་བྱེད་དོ། ཁ་ཅིག་གིས་ནི།
གཟུགས་བརྒྱན་དུ་ཤེས་ཀྱང་རེག་ན་ཉེས་པ་ཡོད་པར་མཐོང་ནས་སྒྲན་བསྟེན་
ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ནི། ཀུན་རྟོག་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཡང་།

བྱ་བ་བྱེད་ཅུས་པའི་ཡོད་པར་ལྟ་བས་ཤེས་བྱ་ལ་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་དང་སླིང་རྩེ་
 ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་སྟེན་པར་བྱེད་དོ། །ཁ་ཅིག་གིས་ནི། གཟུགས་བརྒྱན་དུ་ཤེས་པས་
 རེག་ཀྱང་མི་གཞོད་པར་རྟོགས་ཀྱང་། ཉམ་ང་བས་རང་གིས་རེག་མི་ཅུས་གྱི་
 གཞན་ལ་སྐྱུ་ལ་ནི་ཅུས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱ་བ་དང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱི་པའི་ཚུལ་གྱིས།
 དམན་པའི་སྤྱོད་པ་དང་རྩལ་རྣམས་ལ་སྐྱོན་མེད་པར་རྟོགས་ཀྱང་། རང་གིས་
 བག་ཡངས་སུ་སྤྱོད་ནི་མི་ཅུས། ལྟ་ལ་དབུལ་བ་དང་། བརྟུལ་ཞུགས་གྱི་སྤྱོད་པ་
 དང་། དངོས་གྲུབ་གྱི་རྩལ་ལ་སོགས་པར་ནི་སྤྱོད་ཅུས་སོ། །

ཁ་ཅིག་གིས་ནི་རེག་ན་སྐྱོན་མེད་པར་ཡང་ཤེས། རེག་ཀྱང་ཅུས་ལ། ཉམ་
 ང་བ་དེ་ཉིད་ལྷུར་དུ་མེད་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར། ཆེད་དུ་རྩྱེད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་སྤྱོད་
 དོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་ནང་པའི་ཚུལ་གྱིས། ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་ལྷུར་དུ་
 ཉམས་སུ་ལོན་པར་བྱ་བའི་གཉའ་ཞོན་དུ། ཆོས་ལ་དགོ་སྤྲིག་མེད་པ་དང་ཟས་
 ལ་གཙང་སླེ་མེད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཆེད་དུ་དང་དུ་སྒྲུངས་ཏེ་སྤྱོད་དོ། །

ཁ་ཅིག་གིས་ནི། གཟུགས་བརྒྱན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྒོ་
 དང་ལྡན་པས་སྤྱོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱིས་པའི་སྤྱོད་པར་མཐོང་སྟེ། འདི་

ལྟར་དངོས་སུ་སྤྲོད་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལྟ་ཞོག་གི་གཟུགས་བརྒྱན་གཅིག་
 ལ་དཔའ་དཔའ་ལྟར་རྩི་བ་དེ་ཉིད་ཀྱང་གྱིས་པའི་སློ་ཅན་དུ་མཐོང་སྟེ། སྤང་
 བའམ་མདོར་བའམ་དེའི་རྒྱུ་གྱིས་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་སློ་གང་ཡང་སྤྱེད་
 མི་རུས་ཤིང་། གཡོ་ཚུལ་མི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་
 གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཤིན་ཏུ་མགོ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྫོགས་ཤིང་
 མཐར་ཕྱིན་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པས། དེ་བས་ན་སྤྲོད་བའི་དབང་གིས་སློ་མི་མོངས་
 ཤིང་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་སྤྱེད་མི་རུས་ཤིང་། མི་ལེན་མི་འདོར་མི་གཡོ་
 མི་ཚུལ་ལོ། །དེ་ལྟར་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུ་མཐར་ཕྱིན་པར་རྫོགས་པ་འདི་ནི། བདེན་པ་
 གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་རྫོགས་པ་འང་མཐར་ཕྱིན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་
 ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བདག་ཉིད་གཅིག་པར་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བདེན་པ་གཉིས་
 དབྱེར་མེད་པར་རྫོགས་པའི་གྲངས་སུ་མི་རྒྱུད་དེ། འདི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་
 ལས་ཀྱང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་མི་རྟག་པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ན། མི་རྟག་པ་
 ཉིད་འདུ་བྱེད་ལས་གཞན་ཡིན་པར་མི་འདོད་ངོ། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་ཡང་དག་
 པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྫོགས་པ་གཉིས་པོས་སྤྲོད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་དུ་འདོད་པ་

ན། སྟོང་པ་ཉིད་གཞན་དབང་ལས་གཞན་ཡིན་པར་མི་འདོད་དོ།

དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཅན་ལ་ཆོས་ཉིད་ཡོད་པར་འདོད་པ་དག་གྲང་གཞན་ཡིན་པར་མི་འདོད་ན། དབྱུ་མ་པ་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ། གཞན་དུ་འདོད་པ་ལྟ་སྟོས་གྲང་ཅི་དགོས་ཏེ། འོན་ཀྱང་བདེན་པ་གཉིས་གྱི་སྒྲོ་མི་འདོར་བས། གཉིས་སུ་མེད་པར་ལྟ་བའི་གྲངས་སུ་མི་རྒྱུད་དེ། མཁ་སྤྱི་ནང་གི་དངོས་པོར་སྒྲུང་བ་འདི་དག་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་མགོ་མཉམ་པར་རྟོགས་པ་དེའི་ཆོ། བདེན་པ་གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་ལྟ་བཞིས་བྱའོ།

གཉིས་པ་ཀུན་བརྟགས་དང་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་གཉིས་ཇི་ལྟར་མཉམ་པར་འབྱུར་སྐྱེས་པ་ལའང་དྲི་བའི་སྟོན་ས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

སྐྱུ་མ་དང་སྐྱུ་ལ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྒྲུང་བ་ཅོམ་དམིགས་པས། དེ་དག་དང་སྤྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་སྒྲུང་བ་གཉིས་སྒྲུང་བར་འདྲ་བས་མཆོན་ཉིད་མགོ་མཉམ་པར་བསྐྱབ་ཏུ་འདྲ་བུར་ན། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ནི་མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་བདག་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་གཏན་མེད་པ། སྟོན་སྐྱེར་གྱི་གནས་སུ་གྱུར་པ་དེ་བོང་གི་རྒྱ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ལ། སྤྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་དག་ནི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་

ལས་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་དང་མི་དམིགས་པས་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་ཇི་ལྟར་
མགོ་སློམས་པར་བྱ། གལ་ཏེ་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་དངོས་གཞི་གཅིག་སྟེང་ན་
ནི་མཉམ་མི་མཉམ་གཞལ་དུ་འང་རུང་ལ། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ལ་དངོས་གཞི་
ཉིད་མ་གྲུབ་པར། གང་དང་གང་མཉམ་པར་བསྐྱབ་ཅེ་ན།

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དང་ཡོད་པའི་བྱད་བྱེས་ཏེ་ལན་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་ལ་དུག་སྟེ། ལུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་འདོད་པའི་རྒྱལ་དང་། བང་པའི་བྱེ་
མདོ་བྱམ་མོང་དུ་བསྟན་པ། སེམས་ཙམ་པ་དང་། དབུ་མ་པ་དང་། གསང་སྤྲགས་
པའི་འདོད་རྒྱལ་བསྟན་པ་དང་། སྐབས་བསྐྱབ་པ་དང་དུག་ལས། དང་པོ་ལུ་སྟེགས་ཅན་
གྱི་འདོད་པའི་རྒྱལ་ལ་འང་གཉིས་ལས་དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ལ་འདི་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་དང་དོན་རང་གི་མཚན་
ཉིད་པར་བསྐྱབ་པའི་མཚན་གཞི་ནི་སྤང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་
གྲུབ་མཐའ་ཡན་ཆད་ནས། རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བུ་ལ་བྱུག་གི་བར་དུ་ལྟ་བའི་
བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་སྤང་བ་མཚན་ཉིད་གཞིར་བྱས་ཏེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་
ཡིན་པ་དང་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ལ་རྟོག་དོ།

དེ་ལ་ཡིན་པ་ནི་བདེན་པར་སྐྱབ་པའོ། ཡོད་པ་ནི་དམིགས་པར་སྐྱབ་
 པའོ། །སྤང་བ་དེ་ཉིད་ལ་གཞན་གྱིས་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་འགོགས་པར་བྱེད་པ་
 ཅ། མེད་པ་དང་མ་ཡིན་པར་འགོགས་སོ། །དེ་ལ་མེད་པར་དགག་པས་ནི་གཞན་
 གྱིས་ཀུན་བརྟགས་པ་ཙམ་འགོགས་པར་བྱེད་དོ། །མ་ཡིན་པར་དགག་པས་
 བྱིད་ཅི་སྟེང་དུ་རང་འདོད་པའི་མཆོན་ཉིད་པའང་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །དགག་
 སྐྱབ་འདི་བཞིའི་རྩལ་ནི་འདིར་སྟོས་པ་ཙམ་སྟེ་འོག་ནས་འཆད་དོ། །འདི་ལྟར་
 དགག་སྐྱབ་འདི་བཞིའི་རྩལ་གྱིས་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་འགོགས་ཤིང་རང་
 གི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱབ་པ་ན། ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱེད་བྱ་མེད་པར་རྒྱ་དང་རྒྱེན་
 ལས་འབྲས་བུ་བྱུང་བར་འདོད་པ་དང་། མཛོན་སུམ་དང་མི་དམིགས་པས་
 གྲུབ་པར་འདོད་པར་མཐུན་པ་ལས། གང་ནི་ག་གིས་མཆོན་ཉིད་པར་ཡོད་པ་
 དང་ཡིན་པར་བསྐྱབས་པ་དེ། གཞན་དག་གིས་དེ་ལྟ་བུའི་མཆོན་ཉིད་དུ་མེད་པ་
 དང་མ་ཡིན་པར་བཀག་སྟེ། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ཡིན་པར་སྐྱབ་བོ། །འདི་བཞིན་
 དུ་ལྟ་བ་མཐོན་དམན་རིམ་པར་གྲུབ་པ་བྱེད་པ་ན། དང་པོ་རང་རང་གི་ལྟ་བ་
 ཐམས་ཅད་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་གྲུབ་བོ། །དེ་གཞན་དང་གཞན་གྱིས་ཀུན་ཏུ་

བརྟགས་པ་ཡིན་པར་སྐྱབ་བོ། །དེ་བཞིན་དུ་རིམ་པར་གྲུབ་པ་ན་མཐར་དོན་གང་
རང་གི་མཆོན་ཉིད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ལྷག་མ་
ལུས་པའང་མི་རྟོག་དོ།

གཉིས་པ་ལུ་སྟེགས་ཅན་འདོད་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པ་ནི།

དེ་དག་གྲང་ལུ་སྟེགས་ཅན་རྟག་པར་ལྟ་བུ། བྱེད་པ་པོ་རྒྱུར་ལྟ་བུ་ནམས་
གྲང་གཞི་ནམས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཆོངས་པ་ཆེན་པོ་རྟག་དབང་རྒྱུར་གྱི་
ལྟ་རྟག་བདག་རྟག་རང་བཞིན་རྟག་རྟལ་ཕྱ་རབ་རྟག་སྟེ། དེ་དག་ནི་རྟག་གྲང་
རྟག་ལ་རྒྱུའང་ཡིན་ནོ། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོར་སྤང་བ་འདི་དག་ནི་དེའི་དབང་
ལས་གྲུབ་ཅིང་སྤྱལ་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ་མི་རྟག་གོ། །དེ་ལ་རྒྱ་ནམས་ནི་རྟག་
ཏུ་རྒྱ་ཁོ་ནའི་བྱ་བ་བྱེད་དེ་ནམ་ཡང་འབྲས་བུའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་དོ།

ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་དག་ནི། རྒྱུན་དུ་འབྲས་བུ་ཁོ་ནའི་བྱ་བ་བྱེད་དེ་ནམ་
ཡང་རྒྱུའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་སོ་སོར་
ངོས་པ་ཐོབ་པའི་ཞེས་ལྟ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་དག་གྲང་རྒྱ་
དང་རྒྱུན་ལས་གྲུབ་པ། འབྲས་བུ་རང་གི་ངོ་བོ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཡང་ལྟ་ལ།

མངོན་སུམ་དང་མི་དམིགས་པས་གྲང་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བསམ་གཏན་
 གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་ནས་ལྷའི་མིག་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པའི་དྲང་སྲོང་རྣམས་
 གྱིས། སེམས་ཅན་འཆི་འཕོ་བ་རྣམས་ལ་བལྟས་ན། གང་འཆི་འཕོ་བ་དེའི་
 རྒྱལ་ཕྱོད་རབ་བསྐྱས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལུས་དེ་ལས། རྩམ་ཏེ་སྐྱེས་པའི་སེམས་
 ཅན་ཅིག་གྲུང་སྟེ་སྐྱེ་གནས་གཞན་དུ་འཕོས་པ་ལས། ཡང་རྒྱལ་ཕྱོད་རབ་བསྐྱས་
 པ་ལས་གྱུར་པའི་ལུས་ཅན་སྐྱེ་བ་རྣམས་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་
 ལ། རྩམ་ཏེ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་འཕོ་བ་མེད་པ། རྒྱལ་ཕྱོད་རབ་བསྐྱས་པ་ལས་
 གྱུར་པའི་ལུས་ཅན་སྐྱེ་བ་རྣམས་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་དམིགས་པ་
 ལས། སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཟག་པ་འཕོ་བར་ལྷ་བར་བྱུང་སྟེ། དེས་འདི་
 ལྟར་སེམས་ཅན་རྟག་པ་དེའི་དབང་གིས་རྒྱལ་ཕྱོད་རབ་རྟག་པར་ཡོད་པ་རྣམས་
 བསྐྱས་ནས། རྒྱལ་བསྐྱས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱང་པོ་སྤྲུལ་ཞིང་བྱས་པ་ཡིན་ལ།
 དེ་ནས་གང་ཟག་གཞན་དུ་འཕོས་པའི་ཆོ། རྒྱལ་ཕྱོད་རབ་འདུས་པ་ནི་མི་རྟག་སྟེ་
 ཞི་གནས། རྒྱལ་ཕྱོད་རབ་ཉིད་ནི་རྟག་སྟེ་མཇུག་དུ་ཡང་མི་འཛིག་གོ་ཞེས།

ཡང་ལྷའི་མིག་དེས་སྡོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟགས་ན། དང་པོ་སེམས་ཅན་

གཞན་མེད་པ་ན། ཚངས་པ་ཆེན་པོ་གྲུང་བ་མཐོང་སྟེ། ཚངས་པ་ཆེན་པོ་མ་གྲུང་
བའི་སྡོན་རོལ་ནི་མ་མཐོང་ངོ་། །དེ་ནས་ཚངས་པ་ཆེན་པོའི་འདོད་པ་བཞིན་དུ།
འཛིག་རྟེན་ཆགས་ནས་ཚངས་པ་ཆེན་པོས་བསམས་པ་འང་འཛིག་རྟེན་ཐམས་
ཅད་ངས་སྤྱལ་ཏི་སྟུང་མོ། །དེ་ལྟར་གྲུང་བ་དེ་དག་ལྟའི་མིག་གིས་མཐོང་
ངོ་། །དེ་ནས་བྱི་མའི་མཐར་བརྟགས་ན། སེམས་ཅན་གཞན་ནི་འཆི་བར་མཐོང་
ལ་འཛིག་རྟེན་འདི་ཡང་འཛིག་པར་མཐོང་སྟེ། དེ་ཙམ་ནའང་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་
ནི་མི་འཆི་བར་འདུག་པ་མཐོང་ངོ་། །དེ་མན་ཆད་གྱི་དུས་ནི་མ་མཐོང་ངོ་། །འདི་
ལྟ་བུ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་ཤིང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་
སུམ་གྱིས་མི་དམིགས་པས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་གྲང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་
དངོས་པོར་སྤང་བ་མངོན་སུམ་དང་མི་དམིགས་པས་གྲུབ་པ་ལ། ཇི་ལྟར་སྤང་
བ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་དག་ཡིན་པར་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནང་པ་གྱེ་མདོ་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ལ་སངས་རྒྱས་པ་ལས་ཉན་ཐོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བའི་ལྟ་བའི་ཆར་
གཏོགས་པ། གནས་མ་བྱའི་སྤྲེ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ། ཚངས་པ་ཆེན་པོ་དང་

དབང་སྐྱུར་གྱི་ལྷ་ནི་ཡོད་ཀྱང་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་རྒྱུ་འདྲ་མ་ཡིན་ནོ། བདག་
 དང་རང་བཞིན་ནི་གཏན་མེད་དོ། རྩུས་ཏེ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་གང་ཟག་པ་
 ནི་ཕུང་པོ་དང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་དེ་རྒྱ་དང་
 གླུ་འབྲེལ། གང་ཟག་པ་དེ་འཕོ་བ་ནི་ཡོད་དེ་རྒྱ་སྐམས་ན་གླུ་འབྲེལ་པ་བཞིན་
 ནོ། འོན་ཀྱང་དེ་ལ་སྐད་ཅིག་མའི་མི་རྟག་པ་ནི་ཡོད་དོ། རྩུལ་སྤྲ་རབ་ལའང་
 འཛིག་པའི་མི་རྟག་པ་ནི་མེད། སྐད་ཅིག་མའི་མི་རྟག་པ་ནི་ཡོད་དོ། ཞེས་འདོད་
 དོ། འདིའི་གྲུབ་མཐའ་ལྟར་ན་ལུ་སྟེགས་ཅན་གྱིས་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་
 པ་དེ་དག་རྟག་པ་དང་རྒྱ་ཡིན་པར་ལྟ་བུ་ནི། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ་མེད་
 དོ། ཞེས་མེད་པར་བཀག་པས་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། གང་ཟག་པ་ནི་ཡོད་པ་དང་
 དེ་འཕོ་ཞིང་མི་འཛིག་པ་དང་རྩུལ་སྤྲ་རབ་མི་འཛིག་པ་ནི་མ་ཡིན་པར་བཀག་
 པས་བསྐྱབས་ཏེ། དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་པ་རྗེས་སུ་ཡོད་པ་དང་ཡིན་པར་
 སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། མང་པོར་བརྗོད་མི་དགོས་ཏེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་ཉིད་ལའང་
 དེ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་པའི་དབང་དང་། ཁ་ཆེ་བ་དང་དབུས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་
 གྱི་དབང་གིས་ལྟ་བུ་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་ཡོད་ལ། མདོ་སྟེ་པའི་བར་དུ་ཡང་དེ་

བཞིན་ཏེ། རེ་ཞིག་མཐར་བསྐྱུས་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱལ་ལས། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་
པོ་འདི་དག་ལ་ལུ་སྟེགས་ཀྱིས་མཆོན་ཉིད་པར་བཞག་པ་དེ་དག་ནི། ཀུན་ཏུ་
བརྟགས་པ་སྟེ་གཏན་མེད་ལ། དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་ཡུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་
མཆེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་གཉིས་སུ་གྲུབ་པ། རྒྱུད་དང་རྒྱུན་ལས་
སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་དང་མི་དམིགས་པས་གྲུབ་པ་དངོས་པོ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
པ། དོན་དམ་པར་ཐུས་སུ་གྲུབ་པར་ཡོད་པ་དང་ཡིན་པས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།

ལུ་སྟེགས་ཅན་ཀྱི་རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་དང་མི་དམིགས་པས་གྲུབ་
པ་དེ་ནི། དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ལ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མེད་མོད་ཀྱི། དེ་ལ་མ་དམིགས་
པ་གཞན་ཞིག་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་འཆི་བའི་སྲིད་པ་འགག་པ་ན་དེ་ཉིད་ལ་
བརྟེན་ནས་བར་མ་དེའི་སྲིད་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་ལ། དེ་ཉིད་འགག་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུང་པོ་ལྔའི་རྒྱུན་
བར་ཆད་མེད་པ་ཡིན་པ་ལ་སྲིད་པ་གསུམ་པོ་གཅིག་འགག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
གཅིག་སྐྱེ་བ་འཐོབ་པའི་མཆོན་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་ལས་ཀུན་བརྟགས་འཛིན་
པ་ཇི་ལྟ་བུ་བྱུང་བར་ཟད་དེ། རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་ནི་འབྲུལ་པ་མེད་

དོ། །བདག་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྒྲིན་གྱི་མཐའ་དང་སྤྱི་མའི་མཐའ་འཛོགས་པ་
ལའང་⁽¹⁹⁾དེ་བཞིན་ནོ།

གསུམ་པ་སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་ནི།

དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ལས། སྤྱི་ནང་གི་དངོས་པོར་སྤྲང་བ་འདི་
དག་ལ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིའི་ཡུལ་དོན་རང་གི་མཆོན་ཉིད་པ་ཤེས་པ་
ལས་གུད་ན་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་རྗེས་སུ་ཡོད་ལ། ཤེས་པའང་དེ་ལ་འཇིན་
པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོར་རྗེས་སུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་འདོད་པ་ནི། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་
སྟེ་གཏན་མེད་ཅེས་མེད་པར་འགགས་པར་བྱེད་ལ། དེ་མ་ཡིན་པའི་ཡང་དག་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་གཉིས་མེད་ཀྱང་གཉིས་ལྟ་བུར་སྤྲང་བའི་མཆོན་
ཉིད་ཅན། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བ་འདི་མཛོན་སུམ་དང་མི་དམིགས་པ་སྤྱི་དང་
ཡང་མི་འགལ་ལ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་རང་རིག་པའི་མཛོན་
སུམ་མ་ཡིན་ནམ། མཛོན་སུམ་ཉིད་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟར་
ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ལ་རིགས་པ་གཞན་གྱིས་བསྐྱབ་ཅི་ཞིག་དགོས། དེ་སུན་

(19) སྤྱོད་དཔེ་རིང་། ༢༩༧་ན། རྟོགས་པ་ལ།

འབྲིན་པར་བྱེད་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་པ་མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས་ཆེ་བ་
 གཞན་གང་ཞིག་ཡོད་ཅེས་ཏེ། དོན་དམ་པ་ཉིད་དུ་ཇུས་སུ་ཡོད་པ་དང་ཡིན་པར་
 གླུ་བོ། །དེ་ཡང་⁽²⁰⁾ བྱེད་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་ཆེ་བ་བདེན་པར་སྒྲུབ་ནི། ཇི་ལྟར་
 སྒྲུབ་བདེ་ལྟར་དོན་དམ་པར་ཇུས་སུ་ཡོད་དོ། ཞེས་ཟེར་རོ། ཆེ་བ་པ་བརྟུན་པར་
 སྒྲུབ་ནི། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ཆེ་
 བར་སྒྲུབ་བ་དང་བཅས་པར་སྒྲུབ་ཡོད་པ་ནི་བདེན་ན། དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་
 པ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པར་ནི་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པ་རང་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་འདི་
 དོན་དམ་པར་ཇུས་སུ་ཡོད་དོ། ཞེས་ཟེར། ཆེ་བ་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་ནི། ཁམས་
 གསུམ་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད། གཟུང་འཛིན་གྱི་
 ཆེ་བ་པ་དང་བཅས་པར་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་སྒྲུམ་སྒྲུང་སྟེ། གཟུང་འཛིན་དུ་སྒྲུབ་བ་
 ནི་སེམས་དང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བག་ཆགས་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ཉིད་ཁོ་ན་ལ་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དེ་བས་ན་ཉོན་མོངས་པ་ལ་
 སོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟོ་བུར་བའི་བག་ཆགས་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ཏུ་

(20) སྤྱི་ཆོན་དཔེ་རིང་། ༡༧༡:༩། ༩དེ་ཡང་། ༡༥

བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དུས་
ནའང་གསལ་བ་རང་རིག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། འཕགས་པའི་
དུས་ནའང་དེ་ལས་བོགས་དབྱུང་དུ་མེད་དེ་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་དང་བྲལ་བའི་རང་
བཞིན་དུ་གནས་སོ། །ཅུང་ཟད་བྱེ་བྲག་ཏུ་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དུས་ན་སྒྲོ་བུར་བའི་
བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱིབས་ནས་མི་གསལ་བར་ཉམས་སུ་སྤྱོད་ངོ་། །འཕགས་
པའི་དུས་ན་གསལ་བར་ཉམས་སུ་སྤྱོད་ངོ་། །ཞེས་ཟེར་རོ། །མཐའ་བསྐྱུས་ན་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་པོས་སྤྱོད་པའི་དེ་བཞིན་
ཉིད་དང་བཅས་པ། དོན་དམ་པར་ཇུས་སུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

བཞི་པ་དབུ་མ་པས་དེ་ལས་འཕགས་ཚུལ་ནི།

དེ་ལ་དབུ་མའི་ཚུལ་ལས། ཇི་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་
དམ་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་དང་ཡིན་པར་ལྟ་བུ་དེ་དག་ནི། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་
པ་སྟེ་གཏན་མེད་དོ་ཞེས་མེད་པར་འགོགས་པར་བྱེད། མ་ཡིན་པར་དགག་པར་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དོན་དམ་པ་ནི་དབུ་མ་པ་མི་སྐྱབ་བོ། །ཀུན་རྫོབ་སྐྱུ་མ་ཙམ་དུ་
ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལས་སྐྱེ་བ་དོན་བྱེད་ལུས་པ། མ་བརྟགས་

ན་ཉམས་དགའ་བ་བརྟགས་ན་རིགས་པའི་སྤངས་མི་བཟོད་དེ། རང་གི་ངོ་
བོས་དབེན་པ་འདི་ནི་ཇི་ལྟར་སྤང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་དང་ཡིན་པར་གྲུབ་སྟེ།
མཛོན་སུམ་དང་མི་དམིགས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ལོ། ཞེས་ཟེར་རོ།

ལྷ་པ་དེ་ལས་འཕགས་པ་གསང་སྤགས་གྱི་ཚུལ་ལ། དབྱུ་མ་ལས་ལྷག་
ཚུལ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་དུ་བྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

གསང་སྤགས་གྱི་ཚུལ་ལས། དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པ་ཀུན་
རྫོབ་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པའི་སྤང་བ་ཙམ་ལ། ཇི་ལྟར་སྤང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་
པ་དང་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་ནི། ཀུན་དུ་བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ་གཏན་
མེད་དོ། གང་གི་སྤྱིར་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པའི་སྤང་བ་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར། སྤང་བ་
ལྟར་མཚན་ཉིད་དུ་བཟུང་དུ་མི་རུང་སྟེ། དཔེར་ན་མི་ལམ་ན་རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལས་
སྤྱི་བར་སྤང་བ། འདི་ལྟར་ཞིང་ཆེས་པ་ལས་ལོ་ཐོག་དང་། དུག་འབྱུངས་པ་
ལས་ནད་དང་། སྤྱན་ཐོས་པ་ལས་སོས་པ་རྣམས་རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལས་སྤྱི་བར་
སྤང་ངོ་། བྱེ་བ་བྱེད་པར་སྤང་བ་འདྲ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། གཞན་ཡང་མི་ལམ་
གྱི་བུམ་པའི་གཟུགས་གྱིས་ནི་ཆུ་འཛིན་པའི་བྱེ་བ་བྱེད་ལུས་པར་སྤང་ལ། བུམ་

པའི་གཟུགས་བརྟན་གྱིས་ནི་ཆུ་འཛིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་མི་རུས་པར་སྤང་ངོ་། །དེ་
ལྟ་ན་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཙམ་ལའང་དེ་ལྟར་སྤང་བ་ནི་བསྐྱབ་ཀྱང་མི་
དགོས་ལ། མཚན་ཉིད་བྱེད་བཀའ་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་
སྤྱོད་གོ་དངོས་པོ་རྒྱ་དང་རྒྱེན་གྱིས་སྤྱོད་བར་སྤང་བ་དང་། དོན་བྱེད་རུས་པ་དང་
མི་རུས་པར་སྤང་བའི་བྱེད་བཀའ་འདི་དག་ཀྱང་། སྤང་བ་ཙམ་ནི་མཁས་པ་པཎྜིཏ་
ནས་བྱུན་མོ་བ་སྤང་ཇི་ཡན་ཆད་གང་ཡང་རུང་སྟེ། ལས་གྱི་བགོ་སྐྱལ་ལ་སྤྱོད་
པ་མཐུན་པར་སྤང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་མ་དག་པ་ལ་སོགས་པ་སྤང་
བ་བྱེད་བཀའ་མཐུན་པ་རྣམས་ལ་སྤང་ངོ་། །ཞེས་བསྐྱབ་མི་དགོས་ཏེ། མཚན་ཉིད་
སྤྲོའོགས་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ནོ། །མཚན་ཉིད་ནི་ཇི་ལྟར་སྤང་
བ་དེ་ལྟར་བསྐྱབས་པ་རུལ་སྤྱོད་མོ་ཙམ་ཡང་མེད་དོ། །དེ་བས་ན་དངོས་པོ་རང་
གི་མཚན་ཉིད་པར་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་པར་
མ་གྱུར་པ་མཐར་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །

དེ་བས་ན་ཤེས་བྱ་རྣམས་ལ་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པས་སྤྱོད་པའི་རང་གི་མཚན་
ཉིད་པ། ཡོད་པ་དང་ཡིན་པར་བསྐྱབ་ཏུ་རུང་བར་མེད་པར་བཀག་པས་བསྟན་

པའི་གཞིར་གྱུར་པ་འགའ་འང་ལྷག་མ་མི་ལུས་སོ། །སྤང་བ་ཙམ་ནི་ལས་གི་
གོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པ་མི་མཐུན་པ་རྣམས་ལ་མཚན་ཉིད་པར་བཞག་པ་རྣམས་ཀྱང་
མི་སྤང་ངོ། །ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པར་བཞག་པ་རྣམས་ཀྱང་རྟོག་པ་ཅུང་ཟད་བརྟགས་
པ་རྣམས་ལ་འང་སྤང་ངོ། །

གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་ཐེག་ལ་འང་དུག་སྟེ། ༡སྡོན་གྱི་མཁའ་པོ་རྣམས་གིས་སྤྱེ་
ཚུལ་དང་། ༢ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའི་བརྟགས་སྤང་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར། ༣ལྷ་བ་འཛིན་
བཙས་དང་འཛིན་མེད་གྱི་བྱུང་པར། ༤ཁར་ལ་སྤོང་ཆོད་དང་། ༥ཐོག་ས་པ་ཆེན་
པོའི་བྱུང་ཆོས་དུག་ལག་པ། ༦གཉིས་མེད་གྱི་ལྷ་བས་མཐུག་བསྐྱུ་བ་དང་དུག་
ལས། དང་པོ་ནི།

ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བ་དོན་བྱེད་ཅུས་པའི་མཚན་
ཉིད་ཡོད་པར་ལག་པ་འདི་དག་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་
གསལ་སྤྲགས་གྱི་ཚུལ་ལས་སྡོན་གྱི་མཁའ་པོ་རྣམས་གིས་ལག་པ་ཅུང་ཟད་
ཙམ་བརྫོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་དབུ་མའི་ཚུལ་ལས་སྤྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་དག་
རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་ཏེ་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་ནི་མེད། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྒྱ་

དང་རྒྱུན་གྱི་དབང་ལས་སྐྱེ་ཞིང་འགག་སྟེ། མི་རྟག་པ་རྣམ་པར་གྱུར་པའི་ཆོས་
ཅན་ནོ། །ཞེས་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ཏེ་གསུངས་པ།

འདི་ཀུན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་རྩུལ་ཏེ་སྐྱེ་དང་འགག་པར་འབྱུར། །
ཞེས་པ། ཆོག་པའི་ས་བོན་བཞིན་དུ་མེད་ལས་མེད་པའི་མི་འབྱུང་རྒྱུ་འབྲས་
མེད། །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །འོ་ན་རྒྱུ་འབྲས་སུ་སྒྲུབ་བ་འདིའི་མཆོན་
ཉིད་ཅི་ཞེ་ན། དངོས་པོར་ཞེན་ཅིང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བྱུར་རྟོག་པའི་སེམས་ཉིད་ནི་
རྒྱུ་དང་རྒྱུན་དུ་སྒྲུབ་སྟེ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །དེ་བས་
ན་གསང་སྤྲགས་གྱི་རྩུལ་ལས།

ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ཙམ་མོ། །བརྟགས་པ་ཙམ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཙམ་མོ། །ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་རྣམས་གྱི་རང་གི་
ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་
མཆོན་ཉིད་ནི་གཏན་མེད་དོ། །ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་བྱའི་ཆོས་གྱི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ལམ་ཡང་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བྱུང་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་
ན་གསང་སྤྲགས་གྱི་རྩུལ་ལ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱེར་པས། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་

པ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་བྱ་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །འབྲས་བུ་མངོན་དུ་
བྱའོ། །འོན་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདི་ལྟ་བུར་བདེན་ན། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་
ཐོག་མ་ཉིད་དུ་དེ་ལྟར་ཅི་སྟེ་མི་བསྟན་ཞེན། ཤེས་རབ་དང་མོས་པ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་
ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོང་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་ཉོན་མོངས་པས་ཁེངས་ཤིང་ཉོན་
མོངས་པར་བྱས་པ་རྣམས་ལ་བསྟན་པར་བྱུང་ན། ཆད་པར་སྤྲོ་བ་ཉིད་དང་བྱེ་
བྲག་མེད་དེ། འགྲོ་བའི་རྒྱུད་རྒྱུད་གསོན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་དགའ་བའི་
རྩོལ་བ་ཐམས་ཅད་རྒློག་པར་བྱེད་དོ།

དེ་བས་ན་ཀུན་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྟོགས་པར་དགའ་བའི་
ཕྱིར་གསང་སྤྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བས་ན་དངོས་པོར་ཞེན་པ་རྣམས་
ཀྱི་སྒོ་ཁད་དང་རིམ་གྱིས་གཞུག་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་མི་རྒྱུས་ཁྱེར་བ་ཞིག་
གིས་རྟེན་ས་བཙལ་པ་ལས། ཤིང་རྒྱུད་འགྲེལ་བ་ཞིག་གི་རྩེ་མོ་ལ་ཟིན་ཏེ། དེས་
བསམས་པ་རྩེ་མོ་འདི་ནི་རབ་ཏུ་མི་བརྟན་པས་རྟེན་མི་རུས་ཏེ། ལྷུང་དུ་འདི་བོར་
ལ་རྩ་བའི་ཆ་ལ་འདུས་ཏེ་སྐྱམས་ལ་འབྱུང་ངོ་སྐྱམ་ནས་རིམ་གྱིས་རྩ་བའི་དུང་
དུ་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དང་། རྩ་བ་དུངས་བྱུང་དུ་རྒྱུས་ཁྱེར་རོ། །དེ་ནས་བལྟས་ན་རྩ་

བའི་ཆ་ཉིད་རྒྱུར་བྱིང་བར་གྱུར། ཅེ་མེའི་ཆ་ཁར་གྱུར་བ་མཐོང་ནས། ཅེ་མེའི་
 ཕྱོགས་སུ་སྤྲར་བྱོས་སོ། །དེས་བསམས་པ་སྒྲོན་ཆད་བརྟན་པར་བསམས་པའི་
 རྩ་བའི་ཆ་ནི་འགྱིང་⁽²¹⁾ བའི་གཏིང་ནི་ཉིད་དུ་འདུག་མི་བརྟན་པར་བསམས་
 པའི་ཅེ་མེའི་ཆ་ནི་རྟེན་དང་སྐྱབས་སུ་རུང་བར་འདུག་པས། ང་ཅི་རན་ཅིག་ཏུ་
 བཅད་ལ། ཅེ་མེའི་ཆ་ཉིད་ལ་རྟེན་ཏེ། ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱང་བཅད་ལ། ལ་ལ་
 བྱི་གནས་སུ་བྱ། ལ་ལ་བྱི་རྒྱུང་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོ་རྒྱུང་ཡབ་བྱ། ལ་ལ་
 བྱི་རྒྱུང་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་གཏིང་ནོ་བྱ། ལ་ལ་བྱི་སྐྱབས་བར་བྱས་ཏེ་འགོ་
 བར་བསམས་ནས། དེ་བཞིན་དུ་བྱས་པས་ཚུ་ལས་ཐར་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཐར་
 པའི་ལམ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས། དང་པོར་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ནས་འཇུག་ཏེ་
 བརྟམས་ན། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ཙམ་ལ་སྦྱོད་པར་མཐོང་ནས། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་
 པ་དང་བྲལ་བ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་
 མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་ལམ་དང་འབྲས་བུར་བཅས་པ་ཞིག་འདོད་ནས། རིམ་པ་
 བཞིན་དུ་བརྟགས་ཤིང་བཅའ་ན། ཡང་དག་པར་བརྟགས་པ་ཐམས་ཅད་དུངས་

(21) འབྲུག་དཔེ་འཛིན། ༥༧-༥༨ འཁྱིལ་།

ཡུང་དུ་མ་གྲུབ་པར་མཐོང་ངོ་།།

དེ་ནས་ཇི་ལྟར་བགྱོད་བལྟས་ན་ཡང་དག་པ་བཞེས་བྱ་⁽²²⁾བར་བཟུང་ན།
དེ་ན་དམ་པར་བཟུང་བ་ལྟ་ཨ་ཅང་ཡང་ཆེས། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་དག་པའི་མཚན་
ཉིད་དུ་བཟུང་ཡང་། དེ་ཉིད་འཆིང་བའི་གཏིང་རྫོང་མཐོང་སྟེ། ཡང་དག་པར་ལྟ་
བ་ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚོན་གྱིས་བཅད་ནས། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ཙམ་ལ་
སློབ་གནས་ཏེ། ཐབས་མཁས་པའི་སྦྱོད་པས། ཅི་ལ་ཡང་མི་ཆགས་མི་གནས་
ཤིང་བཅིངས་པ་མེད་བཞིན་དུ། ཐབས་མཁས་པའི་སྦྱོད་པ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་
བཞིན་རེ་ལ་ཅིང་བཅེན་པས་དེ་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ནི། བྱ་མཁ་མཁའ་
ལ་འཕྱོབ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་དག་གིས་ཀུན་རྟོག་པ་ནི། ཀུན་
བརྟགས་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་པ་འདི་ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེས། དེ་ནི་འདི་ལྟར་རང་གི་
གྲུབ་པའི་མཐའ་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པར་འཛིན་པར་ནི་སྤུའང་མི་བྱེད་དོ། །རེ་ཞིག་
དེ་ཉིད་ཀྱི་དབང་ལྟར་ན། བྱེད་པ་དང་ལས་རང་དབང་དུ་བརྫོང་པ་དང་། གཞན་
དབང་དུ་བརྫོང་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་དག་གང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆོ་གཅིག་

(22) སྤྱོད་པའི་རིང་། (མཁ.མ) གྱི་ཡང་དག་པར་ཞེས་བྱ།

ཞོས་འགགས་པར་བྱེད་དོ། འདི་ལྟར་བྱེད་པ་སྟེ་རེ་ལས། ཞིང་བྱ་བ་དུམ་བུ་
གཉིས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཆོ། གཞན་དབང་དུ་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟེ་རེ་རང་ལ་
རང་གཅོད་ཅེས་ནི་སྐྱབ་པར་མི་བྱེད་དོ། ཁམ་མེ་སྒྲུང་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པའི་ཆོ། གཞན་དབང་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་ན། གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི་མར་
མོ། གསལ་བར་བྱ་བ་ནི་མུན་པ་དང་ལྡན་པའི་ས་སྤྱོགས། བསལ་བར་བྱས་པ་
ནི་ས་སྤྱོགས་མུན་པ་དང་བྲལ་བར་བྱས་པའོ། རང་དབང་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་
ན། གསལ་བར་བྱེད་པའང་མར་མོ། བསལ་བར་བྱ་བའང་མར་མོ། བསལ་
བར་བྱས་པའང་མར་མོ་ཉིད་རྒྱུན་མུན་པ་དང་བྲལ་བར་སྐྱེས་པའོ། ཞེས་སྐྱབ་
པར་བྱེད་དོ། རང་དབང་གཞན་དབང་གང་བསྐྱབས་ཀྱང་རུང་སྟེ། གཅིག་
ཞོས་དགག་པ་མ་ཡིན་པར་བྱེད་པ་ཡོད་ལ་བྱས་པ་མེད་དོ། ཞེས་ནི་དགག་ཏུ་
མི་རུང་སྟེ། འདི་ལྟར་ཞིང་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཡོད་ལ་ཞིང་བཅད་པ་ནི་མེད་
དོ། ཞེའམ། མུན་པ་བསལ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཡོད་ལ་བྱས་པ་ནི་མེད་དོ། ཞེས་ནི་
བསྐྱབ་ཏུ་མི་རུང་དོ། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ནི་ཡོད་ལ་ཀུན་བརྟགས་པ་ནི་
མེད་དོ། ཞེས་བསྐྱབ་ཏུ་ནི་མི་རུང་སྟེ། འོན་ཀྱང་གཞུང་དེར་བྱེད་པ་དང་ལས་

གཞན་གྱི་དབང་དུ་བཟོད་པའི་རྒྱལ་བཀག་པར་ཟད་དེ། འདི་ལྟར་ཀུན་བརྟགས་
པར་བྱ་བའང་གཞན་དབང་། ཀུན་རྟོག་པར་བྱེད་པའང་གཞན་དབང་གི་ཕྱོགས་
གཅིག་སྟེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་སྒྲོའི་བྱེ་བྲག་ཐ་སྐད་འདོགས་པར་
རྣམས་པའི་ལས་ཅན། ཀུན་བརྟགས་པ་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་
ཅེས་བཞག་པ་ན། གཞན་དུ་ཀུན་བརྟགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མེད་དོ། །ཞེས་དགག་ཏུ་
རུང་དོ། །རང་དབང་གི་རྒྱལ་ལྟར་ན། མར་མེ་གསལ་བར་བྱེད་པའང་ཡིན་
ལ་བྱ་བའང་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་བསྐྱབ་ཏུ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ།
ཁམས་གསུམ་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཡིན་པ་ན། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པར་བྱ་བའང་སེམས་དང་སེམས་ལས་
བྱུང་བ་ལས་གཞན་ན་མེད་དོ། །ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའང་སེམས་དང་སེམས་
ལས་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་རྒྱལ་དུ་གྲུབ་ཅིང་། གཉིས་མེད་བཞིན་དུ་
གཉིས་སུ་སྒྲུང་བར་གྱུར་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྟོག་སྒྲུང་གསུམ་གྱི་བྱེད་པར་ནི།

དེ་བས་ན་སྐབས་གཞན་དག་ཏུ་འང་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ཞེས་བཟོད་པ་

ན། རྣམ་པར་རྟོག་པ་བྱེ་བྲག་ཅན་གྱིས་ནན་གྱིས་བརྟགས་པ་ཙམ་ལ་འཇུག་པ་
མཐོང་བས། ཐམས་ཅད་དུའང་དེ་ལྟར་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། རྟོག་པ་དང་
བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་སྒྱུར་བསྐྱུས་ན། རྟོག་པ་འང་གསུམ་སྟེ།
རྟོག་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་འོ། །འདི་གསུམ་ནི་དཔེར་
ན། ཉེན་མོངས་དང་། ཉེ་བའི་ཉེན་མོངས་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉེན་མོངས་པ་ཞེས་
བརྗོད་པ་ན། སྒྲ་འདོམས་པའི་ཆེ་ནི་ཡུལ་བྱ་བ་ཆེ་ཆུང་ཡོད་ལ། མ་འདོམ་པའི་
སྐབས་ལ་ལར་ནི་ཐུན་མོང་དུ་གྱུར་པ་འང་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། རྟོག་པ་འདི་གསུམ་
ཡང་དེ་འདྲ་སྟེ། དེ་ལ་རྟོག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི། ཡུལ་རྒྱ་ཆེ་སྟེ་ལམ་དང་འབྲས་
བུ་དང་བསྟན་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་ལ་འང་འཇུག་གོ།

ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་
ཐམས་ཅད་ལ་འང་འཇུག་གོ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། སེམས་པ་དང་ཤེས་རབ་གྱི་
བྱེ་བྲག་ཐ་སྟོན་འདོགས་པའི་ལས་ཅན་སྟོགས་འགའ་ལ་འཇུག་གོ། སྐབས་
ལ་ལར་ནི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲས་ཀྱང་སྟོན་ཏོ། །དེ་ལ་
སངས་རྒྱས་འཕྱུལ་པ་དང་བཅས་པ་དང་ལམ་དང་བསྟན་པའི་ཆོས་ལ་སྒྲ་

འབྲུག་པའི་ཆེ་ནི། ཐབས་ཀྱི་རྟོག་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །དེ་ལ་རྟོག་པ་དེ་རྣམས་
ཀྱིས་བརྟགས་པ་གང་དང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཐབས་ཀྱི་རྟོག་པས་བརྟགས་
པ་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་དེ་དག་ཉིད་ལ་ཐབས་སུ་བརྟགས་པ་ཞེས་ཀྱང་
བྱའོ། །དེ་ཡང་འདི་སྐད་དུ།

རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཆོས་དག་ལས། །མེས་པོ་ཅན་དོན་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་ །
རྟོག་པས་བརྟགས་པ་གང་ཡིན་དེ། །དེ་ཕྱིར་རྟོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་རྟོག་པ་སོ་སོ་ལས་ཇི་སྐད་སྒྲོས་པ་དེ་
དག་ལ། རྟོག་པ་འདྲ་ཡིན་ལ་བརྟགས་པ་འདྲ་ཡིན་པར་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་ངོ་། །ཀུན་
ཏུ་རྟོག་པས་བརྟགས་པ་ནི་གོང་དུ་ལཡན་ཟེན་ཏོ། །

རྣམ་པར་རྟོག་པ་⁽²³⁾བརྟགས་པ་ནི། ལུ་སྟེགས་ཀྱི་བདག་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
གཟུང་འཛིན་ལ་སོགས་པ་གོང་དུ་སོ་སོའི་གྲུབ་མཐའ་ལཡན་པའི་སྐབས་
སུ་ཞིབ་ཏུ་ལཡན་ཟེན་ཏོ། །དེ་ལ་རྟོག་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་བརྟགས་སྤང་གང་དང་
གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཐབས་ཀྱི་རྟོག་པའི་བརྟགས་སྤང་ནི། དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་

(23) འབྲུག་དཔེ་མིང་། ༦༠༡-ཤ། མི་ཚོན་དཔེ་མིང་། ༥༥-པ། རྟོག་པས་།

ནམས་ཀྱིས་ནམ་པར་སྤྲིན་པའི་ལུས་འདི་མ་བོར་བར། ལྷའི་སྐྱུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་
 པོ་⁽²⁴⁾མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་དུ་ལྷན་པ། མངོན་པར་ཤེས་པ་དུག་དང་ལྷན་པ་ཐོབ་
 སྟེ། ལུས་མ་བོར་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལ་སྦྱོར་རུས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ལྟར་མ་
 བྱུར་ཀྱང་རྩལ་མེ་ལྟར་འབར་བར་བྱུར་ཏེ། བཅའ་མཁའ་ལ་འགྲོ་ཞིང་ཡོངས་སུ་
 དག་པའི་ཞིང་ཁམས་སུ་རྒྱ་ཞིང་། ཆོ་བསྐྱེད་པའི་ཆོད་ཙམ་དུ་གནས་པར་རུས་
 པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཀྱུན་ཏྲོག་པའི་བརྟགས་སྤྲང་ནི། ཁམས་གསུམ་པའི་ལུས་
 དང་གནས་དང་ཡོངས་སྦྱོང་དུ་བཅས་པ་ན་སྤྲང་ཞིང་སྤྲིན་པ་ཐམས་ཅད་དོ། ⁽²⁵⁾
 རྣམ་པར་ཏྲོག་པའི་བརྟགས་སྤྲང་ནི། སྤྲོན་དགེ་སྦྱོང་རྣམས་ཀྱིས་མི་སྤྱད་པ་
 བསྐྱོམས་པས་མངོན་དུ་བྱུར་ཏེ། གྲོགས་པོ་རྣམས་ལྷན་ཅིག་གནས་པའི་
 སྤྱགས་མེད་དེ་ཞེ་སྤྲང་གི་ཡུལ་དུ་བྱུར་པ་ལྟ་བུ་འོ། །དེ་ལ་ཏྲོག་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་
 བརྟགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྤྲང་བར་མ་རུས་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཐབས་ཀྱི་ཏྲོག་པས་
 བརྟགས་ཀྱང་སྤྲང་བར་མ་རུས་པ་ནི། གསང་སྤྱགས་ཀྱི་ལམ་སྐྱོམ་པ་ན། ཡི་གེ་

(24) སི་ཁྲོན་དཔེ་རིང་། ༥༡༡.༡ རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། ་།

(25) འབྲུག་དཔེ་རིང་། ༦༠༦.༡ རྒྱ་བཅས་པར་སྤྲང་ཞིང་སྤྲིན་པ་ཐམས་ཅད་དོ། ་། སི་ཁྲོན་དཔེ་རིང་། ༥༡༡.༢ རྒྱ་སྤྲོན་
 ཞིང་སྤྲང་བ་ཐམས་ཅད་དོ། ་།

དང་ཕྱག་རྒྱལ་སོགས་པ་བསྐྱེམས་ཀྱང་མངོན་དུ་སྒྲིན་པར་མ་རྩས་པ་རྣམས་
སོ། །འོན་ཀྱང་ས་བོན་ནི་སོགས་སོ། །ཀུན་ཏུ་རྟོག་པས་བརྟགས་ཀྱང་སྒྲུང་བར་
མ་རྩས་པ་ནི། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གང་གིས་ལས་མངོན་པར་
འདུག་པ་ཡོད་ཀྱང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་འབྲིན་མ་རྩས་པ་རྣམས་སོ། །འོན་ཀྱང་ས་
བོན་ནི་སོགས་སོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པས་བརྟགས་ཀྱང་སྒྲུང་བར་མ་རྩས་པ་ནི།
ལུ་སྟོགས་ཅན་གྱི་བདག་ལ་སོགས་པ་འོ། །འོན་ཀྱང་ས་བོན་ནི་སོགས་སོ། །དེ་
ལ་རྟོག་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བརྟགས་པས་མི་སྒྲུང་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཐབས་
གྱི་རྟོག་པས་མ་བརྟགས་པས་མི་སྒྲུང་བ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་མ་
བསྐྱེམས་པས་འཕགས་པའི་ཆོས་མི་སྒྲུང་བ་འོ། །

ཀུན་རྟོག་པས་མ་བརྟགས་པས་མི་སྒྲུང་བ་ནི། ཤེས་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་བས་
ལས་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་རྣམས་ཕྱང་པོ་མི་སྐྱེ་བ་རྣམས་སོ། །རྣམ་
པར་རྟོག་⁽²⁶⁾པས་མ་བརྟགས་པ་ནི། གཉིས་ཏེ། རྒྱུན་མ་ཆད་བས་རྟོག་པ་མ་
སྐྱེས་ཏེ་མ་བརྟགས་པ་ནི་སྒྲུ་མའི་ཁོངས་སུ་འདུས་སོ། །སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་

(26) སི་ཁྲོན་དཔེ་རིང་། ༡༩༧༢༡། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་།

རབ་གྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པར་རྟོགས་ཏེ། བདག་
 དང་དངོས་པོར་མ་བརྟགས་པས་མི་སྤང་བ་ནི། ལམ་བསྐྱོམས་པས་འདུས་མ་
 བྱས་ཐོབ་པའོ། །མ་བརྟགས་ཀྱང་སྤང་བ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དེ། རབ་རིབ་ཅན་
 གྱི་སྐྱེ་ཤད་ཀྱང་ཀུན་རྟོག་པའི་བརྟགས་སྤང་ཡིན་ནོ། །དེ་བོང་གི་རུའང་ཀུན་
 རྟོག་པས་མ་བརྟགས་པས་མི་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རུ་སྐྱེ་བའི་ལས་མ་
 བསགས་པར་ཟད་དོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བརྟགས་པ་དང་། རྟོགས་པ་
 ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་འབྲུག་པ་ནི། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་སྒོ་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་མཐོང་བ་ནི་བརྟགས་པ་ཞེས་གདགས་སོ། །ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 པའི་⁽²⁷⁾སྒོས་མཐོང་བ་ནི་རྟོག་པ་ཞེས་པ་གདགས་སོ། །འདིར་བཤམ་བ། སྐྱེ་
 འདི་གཉིས་ནི་ཐུན་མོང་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་མཐོང་བ་ལའང་
 རྟོགས་པའི་སྐྱེ་འབྲུག་སྟེ། འདི་ལྟར་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་
 བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བ་ལའང་བརྟགས་པའི་སྐྱེ་འབྲུག་
 སྟེ། འདི་ལྟར་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ལོགས་པར་བརྟགས་ན་ནོ།

(27) སྤྱི་ཆོན་དཔེ་རིང་། ༡༣༡.༣ ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་།

འཇམ། སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའི་ཞེན། དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་
 ཡིན་ཏེ། རྟོགས་པ་དང་བརྟགས་པ་གཉིས་ལས་སྟོན་པའི་ཆོག་ཏུ་འབྲའང་། བྱ་
 བའི་ལས་དང་བྱེད་པའི་ལས་ལ་འཕུགས་པའི་སྐབས་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བྱ་
 བའི་ལས་སྟོན་པའི་ཆོ་མཐོང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་རྟོགས་པའི་སྐྱེ་མི་འཕུགས་གོ།
 མཐོང་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་བརྟགས་པའི་སྐྱེ་མི་འཕུགས་གོ། བྱེད་པའི་ལས་
 སྟོན་པའི་ཆོ་ནི། མཐོང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་འང་རྟོགས་པའི་སྐྱེ་མི་འཕུགས་ལ། མཐོང་
 བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་འང་བརྟགས་པའི་སྐྱེ་མི་འཕུགས་སྟེ། དེ་ཡང་། ཀ་ལ་བྱི་ཏ་
 ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་མི་བརྟགས་པར་སྟོན་པ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་ནི། ཨ་བ་བོ་རྩ་
 ཞེའཇམ། སྤ་ཏི་སང་གུ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའི་བྱེད་པའི་ལས་སྟོན་པའོ།།

དེ་བས་ན་འདི་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ནམ་པར་རྟོག་པའི་སྒོས་ཀུན་ཏུ་
 བརྟགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྐྱོ་སྐྱུར་གྱི་གནས་སུ་གྱུར་པ་སྟེ། དེ་ལ་སྐྱོ་འདོགས་
 གྱི་གནས་ནི། གོང་དུ་སྐྱོས་པའི་རྟག་པར་ལྟ་བུའི་གཞི་ལྟ་བུའོ།། སྐྱུར་པ་
 འདེབས་པའི་གནས་ནི་གཞི་ལ་འདེབས་ཏེ། འདི་ལྟར་རྒྱ་མེད། འབྲས་བུ་
 མེད། བྱེད་པ་མེད། ཡོན་ཏན་བྱུང་པར་ཅན་མེད། ཅེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ།། དེ་ལ་

རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། བཅས་པའི་སྒོ་⁽²⁸⁾ ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་མཐོང་བ་ལ་
 རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྐད་གདགས་པ་ནི། འདི་ལྟར་སྒོ་སྐྱར་གྱི་གནས་
 ལས། སྒོ་འདོགས་གྱི་གནས་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་
 ཟེན་ཏོ། །སྐྱར་འདེབས་གྱི་གནས་ལ། རྒྱ་ཡོད་དེ་ས་བོན་ནི་མུ་གུའི་རྒྱ་ཡིན་
 རོ། །འབྲས་བུ་ཡོད་དེ་མུ་གུ་ནི་ས་བོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་རོ། །བྲེད་པ་པོ་ཡོད་དེ་
 རྒྱེས་བུ་ནི་ས་བོན་འདེབས་པའི་བྱ་བ་བྲེད་པ་ཡིན་རོ། །ཡོན་ཏན་བྲེད་པར་ཅན་
 ཡོད་དེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ནི་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལས་མངོན་པར་བྲེད་
 ལྷགས་ཤིང་འཕགས་པ་ཡིན་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་རོ། །

འདི་བཞིན་དུ་ངེ་སྲིད་དུ་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པར་གཞག་པ་དང་མཚན་ཉིད་
 པར་གཞག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མཐོང་
 བས་བརྟགས་པར་བཞག་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒོ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
 མཐོང་བས་རྟོགས་པ་མཚན་ཉིད་པར་གཞག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་རོ། །གང་
 ཞིག་གིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྒོས་རྟོགས་པར་བཞག་པ་དེ་ཉིད། གཞན་

(28) མི་ཚུན་དཔེ་ཅིང་། ༥༧༧-༥༩ ། རྩ་བཅས་སྒྲོ།

གྱིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲོམ་བརྟགས་པ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་སྟེ། དེ་བས་ན་མཐར་དོན་
མཆོན་ཉིད་པ་མི་རྟེན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྒྲོ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་འང་མི་རྟེན་ལ། དེ་མ་
རྟེན་པས་དོན་མཆོན་ཉིད་པ་འང་མི་རྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་བྱེ་བྲག་ཅན་
གྱི་དབང་གིས་རྣམ་པར་གཞག་པ་འདི་བཞིན་དུ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཀུན་ཏུ་
རྟོག་པ་སྤྱར་གས་སུ་སྒྲེབ་ཐམས་ཅད་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་དེ་འདྲ་ལོ།

དེ་ལྟ་བུ་པ་ཤེས་པ་ཤེས་རིག་གི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱང་བརྟགས་སྒྲུབ་
 ཡིན་ཏེ། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཏུ་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །དཔེར་ན་མི་ཞིག་
 དགུམ་བུ་བསད་དེ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། མཚོན་གྱིས་བསད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་དོན་
 འདྲ་སྟེ། མཚོན་གྱིས་བསད་པ་དེ་ཉིད་དགུམ་བུ་བསད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ས་བོན་ལས་སྐྱེའོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་དང་།
 རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བརྟགས་སྒྲུབ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་དོན་འདྲ་སྟེ། རང་གི་
 ས་བོན་ལས་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པས། བརྟགས་སྒྲུབ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་རང་གི་
 བདག་ཉིད་ཐོབ་པ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་བདེན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་
 འགྱུར་རོ། །བདེན་པ་གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་རྟོགས་པས་ཆོས་གཉིས་སུ་མེད་

པར་འཇུག་པར་ལུས་པར་འགྱུར་རོ།

གསུམ་པ་ལྟ་བུ་འཛིན་བཅས་འཛིན་མེད་གྱི་བྱུང་པར་ནི།

དེས་ཇོགས་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བུ་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཐོབ་བོ། །དེ་
ཡང་ལྟ་བུར་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཙམ་ལ་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཉན་ཐོས་
གྱིས་གང་ཟག་པ་མེད་པར་རྟོགས། རང་སངས་རྒྱས་གྱིས་སྒྲུང་བ་གཞུགས་གྱི་
ཡུང་པོ་ལས་བརྒྱམས་ནས་གཞུང་བའི་དོན་མེད་པར་རྟོགས། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་
པས་གཞུང་འཛིན་གཉི་ག་མེད་པར་རྟོགས། དབུ་མས་དོན་དམ་པ་བ་མེད་པར་
རྟོགས། གསང་སྤྲགས་གྱིས་བདེན་པ་གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་རྟོགས་ཞེས་
ལའད་དེ། དེ་དག་ནི་ལྟ་བུར་འཛིན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུར་
འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་ལ། ཇོགས་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བུ་ཞེས་ཐ་སྐད་དུ་གདགས་ཏེ།
ལྟ་བུ་ཡོ་བཏང་ཆེན་པོ་ཞེས་གྲང་བུའོ།

བཞི་པ་ཞར་ལ་སྤྱོད་ཆོད་ནི།

ད་ནི་ལྟ་བའི་ཞར་ལ་སྤྱོད་ཆོད་དང་མཐུའི་བྱུང་པར་གྲང་ཅུང་ཟད་ལའད་
པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཉན་ཐོས་གྱིས་གང་ཟག་མེད་པར་རྟོགས་པས། བད་གི་

འཛིག་ཆོག་ས་ལ་ལྟ་བ་དང་། དེའི་དབང་ལས་སྐྱར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་
ཅད་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་འཁོར་དང་བཅས་པའང་མ་དམིགས་
(29) བཞིན་དུ་སྤངས་སོ། །དེའི་དབང་གིས་ལས་གྱི་ཆོ་རྒྱལ་པར་སྦྱོང་བ་མཐུ་
ཅུང་དུ་ཐོབ་བོ་ཞེས། །རང་སངས་རྒྱལ་གྱིས་སྤང་བ་གཟུགས་གྱི་ཕུང་པོ་སྤྱི་
རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་རྟོགས་པས། བདག་ཏུ་རྟོག་པ་དང་གཟུང་བར་རྟོག་པ་
གཉི་གའང་ཉམས་པར་བྱས་ཤིང་། བག་ཆགས་གྱི་མཆོམས་སྦྱོར་བ་ཅུང་དུ་
སྤངས་པ་ཐོབ་བོ་ཞེས། །དེའི་དབང་གིས་ལས་གྱི་ཆོ་རྒྱལ་པར་སྦྱོང་བའི་མཐུ་
ཆེན་པོ་ཐོབ་བོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྦྱིར་བསྐྱུས་ནས་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉི་ག་
ལ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པས། བདག་ཏུ་རྟོག་པ་དང་གཟུང་བའི་རྟོག་པ་དང་
འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ནས། བག་ཆགས་གྱི་
མཆོམས་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཐོབ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་བྱིན་རྒྱ་བས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་མཐུ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེས། །ཞར་ལས་འོངས་པ་ཆོག་གོ།

(29) མི་ཆོན་དཔེ་ཅིང་། ༥༧-༩། ༩ དམིགས། ་།

ལྷ་པ་ཇོགས་པ་ཆེན་པོའི་བྱད་ཆོས་དྲུག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི།

དེ་ལྟར་ན་ལྷ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཇོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་འདི་ནི།
ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་ཅེ། ལུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། གསུང་རབ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཉིང་ཁུ། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་འགྲེལ། དགོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེ་
སྤྱགས། མཛད་ག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ། ཞེས་བྱའོ།

དེ་ལ་ཐེག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཡུ་ན་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་
སྟེ། དངོས་སུ་ལམ་ལ་བྱའོ། །སྐབས་སུ་འགྲོ་བར་བྱ་བ་དང་། གསུང་རབ་ལ་
འཇུག་སྟེ། དེ་སྟོན་པ་ནི་འོག་ནས་ཀྱང་བྱུང་བས། འདིར་ལམ་ཉིད་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་
བས་ན་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་ཅེ་སྤྱན་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ།

དེ་ལ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི། རྒྱུ་དང་རྒྱུན་དང་བྲལ་བ་
ལས་སྦྱེས་པ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ས་ལ་གནས་པ།
རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི། དག་གི་ལམ་དང་བྲལ་བ་
ལས་སྦྱེས་པ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་བརྟོག་དུ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་གནས་པ།
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི། གསུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་

པ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལས་སྐྱེས་པ། ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་
པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སྤྱོད་པ།

གསང་སྤགས་ཀྱི་ཚུལ་ནི། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་གཉི་ག་
དབྱེར་མེད་པར། དེ་མེ་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་སྦྱང་པ་ཞེས་བྱུང་ན། དེ་
དག་ཐམས་ཅད་ནི་བགྲོད་ཅིང་འབྱུང་བ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ལ། འདིར་དེ་ལྟ་བུ་
གང་ཡང་མི་སྐྱབ་སྟེ། བགྲོད་དུ་མེད་པ་ཉིད་ལམ་གྱི་མཆོག་ཡིན་པས། དེའི་
ཕྱིར་ན་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་སྟེ། ཞེས་བྱུང་།

དེ་ལ་ལུང་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི། ཨ་ག་མ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ། གཞན་ལས་
འོངས་པ་ལ་ཡང་བྱ། ཉེན་དང་གཞིར་བྱུར་པ་ལའང་བྱ་སྟེ། དངོས་སུ་རྒྱལ་
བའི་བཀའི་མཆོན་ཉིད་ལ་བྱ། དེ་ལྟ་བུའི་བཀའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རྫོགས་
པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་སྟོན་པར་བྱེད་ཀྱང་མི་རུས། གཞོད་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཀྱང་མི་
རུས་ཏེ་བེལ་གྱིས་གཞོན་མི་རུས་ལ། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་གྱིས་ནི། ཐེག་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སོ་སོ་མ་འདྲེས་པར་སྟོན་པར་
བྱེད་ཀྱང་རུས་ལ། ཐམས་ཅད་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་ཀྱང་རུས་ཏེ། བཀའ་ཐམས་

ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་ནི། དཔེར་ན་བརྒྱ་གྱིན་གྱིས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཚེ་མོ་ལ་
ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་བཅུ་གསུམ་པ་བཞིན་དུ་འགྲན་
ཟླ་མེད་ཅིང་རྩི་བ་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར། ལུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ཞེས་བྱའོ།

དེ་ལ་གསུང་རབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི། སྤྱི་ཚན་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱོད་ཅན་ཞི་ཆོག་གམ་
ངག་སྤྱི་ཚན་ཅེ་བར་བསྐྱར་བ་དོན་ལྷན་པར་སྟོན་པའི་ཆོག་སྟེ། གསུང་རབ་ཅེས་
བཏགས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གཙུག་ལག་དོན་རྒྱུད་བ་རྣམས་ལ། ཀྱུ་བ་ཚན་ཞེས་
བྱ་སྟེ། ཀྱུ་ནི་ངན་པར་སྟོན་པའི་ཆོག་གོ། དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་ཆོག་གམ་ངག་གང་
གིས་ཐར་པའི་ལམ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དངོས་སུ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤུང་པོ་ལ་བྱའོ། དེ་རྣམས་ལས་བསྐྱུན་པར་
བྱ་བའི་དོན་ནི། དྲང་བའི་དོན་དང་ངེས་པའི་དོན་གཉིས་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་གང་
ཞིག་གིས་ངེས་པའི་དོན་དུ་བསྐྱུན་པ་དེ་གཞན་གྱིས་དྲང་བའི་དོན་དུ་སྟོན་པར་
ཡང་བྱེད་ལ། གཞུང་ཁ་ཅིག་ལ་ཡང་དྲང་བའི་དོན་དང་ངེས་པའི་དོན་གཉི་ག་
ལྷན་པར་སྟོན་པའང་ཡོད་ན། རྩོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་ནི། དྲང་བའི་དོན་དུ་
སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བཀའ་གཞན་གང་ཡང་མེད་ཅིང་། ངེས་པའི་དོན་གྱི་མཆོག་

ཏུ་གྱུར་པ་འབའ་ཤིག་མ་གཏོགས་པ། སེལ་མེད་ཅིང་སྒྲིགས་མར་གཞག་པ་
གང་ཡང་མེད་པས། དེའི་ཕྱིར། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉིང་བྲ། ཞེས་བྱའོ།

དེ་ལ་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ། ཏན་ཏན་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱ། འབྲེལ་བའམ་རག་ལས་
པའམ་འབྲུགས་པ་ལ་བྱ་སྟེ། དངོས་སུ་བྱ་བ་དང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་རྣམས་
ལས། སྤྱན་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་
ལ་སོགས་པ་འཛིག་རྟེན་གྱི་དངོས་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་དང་།
ཞི་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱི་སྒྲོས་པའི་ཐབས་སྣ་ཚོགས་སྐྱབ་པ་པོའི་བྱ་བར་
གྱུར་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་གྱིས་མ་ཟིན་
ན་མཚན་མའི་འཆིང་བས་ཟིན་པར་འགྱུར་ལ། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་གྱིས་
ཟིན་ན་ལས་རྒྱུ་མཆོད་ལྟར་སྤྱད་ཀྱང་འཆིང་བར་མི་གྱུར་པས། དེའི་ཕྱིར། རྒྱུད་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་འབྲེལ། ཞེས་བྱའོ།

དེ་ལ་དགོངས་པ་ཞེས་བྱ་བའི། ཨ་བི་སུཊི་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱ། ཆོག་གང་
གཟུགས་པོར་མ་བསྟན་ཏེ་མྱེན་དང་ཟུར་གྱི་སྟོན་པ་ལ་བྲ། ཨ་བི་བྲ་ལ་ཞེས་བྱ་
བའི་སྤྱ། ཆོག་གཞན་དང་གཞན་གྱི་དོན་གཞན་དང་གཞན་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡོད་

པ་ལ་བྱ་སྟེ། བསྐྱུས་ན་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་འང་དགོངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་
ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་འདི་ལྟར། རྒྱལ་བའི་བཀའ་རྒྱལ་ལས་ཡོད་པ་
དང་མེད་པའི་ཆོག་གིས་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་གཞི་ནི། གང་ཟླ་
དང་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤིང་།

རྒྱལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་ཚུལ་ལས། འདི་ལྟར་རྒྱལ་བའི་བཀའ་རྒྱལ་ལས།
ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་ཆོག་གིས་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་གཞི་ནི། རོ་
བོ་ཉིད་རྒྱལ་པ་གསུམ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤིང་།

དབུ་མའི་ཚུལ་ལས་འདི་ལྟར། རྒྱལ་བའི་བཀའ་རྒྱལ་ལས་ཡོད་པ་དང་
མེད་པའི་ཆོག་གིས་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་གཞི་ནི། དོན་དམ་པ་དང་
ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤིང་། །དེ་
དགའི་དགོངས་གཞི་ཡིན་ཡང་ཞེ་སྟགས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྒྱལ་བའི་
བཀའ་རྒྱལ་ལས་ཐ་སྐྱད་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དགོངས་པ་སྒྲ་ཆོགས་བསྟན་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེ་སྟགས་ནི། ཆོས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་འདི་ཉིད་བསྟན་
པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དགོངས་པའི་སྟགས་འདི་

ལས་གཞན་མི་མང་འབས་ན། དེའི་ཕྱིར། དགོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེ་སྤྲུགས།
ཞེས་བྱའོ།

དེ་ལ་མན་ངག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། ལུ་པ་དེ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་འི་སྒྲ། རོན་ཉེ་བར་
བསྟན་ཅིང་གཏན་ལ་པ་བ་སྟེ། བསྟན་པ་ལ་བྱ་སྟེ། རོན་གྱི་ཁ་བརྒྱད་པ་དང་བུ་ལ་
བ་ལ་མན་ངག་ ཅེས་བྱའོ། དེ་ལ་མན་ངག་གིས་རོན་གཏན་ལ་ཇི་ལྟར་པ་བ་ཅེ་
ན། རོན་ཉེ་བར་ཐོག་ཏུ་པ་བ་སྟེ་བསྟན་ན། འདི་ལྟར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རོན་ནི། སྟོང་
ཞིང་བདག་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། མཉམ་པ་
ཉིད་དང་། གཉིས་སྤྱུ་མེད་པར་གཏན་ལ་པ་བ་བོ། །ཞེས་ལེས་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲ་འདི་
རྣམས་ཀྱང་རེས་འགའ་ནི་རོན་གྱི་བྱེ་བྲག་མེད་པར་སྟོན། རེས་འགའ་ནི་ཆོག་
གི་སྟོང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཆོག་གི་ཡུལ་སོ་སོར་ཡོད་པར་སྟོན་ཏེ་སྐབས་ཀྱིས་
སྤྱར་རོ།

དེ་ལ་འདི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ལས། ཆོས་རྣམས་ནི་བདག་གི་དེ་བོ་མ་
ཡིན་ཞིང་། ཆོས་རྣམས་ལ་བདག་པོ་ཡོད་པ་འདྲ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པས། ཆོས་
ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པར་གཏན་ལ་པ་བ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འོན་ཀྱང་

གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་འདོད་པས། རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་
ཕབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་ནི་མི་ཆུད་དོ། །ཞེའོ།

ནལ་འབྱེར་སྒྱུད་པའི་ཚུལ་ལས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
འདོད་པས། རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་ཆོ་རང་
བཞིན་མེད་པ་དང་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པའང་བྱེ་བྲག་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་
གཞན་གྱི་དབང་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་འདོད་པས། སྐྱེ་བ་མེད་པར་
གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་ནི་མི་ཆུད་དོ། །ཞེའོ།

དབུ་མའི་ཚུལ་ལས་དོན་དམ་པར་སྒྲིས་པ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པས། སྐྱེ་
བ་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་ཆོ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་
མེད་པ་དང་། སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པའང་བྱེ་བྲག་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་ཡང་
དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་འདོད་པས། མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
གྲངས་སུ་ནི་མི་ཆུད་དོ། །ཞེའོ།

གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་བདེན་པ་གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་འདོད་པས།
མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་ཆོ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། སྐྱེ་བ་

མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་དང་། སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་བྱེ་
བྲག་མེད་དོ། འོན་ཀྱང་མཉམ་པའི་སྟོན་པ་ཉམས་སུ་ལེན་མི་རུས་པའི་ཉམ་ང་
བ་དང་། ཉམ་ང་བ་དེ་ཉིད་ལྷུང་དུ་མེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆེད་དུ་བརྟུལ་ཞུགས་
དང་དུ་ལེན་པ་ལྟ་བུའང་ཡོད་པས། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་མེད་
པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་མི་ཆུད་དོ། ཁོའོ།

དུག་པ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་བསྟན་པས་མཐུག་བསྟུ་བ་ནི།

རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་པར་བྱ་བ་བཞི་པོ་
འདི་ལྟར། ཤེས་ཏེ་སྤང་བར་བྱ་བའམ། ཤེས་ཏེ་དང་དུ་སྤང་བར་བྱ་བའམ།
ཤེས་ཏེ་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་པར་བྱ་བའམ། ཤེས་ཏེ་མངོན་དུ་བྱ་བ་རྣམས་
གང་ཡང་མི་སྒྲུབ་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་
པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་ཆོ་ཆོས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་
ཅས་བྱ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་
དང་། སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱང་བྱེ་བྲག་མེད་དོ། དེ་བས་
ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་མེད་པར་གཏན་ལ་འབབས་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི།

མན་ངག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར། མན་ངག་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ། ཞེས་བྱའོ།

རྩོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། སྐྱུ་མའི་མིང་
འཛིན་པའི་ཐེག་པ་གཞན་རྣམས། འགན་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་སྐྱབས་ཏེ། གསུམ་
པའོ།

༥ སྐབས་བཞི་པ་ཚེ་ཤེས་ཚུལ་ལ་རིགས་པས་མི་གཞི་པར་
བསྟན་པ་ལ། སྒྲིའི་བསྟན་ཆོས་དང་རིགས་པའི་བསྟན་ཆོས་དང་འགལ་བར་
དོགས་སྒྲོང་བྱམ་མོང་དུ་བཞུགས་པ་དང་། དེའི་ལན་སོ་སོར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ཚེ་ཤེས་ཚུལ་འདི་ཡང་མདོར་བསྡུས་ཏེ་
བསྟན་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་སེམས་དང་སེམས་སྣང་བ་ཙམ་དུ་
འདུས་ལ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཡིན་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
ཞེས་བྱའོ། །བསྟན་པར་བྱ་བ་ནི་འདི་ཙམ་ལས་མེད་ལ། ཚེ་ཤེས་པ་ཆེན་པོའི་
ཚུལ་ལ་དད་པའི་གང་ཟག་ནམས་ཀྱང་། འདི་ཉིད་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་རྟོགས་
ཤིང་འདུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། འོན་ཀྱང་སྒྲིའི་བསྟན་ཆོས་དང་། རིགས་
པའི་བསྟན་བཅས་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་གང་ཟག་དག་འདི་སྟམ་དུ། བདག་
ཅག་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་འདི་དག་ནི། སྒྲིའི་དོན་དང་རིགས་པས་གྲུབ་པ་ཡིན་
ལ། ཚེ་ཤེས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་ཏེ། གང་རིགས་པ་དང་
འགལ་བ་དེ་ནི་སྒྲིང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །སྟམ་དུ་སེམས་ཏེ། ཚེ་ཤེས་པ་ཆེན་

པོ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་དང་འདྲ་བ་འདི་ལྟ་བུ་སྤངས་ནས། ཞོར་
བྱ་འཛིང་བྱ་དང་འདྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་ཆོག་ས་ལ་ཞེན་པའི་གང་ཟག་ལ།
ཇོག་ས་པ་ཆེན་པོའི་རྩྱལ་ལས་གྲགས་པའི་ཐིག་ལེ་དང་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པའི་
སྐད་རྣམས་བཞག་སྟེ། སྤྱིར་གྲགས་པའི་སྐད་ཀྱི་རིགས་པའི་རྩྱལ་ཕྱོགས་
འགའ་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་སྤྱིར་བསྟན་ཆོས་དང་མི་འགལ་བའི་རྩྱལ་དང་།
རིགས་པའི་བསྟན་ཆོས་དང་མི་འགལ་བའི་རྩྱལ་དང་། ཇོག་ས་པ་ཆེན་པོར་
འབྱུག་རིགས་པར་གདམས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས།
དང་པོ་བྱང་རྩྱལ་གྱི་སྤྱོད་ལའང་འབྲེལ་དེ་བོད་མིགས་པ་མཆོན་ཉིད་སོགས་
ལ་དབྱེད་དེ་མཐར་མཆུངས་པ་དང་གྲངས་དང་དབྱེར་མེད་པའི་གཅིག་གིས་
སེམས་དང་བྱང་རྩྱལ་དབྱེར་བའི་རྩྱལ་ནི།

དེ་ལ་བྱང་རྩྱལ་གྱི་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་ལ། བྱང་རྩྱལ་ནི། བོནྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ཨ་
བ་བོནྟེ་སྟེ། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་འཇམ། གྲི་མ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་དག་
པར་གྱུར་པ་འཇམ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་འཇམ། མ་ལུས་པར་ཀུན་

རྒྱལ་པ་ལ་བྱ། སེམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཅི་ཏ་ཞེས་བྱ་བ། བེན་བེ་ཅི་ཏ་སྟེ། སྒྲ་ཚོགས་
 པའི་དོན་ཏེ། དམིགས་པ་སྒྲ་ཚོགས་རྣམ་པར་རིག་པ་ལམ། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་
 འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བོན་བསགས་པས། རྒྱལ་པའི་སྤྱེུ་སྤྱོད་ལྟར་གྱུར་
 པ་ལ་བྱ། ཅིན་ཏེ་ན་ཅིད་ལྟ་སྟེ། སེམས་པར་བྱས་པས་སེམས་ཏེ། འདུ་བྱེད་
 སེམས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་གང་གིས། བྱ་བ་སྒྲ་ཚོགས་ལ་སེམས་
 པར་བྱེད། གཡོ་བར་བྱེད། འདུག་པར་བྱས་པས་སེམས་ཞེས་བྱའོ། ཅི་ཏ་མ་
 བེན་བེ་སྟེ་སེམས་དང་ཡིད་དོན་གཅིག་སྟེ། གཟུགས་ལྟར་བཅའ་པོར་གྱུར་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་ཤིང་རིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པས་སེམས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་
 ལྟར་སེམས་དང་བྱང་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་བཞག་པ་འདི་ནི་དམིགས་
 པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་གཉིས་མེད་དོ། །སྤང་བ་ནི་
 གཉི་ག་དུས་གཅིག་ཏུ་མི་ལྡན་ནོ། །དེ་ལ་དམིགས་པ་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བྱེ་བྲག་
 ཏུ་བྱས་པའི་སྒྲོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །སྤང་བ་ནི་ཚོར་བས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱས་པའི་སྒྲོའི་
 སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །དེ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་ཤེས་རབ་དྲི་མ་མེད་པས་བྱེ་བྲག་ཏུ་
 བྱས་པའི་སྒྲོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །

དེ་ལ་དམིགས་པའི་སློན་ནས་ནི། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྐད་
འདོགས་པར་བྱེད་དོ། །སྤང་བའི་སློན་ནས་ནི་ཡང་དག་པ་དང་ཡང་དག་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཐ་སྐད་འདོགས་པར་བྱེད་དོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སློན་ནས་ནི་གྲུབ་པ་དང་མ་
གྲུབ་པའི་ཐ་སྐད་འདོགས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་དམིགས་པའི་སློན་ནས་ནི་སློན་སྐྱར་
གྱི་གནས་ཀྱང་སོལ་བར་མི་རྒྱས་སོ། །སྤང་བའི་སློན་ནས་ནི་སློན་སྐྱར་ནི་ཡོངས་སུ་
གཙོད་པར་རྒྱས་ལ་འབྲུལ་བ་ནི་སོལ་བར་མི་རྒྱས་སོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སློན་ནས་ནི་
འབྲུལ་བ་འང་ཡོངས་སུ་གཙོད་པར་བྱེད། །དེ་བས་ན་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་
ཇེས་སུ་འབྲངས་པའི་སློན་ནི་དམན་པའོ། །ཆོར་བའི་ཇེས་སུ་འབྲངས་པའི་སློན་ནི་
བར་མའོ། །ཤེས་རབ་ངོ་མ་མེད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་ཇེས་སུ་འབྲངས་པའི་སློན་ནི་
མཆོག་གོ།

དེ་ནི་དཔེར་ན་འགལ་མའི་འཁོར་ལོ་ལ་དམིགས་པའི་སློན་ནས་ནི། འགལ་
མེད་འཁོར་ལོ་གཉི་ག་མགོ་མཉམ་དུ་སོ་སོར་ཡོད་པར་དམིགས་། སྤང་བའི་
སློན་ནས་ནི་དུས་ཅིག་ཏུ་གཉིས་མི་སྤང་སྟེ། གང་གི་ཆོ་འཁོར་ལོར་སྤང་བ་དེའི་
ཆོ་འགལ་མེར་མི་སྤང་ངོ་། །གང་གི་ཆོ་འགལ་མེར་སྤང་བ་དེའི་ཆོ་འཁོར་ལོར་

མི་སྤང་ངོ། །དེ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ནི་གཉིས་མི་འགྲུབ་སྟེ། གང་འཁོར་ལའི་
 ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ན། འགལ་མེད་གཏན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གང་འགལ་
 མེད་པའི་དེ་བོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ན་འཁོར་ལོ་གཏན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་
 ན་འདིར་འཁོར་ལོར་སྤང་ཙམ་ཉིད་ན་འགལ་མེད་པའི་དེ་བོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་
 ཏེ། འཁོར་ལའི་དེ་བོ་ཉིད་ནི་གཏན་མ་གྲུབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སེམས་དང་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱང་དེ་འདྲ་སྟེ། དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ནི་སེམས་དང་བྱང་ཆུབ་གཉི་
 ག་མགོ་མཉམ་དུ་ཐུས་སེ་སོར་ཡོད་པར་དམིགས་སོ། །སྤང་བའི་སྒྲོ་ནས་ནི་
 གཉིས་དུས་ཅིག་ཏུ་མི་སྤང་སྟེ། གང་གི་ཆོ་སེམས་སུ་སྤང་བ་དེའི་ཆོ་བྱང་ཆུབ་
 མི་སྤང་ངོ། །གང་གི་ཆོ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྤང་བ་དེའི་ཆོ་སེམས་མི་སྤང་ངོ། །དེ་ལ་
 སེམས་སུ་སྤང་བ་ནི་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་འབྲུལ་པའོ། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྤང་བ་ནི་མི་སྤྱོད་
 བའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའོ། །དེ་ལ་དེ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ནི་གང་སེམས་ཀྱི་ངོ་
 བོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དེ་བོ་ཉིད་གཏན་མི་འགྲུབ་བོ། །གང་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་དེ་བོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ན་སེམས་ཀྱི་དེ་བོ་ཉིད་གཏན་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེ་
 བས་ན་སེམས་སུ་སྤང་བ་ནི་འབྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྤང་བ་དེ་ལྟ་བུའི་དེ་བོ་

ཉིད་མེད་པས། སྒྲིང་བ་ཉིད་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
ནི་གཏན་མ་གྲུབ་པོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་བྱང་འཕགས་ཆོག་གི་ཐོགས་ཆེན་གྱི་ཆེ་བ་ལག་
པ་དང་། གཅིག་ཐ་དད་སོགས་དགག་པར་བྱ་ཆུང་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

དོན་འདིས་ཐོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཆུང་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ཉིད་རྣམ་པར་
གྲོལ་བའི་ལམ་ཆེན་པོ། ལས་ཉིད་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས། སྤྱག་བསྐྱེད་ཉིད་བྱང་
ཆུབ་བོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་
དང་། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཅེས་བསྟན་པ་འདང་། སེམས་ཅན་གྱི་
ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་ཞེན་པའི་སློབ་སྒྲོག་པའི་ཐ་སྙད་སོ་
སོར་བསྟན་པར་ཟད་དེ། རོ་བོ་ཉིད་ནི་དབྱེར་མེད་ཅིང་གཅིག་གོ། །དེ་ལ་གཅིག་
པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡང་གསུམ་སྟེ། འདི་ལྟར་མ་ཆུངས་པའི་གཅིག་པ་དང་།
གངས་ཀྱི་གཅིག་པ་དང་། དབྱེར་མེད་པའི་གཅིག་པའོ། །དེ་ལ་གཅིག་པའི་ཐ་
སྙད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དུ་མའི་སློབ་སྒྲོག་པར་འདྲ་མོད་ཀྱི། ཉེན་གཞིའི་བྱེ་བྲག་མ་
དམིགས་པ་དང་། གཅིག་དམིགས་པ་དང་། མི་དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་བྱེ་

བཡིན་ནོ། རྟེན་ལ་མཚུངས་པའི་གཅིག་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཀ་བ་ནི་སྤྲ་གས་
འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། བྱམ་པ་ནི་ཆུ་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། གཉི་གའང་
བྱམ་པའི་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། ཀ་བ་བྱམ་པ་ནི་ཀ་བ་རང་གི་དེ་བོ་ལ་གནས། བྱམ་
པ་བྱམ་པ་ནི་བྱམ་པ་རང་གི་དེ་བོ་ལ་གནས་ཏེ། རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཅན་
ཡིན་པར་དམིགས་ཀྱང་། བྱམ་པ་ཉིད་ལ་འང་ཐ་དད་མི་དམིགས་སོ། བྱམ་པ་
ཐ་དད་མི་དམིགས་ཀྱང་དེ་ཀ་བ་འང་བྱམ་པར་མི་ལྟོག་བྱམ་པ་འང་ཀ་བར་མི་
ལྟོག་སྤྲ་གས་འཛིན་པ་དང་ཆུ་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མི་འདོར་རོ།

རྒྱལ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་མནར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ནི་སྤྲ་གས་པསྤྲལ་
གྱི་མཐར་སྤྱོན་པའི་མཚན་ཉིད། སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་ནི་བདེ་བའི་
མཐར་སྤྱོན་པའི་མཚན་ཉིད། གཉི་ག་ཡང་བདག་དང་བདག་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཞེས་བརྗོད་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཐ་དད་མི་དམིགས་ཀྱང་། དེ་བོ་
ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་པར་མ་གྲུབ་ན། བདག་དང་བདག་གིས་སྟོང་པ་ཙམ་
གྱིས་དཔྱལ་བ་ཡང་སངས་རྒྱས་སུ་མི་ལྟོག་སངས་རྒྱས་ཀྱང་དཔྱལ་བར་མི་
ལྟོག་བདེ་བ་དང་སྤྲ་གས་པསྤྲལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མི་འདོར་ཏེ། དཔེར་ན་ཅིག་

བརྒྱུ་ཉིས་བརྒྱ་ཅིག་སྟོང་ཉིས་སྟོང་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། བརྒྱ་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་
མང་པོ་ཡིན་མོད་ཀྱི། བརྒྱ་པ་གཅིག་ལ་བརྒྱ་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་
མེད་པས། གཅིག་བརྒྱ་ཞེས་གཅིག་གི་ཐ་སྟངས་འདྲུག་པ་བཞིན་ནོ། དེ་ལ་གྲངས་
ཀྱི་གཅིག་པ་གང་ཞེ་ན། དཔེར་ན་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ། རི་དྲགས་བསེ་ལ་
རུ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པ་མེད་དེ། རལ་གྱི་ལྟ་བུ་གཅིག་ཡོད་པ་ལ། བསེ་རུ་
གཅིག་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་དུ། འདི་ལྟར་གང་ཟག་དང་ཡུང་པོ་གཉིས་ནི་མེད་
ཡུང་པོ་ནི་ཡོད་ཅེས་མ། རང་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཟུང་བ་ནི་མེད་འཛིན་པ་ནི་ཡོད་
ཅེས་མ། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པོ་ནི་མེད་རང་རིག་པ་ནི་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པ་ཇུག་ཏུ་བརྟགས་པ་⁽³⁰⁾ བསེ་ལ་ནས་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་དང་།
མཚན་ཉིད་པ་དེ་ཉིད་ལ་འང་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བདག་ཉིད་གཅིག་པར་འདོད་
པ་དང་། ཆོས་པན་རྒྱུན་ཀྱང་དེ་བོ་ཉིད་གཅིག་པ་ལྟ་བུ་ཐ་དད་ནི་འགགས་པར་
བྱེད་ལ། དངོས་པོ་གཅིག་ནི་བསྐྱབས་པས་དེ་འདི་སྐད་དུ།
གཉིས་ནི་མེད་དེ་གཅིག་ནི་ཡོད་དེ་ཞེས་དངོས་པོ་གཅིག་གི་སྒྲོ་མི་གཏོང་།

(30) སྤྱི་ཆོན་དཔེ་རིང་། ༥༩-༦༡ ། རྒྱུན་བརྟགས་པ་ལ།

བ་འདི་ནི་གྲངས་ཀྱི་གཅིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་དབྱེར་མེད་པའི་གཅིག་པ་ནི།
 དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ནི་ནམ་མཁའ་ཉིད་དོ་ཞེས་བཟློང་ན། དེ་ཞིག་ཐ་
 ལྷན་གྱི་ཡུལ་དུ་ནམ་མཁའ་དང་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ཅེས་ཐ་ལྷན་གྱི་ཡུལ་
 དུ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དུ་འཛོག་གྲང་། ནམ་མཁའ་ཞེས་བྱ་བ་འདྲ་སྟོང་པ་ཉིད་
 ཀྱི་ཆོག་སྒྲ་དྲགས། ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ནམ་མཁའ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་འདྲ་སྟོང་
 པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་སྒྲ་དྲགས་ཏེ། འདི་ལ་གཉིས་སུ་བཞག་པའི་དོན་གང་ཡང་མི་
 རྟོན་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་འདྲ་སེམས་བཀག་ནས་
 བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆོ་ནི། གྲངས་ཀྱི་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་
 རོ། །གང་གི་ཆོ་ཆོས་ཅན་སེམས་མ་གྲུབ་པས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པའི་
 བྱང་ཆུབ་གྲང་མ་གྲུབ་སྟེ། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ནམ་མཁའ་ཉིད་ཅེས་
 བཟློང་པ་དང་འདྲ་བར། སེམས་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དབྱེར་མི་རྟོན་པར་འདོད་པ་
 དེའི་ཆོ། དབྱེར་མེད་པའི་གཅིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཐོགས་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ལས་
 གྲང་རྒྱལ་འདི་གཉིས་སྟོན་ཏོ། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆེ་བ་སྟོན་པའི་
 ཆོ་ནི། གྲངས་ཀྱི་གཅིག་པའི་རྒྱལ་ལས་བརྩམས་ཏེ་འདྲ་བསྟན་ཏོ། །བྱང་ཆུབ་

གྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོན་པའི་ཆོ་ནི་དབྱེར་མེད་པའི་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་
 ཏོ། །འདི་ནི་དོན་གྱི་རྩ་བ་མདོར་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འོག་ནས་འབྱུང་
 བའི་ཚྲོགས་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ཉིད་བསྟན་པའི་སྐབས་ནས་ལའད་པ་ཀུན་གྱིས་
 གྲུང་འདི་ལས་སོགས་དབྱུང་དུ་མེད་དོ།

གཉིས་པ་གཅིག་ཐ་དད་སོགས་ལའང་དངོས་པོ་བསྐྱབ་དང་དགག་པ་
 སོགས་དགག་སྐྱབ་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ། མདོར་རྒྱས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ད་ནི་སྐབས་འདིར་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པར་སྐྱབ་པ་དང་དགག་པ་ལ་
 སོགས་པའི་སྤྱིའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་ཙམ་བཞེད་དེ། དེ་ལ་གང་དག་རང་གི་གྲུབ་
 པའི་མཐའ་སྐྱབ་པར་འདོད་ཅིང་། གཞན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དགག་པར་འདོད་
 པ་ནམས། སོ་སའི་སྒྲིལ་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། དངོས་པོ་བསྐྱབ་པ་དང་།
 དངོས་པོ་དགག་པ་གཉིས་སུ་འདུས་སོ། །དེ་ལ་དགག་པ་ཇི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱང་། མེད་པར་དགག་པ་དང་། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་གཉིས་སུ་འདུས་སོ། །

དེ་ལ་མེད་པར་དགག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཡོད་པ་བཀག་པ་ཙམ་ཡིན་ཏེ།
 གཞན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དོན་མེད་དེ། འདི་ལྟར་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་

རྟོགས་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཙམ་སེལ་བར་བྱེད་པ་: ཀུན་ཏུ་བརྟགས་⁽³¹⁾ པ་ཙམ་
 འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རོན་གཞན་སྟོན་པ་མེད་དོ། །དཔེར་ན་བུམ་པ་མེད་
 ཅེས་བརྗོད་ན། བུམ་པ་ཡོད་པར་རྟོག་པ་བརློག་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། བུམ་པ་མེད་
 པའི་ས་སྟོགས་ལ་སོགས་པ་ནི་སྟོན་པར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་མེད་
 ཅེས་བརྗོད་ན། གང་ཟག་ཡོད་པར་རྟོག་པ་ཙམ་བརློག་པར་ཟད་དེ། གང་ཟག་
 གིས་སྟོང་པའི་ཡུང་པོ་ཡོད་པར་: སྟོན་པར་མི་⁽³²⁾ བྱེད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་
 ལ་སྦྱར་རོ།

མ་ཡིན་པར་དགག་པ་གང་ཞེ་ན། གཞན་དགག་ནས་གཞན་བསྟན་པ་སྟེ།
 འདི་ལྟར་བུམ་པ་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། བུམ་པས་སྟོང་པའི་ས་སྟོགས་གོ་
 བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། གང་ཟག་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་ན། གང་ཟག་གི་སྟོང་པའི་
 ཡུང་པོ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་མེད་པར་དགག་པ་ནི། གཞན་གྱི་
 གྲུབ་པའི་མཐའ་སེལ་བ་ཙམ་ཡིན་ལ། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ནི། དེ་ཙམ་གྱིས་
 མི་ཆོག་སྟེ། རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་འང་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

(31) སི་ཁྲོན་དཔེ་རིང་། ༥༡༡ ག ༡ ཀུན་བརྟགས་ཀྱི།

(32) སི་ཁྲོན་དཔེ་རིང་། ༥༡༡ ག ༢ སྟོན་པར་ནི་མི་ཀྱི།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ཡང་རྒྱས་བསྐྱུས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

དངོས་པོ་བསྐྱུབ་པ་ཇི་སྟེད་པའང་མདོ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། འདི་
ལྟར་ཡོད་པར་སྐྱུབ་པ་དང་། དམིགས་པར་སྐྱུབ་པའོ། །དེ་དག་གི་གཞི་ཡང་
རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གཅིག་པ་དང་། ཐ་དད་པའོ། །དེ་དག་གི་གཞི་ཡང་རྣམ་པ་
གཉིས་ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་དང་། བྱད་པར་རོ། །དེའི་སྟོ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རིལ་
པོར་འཛིན་པའི་སྟོ་དང་། རྩེས་སུ་གཞིག་པའི་སྟོའོ། །སྟོ་འདིས་གཉིས་ནི་རང་
བཞིན་གྱིས་ལྡན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྟོལ་བ་དང་ཕྱིར་རྟོལ་བ་བརྟུན་པ་ན། འདི་
སྐད་དུ།

རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ནི་རིལ་པོར་འཛིན་པའི་སྟོས་བསྐྱུས་ཏེ། བྱེད་ཀྱི་གྲུབ་
མཐའ་མི་བྱེད་པར་བྱེད་དོ། །བྱེད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ནི་རྩེས་སུ་གཞིག་པའི་སྟོས་
ལའིག་སྟེ་མ་གྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཁས་ནི་མི་ལོན་ཏོ། །དེ་ལ་དངོས་པོ་སྐྱུབ་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་རོ་བོ་ཉིད་དང་བྱད་པར་ཡིན་པས། དེ་ཁོང་དུ་མ་རྟུན་ན་
དངོས་པོ་སྐྱུབ་པ་ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་མི་རྟུན་པས། དེ་བས་ན་དང་པོ་འདི་བསྟན་
ཏོ། །དེ་ལ་རོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེན། སྟོ་གང་ལ་དོན་གང་སྒྲུང་བ་ན། འདི་ལྟར་གྲངས་

ནུམ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ། བ་ཡ་ནི་ཞེས་བྱ་སྟེ་བྲིད་པར་བྱས་པས་མིང་སྟེ། མྱོ་
གང་དོན་གྱི་དེ་བོ་ཉིད་ལ་བྲིད་པར་བྱེད་སྟུང་བར་བྱས་པས་མིང་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་
ནི་འདི་ལྟར་ཀ་བ་དང་བུམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་དེ་བོ་ཉིད་རྒྱ་ཆུང་བ་ལ་སྟུང་བར་
བྱེད་ཀྱང་རུང་། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཞེ་བྱ་བ་ལྟ་བུ་དེ་བོ་ཉིད་རྒྱ་ཆེ་
བ་ལ་སྟུང་བར་བྱེད་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཇི་ཙམ་དུ་མིང་གིས་བྲིད་པའི་དོན་དེ་ལ་དེ་བོ་
ཉིད་ཅེས་བྱ་འོ།

ལ་ཁྲ་ན་ཞེས་བྱ་བ། རྒྱུ་འཕམ་མཚན་མའམ་རྟགས་ལ་འཇུག་སྟེ། དེ་བས་ན་
ནམ་པར་རྟོག་པའི་སློ་གང་གིས་མིང་དང་མིང་ཅན་བསྐྱེས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་
པར་བྱས་ནས། དོན་གྱི་མཚན་མ་དང་རྟགས་སུ་བྱས་ནས། རྒྱུ་མཚན་ཞེས་
བྱའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་བཟང་པོ་ལ་ཡང་ལ་ཁྲ་ན་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཚན་
མའང་རྟགས་སུ་བྱས་པའོ། །

དེ་ལ་མིང་དང་རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ནི། སྤྱི་བསྟན་ཆོས་པ་འདོད་པ་ལྟར་དོན་

གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ལྷན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་མིང་དང་རྒྱ་མཚན་དང་བྲལ་
བའོ། །དེ་ལ་དོན་གྱི་བྱུང་པར་གང་ཞེས། ངོ་བོ་ཉིད་དེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེ་བྲག་
གང་གིས་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་བྱུང་པར་དུ་བྲས་པས་བྱུང་པར་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་ཉིད་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། མཚན་པར་བྱ་བ་འཇམ་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཆོས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ།

རྣམ་ཞེས་བྱ་བ་རྫོང་ནི་འཛིན་པ། མ་ནི་ཆོག་གི་རྒྱུན་ཡིན་ཏེ་འཛིན་པས་
ཆོས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་འདིས་འཛིན་པར་བྱེད་པ་འཇམ། འདི་འཛིན་ཅིང་བཟུང་
བས་ན་ཆོས་ཏེ། དེ་ལ་སྐབས་ལ་ལར་ནི་ལྷུང་བ་ལས་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་།
རིག་པ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་། མཚན་ཉིད་འཛིན་པར་བྲས་པས་ཆོས་ཞེས་
བྱའོ། །ལ་ལར་ནི་བྱུང་པར་འདི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བཟུང་བ་ཡིན་ཞིང་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་
བརྟེན་པ་ཡིན་པས། གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདིར་ནི་འདི་
བཞིན་དུ་སྐྱར་རོ། །དེ་བས་ན་ཆོས་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་
གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་མཚན་གཞི། བྱུང་པར་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་བྱུང་པར་གྱི་
གཞི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་རྣམས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་དོན་གྱི་བྱེ་བྲག་མེད་དོ། །ཅུང་

ཟད་བྱེ་བྲག་ཏུ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་དོན་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་དོན་དེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་
འབྱུང་བའོ།

ཆོས་ཅན་དང་མཚན་གཞི་ལ་སོགས་པ་ནི། ཆོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟོས་
ནས་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་འབྱུང་བ་སྟེ། འདི་ནི་བྱེ་བྲག་གོ། །དེ་བོ་ཉིད་
དང་ཁྱད་པར་དུ་གཞག་པའང་། དོ་བོ་ཉིད་ནི་ཁྱད་པར་ལ་མ་བརྟེན་པར་
གྲུབ་པའོ། །ཁྱད་པར་ནི་དོ་བོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེ་བྲག་སོ་སོར་རྣམ་པར་བྱེ་
བའོ། །དེ་ལ་ཁྱད་པར་དེ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི་ཆོག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར།

བྱ་རྩྭ་ན་ཞེས་བྱ་བ། དཔེ་བྱད་བཟང་པོའི་མིང་ཡང་ཡིན། ཆོད་མའི་མིང་
ཡང་ཡིན། ཆོག་འབྲུ་ལ་ཡང་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་ལ། བྱ་རྩྭ་ན་ཞེས་
བྱ་བ། མེ་ཏྲོག་གི་ཟེའུ་འབྲུ་ཉིད་ཀྱང་མེ་ཏྲོག་ཡིན་མོད་ཀྱི། མེ་ཏྲོག་གི་སྤྱི་ཟེའུ་
འབྲུས་འབྲེས་པར་བྱེད་པ་ལྟར། དཔེ་བྱད་ཉིད་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་
གཏོགས་མོད་ཀྱི། མཚན་སྤྱི་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་འབྲེས་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། བུམ་
པ་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཆོག་གང་གིས་དོ་བོ་ཉིད་དེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འབྱེད་པར་
བྱས་པས་དེ་སྐད་དུའོ།

ཇི་ལྟར་ཆོད་མས་ཟན་གྱི་རེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འབྱེད་ཅིང་ཁྲིད་པར་བྱེད་པ་ལྟར། བྱེད་པར་གྱི་ཆོག་གང་གིས་ངེ་བོ་ཉིད་དེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འབྱེད་པར་བྱེད། སྤྱོད་མས་གཅིག་ཏུ་འབྲེན་པར་བྱས་པས། ཆོག་འབྲུ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ངེ་བོ་ཉིད་དང་བྱེད་པར་དེ་གཞིར་བྱས་ནས། གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་ངེ་བོ་ཉིད་གཅིག་གོ། །ངེ་བོ་ཉིད་ཐ་དད་དོ། །ཆོས་གཅིག་གོ། །ཆོས་ཐ་དད་དོ། །ཞེས་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །

དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་པ་དང་ཡིན་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་ངེ་བོ་ཉིད་གཅིག་ཡིན་ནོ། །གཅིག་ཡོད་དོ། །ངེ་བོ་ཉིད་ཐ་དད་ཡིན་ནོ། །ཐ་དད་ཡོད་དོ། །ཆོས་གཅིག་ཡིན་ནོ། །གཅིག་ཡོད་དོ། །ཆོས་ཐ་དད་ཡིན་ནོ། །ཐ་དད་ཡོད་དོ། །ཞེས་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་ནི་བདེན་པར་སྐྱབ་པའོ། །ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ནི་དམིགས་པར་སྐྱབ་པའོ། །ཡང་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་ནི་ལྟོས་ནས་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ནི། བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་གྲང་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ལ་ངེ་བོ་གཅིག་སྐྱབ་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་གས་མཐུན་པའམ་དེ་གས་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་ལས་བརློག་སྟེ། འདི་ལྟར་བུ་མ་པ་ནི་

རིགས་མི་མཐུན་པ་ཀ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་བསྐྱོག་ རིགས་མཐུན་པ་
 ལུམ་པ་གཉིས་པ་ལས་ཀྱང་བསྐྱོག་སྟེ། ལུམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་
 པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། ངོ་བོ་གཅིག་ལ་
 ལྟོས་ཏེ་སྐྱབ་པར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་རིགས་མཐུན་པ་ལུམ་པ་གཅིག་ལས་ལྟོས་
 ཏེ་བསྐྱོག་ནས། ལུམ་པ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་དུ་འདར་སྐྱབ་པར་བྱེད།
 རིགས་མི་མཐུན་པ་ཀ་བ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་གས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ། བསྐྱོག་ནས། ལུམ་པ་
 དང་མེ་ལྷེ་དང་རྟ་དང་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་
 ཆོས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་དང་འབྲེལ། །གཞན་ཡང་
 གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། བཀར་ཏེ་གཅིག་ཏུ་
 སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའོ། །ཐ་དད་དུ་སྐྱབ་
 པར་བྱེད་པའི་ཆོ་མཐུན་གཉིས་ཏེ། བསྐྱོག་སྟེ་ཐ་དད་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་།
 བྱེ་སྟེ་ཐ་དད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའོ། །

དེ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་གང་ཞེ་ན། སྤྱི་ཇས་སུ་ཡོད་པར་
 འདོད་ཀྱང་རུང་། བཏགས་པའི་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་རུང་སྟེ། སྤྱི་གཅིག་ལ་ངོ་

བོ་ཉིད་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས། འདི་དོ་བོ་ཉིད་གཅིག་དུ་ཡོད་དེ་ཞེས་བཀར་ཏེ་དོ་བོ་
 ཉིད་གཅིག་ཡོད་པར་བསྐྱབ་བོ། །བཀར་ཏེ་དོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་
 བོ། སྐྱེ་ལ་བརྟེན་པ་མེད་པར་དོ་བོ་ཉིད་དུ་མར་གནས་པ་རྣམས་ལས་སྟོས་ཏེ།
 བསྐྱོག་ནས་བཀར་ཏེ་འདི་དོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ཡིན་མོ། །ཞེས་ཡིན་པར་སྐྱབ་པར་
 བྱེད་དོ།

གཉིས་པ་བསྐྱས་པ་ལའང་དོ་བོ་གཅིག་དུ་བསྐྱས་ཏེ་བསྐྱབ་པ་དང་། དོ་བོ་ག་
 དང་གཅིག་དུ་བསྐྱས་ཏེ་བསྐྱབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

དེ་ལ་བསྐྱས་ཏེ་དོ་བོ་ཉིད་གཅིག་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་
 གང་དང་གང་གཅིག་གང་དུ་གཅིག་ཅེས་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །འདི་ལྟར་ཆོས་
 དང་ཆོས་ཅན་བདག་ཉིད་གཅིག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ན། དོ་བོ་གཅིག་པར་
 སྐྱབ་སྟེ། ཡུད་པ་ལའང་དེ་ཉིད། སྟོན་པོ་འང་དེ་ཉིད། བུམ་པའང་དེ་ཉིད། བྱས་
 པའང་དེ་ཉིད་ཅེས་དོ་བོ་ཉིད་གཅིག་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དོ་
 བོ་ཉིད་དུ་གཅིག་པར་ཡང་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ།

འདི་ལྟར་སྟོན་པོ་འང་ཡུད་པ་ལ་ཉིད། རྩུབ་པའང་ཡུད་པ་ལ་ཉིད། བྱས་

པའང་བྱམ་པ་ཉིད། མི་རྟག་པའང་བྱམ་པ་ཉིད་ཅེས་བསྟུས་ཏེ་དེ་བོ་ཉིད་གཅིག་
 ཏུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་དེ། ཚུལ་འདི་ཉིད་ལའང་ཡོད་པ་དང་ཡིན་པའི་ཚུལ་གཉི་གར་
 སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་དེ་བོ་ཉིད་ཐ་དད་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་ན། སྤྱི་ལས་སྤྱེ་སྤྱེ་
 སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་ན་གཅིག་ལས་བསྐྱོག་སྤྱེ་སྐྱབ་པར་བྱེད་
 དོ། །དེ་ལ་ཆོས་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ན། བཀར་ཏེ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོ།
 བྱམ་པའི་དེ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཆ་ཤས་མ་ལུས་པར་ཁུ་འཛིན་པར་བྱེད་
 པ་ཡིན་བྱས་པ་ཡིན་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་པར་གཞན་སྤངས་ཤིང་ཆོས་
 གཅིག་ལས་བསྐྱོག་ནས་སྐྱབ་པོ། །ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཆོས་གཅིག་པར་
 སྐྱབ་པར་བྱེད་ན། དེ་བོ་ཉིད་སྤྱོགས་སུ་བྱས་ནས་དེའི་ཆ་ཤས་མ་ལུས་པར་ཆོས་
 གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་དེ་བོ་ཐ་དད་བསྟུས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ནི།

དེ་བོ་ཐ་དད་བསྟུས་ཏེ་ཆོས་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པར་བྱས་པའི་ཆོ་ནི། གང་དང་
 གང་གཅིག་གང་དུ་གཅིག་ཅེས་ན། ཀ་བའི་དེ་བོ་ཉིད་དང་བྱམ་པའི་དེ་བོ་ཉིད་
 གཉི་གའང་བྱས་པར་གཅིག་གོ། །ཞེས་བསྟུས་ཏེ་ཆོས་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་

དེ། ཡོད་པ་འཕམ་ཡིན་པར་སྐྱབ་བོ།

དེ་ལ་ཆོས་ཐང་དང་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ན་སྤྱི་ཐང་དང་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་
འདི་ལྟར། བྱམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ལ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་རེག་བྱ་དང་
མཚན་ཉིད་དག་སོ་སོར་འབྱེད་དོ། མཚན་ཉིད་ལ་འང་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་
ལ་སོགས་པ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་འབྱེད་དོ། བསྐྱོག་སྤྱི་ཐང་དང་དུ་སྐྱབ་པར་
བྱེད་པ་ན། འདི་ལྟར་བྱས་པ་ནི་མི་རྟག་པ་ལས་བསྐྱོག་ནས་ཆོས་གཞན་ཡིན་
ཏེ། འདི་ལྟར་བྱས་པ་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད། མི་
རྟག་པ་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་འགག་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། དེ་བས་ན་བྱས་པ་ཉིད་མི་
རྟག་པ་ཡིན་པར་གྱུར་ན། འདུ་བྱེད་རྣམས་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་
རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་པ་ཉིད་བྱས་པ་ཡིན་ན། འདུ་བྱེད་རྣམས་འགག་པར་མི་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཡོད་པ་དང་
ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་སྐྱབ་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལ་ཡོད་པའི་སྐྱ་དང་སྒྲོས་ནི་བྱེད་པར་
གཞན་མ་སྤངས་པའི་ཚུལ་དུ་སྟོན། ཡིན་པའི་སྐྱ་དང་སྒྲོས་ནི་བྱེད་པར་གཞན་
སྤངས་པའི་ཚུལ་དུ་སྟོན་ཏོ།

དེ་ལྟར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་སློབ་མ་པ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
 ཏེ། འདི་ལྟར་རིམ་པོར་འཛིན་པའི་སློབ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆེ། རོ་བོ་
 ཉིད་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་ན། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཡང་རོ་བོ་ཉིད་ཐ་དད་མི་
 ཆེད། ཆོས་དང་ཆོས་ཀྱང་རོ་བོ་ཉིད་ཐ་དད་མི་ཆེད་དེ། རོ་བོ་ཉིད་དེ་ནི་གཅིག་ཏུ་
 ཡོད་པ་འཇམ་མ་ཡིན་པར་ཇུས་སུ་གྱུབ་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཆོས་ནི་རོ་བོ་ཉིད་
 དེའི་བྱེ་བྲག་དང་མཚན་མ་ཅམ་དུ་བྱས་པ་སྟེ། སོ་སོ་ན་ཇུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་མེད་
 པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རོ་བོ་ཉིད་ནི་ཆ་ཤས་དུ་མ་མེད་པ་ཇུས་གཅིག་ཡོད་
 པ་འཇམ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ཇུས་སུ་གཞིག་པའི་སློབ་མ་པར་
 བྱེ་བའི་དུས་ན་ནི། སྤྱི་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་རོ་བོ་ཉིད་དུ་མར་བྱེ་བས་
 སྤྱི་གཅིག་པོ་འཛིག་གོ། །རོ་བོ་ཉིད་བྱེད་པར་དུ་མར་བྱེ་བས་རོ་བོ་ཉིད་གཅིག་
 པ་ཆ་ཤས་མེད་པའི་ཇུས་འཛིག་གོ། །བྱེད་པར་གཅིག་པོ་ཆ་ཤས་སུ་བྱེ་བས་
 ཆོས་གཅིག་པོའི་ཇུས་འཛིག་སྟེ་མི་འགྲུབ་བོ། །དེ་ལྟར་རིམ་གྱིས་རྒྱུ་པར་
 བྱེ་ན། གཅིག་དང་དུ་མའི་སློབ་པ་སྐྱེལ་པའི་བར་དུ་བྱེ་ཡང་མི་ལྟོག་ཏུ་རུང་ལ།
 དངོས་པོ་རྒྱུ་སྤྱི་རང་བཞིན་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་ཏུ་ནི། གཞུགས་ནི་

བོང་ཆོད་ཀྱི་མི་སྤྱབ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནི་རྣམ་པས་མི་སྤྱབ་སྟེ།
མཐར་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་མཆོན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་གནས་མེད་དོ།

སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ། སློ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་སྒྲུགས་པ་བོར་ཏེ། གཉི་གའི་ཆ་
ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་ན། འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་དེའི་མཆོན་ཉིད་མི་རྟག་པ་
གཉིས། གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པ་གཉི་ག་ལའང་སྒྲིན་དམིགས་ནས། གཉི་ག་
ལས་གྲོལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་ཀྱང་སྒྲིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་
སུ་གྲུབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་དེ་འདྲ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་དངོས་པོར་ལྟ་བའི་གྲུབ་མཐའ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས། རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ནི་རིལ་པོར་འཛིན་པའི་སློས་ངོ་བོ་
ཉིད་གཅིག་གི་རྫས་ཡོད་པར་བསྐྱབས། གཞན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ནི་རྫས་སུ་
གཞིག་པའི་སློས་ལའི་གསེར་རྫས་སུ་མེད་པར་བསྐྱབས་ཀྱང་། ཇི་ལྟར་བསྐྱབས་
པ་དེ་ལྟར་ཆོད་ཟིན་ཅིང་ཤེས་བྱའི་མཐའ་ཕྱིན་པ་མེད་དེ་དྲི་མ་ཆེ་ཆུང་ཙམ་ཅུང་
ཟད་དོ།

ཡང་ན་འདི་ལྟར་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་གཅིག་ཏུ་རང་བསྐྱབ་ཏུ་བྱུང་། ཐ་དད་
དུ་འང་བསྐྱབ་ཏུ་བྱུང་། གཉི་ག་ལས་གྲོལ་བར་ཡང་བསྐྱབ་ཏུ་བྱུང་། གཅིག་ཏུ་

སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོ། ཆོས་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ཏུ་འད་རུང་། ངོ་བོ་ཆོས་གཅིག་
ཏུ་འད་རུང་། འདི་ལྟ་བུར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བསྐྱབ་པ་ཉི་བར་གཞག་
པའི་མཆོན་ཉིད་དམིགས་ན། རིགས་པའི་གནོད་པ་འདི་དག་ཀྱང་བྱེད་དངོས་
པོར་ལྟ་བ་རྣམས་པན་རྒྱན་གཅིག་ལ་གཅིག་འགལ་བ་དམིགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་
དེ། རྩོགས་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ལ་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་ཕྱོགས་ཆ་ཙམ་དུ་འད་
སྤོབས་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན་རྒྱུ་མཆོ་ཆེན་པོའི་གཏིང་དང་ནམ་མཁའི་མཐའ་
མཐའ་རྒྱང་དང་མིག་རྒྱང་གིས་གཞལ་བར་འདོད་པ་བཞིན་ནོ།

སྒྲིའི་བསྐྱབ་ཆོས་ལས་ཀྱང་། བསྐྱབ་ཅི་བརྗོད་ཀྱང་མེད་པ་དང་མ་ཡིན་པར་
དགག་པ་དང་། ཡོད་པ་དང་ཡིན་པར་བསྐྱབ་པ་ཙམ་ལས་མེད་དེ། དེ་ལ་དངོས་
པོ་བསྐྱབ་པ་འད་པལ་ཆེར་དེ་ལ་པན་པའི་རྒྱུན་དང་། བྱེད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་བརྗོད་
དེ། དེ་ལ་པན་པའི་རྒྱུན་ནི་འདི་ལྟར། ཅན་ལྟ་བུ་སྤྱི་སྟོན་པ་དང་། གང་ཡིན་པ་ལྟ་
བུ་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོན་པ་དང་། ཉིད་ལྟ་བུ་བྱེད་པར་སྟོན་པ་དང་། བྱེད་པའི་རྒྱུན་ཡང་
འདི་ལྟར། རིང་དུ་འགོ་བར་བྱེད་པ་ནི་རིང་དུ་འགོ་བཞེས་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་དང་།
རིང་དུ་འགོ་བར་བྱེད་པ་ནི་རིང་འགོ་ཞེས་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་འད་པ་

དང་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ལས་གུད་ན་མེད་དོ། གཞན་ཡང་མིང་ཁ་མ་ཆང་བ་ལས་
ཁ་ཆང་བར་བྱས་པ་ཅི་མ་དང་། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་ཅི་ལ་ཡིད་བྱེད་
གི་མཐའ་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། རས་ཡུག་གི་དཀར་པོ་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་དང་ཡིན་
པར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མེད་པ་འང་དོན་དེ་ལས་མི་འདའོ།

གཉིས་པ་རིགས་པའི་བསྟན་ཆོས་ཀྱིས་ཐོགས་ཆེན་ལ་མི་གཞོད་པའི་
ཚུལ་ལ། དགག་སྐྱབ་གྱི་རིགས་པས་དངོས་པོར་ལྟ་བ་རྣམས་གཅིག་གིས་
གཅིག་ལ་གཞོད་ཀྱང་ཐོགས་ཆེན་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཚུལ་ལ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་
ལའང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

གཞན་ཡང་། རིགས་པའི་བསྟན་ཆོས་ལས་རིགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་འཁོར་སྟོན་
དགག་སྐྱབ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱང་། དགག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་བསྐྱབ་པ་གཉིས་
ལས་མི་འདའ་སྟེ། རིགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་འཁོར་སྟོན་གཞལ་ཡང་། དངོས་པོར་ལྟ་
བ་རྣམས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་གཅིག་ལ་གཅིག་གཞོད་པ་ཅི་ཡང་དམིགས་ལ། གཞན་
ཡང་རིགས་པ་ཉིད་ཐལ་བར་གྱུར་ནས་སྤྱར་གཞོད་པ་དམིགས་པར་ཟད་དེ། དེས་
ཐོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་མི་གཞོད་པ་ནི་སྤྲུལ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པ་ལྟར་ལ། རིགས་པ་བཞིའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་
བཞིའི་སེལ་བ་དང་། ཡུན་དང་ཚད། རིགས་པ་བཞིའི་ཐུལ་བ་དང་བཞི་ལས།
དང་པོ་ནི།

དེ་ལ་རིགས་པ་བཞིའི་རྒྱལ་ནི། སྤྱིར་ཆོས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་ཏེ་འབྱུང་བ་
བསྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་
ཀྱི་རིགས་པ། འབྲས་བུའི་སྒྲོ་ནས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ།
རྒྱུའི་སྒྲོ་ནས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་ལྟེ་ས་པའི་རིགས་པ་རིགས་པ་ཉིད་ཟེ་མ་མེད་
པར་བྱས་ཏེ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་འཐད་པ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་པོ།

གཉིས་པ་དེའི་སེལ་བ་ནི།

འདི་རྣམས་ཀྱི་སེལ་བ་བཞི་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་དང་། བྱེད་པ་ལ་
ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་དང་། མཛོན་པར་འགྲུབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་དང་། རིགས་པ་ལ་ཐེ་
ཆོས་ཟ་བ་རྣམས་གོ་རིམ་བཞི་ན་དུ་སེལ་བར་བྱེད་དོ།

གསུམ་པ་ཡུལ་དང་ཚད་ནི།

འདི་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ཚད་ནི། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་ཟེ་མ་མེད་

ཅིང་དངོས་གཞི་མ་ལོག་ན་ཆོས་ཉིད་རིགས་པར་གཞག་ཏུ་རུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་
དུ་བྱེད་པ་དང་། མངོན་པར་འགྲུབ་པ་དང་། རིགས་པའི་དངོས་གཞི་རྣམས་
ལ་བྲི་མ་མེད་ཅིང་དངོས་གཞི་མ་ལོག་ན་དེ་རྣམས་རིགས་པར་གཞག་ཏུ་རུང་
ངོ་། །དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དངོས་གཞི་བྲི་མ་ཡོད་པ་ནི། མེ་ཤེལ་ལ་ཆ་བའི་རེག་པ་
ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་དངོས་གཞི་ལོག་པ་ནི་རི་དྲགས་མེ་གཙང་སྒྲ་ཅན་ལ་མེ་
ཆ་བའི་དངོས་གཞི་ལོག་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་ལ་ཡང་སྤྱི་རིགས་སུ་སྒྱུར་རོ། །

བཞི་པ་ཐལ་བ་ལའང་བཞི་སྟེ། ཐལ་བ་བཞི་ངོས་བབུང་བ་དང་། ཆོས་ཉིད་
དང་མངོན་སུམ་རྒྱས་པར་ལཡང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་འདོད་ཚུལ་
ལཡང་པ་དང་། དེའི་དོགས་པ་སྤོང་བ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི།

རིགས་པ་བཞིའི་ཐལ་བ་ནི། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་སྒྲུབ་པ་ཐལ་བྲགས་
ན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མི་ལྟོག་སྟེ། མཐའ་རང་བཞིན་རྒྱུར་སྒྲ་བར་འགྱུར་
རོ། །བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ཐལ་བྲགས་ན། བྱེད་པ་དང་རྩོལ་བ་ཐམས་ཅད་
མི་ལྟོག་སྟེ། མཐའ་བྱེད་པ་པོ་རྒྱུར་སྒྲ་བར་འགྱུར་རོ། །ཁྲོས་པའི་རིགས་པ་
ཐལ་བྲགས་ན། དབང་ཐམས་ཅད་མི་ལྟོག་སྟེ། མཐའ་དབང་ཕྱག་རྒྱར་སྒྲ་བར་

འགྱུར་རོ། །འཐད་པ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ཐལ་དྲགས་ན། རིགས་པ་གནས་
སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ངི་མ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། མཐར་མཛོན་པའི་ང་རྒྱལ་དུ་
འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ཆོས་ཉིད་དང་མཛོན་སུམ་རྒྱས་པར་བཞད་པ་ནི།

དེ་ལ་དངོས་པོར་སྐྱབ་ནམས་དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་ན། ཐལ་ཆེར་ཆོས་ཉིད་གྱི་
རིགས་པ་དང་མཛོན་སུམ་གྱིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་དེ། དེ་བས་ན་འདི་གཉིས་གྱིས་
ཆོད་དང་ཐལ་བ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དོན་ལ་སྒྲོས་འཇལ་བ་ན། གོང་དུ་
བརྗོད་པ་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་གྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོས་དམིགས་པ་དང་།
ཆོར་བས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོ་ལ་སྒྲུང་བ་དང་། ཤེས་རབ་ངི་མ་མེད་པས་
བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོས་རྟོགས་པའོ། །དེ་ལ་ཆོར་བའི་སྒྲིང་ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བ་
ནི་ཉམས་སུ་སྒྲིང་བ་ཡིན་ཡང་། འབྲུལ་བ་སེལ་མི་རྒྱས་པས་ད་དུང་གཞལ་
བྱ་ཡིན་ཏེ། རྩས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་བྱེད་དོ། །འདུ་ཤེས་གྱིས་དམིགས་པ་ནི་སྒྲོ་སྒྱུར་
ཡང་སེལ་མི་རྒྱས་པས་ངོས་མི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་འཇལ་བར་བྱེད་
པའི་སྒྲུང་ལྟ་བུ་ནི་ཤེས་རབ་གྲིབ་མ་མེད་པས་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་

ཀྱང་གཉིས་ཏེ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་
 རབ་བོ། གྲེ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཆོས་ཉིད་ལ་གཞུགས་ན། སྤྱི་མ་
 རིམ་པ་ནས་རིམ་པར་བསལ་དུ་ཡོང་དེ། གོང་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་མཆོན་ཉིད་
 རྣམ་པར་གཞུགས་པ་རྣམས་ལ། གུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་སྤྱི་མ་རིམ་པ་ནས་རིམ་
 པར་བསལ་དུ་ཡོང་བས། མཐའ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དངོས་གཞི་མ་ལོག་གི་བར་དུ་
 སྤྱི་མ་མི་ཟད་དོ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ན། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
 དངོས་གཞི་ལྟོག་གོ།

དེ་བས་ན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་སྐྱབ་པ་འདི་ཡང་ཆོས་ཉིད་མ་ལོག་པ་
 ལ་སྤྱི་མ་སྟོགས་རེ་ཆོད་པ་ཙམ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པར་འཛོགས་ཏུ་ཟད་དོ། གྲེ་
 ལས་ཐལ་བར་གྱུར་ན། དབུ་མའི་ཡང་དག་པའི་གུན་རྩོབ། དུག་གི་འཆི་བའི་
 ཆོས་ཉིད་དང་། སྒྲན་གྱིས་འཆོ་བའི་ཆོས་ཉིད་བཞིན་དུ། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་
 ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་རྣམས་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་པར་ཡོང་
 བའང་ཆོས་ཉིད་དུ་འགྱུར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་དང་། མཐའ་རང་བཞིན་
 རྒྱུར་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོར་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱང་མར་འགྱུར་

རོ། མཛེན་སྲུང་གིས་གྲུབ་པ་ཡང་འདི་ལྟར། གོང་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་ཉན་
ཐོས་གི་རྒྱུ་ལས། སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་མཛེན་སྲུང་གིས་གྲུབ་པ་འདི་རིགས་པ་
གཞན་གང་གིས་སྲུན་དབྱུང་ཞེས་སོ།།

གསུམ་པ་བྱེད་གཏུ་ནལ་འབྱེར་སྤྱོད་པའི་འདོད་རྒྱུ་བཤད་པ་ནི།

ནལ་འབྱེར་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་ལས། སྤྱོད་གྱི་དོན་དེ་ཆོས་ཉིད་གྱི་དངོས་
གཞི་ལ་འབྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་དྲི་མ་མེད་པ་ནི་ནམ་པར་རིག་པ་ཉིད་སྤྱི་
ནང་གི་སྤྱི་མཆེད་དུ་སྒྲུང་བར་ཟད་དེ། དེ་བས་ན་རང་རིག་པ་ནི་གང་གི་ཡང་
གཟུང་བ་མ་ཡིན་ལ་གང་ལ་ཡང་འཛིན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་གྱིས་
སྤྱོད་པའི་མཚན་ཉིད་རང་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་དྲི་
མ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་རིགས་པས་བསྐྱབས་ཀྱང་མི་དགོས་ལ། རིགས་
པས་གཞོད་ཀྱང་མི་རྒྱས་ཏེ། འདི་ལྟར་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་
ཅད་རང་རིག་པའི་མཛེན་སྲུང་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟར་ན་མཛེན་སྲུང་ཉིད་ཡང་
དག་པའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ལ་རིགས་པ་གཞན་གྱིས་བསྐྱབས་ཅི་
དགོས། གཞན་ཡང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེ་སྲུན་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་ཡང་

དག་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་པ། དེ་ལས་མཐུ་ཙམ་གྱིས་ཆེ་བ་གཞན་གང་ཞིག་
ཡོད། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཚུལ་ཡིན་ན། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེས་
གཞན་ཞིང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དོན་གཞན་ཡང་ཅི་ཞིག་བཙལ་དགོས། ཞེས་
ཆོས་ཉིད་ངི་མ་མེད་པ་དང་མངོན་སུམ་ངི་མ་མེད་པར་འཛིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་
དེ་དག་ངི་མ་ཅན་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་བྱ་བ་མང་ལྟར་ན་
མངོན་སུམ་གྱི་སློ་དེ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པར་སྐྱེ་བ་ཞིག་གམ། འོན་ཏེ་རྣམ་པ་
མེད་པར་སྐྱེ་བ་ཞིག་དེ་ལ་རྣམ་པ་མེད་པར་སྐྱེ་ན་ནི་དོན་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འང་
ཇི་ལྟར་བྱེད། གལ་ཏེ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པར་སྐྱེ་ན་ནི་མ་འབྲུལ་བའི་དབང་
པོ་འང་⁽³³⁾གང་གིས་བྱ། དེ་བས་ན་མངོན་སུམ་ནི་ཆད་མར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་
སུན་འབྱིན་པ་ཡང་ཡོད་དོ།

རྣམ་འབྱེད་སྦྱོང་པ་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟར་ན། ཁམས་གསུམ་པའི་སེམས་དང་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་མ་
ཡིན་ནམ། ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཡིན་ན་ནི་ཇི་ལྟར་མངོན་སུམ་གྱི་སློ་རྟོག་པ་དང་བྲལ།

(33) འབྲུག་དཔེ་རིང་། ༡༧༡ སྤྱི་ཁྱོན། ༥༦༧༥ ༼དཔེ་རིང་པོ༽

ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་ན་ཇི་ལྟར་མངོན་སུམ་གྱི་སྒོ་མ་འབྲུལ། རྟོག་
 པ་དང་བཅས་ཤིང་འབྲུལ་པ་དང་བཅས་པར་གྲུབ་ན་ཆོད་མར་ཇི་ལྟར་རུང་།
 གཞན་ཡང་འདི་ལྟར་རྟོག་པ་དང་མ་འབྲུལ་ནེས་དགག་པའི་སྒྲ་གཉིས་ཀྱིས་
 བསྟན་པ་འདི། ཞེན་པར་དགག་པ་དང་བྲལ་བར་དགག་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
 འདི་ལྟར་ཉི་མའི་སྒྲིང་པོ་ལ་ལྷན་པ་མེད་པ་ནེས་བྱ་བ་སྒྲས་བསྟན་པ་བཞིན་དུ།
 ལྷན་པའི་གཞི་རྩུང་བྱང་མེད་པར་སྟོན་པ་ཞིག་ན་ནི། དབང་པོའི་སྒོ་ངོ་བོ་ཉིད་
 ཀྱིས་གཡེང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་འགྱུར་རོ།

གལ་ཏེ་སྤྲ་ཞིང་རྒྱུད་བར་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། འདུ་ཤེས་སྤྲ་བ་ལ་འདུ་ཤེས་
 མེད་ཅེས་དགག་པ་ལྟར། རྟོག་པ་སྤྲ་བ་ལ་རྟོག་པ་མེད་ཅེས་བརྗོད་ལ། གཞུགས་
 རྒྱུད་བ་ལ་གཞུགས་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟར། འབྲུལ་པ་རྒྱུད་བ་ལ་མ་འབྲུལ་
 ཞེས་བརྗོད་ན་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་འབྲུལ་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་
 པས་ཆོད་མར་ཇི་ལྟར་རུང་། གཞན་ཡང་གཞུང་འཛིན་གྱི་ངོ་བོ་བསལ་ཡང་།
 ཤེས་ཤིང་རིག་པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་སྒྲེབ་ཉིད་ཆོར་བས་ཉམས་སུ་སྒྱུང་བ་ཡིན་
 ན། ཆོར་བའི་སྒྲིང་ཡུལ་གྱིས་འབྲུལ་པ་མི་ཆོས་པས་རང་རིག་པ་ཉིད་དེ་ལྟར་

གྲུབ་བཅ་མི་གྲུབ་མ་ངེས་ཏེ་ད་རུང་གཞལ་བྱ་ཡིན་ནོ།

བཞི་པ་དེའི་དོགས་པ་སྤོང་བ་ལ་དོགས་པ་དང་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

འདི་སྐད་དུ། འོན་ཏེ་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་དྲི་མ་ཅན་ཡིན་ན། བྱེད་ལ་རིགས་
པ་དྲི་མ་མེད་པ་གཞན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན།

གཉིས་པ་ལན་ནི།

ཁོ་བོ་ཅག་ནི་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ཡོད་པར་མི་སྒྲི་སྟེ། འོན་ཀྱང་དྲི་མ་ཆེ་
ཆུང་གི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པས་ཆུང་བས་ཆེ་བ་སྲུན་འབྲིན་པར་རུས་སོ། །རིགས་པ་
དྲི་མ་མེད་པ་གཅིག་གིས་ཤེས་བྱའི་མཐར་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ཡོད་ན། རྒྱལ་
བ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་ཉིད་ཐོག་མར་ཅིའི་སྤྱིར་མི་བསྟན་ཏེ། དེ་
ལྟ་འང་མ་ཡིན། རིགས་པ་ལ་རྟེན་ཅིང་པན་མི་འདོགས་པ་འང་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་
ན་སྐྱེས་བུ་ལམ་རིང་པོར་འགྲོ་བར་འདོད་ན། མིག་རྒྱུང་དང་པོ་དང་གོམ་པ་དང་
པོས་མཐར་སྤྱོད་པ་འང་མ་ཡིན། དེ་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཡང་མ་ཡིན། དེད་དཔོན་
ཀྱིས་ལུང་དང་དབང་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་པས་
མཐར་སྤྱོད་པ་བཞིན་དུ་ལུང་དང་མན་ངག་དང་རང་གི་སྒོ་རིགས་པས་བསྐྱེད་

པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐར་ཏྟགས་པར་འགྱུར་རོ། ཇི་སྐད་དུ།

མཁས་པ་གོམ་པ་སྒྲ་མ་མ་བརྟན་བར་དུ་ཕྱི་མ་མཛོར་མི་བྱེད། ཇི་བརྟན་གྱུར་ནས་དེ་བཞིན་རིམ་པར་འཛོར་བྱེད་པ། །ཉམ་ཉེས་གཡང་སར་མི་ལྟང་བདེ་བར་གནས་སུ་ཕྱིན་པར་འགྱུར། ཇི་བཞིན་མཁས་པ་རིགས་པ་སྒྲ་མ་མ་བརྟན་པར་དུ་གཞན་མི་སྦྱབ། ཇི་བརྟན་གྱུར་ནས་དེ་བཞིན་རིམ་པར་སྦྱབ་བྱེད་པ། །སྦྱོན་གྱི་གཡང་སར་མི་ལྟང་བདེ་བར་དོན་རྣམས་ཏྟགས་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།

གསུམ་པ་ཐོགས་ཆེན་ལ་འཕུག་རིགས་པར་གདམས་པ་ནི།

དེ་ལྟ་བུས་ན་སྒྲའི་བསྟན་ཆོས་དང་རིགས་པའི་བསྟན་ཆོས་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྱུར། རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ནི་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཐོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ནི་རིགས་པས་མ་གྲུབ་སྟེ་དོར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོསྟེ་མ་དུ་ཡིད་ལ་མ་བྱེད་པར་འདི་ལ་དད་པས་འཕུག་པར་གྱིས་ཤིག དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མཛོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་དུ་གྱུར་ཏེ། ཐོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་རིགས་པས་མི་གཞོད་པའི་སྐབས་ཏེ་བཞི་པའོ། །

ལྟ་སྐབས་ལྟ་པ་ཚྲོགས་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ཉིད་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་ལ། ཇི་སྐད་
དུ། དེས་དོན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་དོན། །རང་བཞིན་དང་ནི་ཆེ་བ་དང་། །གོ་ལ་སྒྲིབ་
དང་ནི་བཞག་ཐབས་ཀྱང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཚྲོགས་པ་ཆེན་པོ་བྱང་རྒྱལ་
སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན། ཆེ་བ། །གོ་ལ་སྒྲིབ། །བཞག་ཐབས་བཅས་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་
ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་ལལ། །ཡོན་ཏན་དང་ཕྱིན་ལས་བཅས་སྐབས་ཀྱི་མཛུགས་
སྟེང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

ད་ནི་ཚྲོགས་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ཉིད་ལ་འཛུགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཚྲོགས་པ་
ཆེན་པོའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་གཞུང་ཇི་སྟེང་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་། དོན་མདོར་
བསྟུས་ན་ནམ་པ་བཞིར་འདུས་ཏེ། འདི་ལྟར། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
བསྟན་པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་
གོ་ལ་སྒྲིབ་བསྟན་པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་གཞག་ཐབས་བསྟན་པ་འོ།

དེ་ལ་ཆེ་བ་དང་གོ་ལ་སྒྲིབ་བསྟན་པས་ཀྱང་རང་བཞིན་བསྟན་པར་འགྱུར།
རང་བཞིན་བསྟན་པས་ཀྱང་ཆེ་བ་ཉོགས་ཤིང་གོ་ལ་སྒྲིབ་ཆོད་པར་འགྱུར་ཏེ།
དེ་བས་ན་གཞུང་ནམས་ལས་ཀྱང་ལྟག་པར་འདི་ལྟར་གྲུད་དུ་ཕྱེ་ཞིང་བསྟན་

པའང་མེད་ལ། འདི་རྣམས་ལས་འདའ་བའང་མེད་དོ།

དེ་ལ་མདོར་བསྡུས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། ཕྱི་ནང་སྣང་སྤྲིད་ཀྱི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། སྤྱིང་པོ་བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གཏོང་མ་ཉིད་ནས་སངས་རྒྱས་ཏེ། ད་ལམ་གྱིས་བཙོས་ཤིང་
 གཉེན་པོས་བསྐྱབ་དུ་མེད་དེ་བརྩམ་བ་མེད་པར་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའོ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཆེ་བ་ནི། དཔེར་ན་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་སྤྱིང་ནས་ཇོ་མིང་
 ཡང་མེད་དེ། ཐམས་ཅད་གསེར་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་བཞིན་དུ། ཕྱི་ནང་
 སྣང་སྤྲིད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ། འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་ལ་
 སོགས་ཏེ་ཉེས་སྦྱོན་གྱི་ཆོས་སུ་བཏགས་པ་ནི་མིང་ཙམ་ཡང་མེད་དེ། ཐམས་
 ཅད་ཀུན་དུ་བབས་པའི་རོལ་པའི་རྒྱན་མ་འགགས་པ་ཙམ་དུ་སྣང་བ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་ཆེ་བ་ཉིད་དོ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གོ་ལ་སྤྱིབ་ནི། དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་
 པའི་འཛིག་རྟེན་པ་ནས། ཐེག་པ་འཛིག་མ་པའི་ལྟ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། མདོར་
 བསྡུས་ན་གོ་ལ་སྤྱིབ་སུམ་ཅུ་ལྟ་བུའོ།

བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་གཞག་ཐབས་ནི། རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྐྱེས་བུ་སྒོ་ཡང་རབ་དུ་
གྱུར་པ་གང་གིས། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་བཞིན་ཆེན་
པོའི་སྣོད་ཀྱིས་བཟུང་ནས་བཏང་སྟོམས་ཆེན་པོའི་ངང་ལ་གནས་པའོ། །འདི་
ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚིག་འདི་དག་གྱུང་། ཆེ་ཆེ་རགས་རགས་
སྐད་དུ་སྒྲུབ་དང་། འཕྲ་ཞིང་ནི་སྟེ་ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་འབྲེལ། ཐེག་པ་འཇོག་
མ་པའི་རྩྱལ་ནི་སྤྱ་ཞིང་ནི་ནི་སྐད་དུ་སྒྲུབ་པ་རགས་ཤིང་བཅོ་སྟེ། རྣལ་གྱི་ཕུང་
པོ་བཞིན་ནོ། །དེ་བས་ན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་རྩྱལ་འདི་ལ་:སྒོ་ཡངས་ལ་ཟབ་⁽³⁴⁾
པ་སྤྲ་བས་བརྟག་དགོས་སོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པ་ལའང་། བྱང་སེམས་ཐིག་ལེ་སོགས་ལའད་པ་དང་། ཆེ་
བ་རྣམ་ལྔ་སོགས་ལའད་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མདོར་རྒྱས་གཉིས་
ལས། མདོར་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ལ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ཉིད་ལས་འབྱུང་བ་ནི། འདི་སྐད་དུ་ ཆོས་
ཐམས་ཅད་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཐིག་ལེ་ཆེན་པོ་གཙིག་གི་རང་བཞིན་དུ་སངས་

(34) འབྲུག་དཔེ་རིང་། ༢༧༡ ། །སྒོ་ཡངས་པ་ཟབ་། །སྒོ་ཆོན་དཔེ་རིང་། ༥༧༡ ་༣ ། །སྒོ་ཡངས་པ་ཟབ་།

རྒྱལ་པར་ལྟའོ་ཞེས་མ། དེ་བཞིན་དུ་འབྲུལ་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་
 རོལ་བར་ལྟའོ་ཞེས་མ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཟབ་མོ་བྱུང་ཆུབ་ཀྱི་ཞིང་དུ་ལྟའོ་
 ཞེས་མ། རྒྱུད་ཡུལ་ཐམས་ཅད་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་རང་ཤར་བར་ལྟའོ་ཞེས་མ།
 གཞན་ཡང་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཆེ་བ་རྣམ་པ་ལྟའི་རང་
 བཞིན་དུ་སངས་རྒྱལ་པར་ལྟའོ་ཞེས་མ། ཐེག་ལེ་ཆེན་པོ་དུག་གི་རང་བཞིན་དུ་
 སངས་རྒྱལ་པར་ལྟའོ་ཞེས་མ། གཞན་ཡང་འདི་ལྟར་གོལ་སྒྲིབ་སྤྱུལ་ཅུས་ནི་
 གོལ་བ་དང་སྒྲིབ་པ་གཅད། ཡིན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་ཐེ་ཆོས་ཀྱི་གོགས་
 བསལ། གདིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་ནི་དགོངས་པའི་རྗེས་གཅད། མན་ངག་གི་
 རྩ་བ་གསུམ་གྱིས་ནི་མན་ངག་གི་གཞི་གཟུང་། བྱུང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཐེག་ལེ་
 ཆེན་པོ་གཅིག་གིས་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གདམས་ཤེས་གཅད། ཐམས་ཅད་ནས་
 ཐམས་ཅད་དུ་སངས་མ་རྒྱལ་པ་མེད་པའི་ཆེ་བས་ནི་ལ་བཟླ་སྟེ། ཀྱན་ཏུ་བཟང་
 པོ་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ས་ལ་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་བརྩམས་བམེད་པར་ལྟུན་གྱིས་འདུག་པ་
 འདི་ནི། དཔལ་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔལ་འགྱིས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་སྲིད་པ་དང་མི་སྲིད་
 པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་བཞིན་དུ་

སྤྱི་བོས་བཀྱར་བར་འོས་སོ། །ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པ་ལ་བཞི་ལས།

ད་ནི་ཇི་སྐད་དུ་སྒྲོས་པ་དེ་ནམས་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་གྱི་
སེམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གོང་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་སེམས་དང་བྱང་ཆུབ་དབྱེར་
མེད་པའི་དོན་ཏོ། ཇི་སྐད་དུ།

སེམས་དེ་ཁོན་བྱང་ཆུབ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་གང་ཡིན་སེམས་ཡིན་ནོ། །སེམས་
དང་བྱང་ཆུབ་གཉིས་མེད་དེ། །དབྱེར་མེད་དེ་བཞིན་ཡོ་གིས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཐིག་ལེ་ནི་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་དོན། ཆེན་པོ་ནི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་གྱི་རང་བཞིན་དུ་བྱུང་བདལ་བའོ། །དེའི་རང་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་
པ་ནི། སྒྲིང་པོ་བྱང་ཆུབ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་སྒྲིབ་པ་གསལ་དུ་མེད་ཅིང་ཡེ་ཤེས་
བསྐྱེད་དུ་མེད་དེ། དཔེར་ན་ལྷ་སྤྱང་གི་མིག་ལ་ཉིན་མཚན་གྱི་བྲག་མེད་པར་ཤིན་
ཏུ་གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཆོ། ལུན་པ་བསལ་མི་དགོས་པས་སྤང་བའི་མཐུ་ལ་
བརྟེན་མི་དགོས་ཏེ། དེའི་ཆོ་མཁ་མཁའ་རང་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བར་ཤེས་
སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲིང་པོ་བྱང་ཆུབ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་

ན། སྒྲིབ་པ་བསལ་དུ་མེད་པས་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་མི་དགོས་ཏེ། དེའི་ཆོ་བྱང་ཚུབ་
གྱི་སེམས་སང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བར་ཤེས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི།

དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རོལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འགྲོ་བའི་འབྲུལ་སྣང་དུ་
བྱུགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ། ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་ངན་ཞིང་དོར་བར་
བྱ་བ་མེད་པས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའོ། །དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱ་བ་མེད་ཅིང་མཐིལ་
ཕབ་པའི་དོན་དང་བལ་བས། སྒྱུ་མ་རྩེད་མོ་དང་འབྲ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོལ་
པའོ། །ཅིར་ཡང་བཀག་པ་མེད་པར་སྣང་ཡང་ཆོས་ཉིད་ལས་མ་གཡོས་ཤིང་
ཆོས་ཉིད་འབྱེས་པར་བྱས་པས་རྒྱལ་ལོ། །སངས་མ་རྒྱས་པའི་ཆོས་ནི་གང་ཡང་
མེད་ལ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛད་པ་སྒྲུབ་པ་ཉིད་པས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ།

ཉོན་མོངས་པ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་ཙུ་བཞིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཉོན་མོངས་
པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་མི་སྒྲུབ་པ་མེད་
དོ། །ཐུན་བདུན་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

མཛད་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་མདོ་སྡེ་ལས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་རྟོ། །

ཀུན་རྒྱ་བཟང་པོའི་རོལ་པ་གཙོར་སྒྲོས་པ་འདི་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྩི་རྩེ་
ཆོག་ཏུ་གཤམ་ལས། ཆོག་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
གོལ་ས་བཅད་པ་དང་བཅས་པ་བསྟན་ཏོ། །ཆོག་བར་མ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཀུན་རྒྱ་བཟང་པོའི་རོལ་བའི་རྒྱུ་མི་འགོག་པར་བསྟན་
ཏོ། །ཆོག་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གཞག་ཐབས་ལ་བསྐྱབ་
དང་བཅས་པར་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་ནི།

སེམས་ཅན་ཟབ་མོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཞིང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
རྩི་རྩེ་སེམས་དཔའ་ནམ་མཁའ་ཆེ་ལས། ཆེ་བ་ནི་ཆོས་ཉིད། ཆེ་བའི་ཆེ་བ་ནི་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཟབ་མོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཞིང་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་
བུ་སྟེ། སེམས་ཅན་ནི་འགོ་བའི་ཕུང་པོའོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡིན་ལ་ཞིང་ཡང་ཡིན་
པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཞིང་སྟེ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་
འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོལ་མི་སྤང་ཞིང་མི་རྟོགས་པས་ཟབ་མོའི་ཞིང་ཞེས་བྱའོ། །

བཞི་པ་ལ་གཞུང་དང་། རྒྱུ་རྟེན་ལུང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

དེ་ལ་སྟོན་ཡུལ་ཐམས་ཅད་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་རང་ཤར་བར་
ལྟོ། ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྟོན་ཡུལ་ནི་འགྲོ་བའི་དབང་པོ་དུག་གི་སྟོན་ཡུལ་
ལོ། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ནི། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་བ་ཡིན་
པས། ཡེ་ཤེས་རང་བྱུང་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་འདི་ནི་རྒྱལ་འབྱེད་སྟོན་པ་རྣམ་པ་མེད་
པར་སྒྲིབ་པའང་འདོད་དོ། རེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་གཞན་ལས་ཀྱང་འདི་སྒྲིབ་
སྟེ། འདི་སྐད་དུ།

གསོག་དང་གསོབ་དང་སྒྲིང་པོ་མེད་པ་ཡིན་ཡང་། བསོད་ནམས་གསོག་
མ་ཡིན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་གསོབ་མ་ཡིན་པ་དང་། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་སུ་དབང་
བསྐྱར་བའི་སྒྲིང་པོ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ལྟར་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་གསོག་ཡིན་ཏེ་སྒྲིབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཡང་། བསོད་ནམས་
གྱི་ཆོག་མཐོ་སྒྲིབ་པར་ཡང་བསྐྱས་ཏེ་སྒྲིབ་དོ། རེ་བཞིན་དུ་གསོབ་ཡིན་ཏེ་བཅུད་
དུ་བྱ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཡང་། དོན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡེ་ཤེས་བཅུད་དུ་བྱས་ཏེ་
བསྟེན་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་རྒྱབ་ཏེན་ལུང་ནི།

ཐམས་ཅད་སླིང་པོ་མེད་པ་ཡིན་ཡང་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་སུ་དབང་བསྐྱར་
བ་སླིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ། ཤེས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ངྷི་མ་དག་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་
པར་ཡང་བལྟ་འོ། །འདི་དག་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པ་བ་འདོད་པ་ལྟར་ཡང་དག་
པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། གསོ་བ་དང་གསོ་ག་དང་སླིང་པོ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་
ནོ། །སློང་པོས་བརྒྱན་པའི་མདོ་ལས།

འཇིག་རྟེན་ཁམས་རྣམས་ལ་ལ་དག། བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་ཆོག་གྱུར་
གྱུང་། །ནམ་མཁའ་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་དེ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྩལ་ཡང་དེ་འདྲའོ། །འདི་ནི་བྱུང་ཆེན་ལས།

མི་གནས་དམིགས་པའི་ཡུལ་མེད་མི་རྟོག་ཆོས་ཀྱི་ལམ། །བསྟོ་བའི་ཆ་
ཤས་ལྷ་མོའི་ཡུལ་ལས་དབྱུང་བ་སྟེ། །རྟོག་སྒྲོམ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་བྱུང་པར་དོན་
མེད་པས། །རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་མི་རྟོག་ཀུན་ཏུ་ངི་བཞིན་གནས། །ཞེས་གསུངས་
པ་སྟེ། །འདི་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་གལ་གོགས་ཡིན་པས་བྱུང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་
གཞག་ཐབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དགོས་པ་ཡིན་ཡང་། །རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་

གནས་ལུགས་ཡིན་པས་འདིར་ཡང་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
 ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི། རྟོན་གང་ལ་ཡང་མི་གནས། ཡུལ་གང་ལ་འང་མི་དམིགས།
 རྣམ་པར་རི་ལྟ་བུར་ཡང་མི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་མོ། །ཞེས་ཟེར་བ་
 ནི། སྐྱང་དོར་གྱི་མཐར་ལྷུང་བས་བསྐྱོ་བའི་ཆུ་ཤས་དང་མ་བུལ་བ་སྟེ། ཆོས་གྱི་
 སྐྱུ་སྐྱང་དོར་གྱི་བྱུང་པར་དུ་དབྱེ་ཞིང་ལྷག་པར་བོགས་དབྱུང་བའི་ཆོས་གཅིག་
 མེད་དོ། །

དབང་པོ་དུག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་རི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་ཅིང་གཡེངས་པར་
 ལྷུང་གྲང་། དོན་ལ་འང་སྐྱང་དོར་མེད་ཅིང་ཤེས་པ་འང་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་
 གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །སྐྱང་དོར་མེད་པའི་རྩལ་འདི་འང་གོང་དུ་བསྟན་པའི་ལྷུ་
 སྤྱང་གི་མིག་གི་དཔེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ཡང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་
 འདོད་པ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་ཀུན་དང་
 བུལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ལ་ལ་དག་འདི་སྐྱམ་དུ། ཡེ་ཤེས་རང་
 བྱུང་ཡོད་ན། སྐྱིབ་པ་ཅི་སྟེ་མི་སྤང་། །ཞེས་བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་
 རྣམས་གྱི་མིག་ལ་ལུན་པ་བསལ་དུ་ཡོད་པར་སྤང་བས། དེའི་གཉེན་པོ་སྤང་

བའི་མཐུ་ལ་འང་བལྟོས་དགོས། ལྷེ་སྤྱང་གི་མིག་ཐོབ་པ་ན་ལུན་པ་ལ་སྤང་
 བའི་ཐུས་མེད་པར་རྟོགས་ཏེ། བཅ་མཁའ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ན།
 ལྷང་བ་ལ་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པས། ཐུས་ཡོད་པར་ཤེས་ཀྱང་ལུན་
 པ་སེལ་བའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་མིག་ནི་མ་མེད་པ་ཐོབ་པ་ན།
 ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ལ་ཐུས་མེད་པར་
 ཤེས་པ་ན། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བར་ཤེས་ཏེ། དེའི་ཆོ་རྒྱལ་པར་
 མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་པ་དང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་ཤིང་རིག་པའི་
 མཆོན་ཉིད་ཐུས་སུ་ཡོད་པར་མཐོང་ཡང་། དེས་སྒྲིབ་པ་སེལ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་
 པ་མི་དམིགས་སོ། །དེ་བས་ན་འབྲུལ་བའི་སློ་ཆོར་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གང་སྤང་
 ལྷང་ལ་ཐུས་སུ་མི་གཟུང་དོ། །དེ་བས་ན་སྒྲིབ་པ་སྤོང་མི་སྤོང་གི་ཐ་སྐད་ནི་བྱིས་
 པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། མཁས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་སྤྱད་པ་
 ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལས།

འགྲོ་བ་འབྲུལ་པ་རི་དྲགས་རྒྱར་རྒྱུད་འདྲར་ཤེས་ནས། ཤེས་རབ་ལུན་པ་
 མཁའ་ལ་བྱ་བ་ཞིན་རྒྱལ་པར་རྒྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་དེ་འདྲའོ།

གཉིས་པ་ཆེ་བ་རྣམས་པ་ལྟ་སོགས་པ་ལ། མདོར་བསྟན་རྒྱས་ལག་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། གོང་དུ་ས་བཅད་སྟོན་མའི་མདོར་བསྟན་མཆོམས་ནས།
གཞན་ཡང་རྣམས་གྲངས་གྲིས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཆེ་བ་རྣམས་པ་ལྟའི་རང་
བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་སོགས། གཉིས་པ་རྒྱས་ལག་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་
ཆེ་བ་རྣམས་པ་ལྟའི་རང་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་པར་ལྟ་བཞི།

དེ་ལྟར་ཆོག་རེ་རེའི་སྒྲོན་མེ་གསལ་པ་ཆེན་པོའི་དོན་མདོར་བསྟན་ནས། ད་
ནི་རྣམས་གྲངས་གྲིས་སྒྲོན་མེ་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། །དེ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆེ་བ་རྣམས་
པ་ལྟའི་རང་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་པར་ལྟའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
ནི། མ་འདྲེས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆོས་སོ། །དེ་ལ་མ་འདྲེས་པ་ནི་སྣ་
ཆོགས་སུ་སྣང་བའོ། །ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ནི་རང་བཞིན་མི་གཉིས་པའོ། །

ཆེ་བ་རྣམས་པ་ལྟ་ནི། མདོན་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་བ་དང་། བདག་ཉིད་
ཆེན་པོར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་སངས་རྒྱས་པའི་
ཆེ་བ་དང་། དེ་ཡིན་པའི་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་
ཅད་དུ་སངས་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཆེ་བའོ། །སངས་རྒྱས་པའི་སྒྲོན་མེ་གོང་དུ་བཤད་

ཟིན་ཏོ། །མངོན་པའི་སྒྲིན་མངོན་སུམ་མཁའ་འཕྲོན་ཉིད་དུ་འོ། །བདག་ཉིད་ཆེན་
པོ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་བ་རྣམས་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་མཚན་མ་ཐམས་
ཅད་དང་བྲལ་བའོ། །དེ་ཡིན་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་མི་བླ་བའོ། །ཁངས་རྒྱས་པ་མེད་པ་ནི་
ཐ་སྙད་ལས་འདས་པའོ། །

དེ་ལ་ཆེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྒྱུད་དུ་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་བྱས་པས་
ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ལན་གཅིག་གི་ཆོ་ཐེག་པ་འོག་མའི་སྒོ་མཚན་མའི་
དྲི་མ་དང་བཅས་པ་རྣམས། སྒོ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་འདིས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་
པར་བྱས་པས་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་བོ་ཉིད་དུ་ཆེ་བ་དང་རྒྱུད་བའི་སྒོ་ཡོད་ན་དེ་
ཉིད་ཆེན་པོར་མི་རུང་སྟེ། ཆེ་རྒྱུད་གི་དམིགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདི་
ལྟར་བྱུང་ཆེན་ལས།

ཡངས་སོ་ཆེ་འོ་ཆོས་ཆེན་པོ། རྒྱུད་དུ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་གསུངས། །ཆེ་
ལ་དམིགས་པའི་ཆ་སྟོམས་ན། རྒྱུད་ཆེ་དེ་རྣམས་དམིགས་པ་དང་བྲལ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་ཆེ་བ་རྣམས་ལྷས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལྟ་ནི། ལྷ་བ་

དམན་པ་དང་། ཆད་པར་ལྟ་བ་དང་། དངོས་པོར་ལྟ་བ་དང་། ཐེ་ཆོམ་དང་། རྩེ་ལ་
སྐྱབ་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཕྱིར་ཆེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་མངོན་པར་
སངས་རྒྱས་པས་ལྟ་བ་དམན་པ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་ནི་འདི་ལྟར། ཐེག་པ་འོག་
མ་པ་རྣམས་སྐྱབ་པ་བསལ། སྤང་བ་གནས་བསྐྱར་ནས་སངས་རྒྱས་བསྐྱབ་
པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ། སྤང་བར་བྱ་བའི་ཆོས་སྤང་དུ་མེད། གནས་ལྟར་པར་
བྱ་བའི་ཆོས་གནས་བསྐྱར་དུ་མེད། མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཆོས་ཐོབ་པར་བྱར་མེད་
དེ། མངོན་སུམ་ངོ་འཐོན་ཁོ་ནར་སངས་རྒྱས་པར་བསྟན་པས། ལྟ་བ་དམན་པ་
དེ་དག་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་དེའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་ཏེ། སྤང་སྤང་གི་སློ་འཇིག་
པས་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་རོ། །

དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་བརྟེན་པ་ནི་རིག་པའི་རྒྱལ་པོར་དབང་དུ་
གྱུར་པ་སྟེ། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སྤྱིང་པོ་གཞན་གྱི་དབང་ལ་མི་ལྟོས་པའོ། །ལྷག་མ་
གསུམ་ནི་གོ་སྟོན་འོ། །ཆེ་བ་ལྟ་བུ་འདི་ཡང་རྣམ་གངས་ལྟས་ཐོགས་པ་ཆེན་པོའི་
དོན་གཅིག་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དང་པོ་ནི་དམ་བཅའ་བ། དེའི་
འོག་མ་གཉིས་ནི་དེའི་མཚན་ཉིད། བཞི་པ་དེའི་གཏན་ཆོག་སྟེ། ལྟ་བ་ནི་དེ་རྣམས་

ལ་བཟླ་བའོ། །དེ་ཡང་། འདི་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་སངས་རྒྱས་པ་དེ་མཆོན་ཉིད་
 ཇི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཤེས། ཐམས་ཅད་སྤྱིར་པོ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་གཞན་
 ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་རང་ཤར་བ་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་
 གྲང་མཆོན་མ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་ཏེ། བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་
 མཆོན་ཉིད་དོ། །དེའི་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས། དེའི་རང་བཞིན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 ལྟར་སངས་རྒྱས་པ་ཞེས་བསྟན་པ་འདི་ཡང་སྟོན་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཞིག་ལ་
 གནས་པར་བྱ་བའམ། དེ་ལྟ་བུའི་མཆོན་ཉིད་དུ་གནས་པ་མེད་དེ། ཐམས་ཅད་
 བས་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱས་པ་ཞེའམ། སངས་མ་རྒྱས་པ་ཞེས་གདགས་
 པའི་ཐ་སྐྱེད་ཙམ་དང་ཡང་བྲལ་ཏེ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་རྩོལ་བ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པས་བརྩམས་དུ་མེད་པར་ལ་བཟླ་བའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་
 དོན་འདི་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ། ཐེག་ལེ་ཆེན་པོ་དུག་གི་རང་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་པ་ནི།

དེ་ལ་ཐེག་ལེ་ཆེན་པོ་དུག་གང་ཞེས། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་ལེ་དང་། དབྱིངས་
 ཀྱི་ཐེག་ལེ་དང་། དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཐེག་ལེ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་

ཐེག་ལེ་དང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ཐེག་ལེ་དང་། ལྷན་གྱིས་གནས་པའི་ཐེག་ལེའོ།
 རྟེན་ལ་ཆོས་ཉིད་ནི་འགྱུར་བ་མེད་པ། ཐེག་ལེ་ནི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་དོན་ཏེ།
 དཔེར་ན་སྤྲིག་རྒྱུ་འི་ཆོས་ཉིད་ནི་རྒྱུས་སྟོང་པ་ཙམ་ཡིན་པར་མ་ཟད་དེ། སྤྲོ་བ་དང་
 གཤལ་བ་ཙམ་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་སྟོང་པ་ཡིན་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ནི་སྤྲིག་རྒྱུ་སྤྲོ་བར་
 ལྷང་ཡང་རུང་འགག་པར་ལྷང་ཡང་རུང་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མཆོན་ཉིད་གཞན་
 དུ་འགྱུར་བའང་མེད་ལ། དངོས་པོའི་སྤྲོས་པས་བྲེན་པའང་མེད་དོ།

དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ནི། གོང་དུ་མན་ངག་གི་སྐབས་
 སུ་བསྟན་པ་བཞིན་དུ། སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ་ནས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་བར་
 དུ་བསྟན་པ་བཞིན་ཏེ། ལྷ་ཆོག་གས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་རང་གི་རང་བཞིན་གཞན་
 དུ་འགྱུར་པའང་མེད་ལ། མཆོན་མའི་སྤྲོས་པས་བྲེན་པའང་མེད། མཆོན་མ་
 བསལ་བཞིན་དོར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། མཆོན་མ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་
 པས། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་ལེ་ཞེས་བྱའོ།

དེ་ཉིད་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་པས་དབྱིངས་
 ཀྱི་ཐེག་ལེའོ། རྟེན་ཉིད་ཀྱི་མ་ཐམས་ཅད་གཤོད་མ་ནས་དག་པ་དབྱིངས་རྣམ་པར་

དག་པའི་ཐིག་ལེའོ།

དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་ཏེ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་རང་ཤར་
བས། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་ཐིག་ལེའོ། །དེ་ཉིད་ལས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རོལ་པའི་
རྒྱུ་མི་འགོག་པས། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ཐིག་ལེའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དོན་དེ་ཡང་ད་
གཟོད་བགོད་ཅིང་སྦྱོད་པ་ལ་མི་ལྟོས་ཏེ་ཡེ་ནས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པས། ལྷན་གྱིས་
གནས་པའི་ཐིག་ལེའོ།

དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་འབྲུལ་པས་མ་བསྐྱད་པའོ། །བར་མ་
གསུམ་ནི་གཉིན་པོའི་ཐབས་གྱི་མ་བཅོས་པའོ། །ཐམ་ནི་བརྩལ་བ་ལས་འདས་
པར་ལ་བསྐྱབ་པའོ། །ཆེ་བ་དང་ཐིག་ལེ་འདི་དག་གིས་ཀྱང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་
གྱི་རང་བཞིན་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་གྱི་ཆེ་བ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་གྱི་གོལ་
ས་བཅད་པ་རྣམས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་གྱི་གཞག་ཐབས་ཀྱང་
བརྩལ་བ་དང་བྲལ་བར་ལ་དང་རིང་ཆོད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་གོལ་སྐྱིབ་སུམ་ཅུའི་གོལ་ས་དང་སྐྱིབ་པ་བཅད་པ་ལ་ཉན་
ཐོས་ཐེག་པ་ནས་ཨ་ཏི་ཡོ་གའི་བར་འོག་མ་རྣམས་གྱི་གོལ་སྐྱིབ་ཡོད་པའི་

གོ་དོན་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། གོལ་སྤྱིབ་སོ་སའི་དོན་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི།

ད་ནི་འདི་ནས་མར་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དོན་གྱིས་སློབ་པ་དང་བཅད་ནས། བརྩལ་
བ་མེད་པར་ལྷུན་གྱིས་གནས་པའི་ཐབས་སྟོན་ཏེ། དེ་ལ་གོལ་སྤྱིབ་སྤྱི་ལྟ་
གོལ་ས་དག་སྤྱིབ་པ་གཙང་པ་ནི། སྤྱིར་གྲགས་པ་མིང་དུ་སྤྱི་ལྟ་ཐུ་
རྩ་བ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་རྩ་བ་གཉིས་ནི་གོལ་ས་དང་སྤྱིབ་པ་སྟེ། དེ་ལ་སྤྱིབ་
པ་ནི་བྱང་རྩ་བ་ཆེན་པོ་ལ་སྤྱིབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་དེ་སྤྱིབ་པར་མི་རྩོལ་
བའོ། །དེ་དག་གྲང་གང་ཞེས། འཛིག་ཏེན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་
རྒྱས་སོ། །གོལ་ས་ནི་ཐུན་མོང་དང་བྱུང་པར་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་ཐུན་མོང་ནི་ནང་
སེམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱེད་ལས་གོལ་བའོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར། མདོ་སྡེ་པ་རོལ་ཏུ་
སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་དང་། གྱི་ཡ་དང་། ལྷ་པ་ཡའོ། །བྱུང་པར་གྱི་གོལ་ས་ནི། རྣལ་
འབྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་གཅིག་ལ་ཡང་ཡོག་རྣམ་པ་བཞིར་བྱེ་སྟེ། འདི་ལྟར། ཡོག་
དང་། མ་རྩ་ཡོག་དང་། ལ་རྩ་ཡོག་དང་། ལ་ཏི་ཡོག་སྤྱི་བས། དེ་དག་འོག་མ་
གོང་མའི་གོལ་སར་འབྱུང་རོ། །དེ་བས་ན་རྣམས་སྤྱི་བའོ། །མིང་དུ་སྤྱི་ལྟ་ཐུ་ནི་

ཡོ་ག་རྣམ་པ་བཞི་རེ་རེ་ལ་ཡང་སྤྱོད་མོང་གི་གོ་ལ་སྒྲིབ་དུག་དུག་སྟེ། དུག་བཞི་
 ཉི་ཤུ་བཞི་ལོ། །བྱུང་པར་གྱི་གོ་ལ་ས་གཅིག་དང་གཉིས་དང་གསུམ་སྟེ། དུག་
 གིས་བསྐྱུན་ནས་སྒྱུར་སུམ་ཅུ་ལོ། །དེ་ལ་འཛིག་ཏེན་པ་སྒྲོམ་མི་དགོས། ཉན་ཐོས་
 གྱི་ལྟ་སྒྲོམ་བདེན་པ་བཞི་འདོན་ལ་གནས་ཤིང་། སྒྲོམ་པའི་རྩ་བ་འཕམ་པ་བཞི་
 ལ་སོགས་ཏེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་ལ་གནས་ནས། ཁམས་གསུམ་ལས་
 དེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཡང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་རྣལ་འབྱུང་དང་བྲལ་བས་རྣལ་
 འབྱུང་སྒྱུ་ལས་གོ་ལ་ལ། ཚུལ་བའི་ནད་གྱིས་ཟིན་པས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ལས་
 གོ་ལ་ལོ། །འདི་ཡང་མཐར་སངས་རྒྱས་སུ་འབྱུང་བར་བཤའ་བ་ནི་གོ་ལ་ས་
 ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་སེམས་མ་བསྐྱེད་པས་ནི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ།

སྒྱུར་ནི་གོ་ལ་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ། །རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ལྟ་
 སྒྲོམ་ཏེན་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་ལ་གནས་ཤིང་། སྒྲོམ་པའི་གཞི་ཉན་ཐོས་དང་མཐུན་
 པར་གནས་པས། ཁམས་གསུམ་ལས་འབྱུང་བའང་དེ་འདྲའོ།

མདོ་སྡེ་པ་རོལ་ཏུ་སྒྲིན་པའི་རྣལ་ལ་གནས་པས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་
 སེམས་བསྐྱེད་ནས་ལྟ་སྒྲོམ་སྒྲོམ་པ་དང་བཅས་པ་པ་རོལ་ཏུ་སྒྲིན་པ་དུག་དང་

བཅུ་ལ་སྟོང་དེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་ན་ལྟ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་གནས་ཤིང་།
 སྡོམ་པའི་གཞི་སོ་སོར་ཐར་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡོམ་པ་
 འཕམ་པ་བཞི་དང་། ཉེས་བྱས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་སྡོམ་པ་
 ལ་གནས་ནས། དཀོན་མཆོག་དང་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་
 པོ་སྐྱབ་པ་ལ། གཙོ་བོར་སྟིང་ཇེ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་སྟོང་པ་
 ཉམས་སྲུང་སྤངས་པའི་སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་སྐྱབ་པ་འདྲ་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
 རྣལ་འབྱོར་དང་བྲལ་བས་ཡོག་སྤྱི་ལས་གོལ་ལ། ཚུལ་བ་མངོན་དུ་བྱས་པས་
 རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ལས་གོལ་ལོ།

གསང་སྤགས་ཀྱི་ཚུལ། སྤྱིར་དཀོན་མཆོག་དང་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་
 བྱང་ཆུབ་བསྐྱབ་པ་འདྲ་། གཙོ་བོར་རིག་སྤགས་དང་གསང་སྤགས་མཉེས་
 པར་བྱ་བ་སྟོང་ཅིང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཁར་ལ་སྟོང་པ་ཡིན་པ་ལས།

དེ་ལ་གྱི་ཡའི་ལྟ་སྟོན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་དེ་ཉིད་གསུམ་ལ་གནས་
 པས། རིག་སྤགས་དང་གསང་སྤགས་ཡོངས་སུ་མཉེས་པར་བྱེད་ཅིང་། སྡོམ་
 པའི་གཞི་ནི་སོ་སོར་ཐར་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས།

བསྐྱབ་པའི་གཞི་ལྷ་ལ་གནས་ཏེ། སྤང་བར་བྱ་བའི་རྩ་བའི་ལྷ་བ་ཆེན་པོ་བཞི་
སྤངས་ཏེ། སྤང་བར་བྱ་བའི་རྩ་བའི་དམ་ཆོག་བཅུ་གསུམ་དང་། ཡན་ལག་གི་
དམ་ཆོག་མང་པོ་ལ་གནས་ནས། བྱང་རྒྱ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ།

དེ་ལ་སྡོམ་པའི་གཞི་འདི་རྣམས་ནི། གསང་སྤྲགས་ཀྱི་འདུལ་བ་ཡིན་
པས། གཞི་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་བརྟེན་ཏེ། དེ་ནས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་རྣམས་སུ་
གསུངས་པའི། སྡོམ་པ་བྱུང་པར་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤང་བར་བྱས་
ཤིང་། ཐུན་མོང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤང་བར་འོས་པ་ནི་སྤང་། སྤྱད་པར་
འོས་པ་ནི་སྤྱད་པར་བྱས་པས་གཞི་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། བྱང་རྒྱ་བ་སེམས་
དང་དེ་ཉིད་གསུམ་ཡང་། གསང་སྤྲགས་ཀྱི་ལྷ་སྡོམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ཡིན་ཏེ་
ཤེས་བྱཱ་ལུས་པ་མདོར་བསྡུས་པ་ཡིན་པས། གསང་སྤྲགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་
བྱེད་པ་ཀུན་ལ་གཅེས་པའི་ཕྱིར་ཅུང་ཟད་ཙམ་ལའད་དོ།

དེ་ལ་བྱང་རྒྱ་བ་ཀྱི་སེམས་ནི། འདིར་ཤེས་རབ་དང་སྒྲིང་རྗེས་བསྡུས་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་ཉིད་གསུམ་ནི་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། ལྷ་འི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་དང་། བཟླས་བརྗོད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་

ནི། འཁོར་བའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་བསྟུས་སོ། །ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཀྱིས་ནི། ལྷ་དང་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་བསྟུས་སོ། །

བཟླས་བཟོད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་ནི། དེ་བསྟུབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
བསྟུས་སོ། །དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། སུང་པོ་ལྷའི་དོན་སྒོས་རྣམ་པར་སྤྱོད་
ཙམ་མོ། །དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་སྒོ་གསུམ་ཀྱི་དབང་གིས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་
རོ། །དེ་ལ་ཉན་ཐོས་དང་སྒོ་བསྟུན་ན། སུང་པོ་ལྷའི་ཆོག་པ་འདི་ནི། ལྷ་སྟེགས་
ཙན་གྱིས་ཀུན་དུ་བརྟགས་པའི་བདག་དང་། བདག་གི་⁽³⁵⁾ དང་རྟག་པ་དང་
ཆད་པ་ལ་སོགས་པར་ཀུན་བརྟགས་པས་སྟོང་པ། སུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་
མཆོད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ཆོས་ཙམ་མེད་པར་སྐྱར་པ་གདབ་དུ་མི་རུང་བ་འདི་ནི་
བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ནི་ཞེས་པོ། །

རྣམ་འགྱུར་སྟོང་པ་དང་སྒོ་བསྟུན་ན། སུང་པོ་ལྷའི་ཆོག་པ་འདིའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ནི། བདག་དང་བདག་གིས་སྟོང་པར་མ་ཟད་ཀྱི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཟུང་བ་དང་
འཛིན་པར་ཀུན་དུ་བརྟགས་པས་ཀྱང་སྟོང་པ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་

(35) འབྲུག་དཔེ་རིང་། ཡུལ་༡༩ བདག་གི་དཔེ།

བ་རང་རིག་པ་ཙམ། གང་གི་ཡང་གཟུང་བ་མ་ཡིན་ནིང་གང་ལ་འང་འཛིན་པར་
བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་འདི་ནི། དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གཟུང་འཛིན་གྱི་
རྟོག་པས་མ་བསྐྱད་ན་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དང་བྱེ་བྲག་མེད་པ་ཡིན་ན། བསྐྱད་
པས་ན་བྱེ་བྲག་སྤེལ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པོ།

དཔུ་མ་དང་སྒོ་བསྐྱུན་ན། སུང་པོའི་ཆོག་ས་འདིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི། རྣལ་
འབྱོར་སྦྱོང་པ་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་
བརྟགས་པས་ཀྱང་སྟོང་སྟེ། སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ནི་བ་འདི་ནི་དེའི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ཞེས་པོ། །དེ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་
ལ། ལྟའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྲོས་ཏེ་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའ་བསྒྲོམས་ནས།
ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་མདུན་དུ་དམིགས་ཏེ། བཟླས་བཟོད་དང་ལྷན་པར་བྱས་
པས་གྲུབ་པའི་བྱེད་པར་འགྲུབ་པར་འདོད་དོ།

དེ་ལ་ལྷ་ནི་པན་འདོགས་ཤིང་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པས་ལྷ་ཞེས་བྱ་སྟེ་
སངས་རྒྱས་སོ། །དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་ཆོས་བརྒྱུད་ལྷ་དུག་ཏུ་བསྐྱུས་པ་སྟེ། དེ་ལ་
ཆོས་བརྒྱུད་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་

ཡེཤེས་དང་། དེ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་།
བཅས་པའི་ཡེཤེས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་བ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །དེ་
ལ་གཟུགས་སུ་སྒྲུབ་བའི་བྱེ་བྲག་བཞི་ནི། སྒྲུབ་སྒྲུབ་བ་དང་། མིང་དུ་སྒྲུབ་བ་
དང་། གཟུགས་སུ་སྒྲུབ་བ་དང་། ཕྱག་རྒྱར་སྒྲུབ་བའོ། །

དེ་ལ་ལྷམ་བསྐྱོམ་པ་ནི། ལྷའི་ཆོས་ཉིད་དག་པ་དང་། བདག་གི་ཆོས་ཉིད་
མ་དག་པ་གཉིས་ལ་འང་རང་བཞིན་བྱེ་བྲག་མེད་པར་རྟོགས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་
བསྐྱོམ་པ་དང་། ལྷའི་ཡེཤེས་རང་རིག་དག་པ་དང་། བདག་གི་ཤེས་པ་རང་
རིག་མ་དག་པ་གཉིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་དབྱེར་མེད་ལ། ལྷའི་སྒྱུ་དང་གསུང་
བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པར་སྒྲུབ་བ་དང་། བདག་གི་ལུས་ངག་བྱུང་པར་ཅན་
མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་བའང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷར་བསྐྱུར་
ཅིང་བསྐྱུད་དེ་བསྐྱོམས་པས། ལྷར་གྲུབ་པས་ལྷམ་བསྐྱོམ་པ་ཞེས་འདོགས་
སོ། །དོན་འདི་ལྟ་བུ་ལ། ལ་ལ་དག་ན་རེ། ཡི་གེ་དང་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྒྱུ་ལ་སོགས་
པ་སྐྱོམ་པ་ན། འདི་སྐད་དུ།

འདི་དག་ནི་གཉིན་པོའི་དོན་ཅམ་དུ་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་སྐྱོམ་པ་ཡིན་

ནོ། ཁེས་སྐྱར་པ་འདེབས་པར་བྱེད་པ་ནི། ཤིན་ཏུ་ལྷི་བའི་ལས་བསལས་པ་
ཡིན་ཏེ། བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ཁོ་ནིད་དུ་གྲུབ་པར་བསམས་ནས། ལྷའི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཏུ་བརྟགས་པ་ཡིན་པར་སེམས་པ་འདི་ནི། དཔེར་ན་སྤྱན་པོ་དག་
རྒྱལ་འདོགས་པ་ན། ཞོར་བུ་འཆིང་བུ་རྒྱལ་གྱི་སྒྲིང་པོར་བྱས་ནས། ཞོར་བུ་རིན་པོ་
ཆེ་རྒྱལ་ཏེན་ཙམ་དུ་བྱེད་པ་དང་འབྲལོ།

ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འདི་ནི། གསང་སྤྲགས་ཀྱི་རྩལ་ཀྱན་ལས་ཀྱང་འདིར་
མ་འདུས་པ་གང་ཡང་མེད་དེ། འདི་ཉིད་ལ་བསྐྱུ་ལུགས་དང་། སྦྱོར་ལུགས་
དང་། ལྷ་ལུགས་མི་འབྲེལ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། ཏུ་ཅང་སྦྱོས་པས་ཆོག་གོ། འདི་ལྷ་
བུར་སྦྱོན་པ་འདི་འང་སྦྱིའི་ལས་དང་བྱ་བ་གཙོར་བྱས་པས་རྣལ་འབྱོར་སྦྱི་ལས་
གོལ་ལ། རྩལ་བ་མངོན་དུ་བྱས་པས་ཐོགས་པ་ཆེན་པོ་ལས་གོལ་ལོ། ཞུ་བ་
ཡའང་བྱ་བ་མི་གཏོང་བས་རྩལ་དེ་འབྲལོ། ཡོ་ག་རྣམ་པ་བཞི་ནི་ནང་སེམས་
ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གཙོར་བྱས་པས་སྦྱི་མཐུན་ནོ།

ནང་གི་བྱེད་པར་ནི། ཡོ་ག་ནི་སྦྱོར་བ་སྦྱང་དོར་དང་ཡང་ལྷན་ལ། བསམ་པ་
ལྷ་དང་བདག་གཉིས་སུ་འང་བྱེད་དོ། ཁ་རྒྱ་ཡོ་ག་ནི་དེ་ལས་བསྐྱེག་པའོ། ཞུ་

རྒྱལ་གཞི་རྒྱུ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་འབྱོར་ཞེས་བྱ་སྟེ། དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་
གཉིས་སྤྱོད་མེད་པའི་རིག་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ། ལྟ་སྟོན་ཐམས་ཅད་
ཚྲོགས་པར་འདོད་པས། ཨ་ཏི་ཡོ་ག་དང་རྒྱུ་སྤྱོད་ཏེ། ཅུང་ཟད་བརྩམ་
བ་⁽³⁶⁾ དང་བྲལ་བར་ལ་མ་སྒྲོས་པས་རྒྱུ་སྤྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་
བྱེད། གསལ་སྤྱད་ཀྱི་ནང་གི་བྱེད་ཀྱི་འདི་དག་གྱུང་། བདེན་པ་གཉིས་དབྱེར་
མེད་པར་འདོད་པའི་དང་པོ་གི་ཡ་ནས་བརྩམས་ནས། ཚྲོགས་པ་ཆེན་པོར་
མཐར་ཕྱིན་ཏེ། དེའི་དབང་གིས་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་ལྟའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
རང་བཞིན་མཉམ་པར་ལྟ་བའི་དང་པོ་གི་ཡ་ནས་བརྩམས་ནས། ཚྲོགས་པ་ཆེན་
པོར་མཐར་ཕྱིན་ཏེ། ཁྱིལ་མཉམ་པར་ལྟ་བའི་ཆེ་⁽³⁷⁾ བ་ལྟར་མི་མཉམ་
པར་ལྟ་བའི་གྲིབ་པར་འགྱུར་རོ།

མདོར་ན་དངོས་པོར་ལྟ་བའི་ཞེན་པ་ཁད་གིས་བྱི་བར་ཟད་དོ། ལྟ་དང་རང་
བཞིན་མཉམ་པར་ལྟ་བའི་ལྟ་བུ་ནི། དེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ལའང་ཡོད་
དེ། འོན་ཀྱང་སྒྲོས་པ་ཅི་ལས་ཇི་ལྟར་མཉམ་པར་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་མེད་

(36) འབྲུག་དཔེ་རིང་། ༢༠༡༡། ༡། རྩ་བུ་བཞི་

(37) འབྲུག་དཔེ་རིང་། ༢༠༡༡། ༡། རྩ་བཞི་

དོ། །དཔེར་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་
སྐྱེས་རབས་དང་། དུས་ཡུན་རིང་མོར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྦྱོང་པས་བྱང་ཚུབ་
བསྐྱབ་པར་བསྟན་པ་ཙམ་ཡོད་དེ། འོན་ཀྱང་དེར་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྦྱོང་པ་ཇི་ལྟར་
བསྐྱབ་པའི་ཐབས་མ་ལམ་དང་པ་བཞིན་ནོ།།

གོལ་སྐྱིབ་འདི་དག་ཀྱང་རྫོང་སེམས་དཔའ་ནམ་མཁའ་ཆེ་ལ་བརྟེན་ནས་
ལམ་དང་པ་ཡིན་ཏེ། སྡོན་གྱི་མཁན་པོ་ནམས་ཀྱི་ལུང་ཁོང་ཐོན་ལས། མི་ལུབ་རྒྱལ་
མཚན་ནམ་མཁའ་ཆེ་ནི་མཁའ་ལ་ཉི་ཤར་བཞིན་ཏེ་གོལ་སྐྱིབ་སོ་སོར་སྟོན།
ཞེས་ཀྱང་གྲགས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ། གོལ་སྐྱིབ་སོ་སོར་མདོར་བསྟན་རྒྱས་ལམ།
དང་པོ་ནི།

གོལ་སྐྱིབ་དེ་དག་ཀྱང་མཐའ་དེ་ལས་མི་འདའ་བས་ར་བ་ཙམ་དུ་ལམ་དང་
པར་ཟད་དེ། བཅར་ཏེ་འབྲུ་འབྲུས་སུ་བརྒྱུད་ན། གོལ་ས་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ། སྐྱིབ་
པ་བདུད་ཏེ་སུམ་ཅུ་འོ། །དེ་ལ་གོལ་ས་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་ལ། བརྒྱ་ཕྱག་དང་པོ་ནི།
བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོའི་གོལ་ས་གསུམ། བསམ་གཏན་གྱི་གོལ་ས་གསུམ་སྟེ་

དུག ཆོས་ཉིད་ལམ་གྱི་གོལ་ས་བཞི་སྟེ་བརྟུའོ། །བརྟུ་ཕྱག་གཉིས་པ་ལ། ཡེ་
ཤེས་ཆེན་པོ་བདེ་བའི་རྣམ་པ་ལ་ཆགས་པའི་གོལ་ས་གཅིག་རེ་སྟོན་གྱི་མཐའ་
ལ་གནས་པའི་གོལ་ས་གཉིས་ཏེ་གསུམ། ལུང་གི་གོལ་ས་གསུམ་སྟེ་དུག
རྒྱུའི་གོལ་ས་གཅིག་སྟེ་བདུན། ཉིང་འཛིན་ཐོབ་པ་འབྲས་བུའི་གོལ་ས་གསུམ་
སྟེ་བརྟུའོ། །ཆོས་གྱི་གོལ་ས་གསུམ་ལ། ཆོས་ལས་ཆོས་མི་འབྱུང་བ་དང་།
ཆོས་ལ་ཆོས་མི་ལྟོས་པ་དང་། ཆོས་གྱིས་ཆོས་མི་རྟོགས་པ་གསུམ་སྟེ། གོལ་
ས་ཉི་ཤུ་ཅུ་གསུམ་མོ། སྐྱིབ་པ་བདུན་ལ། སྐྱིང་པོ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་
བསྐྱེད་པས་བསྐྱིབས་པའི་སྐྱིབ་པ་གསུམ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་བྱ་བ་དོན་གྱིས་མ་
ཟིན་ཏེ་ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བའི་ནད་གྱིས་ཟིན་པའི་སྐྱིབ་པ་གསུམ་སྟེ་དུག
ལུང་སྟོ་སྟུར་གྱིས་ཟིན་པའི་སྐྱིབ་པ་གཅིག་སྟེ་བདུན་ནོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་ལའད་ལའང་གཉིས་ལས། དང་པོ་གོལ་ས་ཉེར་གསུམ་
ལའད་པ་དང་། སྐྱིབ་པ་བདུན་ལའད་པའོ། །དང་པོ་བརྟུ་ཕྱག་དང་པོ་དང་།
གཉིས་པ། ཆོས་གྱི་གོལ་ས་གསུམ་ལའད་པ་དང་གསུམ་ལས། བརྟུ་ཕྱག་དང་
པོ་ལའང་། བྱང་རྒྱུ་གྱི་གོལ་ས་གསུམ། བསམ་གཏན་གྱི་གོལ་ས་གསུམ།

ཆོས་ཉིད་ལམ་གྱི་གོ་ལ་ས་བཞི་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོའི་གོ་ལ་ས་གསུམ་ལ། དང་པོ་ནི་ཆོས་ཉིད་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོའི་རང་བཞིན་ནི། སྤང་བའི་མཚན་ཉིད་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པ་ལ། ཆོས་ཉིད་མངོན་དུ་བྱ་བར་འདོད་ནས་
བརྩལ་བས་གོ་ལ་བ་ནི།

སྤང་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ནི། ཁ་བརྩལ་བཞག་པས་བསྐྱེམས་པ་ཡིན། །དེ་
དང་དེར་ནི་རྣམ་བརྩལ་ན། །དེ་ལས་དེ་བཞིན་དེ་མི་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་
ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོའི་རང་བཞིན་སྤང་བའི་མཚན་ཉིད་དང་བྲལ་བས་
ཅིར་ཡང་མ་བརྩལ་ན་བསྐྱེམས་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་དུ་བྱ་བར་འདོད་ནས་བརྩལ་
བས་གོ་ལ་སར་གྱུར་ཏོ། །

གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་གཞན་གྱི་དབང་གིས་མི་འབྱུར་བ་ལ། འགྲོ་
བ་ལས་གྱིས་བཞོལ་བར་བརྟགས་པས་གོ་ལ་སར་གྱུར་པ་ནི།

བྱང་པར་ཅིར་ཡང་མཚུངས་པ་ལས། །ལས་སོ་ཞེས་ནི་རྣམ་པར་
བརྟགས། །ཅི་སྟེ་ལས་གྱི་དབང་གྱུར་ན། །རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་

གསུངས་པ་སྟེ། མངོན་པར་འདུག་ཀྱི་རྟོག་པ་སྣ་ཚོ་གསེང་ལྟར་སྣང་ཡང་།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོའི་རང་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་དབྱེར་མེད་པར་མཉམ་པ་
ཡིན་པ་ལ། འགྲོ་བ་འབྱུང་པས་ལས་དགོ་སྒྲིག་ཏུ་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པར་ཟད་
དོ། །ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་སྟུ་འཕྱུལ་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་།

སེམས་ཅན་མི་ཤེས་པས་མྱོངས་ནས། །རྣམ་རྟོག་རྩ་བས་སྒྲུབ་བྱས་གང་། །
དེ་དག་གིས་ནི་དགོ་སྒྲིག་གི་ །ཕྱང་པོ་གཉིས་སུ་རྣམ་པར་བརྟགས། །ཆོས་འདི་
རང་བཞིན་གྱིས་དག་སྟེ། །རྣམ་མཁའ་ལྟ་བུར་བྱི་མེད་ལས། །སེམས་ཅན་ཤེས་
པ་སྟེལ་བའི་ཕྱིར། །ལས་ཀྱི་ཚུལ་ནི་སྣ་ཚོ་གསེང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་
ཡང་མཐུན་ནོ། །དེ་ལྟར་མངོན་པར་འདུག་པའི་དུས་ཉིད་ན་རང་བྱུང་གི་ཡོ་
ཤེས་རང་ཤར་བ་ཡིན་ཏེ། །གཞན་དུ་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། །ལས་རྣམས་སུ་གྲུབ་པ་
ཞིག་ན་རང་བྱུང་གི་ཡོ་ཤེས་གཏན་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། །དཔེར་ན་འགལ་མའི་
འཁོར་ལོ་རང་གསལ་བ། །གལ་ཏེ་འཁོར་ལོའི་མཚན་ཉིད་རང་གསལ་བར་
རྣམས་སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ན། །འགལ་མེ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་གཏན་མ་
གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྤྲིང་པོ་རྒྱ་དང་རྒྱུ་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པ་ལ། བྱང་ཚུབ་
རྒྱུ་རྒྱུ་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་ནས་བརྩམས་པས་གོལ་སར་གྱུར་པ་ནི།

རྒྱ་ཉིད་དེ་ཆེ་རྒྱུ་དང་འདྲ། །མ་སྐྱེས་པས་ན་འཇིག་པ་མེད། །གདོད་ནས་
སྤྲིང་པོ་བྱང་ཚུབ་ལ། །བརྩམས་བའི་བསམ་པས་དབྱིངས་མི་བསྐྱེད། །ཅེས་
གསུངས་པ་སྟེ། རྒྱ་དང་རྒྱུ་དུ་སྒྲིང་བའི་མཆོན་ཉིད་དེ་ཆེ་ལྟར་དབྱེར་མེད་པའི་
མཆོན་ཉིད་པས། སྐྱེ་འགག་མེད་པ་ལ་རྒྱ་རྒྱུ་གྱི་རྩོལ་བས་གཡོ་བའི་གནས་
མེད་དོ། །ཞེས་། །བསམ་གཏན་གྱི་གོལ་ས་གསུམ་ལ། དང་པོ་ནི། ཡོན་ཏན་ཆེན་
པོའི་བསམ་གཏན་ནི།

བསམ་གཏན་ཉིད་པས་བསམ་དུ་མེད། །མ་བསམས་མ་བསྐྱེདས་ཆོས་
བཞིན་དུ། །རྣམ་རྟོག་ཉིད་ལས་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། མཉམ་པ་
ཉིད་ཀྱི་སྤྲིང་པོ་ལ་བསོད་ནམས་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བཀག་
པ་མེད་ལ། །རྣམ་པར་མ་དག་པའི་ལས་ཀྱང་རང་ནི་བར་གྱུར་པ་ནི། ཡོན་
ཏན་ཆེན་པོའི་བསམ་གཏན་ཡོན་བཞིན་དུ། དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་ཏེ་ཉོན་མོངས་
པ་སྐྱེདས་ཤིང་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་བསྐྱབ་པར་འདོད་པའི་བསམ་པས་

བསམ་གཏན་གྱི་གནས་ལ་གནས་པ་ནི། སྤང་དོར་གྱི་ནད་གྱིས་ཟིན་ཏེ་འཆིང་
བའོ། །བསམས་ཤིང་སྤང་བའི་རྩོལ་བ་ལ་མི་ལྟོས་པར་མ་བཅོས་པའི་ངང་ལ་
གནས་ན། རྣམ་རྟོག་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སུ་འོད་གསལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས། །གཉིས་
པ་སྤྱ་བའི་གོལ་ས་ནི།

སྤྱ་བའི་སྒྲོ་མོར་མིང་བཏགས་ནས། །སེམས་གྱི་དབྱེན་པས་ལམ་འཛོལ་
ཞིང་། །དགོན་པའི་རྒྱུད་དུ་དབེན་འཛིན་ཏེ། །བཏགས་ན་རྣམ་པར་རྟོག་འགྱུར་
སྒྲོམ། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ལ་སྤྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱ་ནི། དོན་གཉིས་ལ་
འདུག་སྟེ། འདིར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱར་ཏེ། དེ་ལ་བསྐྱད་པས་སྤྱ་བ་ནི། ཡུལ་མེད་
པ་ལ་ཡུལ་དུ་བསྐྱུང་ནས། སེམས་ཡུལ་ལས་དབེན་པ་ཐར་པའི་ལམ་དུ་མཐོང་
བ་དང་། ལུས་འདུ་འཛི་ལས་དབེན་པ་ཐར་པའི་ལམ་དུ་མཐོང་བ་ནི། སྒྲོ་ཞིབ་
མོས་བཏགས་ན་རྣམ་རྟོག་ཉིད་སྒྲོམ་པའོ་ཞེས།

སྤྱ་བ་ཟབ་པའི་སྤྱར་སྤྱར་ན། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྒྲོམ་ལུང་ལས། རྣམ་
པར་མི་རྟོག་བསྒྲོམ་པ་ན། སྒྲོ་རྟོན་གང་ལའང་མི་འཆང་། ཡུལ་གང་ལའང་མི་
དམིགས། རྣམ་པ་ཅི་ལ་ཡང་མི་རྟོག་པར་སྒྲོམ་མེ་བཟེར་བ་ནི། སྤྱོན་གསུམ་དང་

བྲལ་བའི་བདག་ཉིད་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འདོད་པས། སྤང་དོར་གྱི་ཆ་གས་སྤ་
མོ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སེམས་དངོས་པོ་དང་མཚན་མ་ལས་དབེན་པ་
ལམ་དུ་འདོད་ཅིང་། ལུས་འདུ་འཛི་ལས་དབེན་པ་འཛོལ་བ་འདི་ནི་སློ་ཞིབ་མོས་
བརྟགས་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཉིད་སློམ་པར་བཟད་དེ་ཞེ་འོ། །སྤྱིགས་སྤྱི་མ་འདི་ནི་
རྩོགས་པ་ཆེན་པོའི་གོལ་ས་ཡིན་ཡང་། བྱམ་མོང་གི་སྤང་བྱར་གཟུང་དོ། །གསུམ་
པ་རྒྱ་འབྲས་གྱི་གོལ་ས་ནི།

རྒྱ་དང་འབྲས་བྱར་མིང་བཟགས་ཤིང་། །དགེ་སྤྱིག་གཉི་ག་རྣམ་པར་
སེལ། །འཛིག་རྟེན་འདི་ལས་འབྱུང་དོ་ཞེས། །སྤང་དོར་བྱོད་པ་མཚན་གྱི་
སྤྱིད། །ཅིས་གསུངས་པ་སྟེ། ཆོས་རྒྱ་འབྲས་དང་། ལས་དགེ་སྤྱིག་དོན་དམ་
པར་ཡོད་པར་མཐོང་བས། འཛིག་རྟེན་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་འདིས་སྤྱི་སྟེ།
སྤྱག་བསྐལ་གྱི་འཛིག་རྟེན་འདི་ལས་ཐར་པའི་སྐྱམ་སར་མངོན་པར་འབྱུང་
བར་བྱའོ་སྐྱམ་དུ་སྤང་དོར་གྱི་བྱོད་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་སོ། །འདི་ནི་པལ་ཆེར་
ཐེག་པ་རྒྱུད་དུ་ལ་འཇུག་གོ།

དེ་ལ་དགེ་སྤྱིག་གཉི་ག་རྣམ་པར་སེལ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱ། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་

དགོས་ཤིག་གཉི་ག་འགོག་པ་ལ་བྱ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་
ལས་གྱི་ཆོ་འགོག་པ་སྐྱབ་སྟེ། དེ་བས་ན་ཆོ་དགག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལས་
འགོག་པ་སྐྱབ་བོ། །ལས་འགོག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་འགོག་པ་
སྐྱབ་བོ། ཉོན་མོངས་པ་འགགས་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་སྤང་པོ་འབའ་ཞིག་གིས་
འཛིག་རྟེན་འདི་ལས་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་སྐྱམ་སར་མཛོན་པར་འབྱུང་
ངོ། །ཞེས་སྤང་དོར་གྱི་བྲོད་པ་མཆོག་ཏུ་སྦྱེད་པ་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་གོ་ལ་ས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཡོན་ཏན་ཆེ་
སོགས། གསུམ་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་ལམ་གྱི་གོ་ལ་ས་བཞི་ལས།

ཆོས་ཉིད་ལམ་གྱི་གོ་ལ་ས་བཞི་ལ། དང་པོ་ལམ་དབུ་མ་འཆོལ་བ་གཉིས་
སུ་མེད་པའི་ལམ་ལ་གོ་ལ་བ་ནི།

ཆགས་དང་མ་ཆགས་ཆིག་གི་ལམ། །དབུ་མ་བཞིན་ཏེ་བྲག་ཆ་འདྲ། །བདེ་
དང་སྤྱག་བསྐྱལ་རྒྱ་མཐུན་ཞེས། །འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་སེམས་དཔས་
གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཆགས་པ་ནི་འདོད་པ་ལ་གནས་པ་
སྟེ་འཛིག་རྟེན་པའོ། །མ་ཆགས་པ་ནི་དེ་ལས་གྲོལ་བ་སྟེ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་

པའོ། །དེ་གཉིས་ནི་ཆོག་གི་ལམ་མོ། །ཞེས་བསྟན་པ་སྟེ། ཆོག་གི་ལམ་ནི་ཆོག་གི་དོན་ཏེ། ཆོག་གི་དོན་ནི་ཐ་སྐྱད་གྱི་ཡུལ་ལོ། །ཐ་སྐྱད་གྱི་ཡུལ་ནི་བདག་ཉིད་ཐོབ་པ་མེད་པའོ། །དེ་ལྟར་འཁོར་བ་དང་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་མཐའ་རྣམ་པ་གཉིས་བདག་ཉིད་ཐོབ་པ་མེད་ན། དབྱུ་མའང་དེ་དང་འབྲ་བས་དབྱུ་མ་བཞིན་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་སྒྲུབ་སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོག་གི་ལམ་ཙམ་སྟེ་དོན་དུ་བྱ་བ་མེད་པས་བྲག་ཆ་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཆགས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་དང་མ་ཆགས་པའི་བདེ་བ་གཉིས་རྒྱུའམ་རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་པར། ཀུན་གྱི་སྒྲུ་མར་གྱུར་པ་དཔལ་རྩི་མེས་པས་གསུངས་སོ་ཞེས་།

གཉིས་པ་དབང་པོ་དུག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་མཚན་མའི་སྤྱོད་དུ་བལྟས་ནས། ཆོས་ཉིད་ནི་བ་མཚན་མ་མེད་པ་གཞན་དུ་འཆོལ་བར་བྱེད་པ་ན་ལམ་གྱི་རང་གི་དོ་བོ་ལས་གོལ་བར་གྱུར་པ་ནི།

ཨེ་མའོ་སངས་རྒྱས་སྤྱོད་ཡུལ་འདི། །བཅོལ་བས་རྒྱེད་པའི་གནས་མེད་དེ། །དུག་གི་ཆོས་བཞིན་ཡུལ་མེད་པས། །མདོངས་པས་ནམ་མཁའ་བསྐྱབས་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་སེམས་

ཅན་གྱི་དབང་པོ་རྒྱག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་གཞན་དུ་བཅའ་དུ་མེད་དེ། དབང་པོ་
 རྒྱག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་འདི་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བུའི་མཆོན་ཉིད་ལ། གང་གིས་
 འདི་ལྟར་མཆོན་མའི་སྤྱོད་ཡུལ་འདི་དག་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་སྤྱིན་
 ཅི་ལོག་ཡིན་པས་བསྐྱེམ་པར་བྱ་བའི་དོན་མ་ཡིན་ལ། བསྐྱེམ་པའི་དོན་ནི་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་མཆོན་མ་ནི་བ་ཡིན་པས། དེ་བསྐྱེམ་
 པར་བྱའོ་སྐྱེམ་དུ་སེམས་ན། མདོངས་པས་ནམ་མཁའ་བསྐྱབས་པ་དང་འབྲས་སྟེ་
 ལམ་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་གོ་ལ་ལོ།།

དེ་ནི་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆོད་བསྐྱེམས་པས་གཟུགས་
 ཟེལ་གྱིས་མཞན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལས་འདས་ཤིང་ཐོགས་པའི་འདུ་
 ཤེས་རྒྱུ་པར་བྱུང་གྱང་། གཟུགས་ཀྱི་བཅིངས་པ་ལས་མི་གྲོལ་ཏེ། གཟུགས་
 ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་མི་སྤོང་བ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གང་ནིག་གིས་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་
 ཉིད་ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པར་རྟོགས་ནས། ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལྟ་
 བུ་ཐོབ་ན་ནི། གཟུགས་ཀྱི་བཅིངས་པ་ལས་གྲོལ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ།།

དེ་བཞིན་དུ་གང་ཞིག་གིས་མཚན་མར་སྒྲུབ་བ་སྐྱོན་དུ་བལྟས་ནས། མཚན་མ་
མེད་པ་ནི་བ་བསྐྱོམས་ན་ནི་མཚན་མ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་གྱི། མཚན་
མའི་བཅིངས་པ་ལས་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཆེ་གང་ཞིག་གིས་
མཚན་མར་སྒྲུབ་བ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་མ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པར་རྟོགས་
ནས། མཚན་མ་ལ་སྐྱོན་དུ་མ་བལྟས་ཤིང་མཚན་མ་མ་བོར་བར་མཚན་མའི་རང་
བཞིན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས། མཚན་མ་མེད་པའི་
ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་ན། མཚན་མའི་བཅིངས་པ་ལས་གྲོལ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བགྲོད་པར་འདོད་པས། བགྲོད་དུ་མེད་པའི་
ལམ་ལས་གོལ་བར་གྱུར་པ་ནི།

གོང་ནས་གོང་དུ་ཆངས་པའི་ལམ། །བྱ་བྲལ་ཆོས་དང་མཐུན་པ་
མིན། །ཅི་སྟེ་ལམ་ལ་བགྲོད་གྱུར་ན། །ནམ་མཁའི་མཐའ་བཞིན་ཐོབ་པ་
མེད། །ཅིས་གསུངས་པ་སྟེ། ཆོས་ཇི་བཞིན་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཡིན་པ་ལ། ལམ་དང་སའི་རིམ་པས་བགྲོད་དུ་མེད་དེ། གལ་ཏེ་སའི་རིམ་པ་
བཞིན་དུ་དག་པ་དང་ཆངས་པ་དང་གྲོལ་བ་རིམ་པས་བསྐྱབ་དུ་ཡོད་ན། ཆོས་

མཁས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གཏན་མེད་པར་གྱུར་པས། གལ་ཏེ་གཞན་དང་གཞན་ཐོབ་
པར་བྱ་བ་ཡོད་ན། དེ་མཐར་ཐུག་པ་འདྲ་སྟེ་དཔར་མི་འགྱུར་རེ་ཞེས་།

བཞི་པ་སྟོང་པོ་བྱུང་ཆུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་སྤྱོད་ཀྱིས་དང་རིས་མེད་པ་ལ། ལམ་
ལ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཆར་བཟུང་བས་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ལས་གོལ་བར་གྱུར་པ་ནི་དེ་
དང་འདྲ་བ་ཡོངས་ཀྱི་ལམ།

ཟླ་བ་ལས་བྱུང་རྟེན་དང་བཅས། །ཀྱན་གྱི་མཉམ་ཉིད་ཡིན་པ་ལ། །སྤྱོད་ཀྱིས་
སྤྱོད་ཀྱིས་པས་གྲུབ་པ་མེད། །ཅིས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་སྟོང་
པོ་བྱུང་ཆུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །དེ་དང་འདྲ་བ་ནི་སྟོང་པོ་བྱུང་ཆུབ་ལ་ཆ་ཤས་
མེད་དེ། སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་ལམ་སྟེན་མོང་ཡིན་པས་ཡོངས་ཀྱི་ལམ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། ལམ་ཞེས་བྱ་བ་དང་ས་ཞེས་བྱ་བ་དོན་འདྲ་སྟེ། སྤྱད་པ་ཆོག་ཀྱིས་སྤྱོད་
བཅད་པ་ལས།

ཐེག་པ་འདི་ནི་མ་འཁུངས་པར་གཞལ་མེད་ཁང་ཆེན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ནས་གཞན་དུ་བསྐྱོད་པ་ལ་མི་བྱའི། དེའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་
ཙམ་ལ་བྱའོ། །དེ་ནི་དཔེ་ཆུ་ཟླ་དང་འདྲ་བས།

ཟླ་བ་ལས་བྱུང་རྟེན་དང་བཅས། །ཞེས་སྟོན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྟེན་ཀུས་གར་
 བྱུང་བ་དེ་ཙམ་དུ་ཀུ་ཟླ་སྟེ། བྱུང་མ་བྱུང་གི་ཕྱོགས་ཆ་མེད་བཞིན་དུ། མི་
 རྣམས་འདི་སྐད་དུ། རང་རང་གང་ན་གནས་པའི་ས་ཕྱོགས་དེ་ནས་བལྟས་པ་
 བ། ཀུ་ཟླ་ཕྱོགས་ཆ་རེ་རེ་ན་གནས་པར་མཐོང་སྟེ། དེའི་དབང་གིས་འདི་སྐད་དུ།

ཀུ་ཟླ་འདི་ན་སྣང་ངོ་། །པ་ཀི་ན་སྣང་ངོ་། །སྟེན་དུ་སེམས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 སྟིང་པོ་བྱུང་ཀུ་བ་གི་རང་བཞིན་ལ། ཕྱོགས་དང་ཆ་ཤས་མེད་དེ། ཆོས་ཐམས་
 ཅད་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལས། གང་ཟག་རྣམས་ལ་མ་ལ་ཕྱོགས་ཆར་འཛིན་
 པས་མཉམ་པ་ཉིད་ལས་གོལ་ལོ། །བཙུ་སྟག་དང་པའོ། །

བཙུ་སྟག་གཉིས་པ་ལ་འང་ལྟ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་བདེ་བའི་རྣམ་པ་ལ་
 ཆགས་པའི་གོལ་ས། རེ་སྟོན་གི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་གོལ་ས། ལུང་གི་གོལ་
 ས། རྒྱུའི་གོལ་ས། ཉིང་འཛིན་ཐོབ་པ་འབྲས་བུའི་གོལ་ས་དང་ལྟ་ལས། དང་པོ་ནི།

བཙུ་སྟག་གཉིས་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་བདེ་བའི་རྣམ་པ་ལ་ཆགས་
 པའི་གོལ་ས་ནི།

ད་ལྟའི་བདེ་དང་སྤྱི་མའི་བདེ། །ཁ་ངོན་སྲུང་པ་དང་རྒྱུ་ལས་བྱུང་། །དེའང་

རྣམ་པའི་སྒྲོན་ཡིན་པས། རྟེན་པ་བརྟེན་པར་མི་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། རྟེན་པ་དེ་ལྟའི་བདེ་བ་མཛོན་སྲུང་པ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། བྱི་མའི་བདེ་བ་རྒྱབ་ལས་བྱུང་བ་ནི་དག་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་འདི་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དུ་མཐོང་སྟེ་སྤང་བར་བྱ་བར་མཐོང་ལ། མི་མཐུན་པ་སྤང་བར་བྱ་བར་མཐོང་ནའང་། རྣམ་པའི་འཆིང་བས་ཟིན་པ་ཡིན་པས། རྟེན་པ་འདྲ་སྒྲོའི་རྟེན་མི་བཅའ་འོ། ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།

གཉིས་པ་ལའང་གཉིས་ལས། དང་པོ་འཛིག་རྟེན་མཛོན་མཐོང་གོལ་ས་ནི།
 དེ་སྒྲོན་གྱི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་གོལ་ས་གཉིས་ལ། དང་པོ་འཛིག་རྟེན་གྱི་མཛོན་པར་མཐོང་བ་ལ་སྒྲོན་པ་འཛིག་པའི་གོལ་ས་ནི།

སྤྲོད་པ་གསུམ་ན་སྒྲུར་བ་འང་། མིང་ཙམ་སྒྲུ་མར་སྤྲོད་བ་སྟེ། འཁོར་ལོས་སྒྲུར་བའི་གནས་ཆེན་ཡང་། སྒྲུ་མས་སྒྲུང་བའི་བསྟེ་གནས་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། སྤྲོད་པ་གསུམ་ནི་ཁམས་གསུམ་མོ། རྟེན་སྒྲུར་བའི་མཛོན་པར་མཐོང་བ་འི་སྤྲོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མིང་ཙམ་སྒྲུ་མར་སྤྲོད་བ་ཡིན་པས་དེ་སྒྲོན་གྱི་གནས་སུ་མི་རུང་ངོ་། མིའི་འཛིག་རྟེན་འདི་ན་མཛོན་པར་མཐོང་བར་

གྲུབ་པའི་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་གནས་ཐོབ་པའང་། མིའི་འཛིག་ཏེན་
སྐྱུ་མ་ཙམ་སྦྱོང་ཞིང་འདུལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟོ་གནས་ཙམ་ཡིན་པས། དེ་སྟོན་
གྱི་གནས་མ་ཡིན་ནེ་ཞེའོ།།

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་སྤྱི་འབྱུང་དེ་སྟོན་གྱི་གོལ་ས་ནི།

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་དུས་སྤྱིས་འབྱུང་བའི་དེ་སྟོན་འཛིག་པའི་གོལ་ས་ནི།

ནམ་སྦྱོང་དུས་ལ་ལྟོས་པ་ནམས། །དུས་དེར་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། །མ་
བྲལ་སྟོན་པ་སྦྱུད་པས་ན། །སྦྱོང་པའི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པ་བཞིན། །ཞེས་
གསུངས་པ་སྟེ། མཚན་མའི་ནམ་པ་ལ་ཞེན་པ་ནམས། །རྒྱལ་ས་འབྲས་བུ་
དུས་སྤྱིས་འབྱུང་བར་སྒྲུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པར་ཞེན་ནས། །འབྲས་བུ་དུས་
གནས་དུ་འབྱུང་བའི་དེ་སྟོན་འཛིག་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་
ཏེ། དཔེར་ན་བཙམ་ལྷན་འདས་གྱིས་གདུལ་བྱའི་དབང་གི་སྤྱིར་སྦྱོང་པ་ཉིད་
ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས། དེའི་དབང་གིས་གང་ཟག་དེ་སངས་རྒྱུས་གྱི་
བཀའ་ལ་དད་པར་གྱུར་ཏེ་ཞུགས་ནས། དེ་ནས་སྦྱོང་པའི་དངོས་པོ་བཙམ་བ་ན་
མ་རྟེན་པ་བཞིན་ནོ།།

འདི་ནི་སླིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་དུས་སྤྱི་མེད་བཞིན་དུ། དུས་ཀྱི་
མཐའ་ལ་རེ་སློན་འཛོག་པས་གོལ་བ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ལུང་གི་གོལ་ས་ལའང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལུང་སློ་འདོགས་
ཀྱིས་ཟིན་པའི་གོལ་ས་ནི།

ལུང་གི་གོལ་ས་གསུམ་ལ། དང་པོ་ལུང་སློ་འདོགས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་
གོལ་ས་ནི།

གཅིག་སྟེ་རྣམ་པ་ཡོངས་ཀྱིས་མེད། རྣལ་འབྱོར་ནམ་མཁའི་བྱ་ལམ་
གནས། མ་བྱང་མ་སྐྱེས་སླིང་པོ་ལ། སློས་བྲག་གས་ཆོས་ཀྱན་ག་ལ་
ཡོད། ཅིས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ལུང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བཀའི་མཆོན་ཉིད་དེ་
བརྟེན་པར་འོས་པའོ། ཇེ་ཡང་ངེས་པའི་ལུང་དང་ཐ་མལ་པའོ། ཇེ་ལ་ངེས་
པའི་ལུང་ནི་ཐོག་ཏུ་ཕབ་པ་སྟེ། སློ་འདོགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ན། ལུང་གི་རང་
བཞིན་ནི་སླིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དོན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ནི་མཛོན་དུ་བྱ་བའི་ཆོས་དང་
བྲལ་བ་གང་གིས་ཀྱང་བསྟན་པར་མི་རུས་ལ། དེ་བས་ན་དེ་མཆོན་པའི་ལུང་གི་
ཆོག་རྣམས་ཀྱང་སློ་འདོགས་ཡིན་ཏེ། ལུང་གི་རང་བཞིན་ལས་གོལ་ལོ་ཞེའོ།

གཉིས་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་གོལ་ས་ནི།

གཉིས་པ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་གོལ་ས་སྟེ། བད་མ་དག་པ་ལ་སྤྱི་རོལ་རྩོལ་བའི་
བད་གྱིས་ཟིན་པས། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་གོལ་བར་གྱུར་པ་ནི།

སྤྱི་བད་གཉི་ག་སྤྱི་ཉིད་བད་། །ཟབ་མེད་ཆེན་པོས་རྟོགས་ཡུལ་མེད། །སྤྱིད་
པ་མིང་ཙམ་ལོག་པའི་སྟོབས། །དེ་བས་ཉིང་འཛིན་མཉམ་དང་བྲལ། །ཞེས་
གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ལ་སྤྱི་ནི་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་རྩོལ་
སེམས་སོ།།

བད་ནི་བདེ་བ་ཐོབ་པའོ། །སྤྱི་ཉིད་བད་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྤྱི་བད་བསྐྱོག་པར་
བསྟན་པ་སྟེ། རྩོལ་བ་ངང་གིས་ཞི་བ་ནི་བད་དུ་འགྱུར་རོ། །བདེ་བ་ཆགས་པའི་
འཆིང་བས་ཟིན་པ་ནི་སྤྱིར་འགྱུར་རོ། །དེས་ཟབ་མེད་དོན་མི་རྟོགས་ཏེ། སྤྱིད་
པའི་འཆིང་བའི་དབང་དུ་གྱུར་པས། ཟབ་མེད་ཆེན་པོས་རྟོགས་ཡུལ་མེད། །སྤྱིད་
པ་མིང་ཙམ་ལོག་པའི་སྟོབས། །ཞེས་བྱའོ། །དེ་བས་ན་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་དེ་
འཛིན་ལས་གོལ་བར་གྱུར་པས། དེ་བས་ཉིང་འཛིན་མཉམ་དང་བྲལ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་དམ་ཆོག་གི་གོལ་ས་སྟེ།

གསུམ་པ་ནི་དམ་ཆོག་གི་གོལ་ས་སྟེ། དེ་ཡང་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ལ་
དམ་ཆོག་སྤྱི་ནང་དུ་དབྱེ་བ་མེད་དེ། ཇི་ལྟར་འགྲོ་བ་རྣམས་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་
ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆོན་ཉིད་དེ་ལས་འདའ་བའི་ཐབས་མེད་པ་
བཞིན། ཕུང་པོ་དང་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཡིན་པས་དེ་
ལས་འདའ་བའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱུང་བ་དང་མི་བསྐྱུང་བ་མེད་བཞིན་
དུ། དམ་ཆོག་སྤྱི་ནང་དུ་བསྟན་པས་གོལ་ལེ་ཞིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཐ་ཆོག་སྤྱི་དང་ནང་། །རང་བཞིན་ཕུང་པོ་ཁམས་བཞིན་གནས། །དུས་
གསུམ་དེ་དང་མི་འབྲལ་བས། །ཐ་ཆོག་མིང་དུ་བཏགས་པ་མེད། །ཅེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

བཞི་པ་དེ་ལ་རྒྱུའི་གོལ་ས་ནི།

དེ་ལ་རྒྱུའི་གོལ་ས་ནི། །དེ་ལ་བརྟུལ་ཞུགས་དྲག་ལུལ་གྱིས། །གནས་སུ་
བྱ་བའི་གཞི་མེད་དེ། །ཨ་དང་ེ་པར་ནི་⁽³⁸⁾ རྣམ་ལྡན་ན། །སྤྱི་མའི་བདེ་བ་འབྱུང་

(38) སྤྱི་ཆོན་དཔེ་རིང་། ༢༡༡-༥། ༩་བར་ནོ།

བར་འདོད། ཁྱིམ་གསུངས་པ་སྟེ། སྤྱིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་སུ་
བྱ་བ་དང་བུལ་བ་ལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དཀའ་ཐུབ་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་ནན་དང་
ཆོན་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་གནས་གཞི་མེད་དེ། འོན་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པའི་དོན་
ལ་མ་ཆགས་པའི་སློང་དང་ལྷན་ན། སྐྱུ་མ་ཙམ་དུ་ཡོན་ཏན་སྣང་ངོ་། ཞེས་བྱ་
བའི་དོན་ཏོ།

ལྷ་པ་ལ་འང་གསུམ་ལས། དང་པོ་བདེ་བ་འཐོབ་པར་འདོད་ནས་རྩོལ་བའི་
གོལ་ས་ནི།

ཉིང་འཛིན་ཐོབ་པ་འབྲས་བུའི་གོལ་ས་གསུམ་ལ། དང་པོ་བདེ་བ་ཐོབ་པར་
འདོད་ནས་རྩོལ་བའི་གོལ་ས་ནི།

རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པས། ཇི་ལྟར་བལྟས་པ་དེར་སྣང་སྟེ། ལྟངས་
འདོད་རྩོལ་སེམས་བདེ་བ་ཡང་། དེ་ནི་སྤྱི་བ་སྤྱོན་ཆེན་པོ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་
པ་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟར་བུའི་ངོ་བོ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱོས་
ཇི་ལྟར་བལྟས་པ་བཞིན་སྣང་བ་ལ། ཡང་དག་པའི་ངོ་བོ་ཞིག་སྣང་བའི་བདེ་བ་
ཐོབ་ཏུ་རེ་ནས་རྩོལ་བས་གོལ་ལོ།

གཉིས་པ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་ཡན་ལག་མཚན་མ་སྤྱོད་པའི་གོལ་ས་ནི།

གཉིས་པ་བྱང་རྒྱུ་གྱིས་ཡན་ལག་གི་མཚན་མ་སྤྱོད་པའི་གོལ་ས་ནི།

བྱང་རྒྱུ་ཡན་ལག་ཀྱན་གྱི་སྒོ། ཆ་ལུགས་བསྐྱོམས་པས་རྒྱ་ཟླ་བཞིན། མ་ཆགས་མ་གོས་བྱུང་བྱུར་ཀྱང་། བསྐྱོམས་པའི་བྱིས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། བྱང་རྒྱུ་གྱི་ཡན་ལག་གི་སྒོར་བྱུར་པ་མཚན་མ་ལྟའི་ཆ་ལུགས། ཆ་ཤས་ཡོངས་སུ་ཚྲོགས་པའམ་མ་ཚྲོགས་པས་བསྐྱུས་པ་གང་ཡང་བྱང་བ་མཛོན་དུ་བྱུར་ཏེ། སྒྲིབ་པའི་བྱི་མས་མ་གོས་པ་གསལ་བར་བྱུར་ཀྱང་། མཚན་མར་སྤང་བཞིག་གསལ་བར་ཟད་པས། བྱིས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་བཞིན་ནོ།

གསུམ་པ་མཚན་མ་རགས་པའི་གོལ་ས་ནི།

གསུམ་པ་མཚན་མ་རགས་པའི་གོལ་ས་ནི།

ད་གྱིས་འཁོར་ཁྲོ་གཉེར་ཆ་ལུགས་གྱིས། ཁྲོ་བདག་ཆེན་པོའི་ལུས་བཟུང་ནས། ཡི་གེ་མཛོན་དུ་བྱུར་ནའང་། ཞི་བ་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་མིན། ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། འདིའི་དོན་ཡང་སྤྲུལ་བཞིན་ནོ། ཡི་གེ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི།

གནས་སྐབས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། མིང་དང་། གཟུགས་དག་ལ་
འབྲུག་ན། འདིར་ལྷའི་སྐྱེ་ཉིད་ལ་བྱའོ། །བཅུ་ཕྱག་གཉིས་པ་སྟེ་སྤྱིར་ཉི་ཤེས་པོ། །

ཐ་མ་ཆོས་ཀྱི་གོལ་ས་ལའང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཆོས་ལས་ཆོས་མི་
འབྱུང་བའི་གོལ་ས་ནི།

ཆོས་ཀྱི་གོལ་ས་གསུམ་ལ། དང་པོ་ཆོས་ལས་ཆོས་མི་འབྱུང་བ་ནི།
རྣམ་གྲངས་བརྒྱ་སྟོང་ཕྱག་ཡས་པ། །གང་ལྟར་བསྐྱེད་ཀྱང་མེ་ཏྲུག་སྟེ། །
མཚན་མ་མེད་པ་དབང་གིས་ན། །བསྟོ་གནས་དེ་ལས་འབྱུང་མི་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པ་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཏེ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་གསུངས་པའང་། ཐམས་ཅད་
ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་སྐྱེད་པ་ཡིན་མེད་ཀྱི་ཆོས་
ཉིད་ལ་མཚན་མ་མེད་པས་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཆོས་ལས་སྤྱིང་པའི་ཆོས་འབྱུང་
བར་མི་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ཆོས་ལ་ཆོས་མི་སྟོས་པའི་གོལ་ས་ནི།

གཉིས་པ་ཆོས་ལ་ཆོས་མི་སྟོས་པ་ནི།

ལྷག་མ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་རྫོགས། །འགྱུར་བ་མ་ཡིན་དང་པོར་གནས། །

ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་མཐའ་མཉམ་ཞིང་། གཞན་ལ་ལྟོས་འགྱུར་ཆོས་མ་ཡིན། །
 ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་རང་གི་ཆོས་སམ་མཚན་ཉིད་
 ཡིན་ཏེ། གཞན་ལ་ལྟོས་ན་རང་གི་ཆོས་སུ་མི་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་དངོས་པོའི་
 ཆོས་སྐྱབ་པ་ནའང་། མེའེལ་གྱི་འོད་ཆ་བཅིམ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པ་ཞིག་ན།
 མེའེལ་ཆ་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་⁽³⁹⁾ཞིག་ན། ལྟོས་པའི་སྤྱིར་མི་གྲུབ་
 བོ། །མེན་གཞན་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་ཆ་བས། མེ་ཆ་བའི་ཆོས་སུ་གྲུབ་བོ། །

དངོས་པོ་མེད་པའི་ཆོས་སྐྱབ་པ་ན། དཔེར་ན་སྤྲིག་རྒྱུ་འི་ཆོས་ཀྱི་ཡིས་སྟོང་
 པ་དང་སྟོ་བ་དང་གཡོ་བས་སྟོང་པ་ཡིན་པར་གྲུབ་པ་ན། ཐ་སྙད་ཀྱི་སྟོ་སྤྲིག་རྒྱུ་
 ལ་བརྟེན་ནས་འཕུགས་པར་བྱེད་མོས་ཀྱི། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ནི་སྤྲིག་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་
 པ་མེད་དེ། ཉིམ་ལམ་ཏེ་སྤྲིག་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་རུང་། ཉིམ་རྒྱུ་སྟོ་སྤྲིག་རྒྱུ་འགགས་
 ཀྱང་རུང་། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་བྱེད་གཏུ་གྱུར་པ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 ཆོས་ཅན་མཚན་མར་སྒྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་སྙད་ཀྱི་སྟོ་འཕུགས་པར་ཟད་དེ། རོ་
 བོ་ཉིད་ཀྱིས་དག་པའི་ཆོས་ནི་གཞན་གང་ལའང་ལྟོས་པ་མེད་དོ། །

(39) སྤྲོན་དཔེ་རིང་། ༤༧.༡ ༼མ་གྲུབ་པ༽

གསུམ་པ་ཆོས་ཀྱིས་ཆོས་མི་རྟོགས་པའི་གོ་ལ་ས་ནི།

གསུམ་པ་ཆོས་ཀྱིས་ཆོས་མི་རྟོགས་པ་ནི།

ལྷན་གྱིས་གནས་པའི་བདེ་ཆེན་དེ། ཁཚུངས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །
རང་གི་མཐུ་ཡིས་རིག་པ་ལས། ཆོས་ནི་གཞན་ནས་འབྱུང་མི་འབྱུང་། ཞེས་
གསུངས་པ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་སྤྲིང་པོ་བྱང་རྩལ་གྱི་རང་བཞིན་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་
བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྲི་མས་མ་སྤྲད། རང་འོད་གསལ་ཞིང་རང་
རིག་པ་ལས་མ་གཏོགས་པ། ཆོས་ཉིད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་ཤིང་རྟོགས་
པ་ཞིག་ན་ཆོས་ཉིད་དུ་འང་མི་རུང་ངོ་། ཞེ་ལྟར་གོ་ལ་ས་ནི་ལྷ་མོ་གསུམ་མོ།

གཉིས་པ་སྐྱིབ་པ་བདུན་ལ་འང་གསུམ་ལས། དང་པོ་བསྐྱད་པའི་སྐྱིབ་པ་
ལ་འང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

སྐྱིབ་པ་བདུན་ལས། བསྐྱད་པའི་སྐྱིབ་པ་གསུམ་ལ། དང་པོ་སྤྲིང་པོ་བྱང་
རྩལ་གྱི་རང་བཞིན་གྲུབ་ན་མེད་བཞིན་དུ་བསྐྱད་པས་བསྐྱིབས་པ་ནི།

སྤྲིང་དཀའ་ལ་བསྐྱད་སྤྱིར་དཀའ། ཁའི་ཆ་སུམ་མི་གནས་ཀྱན་ཏུ་བྱུང་། །
མིང་ཙམ་འདི་ཞེས་བསྟན་པར་ནི། རྫོང་སེམས་དཔས་མཆོན་དུ་མེད། ཅེས་

གསུངས་པ་སྟེ། སྒྲིང་པོ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ན་མེད་ཅིང་བརྩལ་དུ་
མེད་པས་སྒྲུ་ལ། བསྐྱེད་པས་བསྐྱིབས་ཏེ་མ་རྟོགས་པས་དགའ་ལོ། །དེ་ནི་ནམ་
མཁའི་དབྱིངས་དང་འདྲ་སྟེ། མའོན་སུམ་དུ་མི་སྣང་ལ་ཀུན་ལ་བྱུང་བོ། །དེའི་
རང་བཞིན་ནི་མཚན་མའི་ཐ་སྐྱད་ལས་འདས་ཏེ། མིང་ཅམ་འདི་ཞེས་བསྟན་
པར་ནི། རྫོང་མེས་པ་དཔལ་མཚོན་དུ་མེད། ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི།

གཉིས་པ་བསྐྱེད་པས་བསྐྱིབས་པའི་ཕྱིར་དགོ་བའི་ལུས་གཉེན་གྱིས་
སྐབས་དབྱེད་གོས་པར་བསྟན་པ་ནི།

འདི་ནི་ཐམས་ཅད་མཚུངས་པའི་ལམ། །འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་རང་བཞིན་
གནས། གྲིས་པས་བསྐྱེད་པས་འབྱུལ་པའི་ཕྱིར། །སྒྲིན་ཉིད་སྒྲན་པ་འཛོལ་བ་
བཞིན། ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་བསྐྱེད་པས་བསྐྱིབས་པས་
ངོ་མ་ལེས་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ནད་ལ་སྒྲན་བསོད་དུ་གྱུར་པ་
ཉིད་ཡིན་ཡང་། སྒྲན་དེ་འཛོལ་བ་སྒྲན་པ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། འགྲོ་བ་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲོལ་བ་ཡིན་ཡང་། བསྐྱེད་པས་དེ་ལྟར་མ་ལེས་པ་ལ་དགོ་བའི་ལུས་

གཉེན་གྱིས་སྐྱབས་དབྱེད་གོས་པས། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་སྟེན་ཅིག་
པའོ།།

གསུམ་པ་ནི།

གསུམ་པ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་གས་དང་རིས་མེད་པ་ལ། བསྐྱེད་པས་སྣོད་གྱི་
འཛིག་རྟེན་སྤྱོད་གས་ཆད་པ་དང་། བརྟུང་གྱི་འཛིག་རྟེན་རིས་སུ་བྱེད་པར་སྒྲུང་བ་ནི།

གོ་བའི་ཡུལ་ན་བདེ་བ་ཆེ། །དེ་ཉིད་རྣམ་དག་འཛིག་རྟེན་ཡིན། །དེ་ལ་
སྤྱོད་གས་གྱི་འོད་འདུས་པས། །སྤྱོད་གས་བཞི་མཚམས་དང་སྒྲ་འོག་འགྲུབ། །མ་
ངས་འཇའ་ཆེན་ཁ་དོག་ལས། །རིགས་གྱི་བྱུང་པར་མཛོན་པར་སྒྲུང་། །ཞེས་
གསུངས་པ་སྟེ། བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་གས་དང་རིས་མེད་པ་ལ། །སྤྱོད་གས་རིས་སུ་
སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་རོལ་པ་ཆེ་བའི་རྒྱན་ཉིད་ཡིན་མོད་གྱི།
བསྐྱེད་པས་སྣོད་བརྟུང་གྱི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྒྲུང་བ་ཡང་ཡིན་ནི་ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་
འོད་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ལ་གྲུབ་གྲུབ་ལྟར་སྤྱོད་གས་སུ་
ཆད་པར་སྒྲུང་བ་སྟེ་སྣོད་གྱི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྒྲུང་བའོ། །འཇའ་ཆེན་ཁ་དོག་ཞེས་
བྱ་བ་ནི། སོ་སོར་དབྱེད་པ་མེད་པ་ལ་སོ་སོར་ངས་ངས་ལྟར་སྒྲུང་བ་སྟེ། བརྟུང་གྱི་

འཛིག་རྟེན་དུ་སྤང་བའོ།

མདོར་ན་གཞི་གཅིག་ལ་རྣམ་པར་དག་པའི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྤང་བ་དང་། མ་
དག་པའི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྤང་བ་སྟེ། དེ་ལ་མ་དག་པར་སྤང་བ་ནི། བསྐྱད་པས་
སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནེའོ། རྒྱལ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་མདོ་སྡེ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ།

སྤྲོད་དང་བཅུད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་གྱི་
ཞིང་དུ་མ་གྱུར་པ་མེད་ལ། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སེམས་ཅན་
དུལ་བ་དང་། ཁེངས་པའོ། རྟེན་ལ་དུལ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའོ། ཁེངས་
པ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་ཉན་ཐོས་སོ། རྟེན་ལ་སེམས་ཅན་དུལ་བ་གདུལ་བར་བྱ་
བའི་ཕྱིར། ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཛིག་རྟེན་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱུར་
སྤང་བར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་བོ། སེམས་ཅན་ཁེངས་པ་རྣམས་གདུལ་བའི་ཕྱིར།
ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་འཛིག་རྟེན་དང་། སངས་རྒྱས་ངན་ཞིང་དབུལ་བར་སྤང་
བར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་བོ།

འཛིག་རྟེན་འཛིག་པའི་བསྐྱེད་པས་འཛིག་པའང་། དེས་འདུལ་བ་ལ་དེ་
ལྟར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་བོ། ཐམས་ཅད་མེད་པ་སྤོང་སྤྱག་བརྒྱུད་ཅུ་ཙམ་བཞིས་འགོ་

བ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། བདུད་བཞི་པོ་དག་གིས་ཀྱང་
 སངས་རྒྱུ་རྣམས་སངས་རྒྱུ་གྱི་མཛད་པ་མི་སྐྱབ་པ་མེད་པར་འབྱུང་ལ།
 ཐུན་མོང་གི་བཀའ་རྣམས་ལས་སྒོད་དང་བཅུད་གྱི་འཛིག་ཏེན་ནི། སེམས་ཅན་
 གྱི་ལས་དབང་གིས་བྱུ་བ་པ་ཡིན་པར་འབྱུང་སྟེ། འོན་ཀྱང་ཚུལ་འདི་གཉིས་ལ་
 སྒྲུང་བ་ཐད་མེད་ཅིང་སྒྲུང་བའི་ཏེན་གཞི་ཡང་མེད་དེ། སྒྲུང་བའི་རྒྱུ་ཚལ་དུ་
 བྱི་ཐུགས་རྗེ་དང་ལས་གཉི་གའང་ཐུན་མོང་དུ་འགྱུར་དུ་རུང་ལ། སྒྲུང་བ་དེ་ཉིད་
 ཀྱང་བྱུང་གྲོལ་དང་འཆིང་བ་གཉི་གའི་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་བར་མཉམ་པས། ཚུལ་
 གཉི་ག་ལྟར་ཡང་བསྐྱབ་ཏུ་རུང་བར་སྒྲུང་ངོ་། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྒྲོ་མི་སྐྱབ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་བདེན་པར་སྐྱབ་པ་ལྟར་ན་ནི། ཐུགས་རྗེ་འི་བྱིན་རྒྱལས་ལྟར་
 བདེན་པར་འགྱུར་ངོ་།

རྣལ་འབྱོར་གྱི་བྱ་བ་དོན་གྱིས་མ་བློ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པས་བློ་བའི་སྐྱབ་པ་
 གསུམ་ནི།

རྣལ་འབྱོར་གྱི་བྱ་བ་དོན་གྱིས་མ་བློ་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བས་བློ་
 བའི་སྐྱབ་པ་གསུམ་ནི། འདི་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་པའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཛོར་

བསྐྱུས་ན་ནམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་མཆོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རོལ་
པ་རྒྱུན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚུལ་གྱིས་ཆོགས་གྱི་མཆོད་པ་བསྐྱེད་ཅིང་དབུལ་བ་
དང་། འགྲོ་བའི་དོན་དུ་ལས་རྒྱ་མཆོ་བཟུངས་པ་དང་། བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་
བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་མ་མཆོད་པ་དང་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ལ་སོགས་ཏེ། བསོད་
ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་སྤང་བར་དོན་གྱིས་ཟིན་པར་བྱ་སྟེ།
སྤྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལས། ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བར་གྱུར་ན་སྦྱིབ་པར་
བརྟན་པའོ། །དེ་གསུམ་གྱི་དཀྱུས་དང་དོན་ནི་གོ་སྒྲ་བས་མ་བཞོད་དོ།

ཐམ་གསུམ་པ་ལུང་སྒོ་སྒྱུར་གྱིས་ཟིན་པའི་སྦྱིབ་པ་ནི།

ཐམ་ལུང་སྒོ་སྒྱུར་གྱིས་ཟིན་པའི་སྦྱིབ་པ་ནི།

དེ་བས་དེ་ལུང་དེ་ཉིད་ལ། །དེ་ལས་དེ་བྱར་སྦྱིབ་པར་འགྱུར། །དེ་ལྟར་དེ་
ལ་དེ་རྟོགས་ན། །དེ་ལ་དེ་ཉིད་ཐོབ་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ལུང་དེ་
ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་སྤིང་པོ་བྱང་ཆུབ་གྱི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་རྟོན་གཞིའི་
མཆོག་ཡིན་པས་ལུང་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་བྱ་བ་ནི་དེ་ཉིད་ཐོབ་ཅིང་རྟོགས་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར། ཡོད་མེད་གྱི་སྒོ་དང་། སྒྲིའི་རྩོལ་བ་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱིབ་པ་ཉིད་

ཡིན་ཏེ། མཆོ་སྤྱང་གིས་བསྐྱོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བས་ན་རང་གི་རང་བཞིན་རང་
བཞག་ན་བདེ་བ་ཆེན་པོར་རང་གནས་བཞིན་དུ། དེ་ལ་རྟོགས་པས་ཐོབ་པར་མི་
འགྱུར་རེ་ཞིའོ། །འདི་ནི་རྒྱ་དང་མེ་ནི་མ་བཅོས་ན་རང་དྲངས་ཤིང་གསལ་ལ།
ཇི་ལྟར་འདུ་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་རང་ལ་རང་སློབ་བོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་པ་ལྟོ་ཉིང་
མེད་པར་རྟོགས་ན་བཅོས་མི་དགོས་ལ། བཅོས་པར་བྱ་བ་དང་བྱེད་པའི་དངོས་
གཞིར་མི་ཆེད་དོ། །ཁ་ཤེས་ན་ཇི་ལྟར་ནན་གྱིས་བཅོས་ཀྱང་རྟོག་པ་སྤྱི་བཟེ་
བ་ཅོམ་དུ་ཟད་དེ། དཔེར་ན་སྤྲིན་དཀར་ནག་གཉི་ག་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྲིབ་པ་ལྟ་
བུའོ། །དེ་ལྟར་གོ་ལ་སྤྲིབ་སུ་མེད་ཀྱི་གོ་ལ་ས་དང་སྤྲིབ་པ་བཅད་པ་དེ་ཉིད། བྱང་
ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བསྟན་པའང་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གཞག་
ཐབས་བསྟན་པའང་ཡིན་ནོ།

བཞི་པ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ནི།

ཡིན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ནི། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཡིན་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་
མོ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པ་ཡིན་པ་འོ། །འདི་གསུམ་ནི་ཆེ་བ་རྣམ་པ་ལྟ་
མཛོད་བསྟན་པའི་མན་ངག་ཡིན་ཏེ། ཅིར་སྤྱང་ཡང་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རོལ་པ་

ལ་མངའ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས། ཀུན་ཏུ་བབ་པོ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ།

ཅིར་སྤང་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པས། ཀུན་ཏུ་བབ་མོ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་གྲུབ་པ་མེད་དེ། སྤང་བ་ཉིད་མ་སྐྱེས་པའོ། །མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་སྤྲོ་ཆོག་སུ་སྤང་ཞིང་ཐུགས་རྗེའི་བྱིན་རྒྱལས་རྒྱུན་མི་ཆད་དོ། །ཆོག་འདི་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་སོ། །

ལྷ་པ་གདིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ནི།

དེ་ལ་གདིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ནི། ཐེག་ལེ་ཆེན་པོ་དྲུག་མན་ངག་ཏུ། བསྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་གང་ཞེན། ངང་དང་། རང་བཞིན། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའོ། །དེ་ལ་ངང་མ་བྱས་པ། རང་བཞིན་མ་བཅོས་པ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའོ། །དེ་ལ་མ་བྱས་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་འབྲུལ་པས་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་ཀྱང་། སེམས་གྱི་རང་བཞིན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པའོ། །

མ་བཅོས་པ་ནི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་གྱིས་ཇི་ལྟར་བཅོས་ཀྱང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བོགས་དབྱུང་དུ་མེད་པའོ། །ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་དེ་ལྟར་

བས་ན་བགོད་ཅིང་སྤྱོད་བ་ལས་འདས་པའོ། །དོན་འདིས་ཀྱང་ཇོགས་པ་ཆེན་
པོའི་དོན་མཐའ་དག་བསྐྱུས་སོ།།

དུག་པ་མན་ངག་གི་རྩ་བ་གསུམ་ནི།

དེ་ལ་མན་ངག་གི་རྩ་བ་གསུམ་ནི། གོ་ལ་སྒྲིབ་སུམ་ཅུའི་གོ་ལ་ས་བཅད་པ་
མདོར་བསྐྱུས་པ་སྟེ། གསུམ་གང་ཞེ་ན། ལུང་ལ་མ་བརྟེན་པའི་མན་ངག་རྒྱ་
ལས་མ་བྱུང་བའི་འབྲས་བྱ། སེམས་ལས་མ་བྱུང་བའི་ཆོས་སོ། །དེ་ལ་གོ་ལ་
སྒྲིབ་སུམ་ཅུས་ཀྱང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་རྟོགས་པ་དང་། རྩོལ་
སྒྲིབ་ཀྱི་མཐུ་ལས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་བཅད་དོ།།

འདིར་ཡང་དེ་ཉིད་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཡིན་པས། རྒྱོ་ལ་བཅད་བའི་མན་ངག་གི་དམ་པ་ཡིན་ཡང་། ལུང་
གི་སྒྲིབ་ལ་བརྟེན་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་
གསལ་བ་ཡིན་ཡང་། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཤེས་རབ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་
དང་སྒྲིང་ཇེས་བསྐྱུས་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ནི་མདོན་པར་
ཇོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ཡང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་

ཀྱི་རྒྱལ་ས་བསྐྱབས་པ་འང་མ་ཡིན་ནོ།།

བདུན་པ་ཐེག་ལ་ཆེན་པོ་གཅིག་གིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གདར་ཤ་བཅད་པ་ནི།

དེ་ལ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཐེག་ལ་ཆེན་པོ་གཅིག་གིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གདར་ཤ་ཇི་ལྟར་གཅོད་ཅེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་སྤྱ་འདུས་པས་སེམས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་བྱ་གཞན་མེད་ལ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉིད་བྱང་རྒྱལ་ཡིན་པས། གོང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་ཤེས་བྱའི་བྱ་བ་བཞི་ལས། འདས་པར་ཐེ་ཆོམ་མེད་ཅིང་རྒྱུ་མ་མེད་པས་གདར་ཤ་བཅད་ཅེས་བྱའོ།།

བརྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་སངས་མ་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཆེ་བས་ལ་བསྐྱེད་པ་ནི།

ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཆེ་བས་ལ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་པ་དང་སངས་མ་རྒྱས་པ་གཉིས་མེད་ན་ཅི་ཞིག་བརྩམས་ཏེ་བརྩམས་དུ་མེད་པར་ལ་བསྐྱེད་པ་ནི།

དེ་ལྟར་བྱའི་དོན་དང་ལྟན་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྐྱེས་བྱ་རྣམས་ནི། ཀུན་ཏུ་བབས་པོ་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ས་ལ་ལྷུན་གྱིས་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་བབས་པོ་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་ཆིངས་

ཡིན་ཏེ། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ཇི་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དོ། །དཔལ་ལྗོངས་
 རྫོགས་པ་དཔལ་གཉིས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དཔལ་ལྗོངས་རྫོགས་པ་དཔལ་དང་
 དགོངས་པ་མཐུན་པ་འོ། །སྲིད་པ་དང་མི་སྲིད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། སྲིད་པ་ནི།
 སེམས་ཅན་ལས་ཀྱི་ཆོ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཏེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔལ་འོ། །

མི་སྲིད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལས་ཀྱི་ཆོ་བ་གསལ་པ་རྣམས་ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་
 སངས་རྒྱས་རྣམས་སོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་
 ཆེ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་བཞིན་དུ་སྤྱི་བས་བཀུར་བའི་འོས་སུ་གྱུར་པ་ནི། རྫོགས་པ་
 ཆེན་པོའི་དོན་རྫོགས་ཤིང་རྫོགས་པ་འོས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམས་འབྱོར་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་དག་
 ཡིན་ཏེ། གང་གི་སྤྱིར་དཔལ་ལྗོངས་རྫོགས་པ་དཔལ་གཉིས་པ་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར་རོ་
 ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་དག་གིས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་
 ཆོ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གོ་ལ་སྤྱི་བ་རྣམས་གཞུང་གི་ཆོག་པ་དང་བཅས་
 ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་པོ། །

ཅུ་བའི་བཞི་པ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་གཞག་ཐབས་བསྟན་པ་ལ། མདོར་
རྒྱས་གཉིས་ལས། དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་གཞག་ཐབས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་མདོར་བསྟན་ཏེ་
བསྟན་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་དང་སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་དང་། མགོ་མཉམ་
པར་ཤེས་ཏེ། ཤེས་བཞིན་ཆེན་པོའི་སྣོད་ཀྱིས་བབྱང་ནས། བྱང་སྟོམས་ཆེན་
པོའི་ངང་ལ་གནས་པ་ཙམ་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་གཞག་ཐབས་ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་ལགད་ལའང་གཉིས་ལས་དང་པོ། ཤེས་བཞིན་ཆེན་པོའི་
སྣོད་ཀྱིས་བབྱང་བ་ནི།

དེ་ལ་སྐྱུ་མ་དང་མགོ་མཉམ་པ་ནི་གོང་དུ་རྒྱས་པར་ལགད་ཟེན་ཏེ། དེ་ལྟར་
སྐྱུ་མ་དང་མགོ་མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པར་ལྟ་བའི་དབང་གིས། ཤེས་བཞིན་
དང་ཤེས་བཞིན་ཆེན་པོའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ཤེས་བཞིན་ནི་དྲན་པ་དང་
ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་རྣམས་ལ་ཤེས་
བཞིན་དུ་འདྲུག་པ་སྟེ། གང་དེ་ཡོད་ན་སེམས་ནང་དུ་ཡང་དག་འཛོག་ལ་མཉམ་
པར་འཛོག་པའི་ཆོ་ནའང་འདི་ལྟར་བྱིང་ནའང་བྱིང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་རབ་ཏུ་ཤེས།

ཚོད་ནའང་ཚོད་དེ་ཞེས་བྱ་བར་རབ་ཏུ་ཤེས། གྱིང་བའི་གཉེན་པོ་སེམས་པས་
འཕང་བསྟོད་པ་ཡིན་པར་ཡང་རབ་ཏུ་ཤེས། ཚོད་པའི་གཉེན་པོ་བཏང་སྟོམས་
ཀྱིས་མགོ་གཞོན་པ་ཡིན་པར་ཡང་རབ་ཏུ་ཤེས། གྱིང་ཚོད་གཉིས་ཀྱི་ཐུག་རུ་
དང་བུལ་ཏེ་སྟོམ་ཉམ་པར་གནས་ན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཏེ། ལྷག་པར་
གཉེན་པོ་བསྟེན་པའི་ཚུལ་བ་བསྐྱེད་པའི་གནས་མ་ཡིན་པར་ཡང་རབ་ཏུ་ཤེས་
པའི་སྟོབྱ་ར་བ་དང་འབྲ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་སྟོད་རྩུས་གང་བ་ཕྱིར་མ་བོ་བར་སྤྱང་
བ་ལྟ་བུའོ།

དེ་ནི་སྤྱུ་མ་དང་མགོ་མི་མཉམ་པར་ལྟ་བུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་
སྤྱང་པོ་ཆེ་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་གསལ་ཤིང་ཕྱོས་པ་དག་རྒྱུ་ཆང་འཕུངས་པར་
བྱུང་ན་ཤིན་ཏུ་ཕྱོས་པར་འབྱུང་ཏེ། དེ་ལྷགས་ཀྱི་དང་ལྷགས་ཐག་གིས་མ་ཟིན་
ན། ཕྱི་གཤིས་གཞོམ་པ་དང་སྟོག་ཆགས་གསལ་པ་ལ་སོགས་པ་ཉེས་པ་སྒྲ་
ཚོགས་ལ་སྤྱིར་བར་དོགས་པ་དེས་འཛིགས་ཏེ། གཟུངས་གཉིས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་
འཛིན་ཏེ། །དེས་ཟིན་ཅིང་དུལ་ན་དགའི་དབྱང་འཛོམས་ཤིང་གཡུལ་བརྟན་པར་
བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་ཡོད་པས། ད་ལྟར་སྟོན་དང་ཡོན་ཏན་གཉིས་ཀྱི་དབང་

གིས་རེ་དོགས་ཀྱི་སྒོ་དང་ལྷན་པས། དེའི་ཕྱིར་རྟག་ཏུ་གཟུངས་གཉིས་ཀྱིས་
སྤང་ངོ་།

དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཆེ་རང་བཞིན་གྱིས་གདུལ་དཀའ་བར་
གྱུར་པ་ལ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་། བྱིང་སྟོད་
ལ་སོགས་པ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཆང་འབྱུངས་ཏེ། འིན་ཏུ་
འབྱུགས་འཁོར་ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་པ་ལ། འེས་བཞིན་གྱི་ལྷགས་ཐག་དང་
ལྷགས་རྒྱས་མ་ཟེན་ན། རྟག་ཏུ་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་རྒྱ་གནས་ངན་ལེན་
གྱི་ལས་ཁོན་གསོག་པར་བྱས་པས། དེའི་ཉེས་སྦྱོན་ཆེན་པོས་འཛིགས་པའི་
དོགས་པ་ཡོད་པ་དང་། འེས་བཞིན་གྱི་གཟུངས་ཀྱིས་ཟེན་ན་ཉོན་མོངས་པ་
རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། མཐོང་ཤིང་དང་ཐར་པའི་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་ལ་
སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་རེ་བ་དང་ལྷན་ཏེ། དེ་ལྟར་རེ་དོགས་ཆེན་
པོ་གཉིས་ཡོད་པས་དེའི་ཕྱིར་འེས་བཞིན་གྱི་གཟུངས་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱེད་
དོ། །དེ་ལ་འེས་བཞིན་ཆེན་པོ་གང་ཞེ་ན། དཔེར་ན་ཁོར་ཡུག་ཆེན་པོའི་སྦྱོད་ཀྱིས་
བཟུང་བའི་རྒྱུ་མཆོ་ཆེན་པོ་ནི། རྒྱུ་པོ་ཆེན་པོ་མཐའ་ཡས་པ་འབབ་ཀྱང་ལྷུང་བའི་

དོགས་པ་མེད་དོ།

དུས་ཀྱི་སྤྱང་གིས་བསྐྱོད་དམ་ནམ་མཁའ་ལྷིང་གི་འདབ་མས་གཏོར་
ཡང་ཁོར་ཡུག་ཆེན་པོ་ལས་སྤྱིར་འདའ་བའི་དོགས་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་སྤྱུ་མ་དང་མགོ་མཉམ་པར་རྟོགས་པ་ན། རེ་དོགས་ཀྱི་སློང་དང་བྲལ་
བས་བསྐྱུང་བ་དང་མི་བསྐྱུང་བ་གཉིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སློང་དང་ལྷན་པ་
སྟེ། དཔེར་ན་སྤྱུ་མའི་སྤྱང་པོ་ཆེ་སྤྱང་ཞིང་མཐོང་ན། དེ་སྤྱུ་མར་ཤེས་པས། ཤོར་
བས་ཡུལ་ཤུང་བའི་དོགས་པའི་སློང་ཡང་མི་སྤྱེ། གཟུངས་ཀྱི་ཟེན་ཅིང་དུལ་བས་
གཡུལ་སྤྱང་བའི་རེ་བའི་སློང་ཡང་མི་སྤྱེ་སྟེ། དེའི་དབང་གིས་ལྷགས་ཀྱི་དང་
ལྷགས་ཐག་གི་གཟུངས་ཀྱང་མི་སྟེན་པ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ་བཏང་སྟོམས་ཆེན་པོའི་དང་དུ་གནས་པ་དང་།
རྣམ་གཞག་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ། རྒྱབ་རྟེན་ལུང་ཁུངས་བཅས་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི།

ཤེས་བཞིན་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས། བཏང་སྟོམས་དང་བཏང་
སྟོམས་ཆེན་པོ་ལ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་བཏང་སྟོམས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་

མེད་པར་གནས་པའི་སྒོ་གང་ཞིག་ གྱིང་མོད་ཀྱི་ཟུག་ཏུ་གཉིས་ཀྱི་མི་མཉམ་
 པ་མེད་པས་ན། སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བཏང་སྟེམས་ཐོག་
 མའོ། །དེ་ནས་དེ་བས་ཆེས་སེམས་དབང་དུ་གྱུར་པ་ན། ཟུག་ཏུ་གཉིས་གཉེན་
 པོས་བཅོས་མི་དགོས་པར། སེམས་རྣལ་དུ་འདུག་པ་ཐོབ་སྟེ། བཏང་སྟེམས་
 བར་མ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནས་སེམས་དེ་ཤིན་ཏུ་ཡང་དབང་དུ་གྱུར་པས་ན། ཟུག་
 ཏུ་གཉིས་འབྱུང་བའི་དོགས་པ་འང་མེད་ལ། གཉེན་པོ་བསྟན་པའི་རྩོལ་བ་འང་
 མེད་པར་སེམས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་སྟེ། བཏང་སྟེམས་ཐམས་ལོ།

དེ་ལ་བཏང་སྟེམས་ཆེན་པོ་གང་ཞེ་ན། སྐྱེ་མ་དང་མགོ་མཉམ་པར་རྟོགས་
 པ་ན། མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོ་དབྱེར་མེད་པའི་ཤེས་བཞིན་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་
 པས་ན། མི་མཐུན་པ་སྤང་བར་མི་རྩོལ། གཉེན་པོ་སྟན་པར་མི་རྩོལ། དོན་མཛོན་
 དུ་བྱ་བར་མི་རྩོལ་ཏེ། མ་བཅོས་པའི་ངང་ལ་ལྷན་གྱིས་གནས་པ་ཙམ་མོ།

ཡང་སྒྲིག་རྒྱུ་འདི་དཔེས་བསྟན་ན། ཅམ་མ་འདི་ངང་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་
 དུ། གྲུང་ཆུས་གང་བ་བཞིན་དུ་སྤང་ངོ། །སྤང་བའི་དུས་དེ་ཉིད་ན་ཆུ་མེད་པ་ཙམ་
 དུ་མ་ཟད་ཀྱི། སྤྱོད་དང་གཡོ་བར་སྤང་བ་ཉིད་ན། སྤྱོད་དང་གཡོ་བ་ཉིད་ཀྱང་

མེད་དེ། རྣམ་མཁའ་འི་རང་བཞིན་དུ་གནས་སོ། རྣམ་མཁའ་འི་རང་བཞིན་ཉིད་ཇི་ལྟ་
བྱུ་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་གཟུགས་ལས་བསྐྱོད་པའི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཞིག་
ཡོད་པར་བརྟགས་ནས། རྣམ་མཁའ་རྣམ་མཁའ་ཞེས་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་
པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ། རྣམ་མཁའ་ལ་ངེ་བེ་ཉིད་གང་ཡང་མེད་དོ།

དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་རང་ལས་
མ་གཡོས་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་མན་ཆད་ནས། སེམས་
ཅན་གྱི་གནས་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་བར་དུ་སྤྱང་སྟེ། དེ་ལྟར་སྤྱང་བའི་དུས་ཉིད་
ན་རྒྱ་དང་འབྲ་བའི་དངོས་པོ་སྣ་ཆོག་སྤྱད་ཀྱི་བརྟགས་པས་སྟོང་པ་ཙམ་དུ་
མ་བཟད་ཀྱི། སྟོང་དང་གཡོ་བ་དང་འབྲ་བའི་སེམས་རང་རིག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་
རང་རིག་པ་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་མེད་དེ། ཆོས་ཉིད་དག་པའི་རང་བཞིན་
དུ་གནས་སོ། ཆོས་ཉིད་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་མཁའ་དང་འབྲ་
སྟེ། སེམས་ཀྱི་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་དུ་བདག་མེད་པ་སྟོས་པ་ཉི་བར་ཞི་བ་ཞེས་
བཞག་པར་བཟད་ཀྱི། ངེ་བེ་ཉིད་གང་ཡང་མེད་དོ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ནི་སྤྲིན་རྒྱ་
དང་མགོ་མཉམ་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱའོ།

དེ་ལྟར་རྟོགས་པས་ནི་སྤྲིག་རྒྱས་གནོད་པར་ཡང་མ་དོགས། བན་འདོགས་
 པར་ཡང་མི་རེ་བས་རེ་དོགས་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་ལྷན་པ་བཞིན་དུ། ཀུན་ནས་
 ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་གནོད་པ་སྐྱབ་པར་ཡང་མི་དོགས། རྣམ་པར་བྱང་
 བའི་ཆོས་ཀྱིས་པན་པ་སྐྱབ་པར་ཡང་མི་རེ་བའི་སྟོང་ལྷན་པ་ནི། ཤེས་བཞིན་
 ཆེན་པོའི་སྟོང་ཀྱིས་ཟིན་པ་ཞེས་བྱ། དེའི་དབང་གིས་རྩོལ་བ་གང་ཡང་མི་སྟེད་
 དེ། མ་བཅོས་པའི་ངང་ལ་གནས་པ་ནི། བྱང་སྟོམས་ཆེན་པོའི་ངང་ལ་གནས་
 པ་ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི།

མདོར་བསྡུས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མ་དང་སྤྲིག་རྒྱ་དང་མགོ་མཉམ་པར་
 རྟོགས་པ་ནི། རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་རྟོགས་པ་སྟེ་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ། རྟོགས་པའི་
 སྟོང་མི་འབྲལ་བར་གནས་པ་ནི་ཤེས་བཞིན་ཆེན་པོའི་སྟོང་ཀྱིས་ཟིན་པ་ཞེས་
 བྱ། དེའི་དབང་གིས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྩོལ་བ་ཆད་དུ་མི་སྟེད་པ་ནི། བྱང་སྟོམས་
 ཆེན་པོའི་ངང་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་སྟོམ་པ་ཞེས་བྱང་བྱའོ། ཁྱིམ་དེ་
 གསུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་སྟོམ་མ་ལུས་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ལའང་རྒྱབ་རྟེན་ལུང་དོན་དང་བཅས་སོ་སོར་ལའད་པ་དང་།
བསམ་གཏན་གྱི་གོགས་ཕྱ་མོ་ངོས་བབུང་བ་དང་། གོམས་པ་གྲོང་དུ་གྱུར་པའི་
ཆོད་བསྟན་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

དེ་ནི་དོན་དེ་དག་ཉིད་ལུང་གི་ཁུངས་ཀྱི་སློན་ས་བསྟན་ན། མ་དང་པ་ཁ་ཅིག་
ཀྱང་དད་པར་འགྱུར། མ་རྟོགས་པ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་རྟོགས་པར་གྱུར་པས། དེ་བས་
ན་གཞུང་གི་ཆོགས་ཀྱི་ཆོག་གིས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་ཤེས་བཞིན་གྱིས་ཟིན་པར་
བྱ་བ་མ་གཏོགས་པ་རྩོལ་བས་བཅོས་སུ་མེད་དོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པ་གཉི་གའང་རང་བཞིན་གྱིས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། རྩོལ་བས་བཅོས་
མི་དགོས་པ་ནི། ལྟ་བུ་ཡང་དག་སློན་མ་ལས།

མི་ལམ་དག་གི་བདེ་དང་སྦྱག་བསྐྱེད་ཡང་། །སང་པར་གྱུར་ན་རང་
བཞིན་མཉམ་པ་ལྟར། །རྣམ་པར་རྟོག་དང་མི་རྟོག་གཉི་གའང་། །ཤེས་པས་
རིག་ན་རང་བཞིན་ཡོངས་ཀྱིས་མཉམ། །དེ་ལྟར་དུས་གསུམ་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དག །རང་བཞིན་ཉིད་ལས་མ་འདས་ཤེས་ནས་ནི། །སློའདོགས་བྱས་པའི་
རྗེས་སུ་མ་འབྲངས་ན། །རང་བཞིན་ཉིད་ནི་ཡོང་གིས་བཅོས་མི་དགོས། །ཞེས་

གསུངས་པ་སྟེ། ཤེས་བཞིན་ཆེན་པོས་ཟིན་ཞིང་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་
འབྲངས་པ་ཙམ་སྟེ། ཚུལ་བས་བཙོས་པའི་དོན་ནི་མེད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་
ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པའང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་སུ་འདུས་པས། སེམས་ལས་
མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་གཞན་མེད་ལ། སེམས་དེ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་
ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་ཟད་ན། ད་སུ་ཞིག་གིས་གང་ཞིག་བསྒྲུམ། དེ་ལྟར་ཡང་
གསུངས་པ།

ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། །ནམ་མཁའ་དེ་ཉིད་བསྒྲུམ་
པར་མི་འབྱུར་བཞིན། །དེ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་སེམས་ཀྱིས་ནི། །མ་སྐྱེས་དེ་
ཉིད་བསྒྲུམ་པར་ག་ལ་འབྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ན་བསྒྲུམ་ཞེས་བྱ་
བའི་ཐ་སྐྱད་ཇི་ཙམ་ལ་གདགས་ཤེས།

མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོ་དབྱེར་མེད་དོན། །གང་གིས་ཤེས་ནས་ཚུལ་
བ་ཀྱན་སྤངས་ཏེ། །བཏང་སྒྲུམས་ཆེན་པོར་མ་བཙོས་ངང་བཞག་ན། །ཐ་སྐྱད་
ཙམ་དུ་བསྒྲུམ་ཞེས་དེ་ལ་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤང་བར་བྱ་བའི་མི་མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་དང་། བསྟེན་པར་བྱ་བའི་གཉེན་པོ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་དབྱེར་

མེད་པར་ཤེས་པའི་དུས་ན། སྤང་སྤང་གི་རྩོལ་བ་ཐམས་ཅད་ངང་གིས་ཞིག་
སྟེ། བཏང་སྟོམས་ཆེན་པོའི་ངང་ལ་བཞག་པ་ཙམ་ལ་ཐ་སྐད་ཙམ་དུ་སྟོམ་ཞེས་
བྱའོ། འོན་སྟེན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡུལ་གྱི་འབྲུལ་སྤང་མངོན་སུམ་
དུ་སྤང་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ་བྱུང་ཆོར་སྒྲུལ་སྤྱོད་བཞི་ལྟར་བྱ་ཞེས།

སྟེན་དང་ཡོན་ཏན་གཉིས་པོ་མ་སྟེས་ཕྱིར། ཁྱམ་པར་རྟོག་པའི་མཆོན་མ་
ཅི་བྱུང་ཡང་། ཁ་བཀག་རང་བྱུང་མ་འབྲང་རང་ཞི་སྟེ། ཁ་བཙོས་མ་བྱས་
རང་གིས་ངང་གིས་གསལ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟེན་དུ་བརྟགས་པའི་འབྲུལ་
སྤང་དུ་རྟོག་པ་དང་། ཡོན་ཏན་དུ་བརྟགས་པའི་སྤང་རྟོག་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་
གཉིས། རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་པར་རྟོགས་པའི་དུས་ན། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་གང་
སྤང་། སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ་ཅི་སྟེའང་། ཐེག་པ་འོག་མ་པ་ལྟར། སྤང་རྟོག་ལ་སྟེན་
དུ་བལྟས་ཏེ་དགག་དུ་མེད་པས། ཁ་བཀག་རང་བྱུང་ཞེས་བྱ། སེམས་ཅན་
པལ་པ་ལྟར་མཆོན་མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་དུ་མེད་པས་མ་འབྲངས་རང་ཞི་ཞེས་
བྱ་སྟེ། དེ་བས་ན་བྱུང་རྒྱུ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། རྟེན་རྩོལ་བ་གཞན་གྱིས་
མ་བཙོས་ཤིང་། སུས་ཀྱང་མ་བྱས་པར་རང་གི་ངང་གིས་གསལ་བར་གཞག་

གོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ།

དོན་འདི་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དེ་
ལྟར་དངོས་པོའི་མཐའ་རྣམས་བརྟགས་དང་རང་བཞིན་སྒྱུ་མའང་མེད་འགྱུར་
ཕྱིར། ཡོད་ལ་ལྟོས་པའི་མེད་པའང་མེད་དེ་མེད་པའི་མེད་པའང་མེད། མཐའ་
རྣམས་མེད་ཕྱིར་དབུས་མེད་དབུས་ལའང་གནས་པར་མི་བྱེད་དོ། ལྷང་དང་མི་
ལྷང་ཆེད་དུ་མི་སྤོང་སེམས་རྟེན་མི་འཆར་མཛོན་དུ་མིན། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་
ལྟར་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲིན། གོང་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པས། དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་
པ་ཞེས་བྱ་བའང་བཀྱི་བའི་ཐ་སྐད་ཅི་ཡིན་ཏེ། དེས་པའི་དོན་ལ་ནི་བདེན་པ་
གཉིས་སུ་འདྲ་གཞག་ཏུ་མེད་པར་བསྟན་པ་དེ་ལྟར། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་
ཞིབ་མེད་སྤོང་བརྟགས་ན། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རང་བཞིན་སྒྱུ་མ་ཅི་མ་དུ་འདྲ་མེད་པར་
གྱུར་ན། ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་ལྟ་གཤམ་འགྲུབ་སྟེ། དེ་བས་ན་ཡོད་པའི་ཐ་སྐད་
ཀྱི་དོན་ཐམས་ཅད་མ་གྲུབ་ན། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་མེད་པའང་མི་འགྲུབ་པོ། ལེགས་
ཡང་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་མ་སྤྱིས་པའི་སྤྱིས་བསྟན་པའི་དོན། སྤྱིས་པ་ཉི་པར་

ཞི་བ་ཞིག་བསྐྱབ་ཏུ་འད་མེད་པས། མེད་པའི་མེད་པ་འད་མེད་ཅེས་སྒྲོས་སོ།

དེ་ལྟར་མཐའ་མེད་ན་དབུས་གྲང་མི་འགྲུབ་ལ། དབུས་ལ་གནས་པ་འད་
མི་གྲུབ་བོ། །ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་རྟོགས་ནས་དེ་དང་མཐུན་པར་སློབ་གཞག་པའི་
ཐབས་གསུངས་པ། ལྟ་དང་མི་ལྟ་ཆེད་དུ་མི་སྤྱོད་སེམས་རྟོན་མི་འཆར་
མཛོན་དུ་མིན། ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོ་དབྱེར་མེད་པར་
རྟོགས་པས་མཚན་མ་དང་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ཆེད་དུ་མི་སྤྱོད་། མི་ལྟ་བུ་ལ་
སེམས་ཀྱི་རྟོན་མི་འཆར། ཐོབ་པར་བྱ་བའི་⁽⁴⁰⁾ རོན་མཛོན་དུ་མི་བྱེད་དོ།

སྤྱང་དེར་དང་བྲལ་བར་གཞག་པའི་གཏན་ཆོག་གསུངས་པ། འཇམ་
དཔལ་མ་ཡིན་དུ་ལ་ཙམ་གཡོ་བ་དེ་ཉིད་དེ་ཡིན་དེར་མི་གནས། ཞེས་གསུངས་
པ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་མཉམ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ལོག་རྟོག་དུ་ལ་ཙམ་གཡོ་བར་
ཆོར་ནའང་། དེ་ཉིད་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་མ་དང་རྟོག་པ་ལ་སྤྱང་
བར་མི་རྩོལ་ལོ། ཆོས་ཉིད་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་དེར་མི་གནས། ཞེས་
གསུངས་ཏེ། རྟོག་པ་མི་ལྟ་བུ་ལ་སེམས་ཀྱི་རྟོན་མི་འཆར་འོ། །མཛོན་དུ་བྱུར་

(40) སྤྱོད་པའི་རིང་། ༡༠༧༧ གྱུ་། རྟོན་པའི་།
240

མེད་པ་འང་། བསྐྱོམ་པའི་ས་མི་རྒྱེད་ཕྱིར་བསྐྱོམས་པས་རྒྱེད་པར་མི་འགྱུར་
 ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། ཐ་སྐྱོད་དུ་སེམས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་སྐྱོམ་ཞེས་བཏགས་
 གྱུར་། སེམས་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ལ་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པས།
 གང་གིས་གང་ལ་བསྐྱོམས་པས་འབྲས་བུ་ཅི་ཞིག་འཐོབ་སྟེ། དེ་བས་ན་མཛོན་
 དུ་བྱུང་མེད་དོ།

འོ་ན་སྒྲོན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་འབྲུལ་སྒྲུབ་གི་སྒྱུད་ཡུལ་མཛོན་
 སུམ་དུ་སྒྲུབ་བ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་སྒྲུ་ཆོག་ས་སྐྱེ་བའི་ལྷར་བྱ་ཞེས། དེ་
 ལ་སྒྲུབ་བའི་རང་བཞིན་ཤེས་ན་སྒྲོན་གྱི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་སྒྲོན་བསལ་དུ་
 མེད་པར་བསྟན་པ། སེམས་ཀྱི་སྒྱུད་ཡུལ་ཤེས་པ་དེ་ལ་དེ་དག་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
 ཆོས་ཉིད་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་སྒྱུད་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
 ཤེས་པ་དེ་ལ། ཅིར་སྒྲུབ་བ་དེ་དག་ཉིད་ཆོས་ཉིད་ལས་གུད་དུ་གྱུར་པ་མེད་པས།
 སྒྲོན་དུ་གཟུང་དུ་མེད་དོ། །སྒྲུབ་བ་ལ་སྒྲོན་མེད་ན་སེམས་ཅན་གང་གིས་བསྐྱུས་
 ཏེ་འཁོར་ཞེས། སེམས་ཅན་ནི་སྒྲུབ་བ་ལ་དངོས་པོའི་རྣམ་པར་ཞེན་ཅིང་། མཚན་
 མའི་རྣམ་པར་འཛིན་པས་འཁོར་ལ། སྒྲུབ་བ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་ཏེ།

དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་དང་བཅས་པས་སྤང་བའི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་བར་བསྟན་པའི་
 སྤྱིར། རྣམ་བུལ་གང་ལ་མཆོག་དང་ཐམ་མེད་པའི་ལམ་མཆོག་འདི་བསྐྱོམ་
 མོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤང་བ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་པས་སྤང་བའི་
 རྗེས་སུ་མི་འབྲང་ངོ་། ཉེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ་ཅི་སྐྱེའང་སྐྱེན་གྱི་དངོས་
 པོ་མེད་པས་མི་དགག་སྟེ། རང་བྱུང་རང་གི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པས་རྗེས་སུ་མི་
 འབྲང་སྟེ་རང་ཞིར་གཞག་པའི་དོན་གསུངས་པ།

འདུ་བྱེད་མ་སྐྱེས་ཆོས་ཀྱན་འབྱུང་མེད་ཡིན་ཏུ་ཆོས་རྣམས་མྱ་ངན་
 འདས། ཉེ་ངོས་མེད་དེ་ཆོ་ཀྱན་གྱང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཤེས་དག་བཅོམ་རབ་
 འབྱོར་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡིན་པས། ཆོས་གང་ཡང་འབྱུང་བ་མེད་
 དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། ཉེ་ལྟར་དངོས་པོ་གང་ཡང་མེད་
 པར་རྟོགས་པའི་ཆོ། སྤང་རྟོག་ཀྱན་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཤེས་པ་ན། དག་
 བཅོམ་རབ་འབྱོར་གྱི་སློང་དང་འབྲའི་ཞེས་སོ། འདིར་དཔེ་གསུངས་པ།

ནམ་མཁའ་མི་དམིགས་མིང་ཙམ་དག་དང་མི་དགེར་འབྱེད་མེད་སྐྱེ་བ་

མེད། ཅེས་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ཞེས་མིང་དུ་བཟློང་བ་ཙམ་དུ་
ཟད་དེ། རོ་བོ་ཉིད་དམིགས་སུ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་ལ་
སོགས་པ་འདྲ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པས། དགག་ཏུ་འདྲ་མེད་ལ་རྗེས་སུ་འབྲང་དུ་འདྲ་
མེད་དོ།

དེ་ལྟར་བས་ན་དོན་དེ་ལྟར་ལ་སྒྲོ་མ་ཉམ་པར་འཛོག་པའི་ཆོ། དམིགས་
པ་འདི་ནམས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བར་གསུངས་པ། ཚུལ་བར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་
གང་ལ་འདྲ་སེམས་མེད་ཤེས་དང་མི་ཤེས་བྲལ། །ཁྲ་དང་འབྱེད་མེད་སྤྱོད་
ལེན་གང་ལ་འདྲ་དགག་དང་མཚུངས་མེད་མི་དམིགས་ཤིང་། མ་ཉམ་གནས་
གཉིས་སུ་བརྟག་མེད་བཟློང་བྲལ་བྱ་དང་མི་བྱ་མེད་དེ་སོགས་འབྲི་མེད། ཞེས་
གསུངས་ཏེ། སྒྲིན་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་དངོས་པོ་མ་གྲུབ་པས་སྤྱོད་ལེན་གྱི་ཚུལ་
བར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད། མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཆོས་ཉིད་མ་གྲུབ་པས། གང་ལ་འདྲ་
སེམས་པ་མེད། སེམས་ཉིད་ཀྱང་མ་གྲུབ་པས་ཤེས་རིག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མ་
ཡིན། བཅའ་པོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་པས་ཤེས་དང་མི་ཤེས་བྲལ། མི་མཐུན་
པ་དང་གཉེན་པོ་དབྱེར་མེད་པས། གཉེན་པོ་བྲན་པར་བྱ་བ་ཡང་མེད་ཅིང་སྤྱོད་

ལེན་གཉི་ག་ལ་ཡང་དགའ་བ་མེད། གཉི་ག་མཉམ་ནིང་མཚུངས་པར་གཞག་
 པའང་མེད་དེ་ཅིར་ཡང་མི་དམིགས་ཤིང་། འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་མེད་པས་
 མཉམ་པར་གནས། ཐ་དད་དུ་མི་འབྱེད་པས་གཉིས་སུ་བརྟག་པ་མེད། ཐ་སྐད་
 ལས་འདས་པས་བརྗོད་པ་དང་བྲལ། དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད་པས་བྱ་བ་མེད།
 སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་ལ་སྒྲིན་དུ་མི་ལྟ་བས་མི་བྱ་བའང་མེད་དེ། ཚོགས་ེ་རྣམ་
 གཉིས་⁽⁴¹⁾ རྫོགས་པར་བྱ་བའམ། སྒྲིབ་པ་བྲི་བར་བྱ་བའང་མེད་དེ། ཤེས་རབ་
 གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལས། བྲི་བ་མེད་པ་གང་བ་མེད་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟ་བུའོ། རིན་འདི་ཉིད་བྱུང་ཆེན་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། འདི་སྐད་དུ།

གཏང་ངོ་གཞག་གོ་རང་བཞིན་ཏེ། འདོད་པ་མེད་ཅིང་ལེན་པའང་མེད། །
 བོད་པ་དུལ་ཙམ་མི་སྐྱེད་ཅིང་། བྱུང་ཆེན་ནམ་མཁའ་ལྔ་པ་བཞིན། སྒྲོམ་
 པ་མེད་ཅིང་བསྐྱུ་བའང་མེད། སྟོར་བར་མི་དོགས་གཟའ་བའང་མེད། རྒྱ་
 མཚོ་འདྲ་བར་ཡེ་གནས་ལ། ཆོས་རྣམས་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བར་བྱེད། ཅིས་
 གསུངས་ཏེ། བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་མེད་པས་གཏང་ངོ་། རིན་བར་བྱ་བ་མེད་པས་

(41) སྤྱི་ཁྱེད་པེ་རིང་། ༡༡༠༣-༥། རྣམ་པ་གཉིས་།

གཞན་གྱི་མཛེས་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་མེད་པས་འདོད་པ་མེད། དངོས་པོ་ཉིད་མ་
 གྲུབ་པས་ལེན་པ་འདྲ་མེད། གང་ལ་འདྲ་དགའ་བ་མེད་པས་བྲོད་པ་རྩལ་ཙམ་
 མི་སྤྱེད་ཅིང་། དཔེར་བྱུང་ཆེན་མོ་མཁའ་ལྡིང་བ་འདབ་གཤེགས་སྒྲོ་བསྐྱུ་མེད་
 བཞིན་དུ། སྤྱི་རྒྱ་རྒྱ་བས་ཀྱིས་ཆོད་དེ་ཅི་ལ་ཡང་མི་བརྟེན་བཞིན་དུ་གཡང་སར་
 ལྷུང་བའདྲ་མེད་པ་བཞིན་ནོ།།

དངོས་པོ་མེད་པས་འཛིགས་པ་མེད་པས་སྟོར་བར་ཅི་མི་དོགས།⁽⁴²⁾ དེ་
 ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་གཟའ་གཏད་ཀྱི་ཡུལ་ཡང་མེད་དེ། འོན་ཀྱང་དེ་དག་གིས་འཛིགས་
 པར་མི་བྱའོ། གང་གི་སྤྱིར་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་
 ཏེ། དངོས་པོར་འཛིན་པས་ནི་སྤྱི་ལ་ཡང་མི་བསྐྱུ་བ་ཅིང་གྲོལ་བར་མ་བྱས་
 མོ། ཇི་ལྟ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱང་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པས་གྲོལ་གྱི། གཞུང་
 འཛིན་ཡོད་པར་ལྟ་བས་མ་གྲོལ་ལོ། །རང་རྒྱལ་བའདྲ་གཞུང་བ་མེད་པར་
 རྟོགས་པས་གྲོལ་གྱི། འཛིན་པ་ཡོད་པར་ལྟ་བས་མ་གྲོལ་ལོ། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་
 པའདྲ་གཞུང་འཛིན་མེད་པར་རྟོགས་པས་གྲོལ་གྱི། སེམས་ཡོད་པར་ལྟ་བས་

(42) འབྲུག་དཔེ་རིང་། ༡༡༧༥-༥། ༼མི་དགོས༽།

མ་གྲོལ་ལོ།

དབུ་མ་པའང་དོན་དམ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པས་གྲོལ་གྱི། ཀུན་རྫོབ་ཡོད་
 པར་ལྟ་བུ་ཞི་མ་གྲོལ་ལོ། །འོན་དངོས་པོར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ལྟ་ན། ཐབས་
 གྱི་སྤྱོད་པ་རྒྱུན་ཆད་དེ་སླིང་རྗེ་དང་བུལ་བས། འཤེས་རབ་དང་སླིང་རྗེ་བྱང་དུ་མ་
 འབྲེལ་ན་ཐར་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རེ་ཞིན། སླིང་རྗེ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་
 བས་སྤྱེ་སྟེ། འོན་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་རྫས་དངོས་པོར་གྲུབ་པར་བལྟ་ནི་མི་
 དགོས་ཏེ། སེམས་ཅན་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་བདེ་སྤྱད་ཏེ་སྤྲུང་བ་རྣམས་
 ལ། སྤྱུ་མ་ཅོམ་དུ་པན་འདོགས་པ་ལ་ཞུགས་པས། མ་ཞེན་མི་ངལ་བའི་སླིང་རྗེ་
 ཆེན་པོ་དག་པར་འགྱུར་རེ། །དེ་བས་ན་ཐབས་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་དངོས་པོར་བལྟ་
 མི་དགོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་སྤྱོད་པ་ཉིད་ནི་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བ་ཡིན་
 གྱིས་འདི་ལ་སྐྱག་པར་མི་བྱའོ།

རྒྱུ་མཆོ་འདྲ་བར་ཡེ་གནས་ལ། །ཆོས་རྣམས་སྤྲོ་ཆོགས་འབྱུང་བར་
 བྱེད། །ཅེས་བྱ་བ་ནི། རྒྱུ་མཆོ་ལས་རྒྱབས་འབྱུང་བ་རྒྱབས་ཉིད་རྒྱུ་མཆོ་ཡིན་པ་
 བཞིན་དུ། སྤྱོད་པ་ཉིད་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་མཆོན་མ་སྤྲོ་ཆོགས་སུ་སྤྲང་

བ། ལྷང་བ་དེ་ཉིད་སྟོང་པ་ཡིན་པས། མ་བཀག་སྟེ་རང་བྱུང་། མ་སྤངས་ཏེ་རང་
ཞིར་གཞག་གོ། ཡང་འདི་ཉིད་ལས།

མངོན་སུམ་ཀུན་ཏུ་མི་རྟོག་ཡངས་པའི་སྟིང་པོ་ལ། རྣམ་དག་ལམ་འདིར་
ཞུགས་ན་མཉམ་པའི་རྒྱལ་པོ་ཐོབ། ཅེས་གསུངས་ཏེ། ལྷང་རྟོག་མངོན་སུམ་དུ་
སྤང་ཡང་སྤང་བ་ཉིད་ན་གཉི་གམ་གྲུབ་པས་སྤང་དོར་མེད་ལ། སེམས་ལའང་
དངོས་པོ་མེད་པས་རྟོག་པ་རང་གིས་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་གནས་སུ་བྱ་
བ་མེད་པས་ཡངས་པའི་སྟིང་པོ་ལ་ཞེས་བྱའོ། །འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་
བས་རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་དང་ལྷན་ན་མཉམ་
པའི་རྒྱལ་པོ་སངས་རྒྱལ་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི། སྤང་དོར་གྱི་སྟོས་ཐོབ་པར་མི་
འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་འདི་ཉིད་རྩལ་ཆེན་སྤྲུགས་པ་ལས་ཀྱང་
གསུངས་ཏེ། འདི་རྟེན་དུ།

བསྐྱབ་མེད་རྩལ་སྤྲུགས་སྟོན་པ་མེད་པ་ཡི། བྱ་མེད་ལྷན་རྟེན་གསུ་
མའི་དེ་བཞིན་ཉིད། རྟོག་སྟོང་རྣམ་དག་བདེ་ཆེན་རང་བཞིན་ལ། ལོག་རྟོག་
བྱིས་པའི་སྟོང་པས་ཅི་ཞིག་བསྐྱུ། བཀའི་མེད་བདེ་ཆེན་སེམས་ཅན་ཀུན་

སྒྲིང་ལ། །འབྲུལ་བས་ནོར་བའི་ལམ་དུ་བརྟགས་པ་འང་། །གོང་དུ་བསྐྱོན་པའི་
ལམ་ཆེན་དེ་ལས་མི་གཉིས་པས། །མཉམ་པར་ཤེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གྲི་
ཇེ། །ཞེས་གསུང་ཏེ། །སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་པའི་
ཕྱིར། །ལམ་གྱིས་བཙོས་སུ་མེད་པས་བསྐྱབ་ཏུ་མེད་དེ། །ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་
ལ་བོགས་དབྱུང་དུ་མེད་པས་རྩ་ལ་སྒྲུགས་སོ། །ཡོན་ཏན་གྱིས་བྱུང་པར་གོང་
དུ་བགྲོད་དུ་མེད་པས་སྒྲོན་པ་མེད་དོ། །མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོའི་དབྱེར་མེད་
པས་བྱ་བ་མེད་དོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་གནས་པས་ལྷན་
གྱིས་ཐོགས་ཏེ། །སྒྲུ་མ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དོན་ལ་འབྲུལ་པའི་
སྒོས་བསྐྱད་ཀྱང་རང་བཞིན་འགྱུར་བ་མེད་དེ། །དེའི་ཕྱིར།

རྟོག་སྒྲིང་ནམ་དག་བདེ་ཆེན་རང་བཞིན་ལ། །འོག་རྟོག་གྱིས་པའི་སྒྲིང་
པས་ཅི་ཞིག་བསྐྱུ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །རྟོག་པའི་སེམས་ཉིད་དེ་བོ་ཉིད་གྱིས་མ་
བྱུང་ན། །དེས་བསྐྱེད་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིང་པ་ནམས་ག་ལ་འགྲུབ་སྟེ། །དེའི་ཕྱིར་
སེམས་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོའོ། །དེ་ལ་
བསྐྱད་པས་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། །སྒྲིག་རྒྱུའི་སྤང་བོས་ནམ་མཁའ་བསྐྱད་དུ་མེད་པ་

བཞིན་ནོ། །བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་དེ་ཉིད་ནམ་པར་དག་པའི་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་
 ཏེ། ཇི་ལྟར་སྒྲིག་སྐྱེད་དང་ནམ་མཁའ་ལ་རང་བཞིན་ཐ་དད་མེད་དེ་དབྱེར་མེད་པ་
 བཞིན། འབྲུལ་པས་འཁོར་བའི་ལམ་དུ་བརྟགས་པ་དང་། མ་འབྲུལ་བས་ཐར་
 པའི་ལམ་དུ་བརྟགས་པ་གཉི་གའང་རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣལ་
 འབྱོར་གྱི་སྐྱེས་བུ་གང་གིས་དོན་དེ་རྟོགས་ཤིང་རྩེད་དུ་སྒྱུར་ཏེ། དེའི་རང་ལ་
 གནས་ན། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་རྩི་ཆེ་སེམས་དཔའ་ཉིད་དང་དགོངས་པ་མཐུན་
 པའི་ཕྱིར། མཉམ་པར་ཤེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་རྩི་ཆེ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་
 ནོ། །ཚུལ་འདི་ཉིད་རྩི་ཆེ་ཆེན་གྱི་ལས་ཀྱང་།

ཟེན་པས་རྩོལ་བའི་ནད་སྤངས་ཏེ། །ལྷུན་གྱིས་གནས་པས་བཞག་པ་
 ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་
 སྐྱེ་གསུང་བླགས་རྩི་ཆེ་བའི་བཆེན་པོའི་རང་དུ་རྟོགས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་
 པ་དང་གཉེན་པོ་སྤང་དོར་གྱི་ནད་སྤངས་ཏེ། བཏང་སྟོམས་ཆེན་པོའི་རང་ལ་
 ལྷུན་གྱིས་གནས་པ་འདི་ནི། མཉམ་པར་བཞག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །རྩི་
 རྩི་སེམས་དཔའ་ནམ་མཁའ་ཆེ་ལས་ཀྱང་། འདི་སྐྱེད་དུ།

རྫོག་སེམས་དཔའ་ནམ་མཁའ་ཆེ། །ཀུན་བཟང་ཡངས་པ་ཆོས་གྱི་
 དབྱིངས། །ནམ་དག་ལམ་ཆེན་ཀུན་སྒྲོལ་བྱིར། །མི་སྐྱེ་མི་འགག་ཅིར་མི་
 དགོངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྫོག་སེམས་དཔའ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་གྱི་རང་
 བཞིན་དུས་གསུམ་དུ་འདུས་མ་བྱས་ཤིང་། འཕོ་འགྱུར་གྱི་གནས་མེད་དེ། ཤིན་
 ཏུ་བརྟན་པའི་བྱིར་རྫོག་སེམས་དཔའ་ལོ། །སེམས་དཔའི་སྐྱེ་རྟོགས་པ་ལ་
 ཡང་འཇུག་སྟེ། རོན་དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོས་དབང་བསྐྱར་
 ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་བྱིར་ཡང་རྫོག་སེམས་དཔའ་ལོ། །ནམ་
 མཁའ་ནི་དངོས་པོ་མེད་བཞིན་དུ་ཀུན་ལ་བྱབ་པའི་དཔེ། ཆེ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་གྱི་ཡོན་ཏན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་རྫོག་སེམས་དཔའ་དེ་ཡང་ཇུག་ཏུ་
 ཆེ་བ་ནམས་པ་ལྷ་དང་ལྷ་ནས་བཞུགས་སེཞིས་བྱ་བའི་རོན་ཏོ། །

མདོར་བསྡུས་ན་གཞུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་མཁའི་དེ་བོ་
 ཉིད་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཆེ་སེམས་དཔའི་
 རང་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་སེཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱན་དུ་
 བཟང་པོའི་སྤྲུལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེའི་རང་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་པར་བསྟན་

པ། གུན་བཟང་ཡངས་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་གུན་ཞེས་བྱ་བའི་
སྒྲ་ནི་མ་འདྲེས་པ་དང་ཡོངས་སུ་ཚྲོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟེ། དེ་ལ་མ་
འདྲེས་པ་ནི་སྒྲ་ཆོགས་སུ་སྒྲུང་བ། ཡོངས་སུ་ཚྲོགས་པ་ནི་རང་བཞིན་མི་གཉིས་
པའོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ངན་ཞིང་དོར་བར་བྱ་བ་མེད་པས་
གུན་ཏུ་བཟང་པོ་འོ།

ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ནི་གཟུགས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་ཤིང་གོ་བྱེད་པ་ཡིན་ཡང་དོགས་པ་
མེད་པ་བཞིན་དུ། གུན་ཏུ་བཟང་པོ་འི་རང་བཞིན་དུ་མ་གྱུར་པའམ་མ་འདུས་པ་
མེད་པས་ཡངས་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སོ། །ཁ་དོར་བསྐྱས་ན་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྩི་རྩེ་སེམས་དཔའི་རང་བཞིན་ནམ། བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གུན་ཏུ་བཟང་པོ་འི་རང་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཏེ། ཐམས་ཅད་
ནས་ཐམས་ཅད་དུ་ཆེ་ཞིང་ཡངས་སོ། །དེ་བས་ན་རྩི་རྩེ་སེམས་དཔའ་དང་གུན་
ཏུ་བཟང་པོ་འང་དོན་འདྲ་ལ། ཆེ་བ་དང་ཡངས་པ་འང་དོན་འདྲ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ།
གུན་ཏུ་བཟང་པོ་འི་རྩི་རྩེ་སེམས་དཔའི་ངང་། ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡངས་སོ་

ཆེད་ཆོས་ཆེན་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དོན་དེ་ཉིད་ཁོན་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་
 ཏེ། ཐེག་པ་འདོག་མ་ལྟར་ལམ་གཞན་ལ་སྤྱངས་པས། འབྲས་བུ་གཞན་ཐོབ་པ་
 བྱིན་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་བཞིན་དུ་སེམས་ཅད་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲོལ་
 བ་ཉིད་དུ་གནས་པ་ནི་ལམ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྲ། དེ་ཉིད་ནལ་འབྱོར་གྱི་སྐྱེས་བུ་གང་
 གིས་རྟོགས་ཤིང་རྟོག་དུ་གྱུར་པས། དཔལ་རྟོག་སེམས་དཔལ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་
 དང་མཉམ་པར་གྱུར་པ་ནི་གྲོལ་བ་གྲོལ་ཞེས་གྲང་བྲ། ཡང་སངས་རྒྱས་ཞེས་
 གྲང་བྲ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས།

དོན་རྣམས་ཇི་བཞིན་མི་བསྐྱོད་དེ། །བྱ་བ་མེད་པས་གྲོལ་བ་གྲོལ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་། མད་དུ་བྱུང་བ་ལས།

མད་བྱུང་བྱང་ཆུབ་འདི་རྟོགས་ཏེ། །རྟོག་སེམས་དཔལ་བདག་ཉིད་
 གྲང་། །རྟོག་གདན་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །མདོར་
 བཤམས་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་གིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། བྱང་
 ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གཞན་ཐབས་གཉིས་ལ་རྩལ་ཐ་དད་མེད་དེ། རང་བཞིན་ཇི་
 ལྟར་རྟོགས་པ་དེ་དང་མཐུན་པར་སྟོག་གནས་པ་ཙམ་དུ་བྱུང་དོ། །

དེ་ལ་མི་སྐྱེ་མི་འགག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་མེད་
པས་སྐྱེ་འགག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་འོ། །ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་ལ་ཉོག་
པའི་གནས་མེད་པས། ཅིར་མི་དགོངས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་འདི་
ཉིད་ལས།

སྒྲུང་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ནི། ཁ་བརྩལ་བཞག་པས་བསྐྱེམས་པ་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱལ་ཡང་དེ་འདྲའོ། །སྒྲུང་དོར་མེད་ཅིང་བཅོས་སུ་མེད་
པར་གཞག་པའི་ལམ་འདི་ནི། གཞན་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། མཐའི་ལུན་སེལ་
སྐྱོན་མ་ལས།

འགྲོ་ལ་སེམས་རྒྱུད་གཉིས་མི་འཆང་། །དེ་ནི་མི་སྐྱེས་རང་མི་དམིགས། །
དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་མེད་ཕྱིར། །འཆོས་ཤིང་གནས་པ་གང་ནིག་
ཡོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཤེས་པའི་རྒྱུད་གཉིས་དང་ནི་
མི་ལྡན་ལ། གཅིག་པོ་དེའི་རང་བཞིན་ནི་མ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནིང་། འབྲུལ་པའི་
དབང་ཤེས་རིག་དུ་སྐྱེ་བར་སྒྲུང་བའི་ཆོའང་རང་ལ་རང་མི་དམིགས་ཏེ། དེའི་
ཕྱིར་འཆོས་ཤིང་གནས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ། །འོན་མ་བཅོས་ན་མཚན་མའི་

སྒྲོན་གྱིས་མི་གོས་སམ་ཞེན།

འབྲུལ་རྟོག་རྒྱུན་དང་ལྷན་གྱི་བར། སྒྲིག་རྒྱུ་ལྟ་བུར་སེམས་སྣང་ལ། རང་
བཞིན་ཤེས་པས་བཅོས་སུ་མེད། མི་ཤེས་སྒྲིག་རྒྱུ་འཆོས་པ་བཞིན། ཞེས་
གསུངས་ཏེ། ཇི་སྲིད་དུ་འབྲུལ་རྟོག་གི་རྒྱུན་མ་ཟད་པ་དེ་སྲིད་དུ། དོན་མེད་ཀྱང་
དོན་དུ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་སྒྲིག་རྒྱུ་ལྟ་བུར་སྐྱེ་བ་རྒྱུན་ཆད་པར་མི་འགྱུར་ལ། དེའི་
རང་བཞིན་ཤེས་ན་བཅོས་སུ་མེད་དེ། བཅོས་སུ་མེད་པ་བཞིན་དུ་འཆོས་པ་ལྟར་
བྱེད་པ་ནི། སྒྲིག་རྒྱུ་འཆོས་པར་འདོད་པ་དང་འབྲེལ། ཉེས་ནི་སྣང་རྟོག་བཅོས་
སུ་མེད་ཅིང་དགག་ཏུ་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། །གཞན་ཡང་སྣང་རྟོག་གི་རྗེས་
སུ་རང་འབྲེང་དུ་མེད་པར་སྟོན་ཏེ།

མི་རྟོག་མཆོན་མེད་སེམས་ཉིད་ཀྱིས། མཆོན་མ་མེད་ལའང་གནས་
མི་བྱེད། མཆོན་མ་མེད་ལའང་མི་གནས་ན། མཆོན་མར་མི་གནས་སྒྲོས་ཅི་
དགོས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དངོས་པོ་འཆོལ་བའི་སྒྲོ་མི་སྐྱེད་པས་ན་ནམ་པར་
མི་རྟོག་པའོ། ཉེ་ལ་མཆོན་མར་ཞེན་ཞིང་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བས་མཆོན་མ་
མེད་པའི་སེམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོ་གང་གིས་མཆོན་མ་མེད་པ་ལའང་

གནས་ཏེན་མི་འཆར་ན། མཚན་མ་ལ་གནས་ཏེན་མི་འཆར་སྒྲོམ་ཅི་ཞིག་དགོས་
ཞེས། །ལྟ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲོན་མ་ལས་གྲང་།

སྒྲུ་མའི་མཚན་ཉིད་མ་བཀག་མའོན་སུམ་སྟེ། །མཚན་མེད་རོ་གཅིག་དོན་
དམ་དཔྱིངས་སུ་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཚུལ་ཡང་དེ་འདྲའོ། །དེ་ལྟ་བུར་
བཙུག་པ་མེད་པར་གཞག་པའི་དོན་འདི། །ལུས་སེམས་བཙུག་པ་མེད་ཐབས་གྱི་
སྒྲོན་མ་ལས་གྲང་གསུངས་པ།

ཇི་ལྟར་མཚན་མེད་ནམ་མཁའ་ནི། །དམིགས་དང་མི་དམིགས་རྩོལ་དང་
བྲལ། །དེ་བཞིན་སེམས་ཉིད་ནམ་མཁའ་ཡང་། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་དེ་ལྟའོ། །
ལུས་ལ་སོགས་པ་འད་དེ་བཞིན་ཏེ། །རྩ་བ་མེད་སྤྱིར་གང་ལྟར་ཡང་། །གནས་
པ་མེད་དེ་མི་གནས་ན། །མི་འགལ་ཙམ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྤྱིར། །ལུས་ལ་དམིགས་པ་
དང་མི་དམིགས་པའི་རྩོལ་བ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་གྲང་རང་བཞིན་མེད་
པའི་སྤྱིར་རྩོལ་བའི་གནས་མེད་དོ། །ལུས་ངག་གི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་གྲང་དེ་
འདྲའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་གོགས་སྤྱོད་སྤོངས་བཟུང་བ་ནི།

དེ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་གལ་གོགས་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་
ཡང་སྤྱི་ནི་གོང་དུ་བསྟན་པའི་གོལ་སྤྱི་བ་སྤུམ་ཅུ་པེ་ཉིད་ཀྱང་། ལྟ་སྟོམ་གཉིས་
གྱི་གལ་གོགས་ཡིན་ན། དེ་ལས་འདིར་ཅུང་ཟད་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་གལ་
གོགས་སྤྱུ་བྱུར་པ། འཛིན་པ་ཆ་སྤྱི་ཞིང་དེ་ཉིད་གོགས་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་རྟོགས་
པར་དཀའ་བ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་བཤལ་དོ། །དེ་ཡང་བསམ་གཏན་གྱི་གལ་
གོགས་གཙོ་སྟོན་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཡུལ་ཀུན་ལ་འཇུག་ལས།

མི་གནས་དམིགས་པའི་ཡུལ་མེད་མི་རྟོག་ཆོས་ཀྱི་ལམ། །བསྟོ་བའི་ཆ་
ཤས་སྤྱོད་མེད་ཡུལ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། རྟོག་སྟོམ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ནི་བྱུང་པར་དོན་
མེད་པས། །རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་མི་རྟོག་ཀུན་ཏུ་ཇི་བཞིན་གནས། །ཞེས་གསུངས་
ཏེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྟོམ་ལུང་དག་ལས་འདི་སྐད་དུ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པ་སྟོམ་པའི་ཆོ། སེམས་གནས་གང་ལ་འང་མི་རྟོན་ཅིང་མི་གནས། ཡུལ་གང་
ལ་འང་མི་དམིགས། རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བུར་ཡང་མི་རྟོག་པར་སྟོམ་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་
སྤྱི་ལམ་ཡིན་ནེ་ཞེས་འདོད་དེ། སེམས་ཀྱི་གནས་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་

པ་རྣམས་སུ་སྒྲུབ་ཞིང་རྟོག་པ་ཞི་སྒྲིབ་སྒྲོལ་དུ་བལྟས་ནས། དེ་དག་དང་བྲལ་བ་
 ཞི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ལམ་ཡིན་ཅོཾ་ཞེས་འདོད་པ་དེ་ཉིད། བསྟོ་བའི་ཆ་ཤས་
 སྤུངས་དང་མ་བྲལ་ཞིང་། ཡོངས་སུ་བསྟོ་བའི་ཡུལ་འདོད་པ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ།
 དངོས་སུ་རྣམ་རྟོག་ཉིད་སྒྲེམ་པ་ཡིན་ཅོཾ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། །དེ་ལ་བསྟོ་བའི་ཆ་
 ཤས་ཞེས་བྱ་བ་ཞི་སྒྲོལ་པ་སྟེ་འདུན་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ།

ཆ་ཤས་སྤུངས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཉན་ཐོས་ལྟར་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ས་ལ་
 གནས་པ་མ་ཡིན་ཡང་། རེ་སྒྲོལ་གྱི་མཐའ་ལ་གནས་པས་སྒྲུབ་དོར་གྱི་མཐའ་སྟེང་
 བའི་སྒྲོ་ཉིད་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ཅོཾ་ཞེས་ཏེ། །འོ་ན་ཇི་ལྟར་གནས་པར་བྱ་ཞེ་ན།

ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞི་བྱུང་པར་དོན་མེད་པས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་
 ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་འབྲུལ་སྒྲུབ་ལས་བྱུང་པར་དུ་
 དབྱུང་ཞིང་ལྷག་པར་འཕགས་པའི་དོན་གཞན་ཞིག་མེད་དེ། འབྲུལ་སྒྲུབ་གི་ངོ་
 བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བར་ཟད་
 དོ། །འབྲུལ་སྒྲུབ་ཡང་སེམས་ཉིད་ཡིན་ལ། སེམས་རང་གི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་པས་
 རྟོག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། དེ་བས་ན་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་གང་སྒྲུབ་སེམས་ཀྱི་

རྟེན་གཤམ་ཅི་སྒྲུབ་པ་། སྒྲུབ་རྟེན་གཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བས། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་རང་ཤར་བ་ཡིན་ནོ། །རྟེན་སེམས་དཔའ་ནམ་མཁའ་ཆེ་ལས་ཀྱང་།

ནམ་མཁའི་རྟོག་པ་སྐྱེ་མེད་ཅིང་། རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ནམ་མཁའ་འདྲ། མི་
ཆགས་ནམ་མཁའི་བསྟེན་པ་ལས། རང་དོན་ཆེན་པོ་ནམ་མཁའ་འབྱུང་། ཞེས་
གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྩ་ཞེས་བརྗོད་ན། རི་བོང་གི་རྩ་གཏན་མེད་པའི་
ཕྱིར། མིང་དེས་ཀྱང་དོན་མ་བརྗོད་དེ་བཟུན་⁽⁴³⁾ ཡིན་ནོ། དེ་བས་རི་བོང་རྩའི་
དོན་དང་རི་བོང་གི་རྩའི་སྐྱེ་གཉིས་དོན་མེད་པ་དང་དོན་ལ་བརྗོད་པ་མ་མྱོང་
བས་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པར་འདྲ་ལོ། དེ་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའ་དང་ནམ་མཁའ་
ལ་དམིགས་ཏེ་སྐྱེས་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་མ་སྐྱེས་པར་མགོ་མཉམ་སྟེ། གང་གི་
ཕྱིར་ནམ་མཁའ་ནི་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་སྐྱེས། དེ་ལ་དམིགས་པའི་རྟོག་
པ་ནི་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་སྐྱེས་ཏེ། དེ་བས་ན་ནམ་མཁའ་ལ་དམིགས་པ་
སྐྱེས་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་དེ་ནི། ནམ་མཁའ་ཉིད་དང་འདྲ་བར་སྐྱེད་ཅིག་ཀྱང་སྐྱེ་མ་
མྱོང་བ་ཡིན་ནོ། དམིགས་པའི་རྟོག་ལས་ལྟོས་ནས་སྐྱེ་བར་སྤང་བའི་རྣམ་པར་

(43) སྤྱི་ཁྱེད་ཀྱི་མེད་པ་ལྟར་ལྟོག་པའི་མེད་པ་ལྟར་

རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དམིགས་རྒྱུན་དོན་ལ་མེད་པས། ཚུལ་དེ་འདྲའོ། །དེ་བས་ན་ནམ་
མཁའ་ལྟར་གང་ལ་འང་མ་ཆགས་པའི་སྒོ་ནི། ཅི་འང་མི་འདོད་མི་སྤོང་བས་
ནམ་མཁའ་འདི་བསྒྲོ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་རང་ལ་གནས་ཤིང་རྟེན་དུ་གྱུར་ན་སངས་
རྒྱལ་སྤྱུ་གྱུར་པས། རང་དོན་ཆེན་པོའི་ནམ་མཁའ་འདྲུང་ཞེས་བྱའོ། །ཚུལ་
འདི་ཉིད་ལུས་སེམས་བཅས་མེད་ཐབས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་ལས་ཀྱང་གསུངས་
ཏེ། སེམས་ནི་ཅི་ལ་འང་མི་དམིགས་དང་། ཅི་ལ་འང་མི་གནས་ཞེས་བྱ་བ།

སེམས་ལ་གནས་དམིགས་སྒྲོན་སེལ་བའི། །སེམས་འཛིན་ཕྱ་མོ་དེ་
ལ་ཡོད། །སྒྲིག་རྒྱ་བཞིན་དུ་སེམས་མེད་ན། མི་གནས་མི་དམིགས་བྱེད་པ་
གང་། །ནམ་མཁའ་རང་ལ་མ་གནས་ཞེས། །བསྒྲོ་བ་དོན་དང་། །ལྷན་པ་ཡིན། །⁽⁴⁴⁾
ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲིག་རྒྱའི་རང་བཞིན་ནམ་མཁའ་ཡིན་པའི་ཆོ།
སྒྲིག་རྒྱ་ལ་བསམས་ཏེ་འང་སྒྲིག་རྒྱ་ཁྱོད་རྟེན་གང་ལ་ཡང་མ་གནས་ཤིག
ཡུལ་གང་ལ་འང་མ་དམིགས་ཤིག་ཅེས་གནས་གྱིས་བསྒྲོ་བར་མི་རིགས་
ལ། ནམ་མཁའ་ལ་དམིགས་ཏེ་འང་། ནམ་མཁའ་ཁྱོད་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་

(44) སྤྱི་ཆོན་དཔེ་རིང་། ༡༡༧༩ གྱུ་ལྷན་པ་ཡིན།

དུའང་མ་གནས་ཤིག་ཅེས་གཞན་གྱིས་བསྐྱོབ་མི་རིགས་སོ། དེ་བཞིན་དུ་
 སེམས་ལབུལ་སྒྲུང་ཙམ་ནི་སྤྲིག་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། རྟེན་གང་ལའང་གནས་
 པར་མི་བྱའོ། །ཡུལ་གང་ལའང་དམིགས་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་རྣམ་པར་རྟོག་
 པའི་ཆ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བཅོས་པར་མི་རིགས་ལ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་
 མཐའ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལའང་བཅོས་པར་མི་རིགས་སེཞིས་བྱ་
 བའི་དོན་ཏེ། རྒྱལ་འདི་ཉིད་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་བསྐྱོམ་པ་ལས་ཀྱང་གསུངས་
 ཏེ། འདི་སྐད་དུ།

གཟུགས་དང་མཚན་མ་སྟོན་པར་འཛིན་པ་རབ་ཏུ་སྤངས་ནས་ནི། རྣམ་
 ཐར་གསུམ་པོ་སྟོམ་པའང་བདུད་གྱི་ལས་ཡིན་གཟུགས་ཉིད་སྟོང་པའོ། ཞེས་
 བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོང་ཉིང་ངེ་
 འཛིན་བསྐྱེམས་པ་ན། སྤང་བར་བྱ་བ་ནི། དངོས་པོར་ལྟ་བ་དང་། མཚན་མར་
 འཛིན་པ་དང་། སྟོན་ཆགས་གསུམ་ཡིན་ལ། དེའི་གཉིན་པོ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་
 སྟོ་སྟོང་པ་ཉིད་དངོས་པོས་དབེན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མཚན་མ་
 མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། སྟོན་པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་

སྤྱག་བསྐྱེད་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་བསྐྱོམ་མེའི་ཞེས་འདོད་པ་ནི། སྤང་དོར་
 གྱི་མཐར་ལྷུང་བས་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲུབ་འཕྲི་བར་དུ་གཙོད་པའི་ཕྱིར་
 བདུད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་རིམ་བུ་ཞེས། གཟུགས་ཉིད་སྟོང་པའི་ཞེས་གསུངས་ཏེ། མི་མཐུན་
 པ་དང་གཉེན་པོ་དབྱེར་མེད་པར་རྟོགས་པས། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་རྣམ་པར་
 ཐར་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། མི་མཐུན་པ་ལ་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྣམ་མེད་པར་རྟོགས་
 པས། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། མི་
 མཐུན་པ་ལ་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྣམ་མེད་པར་རྟོགས་པས། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་
 གསལ་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ཐམས་ཅད་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་པ་
 མེད་པར་རྟོགས་པས། མཛོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞེས་
 བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་བུའི་དོན་གྱིས་ཟིན་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། གཞན་ཡང་།
 འཁོར་བའི་ལམ་གསུམ་སྤངས་ཤིང་སྤྱང་ན་འདས་ལམ་སྐྱོམ་པ་འང་བདུད་
 ཀྱི་ལས་ཉིད་དེ། །དེ་ཉིད་རང་བཞིན་མ་ཞི་རང་བཞིན་བཅོལ་སྤང་འགར་མི་
 གནས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་མུག་གསུམ་འཁོར་

བའི་ལམ་དུ་མཐོང་ནས་སྤངས་ཤིང་། མ་ཆགས་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ལ་
སོགས་པ། རྒྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དུ་མཐོང་ནས་གོམས་པར་བྱས་པ་དེ་
ཡང་། སྤང་དོར་གྱི་མཐར་ལྷུང་བས་བདུད་གྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། དེས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བའི་དོན་མ་མཐོང་དོ། གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་
ནི་བཅའ་སྤང་གཉིས་ལ་གནས་བཅར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་སྐད་དུ།

དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་བསྟན་པ་ལས། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་འདོད་
ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་མུག་སྤངས་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་ནམ།
སྤྲུལ་པ། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་མུག་སྤངས་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་
ལེ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ང་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྟེ། གང་ང་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་འདོད་
ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་མུག་གི་རང་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་མཐུན་ནོ། །གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས།

འདི་ལྟར་འཕགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ནི་བདག་གིས་ཉོན་མོངས་པ་
ཐམས་ཅད་སྤངས་སོ་སྟུང་དུ་རྫོམ་སེམས་ཡོད་ནའང་། དགྲ་བཅོམ་པར་མི་
འགྱུར་རེ་ཞེས་གསུངས་པའི་རྩུལ་ཡང་དེ་འདྲའོ། །འོ་ན་འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་

དངོས་གཞི་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འཕགས་པ་ཀུན་གྱི་ཡུལ་དང་གནས་ཀྱང་འདས་
སོགས་ལམ་ཉིད་གཞན་ན་མེད་ཅེས་གསུངས་ཏེ། འཕགས་པ་ཀུན་གྱིས་
གཞིགས་པའི་ཡུལ་དང་གྲུབ་པའི་གནས་ཀྱང་། ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་གཉིས་སུ་
མེད་པ་ལས་གཞན་མེད་ལ། ལྷ་དང་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་ཡང་ཆོས་
མཉམ་པ་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལས་གཞན་མེད་དེ། དེ་བས་ན་ཇི་སྲིད་དུ་ཆོས་
མཉམ་པ་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་པ་རྗེས་སུ་ཅིང་། སྤང་སྤང་
གི་སྒོ་ཆ་ཤས་ཕྱ་མོ་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ། ཐར་བའི་བསྟོ་གནས་ཙམ་ཡིན་ཏེ།
ལམ་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ནོ།

དེ་བས་ན་རྒྱལ་བའི་བཀའ་རྒྱུས་སུ་ལམ་གྱི་མ་རྟོགས་པར་ལམ་གཞན་
གྱིས་འཆང་མི་རྒྱུ་འཛིན་གསུངས་པ་འདྲ་། ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་
པའི་དོན་མ་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱུ་ཉིད་མི་འཐོབ་པས། དེ་བས་ན་དགོངས་པ་
ཐམས་ཅད་གྱིས་ཞེ་སྟག་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། རྒྱལ་འདི་ནི་
སྤྲོད་པོས་བརྒྱན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།

གང་ཞིག་བདག་དང་སངས་རྒྱུ་རྒྱུས་། །རང་བཞིན་མཉམ་པར་རབ་

གནས་ཤིང་། མི་གནས་ལེན་པ་མེད་པ་དེ། ཉེ་དག་བདེ་བར་གཤེགས་པར་
འགྱུར། །གཟུགས་དང་ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་དང་སེམས་
པ་དག །བྱངས་མེད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས། ཉེ་དག་སྤྱབ་པ་ཆེན་པོར་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་མཐུན་ནོ།

གསུམ་པ་གོམས་པ་གྲོང་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་ལའང་གསུམ་ལས། དང་པོ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གོམས་པ་གྲོང་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་ནི།

ད་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གོམས་པ་གྲོང་དུ་གྱུར་ཅིང་རྟེན་དུ་གྱུར་ནས་
སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པར་གྱུར་པའི་ཚད་ཅུང་ཟད་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེམས་པ་ལས།

ཇི་སྲིད་ཡིད་ཀྱི་གཡོ་བ་དེ་སྲིད་བདུད་ཀྱི་ཡུལ་དེ་སྤྱོད་པའི་ལས། གཡོ་དང་
མི་གཡོ་བ་སྟོན་མི་གནས་གནས་ལ་གནས་པ་མེད། །སྤྲང་མེད་དབུ་མའི་ལམ་
དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཞེས་བདེར་གཤེགས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ།
འདི་ལྟར་སྤྲང་རྟོག་ཅི་སྤྱིའང་མ་བཀག་སྟེ་རང་བྱུང་མ་འབྲངས་ཏེ་རང་ནི་སྟེ།
རྩོལ་བ་མེད་པར་བཏང་སྟོམས་ཆེན་པོའི་ངང་ལ་ཡུན་རིང་དུ་བཞག་པའི་ཆོ།

རྒྱལ་པ་ཅུང་ཟད་རྒྱུ་པ་ན། སྤང་ཏྲོག་རྒྱུ་པ་སྤྱི་འདུ་དངོས་པོ་དང་མཚན་མའི་
 ཞེན་པ་དང་བྲལ་བར་སྤྱི་སྤྱོ། དཔེར་ན་མི་ལམ་གྱི་དོན་སྤང་བ་གཉིད་དེ་བས་
 བསྐྱབས་པར་གྱུར་ཏེ། སྤང་བ་མ་ལོག་གྲུང་དངོས་པོར་ལྟ་བ་དང་མཚན་མར་
 འཛིན་པའི་ཞེན་པ་ལོག་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ནས་དེ་བས་གྲུང་ཤེས་རབ་དང་ཏིང་ངེ་
 འཛིན་ལས་སྤྱི་ཐུང་བ་ན། མཚན་མར་འཛིན་པ་སྤྱི་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་གྱི། སྤྱི་བ་
 ཉིད་གྲུང་སྤྱི་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མི་ལམ་ན་གཉིད་ཆེར་བསྐྱབས་པར་གྱུར་
 པ་ན་ཞེན་པ་ལོག་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་གྱི། སྤང་བ་གཉིད་གྲུང་སྤྱི་བར་སྤང་བ་ལྟ་
 བུའོ། །དེ་ནས་ཤེས་རབ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤིན་ཏུ་དབང་དུ་གྱུར་པ་ན། ཡིད་གྱི་
 གཤམ་བའི་འདུ་བྱེད་ཉམས་སྤྱི་ཐུང་བ་སྤྱི་ཐུང་བ་ལམ། མི་གཤམ་བར་ཉམས་སྤྱི་
 ཐུང་བ་སྤྱི་ཐུང་བ་ལམ། དེ་གཉིད་གྱི་ཐ་སྤྱི་ལས་འདས་པར་ཉམས་སྤྱི་ཐུང་
 བ་ཡང་མེད་དེ། དེ་བས་ན་སྤང་མེད་དབུ་མའི་ལམ་ཞེས་བྱ་སྤྱོ། དེ་ལྟ་བུའི་དུས་
 ན་ཉམས་སྤྱི་ཐུང་བ་ལམ། འགགས་ནས་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཉམས་སྤྱི་ཐུང་བར་ཤེས་
 པ་ལམ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོར་བའི་སྤང་བ་གཉིད་དང་ཡང་འབྲེལ། འདུ་ཤེས་གྱིས་
 དོན་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གོ་ཞེས་ཐ་སྤྱི་གདགས་སྤྱི་ཐུང་བའི་སྤང་བ་དང་བྲལ་བ་

ནི། ལྷ་མོ་དཔུ་མའི་ལམ་ཞེས་བྱའོ། རྒྱལ་དེ་ཉིད་མཐའ་ཡི་སྤྱན་སེལ་སྒྲོན་
མ་ལས་ཀྱང་གསུངས་པ།

ཇི་ཙམ་རྟོག་མེད་ཟབ་མོ་ཞིག་ སྒྲོའི་ཡུལ་དུ་སྤྲང་ཞེས་ན། མི་རྟོག་ཟབ་
མོའི་ཉམས་སྒྲོང་བ། སྒྲོང་བ་ཡིན་སྤྱིར་དེ་ཉིད་མིན། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དུས་
གང་གི་ཆོ་རྒྱལ་པར་མི་རྟོག་པའི་དོན་ཟབ་མོ་གཞན་ལ་བསྟན་པའི་ཐབས་མེད་
པ་ཞིག་ དེས་རང་གི་སྒྲོས་ཉམས་སྒྲོང་ངོ་ཞེས། དེ་ལྟར་ཡང་ཉམས་སྒྲོང་
བ་ཉིད་གྱི་སྤྱིར་རྟོག་པ་ཞིག་ཏུ་ཟད་པས། བདེན་པ་མཐོང་བ་ཞེས་མི་བྱའོ། །འདི་
ལྟར་རང་གིས་སྒྲོང་བ་གཞན་ལ་བསྟན་པར་མི་རྣམས་པ་ནི་མཛོན་སུམ་ཀུན་གྱི་
ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལན་ཆའི་རོ་ནི་མི་དང་དུད་འགོ་སེལ་མོ་ཆེས་ཀྱང་
སྤྱན་མོང་དུ་ཉམས་སྒྲོང་བ་ཡིན་མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་ལན་ཆའི་རོ་མ་སྒྲོང་བ་
ཞིག་ལ། ལན་ཆའི་རོ་ནི་འདི་འདྲའི་ཞེས་བསྟན་པའི་ཐབས་ནི་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་
དུ་རང་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རོ་སྒྲོང་བ་ཡོད་ན། གཞན་ལ་བསྟན་པར་མི་རྣམས་
ཀྱང་། ཟབ་མོའི་གྲངས་སུ་མི་ཆུད་དེ་རྒྱལ་པར་རྟོག་པ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། རྒྱལ་འདི་
ནི་གཞན་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། ཆོར་བྲལ་བདེ་བའི་ལམ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་

ལ། སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱང་ཆོར་བ་དང་བྲལ་ཞིང་ཡིད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་
བྲལ་བ་ལ་གསུངས་ཏེ། ཇི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་བསྟན་པ་ལས།

ཐུབ་དབང་ཁྱོད་ཀྱིས་བདུད་དཔུང་སྟོབས་ཅན་རབ་བཏུལ་ནས། བྱང་རྒྱལ་
མཆོག་རབ་ཞི་བ་མི་འཆི་བདེ་བ་བརྟེན། ཉེ་ལ་ཆོར་བྱེད་སེམས་དང་ཡིད་ཀྱི་
སྤྱོད་པ་མེད། ཅིས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། འདི་ནི་བྱང་རྒྱལ་བརྟེན་པའི་སྐབས་སུ་
གསུངས་པའོ། །སངས་རྒྱལ་གྱི་དགོངས་པ་འདི་དང་བདེན་པ་མཐོང་བའི་ཅན་པར་བྱེད་བཞག་
ནི། ཤེས་པ་ཆོག་ས་བརྒྱུད་དུ་སྤྲོ་བ་དང་། གཅིག་ཕུར་སྤྲོ་བའི་བྱེད་བཞག་གིས་ཅུང་
ཟད་ཟ་དད་པར་བཞག་པའང་ཡོད་ན། མདོར་བསྡུས་ན་སྤྲོ་བ་ཉོག་མདོན་དུ་རྒྱ་
ལོག་པ་ནི་བདེན་པ་མཐོང་བའོ། །བག་ལ་ཉལ་ཟད་པ་ནི་བྱང་རྒྱལ་ཉིད་བརྟེན་
པའོ། །བདེན་པ་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདིའང་། ཆོས་གང་ཡང་མ་མཐོང་བའི་
ཆོག་སྒྲ་དུགས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་ཇི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་བསྟན་པ་ལས།
བདེན་པ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་གྱང་བདེན་པ་ཉིད་མཐོང་བ་མེད་ན། བརྟན་པ་ལྟ་
ག་ལ་མཐོང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྤྱད་པ་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་ལས།
ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་སེམས་ཅན་ཆོག་ཏུ་རབ་བརྟེན་པ། ཞམ་མཁའ་

ཇི་ལྟར་མཐོང་སྟེ་དོན་འདི་བརྟག་པར་གྱིས། །དེ་བཞིན་ཆོས་མཐོང་བ་ཡང་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའང་དེ་འདྲའོ། །ཡོངས་ནི་
 བདེན་པ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བུལ་བ་ལ། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་དང་བྱུང་པར་མེད་པ་སྐད་དུ་འབྱུང་བའང་ཡོད་ན། འོན་ཀྱང་
 བག་ལ་ཉལ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེའང་། རྟོག་པ་སྤྲ་བས་མ་ཆོར་བ་ཙམ་ལ་བྱའི། རྟོག་
 པ་གཞི་ནས་མི་གཡོ་བ་ལ་ནི་མི་བྱ་སྟེ། ཡ་རུ་ལ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་རྒྱ་སྤྱི་རྒྱ་
 བྱའི་གྲིབ་མ་སྟེགས་པའི་མིང་ངོ་། །གྲིབ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་
 མིང་སྟེ། རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་སྟངས་གི་བར་སྤྲང་ལ་བྱ་འཕུར་བའི་གཟུགས་བརྟན་
 རྒྱ་མཆོའི་ནང་ན་གནས་པ། རྒྱ་སྤྱི་གྱིས་སྟེགས་པ་ན་བྱས་མ་ཆོར་བ་ལ། ཡ་
 རུ་ལ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། མདོ་སྟེའི་སྐབས་སུ་བག་ལ་ཉལ་ཞེས་བཏགས། ཆོས་
 མདོན་པའི་སྐབས་སུ་སྤྲ་རྒྱས་ཞེས་བཏགས། དེ་ནས་བྱ་རྒྱའི་སྟངས་དུ་བབས་པ་
 བ་གཟུགས་བརྟན་དང་བྱ་སྟན་ཅིག་གྱུར་པའི་ཆོ། རྒྱ་སྤྱི་བྱ་ཉིད་ལ་སྟེགས་པ་
 བྱས་མདོན་དུ་ཆོར་བ་ན། པ་དུད་ཐ་ན་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཀུན་ནས་ལྡང་བ་ཞེས་བྱ་བར་
 བཏགས་པར་ཟད་དེ། དངོས་སུ་རྟོག་པ་འཕྲ་རགས་སུ་རྒྱ་བ་ཉམས་སུ་ཆོར་བ་

དང་མ་ཆོར་བ་ལས། མཛེན་དུ་རྒྱ་དང་བག་ལ་ཉལ་ཞེས་བཏགས་པར་ཟད་དེ།
གཞི་མི་གཡོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་འདི་ནི་མཛེན་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། སྒོ་
གྲོས་རྒྱུ་མཆོས་ལུས་པ་ལས།

སྒོ་གྲོས་རྒྱུ་མཆོ་ཆེན་པོ་རྒྱུང་མ་ནས་བལྟས་ན་ཤིན་ཏུ་མི་གཡོ་བར་སྒྲང་
བ་དེ་ནི། རྒྱུང་དུ་ཐུག་ན་མི་གཡོ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གང་ཤིན་ཏུ་མི་གཡོ་བར་སྒྲང་བ་དེ་ནི། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུན་གྱིས་གཟིགས་ན་མི་གཡོ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་རང་གི་དོ་བོ་ཡང་། མཉམ་
བཞག་གི་དུས་ན་སེམས་གནས་པ་ཐོབ་པ་ན། རྟོག་པ་སྤྲ་བ་ཡོད་པ་མ་ཆོར་བ་
ལ་གསུངས་ཏེ། འདི་སྐད་དུ།

བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་
གནས་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་རྒྱུ་མགྱོགས་པ་དང་འབྲས་རྒྱུང་མ་
ནས་བལྟས་ན་གནས་པར་སྒྲང་ཡང་མི་འབབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་མཆོག་
ཏུ་སྤྲ་བའི་སྒྲིང་པོའི་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་འདི་སྐད་དུ།

གནས་པ་བརྩེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་རང་བཞིན་མཐོང་ནི་མཐོང་གི་ལེགས་པར་མ་མཐོང་ངོ་། །དཔའ་བར་
 འགོ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པས་བྱེ་བྲག་སྐྱེད་པར་མཐོང་བར་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་མཐོང་མ་
 མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་། མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་དབང་ཡིན་
 པར་ཟེད་དེ། དག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་
 བཞིན་མཐོང་། ཞེས་ཐ་སྐྱོད་སྤུངས་མི་འདོགས་སོ། །ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་
 འདས་པ་ལས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་ནི་གནས་ཀྱི་ཤས་ཆེ་ལ་ལྷག་མཐོང་
 གི་ཤས་ཆུང་བས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་མ་མཐོང་ངོ་། །བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ནི་གནས་ཀྱི་ཤས་ཆུང་ལ་ལྷག་མཐོང་གི་ཤས་ཆེ་
 བས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་ལེགས་པར་མ་མཐོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་ནི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བས་ལེགས་
 པར་གཟིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཚུལ་ཡང་དེ་འདྲའོ། །དེ་བས་ན་གསང་
 སྤྲུལ་གྱི་ཚུལ་ལས།

སྒྲུང་རྟོག་ཆོས་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་གཏོགས་པ། མ་སྐྱེས་མི་གཡོ་བ་སྒྲོམ་པ་རྣམས། སེམས་མི་གཡོ་མི་རྟོག་པར་གཞག་ཟེར་བ་ནི། རྟོག་པ་ཉིད་ལ་ཆགས་སུ་ཟད་དེ། བཅས་སངས་མ་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་མི་རྟོག་པའི་དབྱིངས་སུ་རྒྱུད་མི་སྤིང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་སེམས་ཉམས་སུ་ལོན་པའི་ཚད་བསྟན་པ་འདི་ཡང་། སྒྲུང་རྟོག་མངོན་དུ་རྒྱུ་ལོག་པ་ཙམ་ལ་རེ་ཞིག་ཚད་བཞག་པར་ཟད་དེ། སྒྲུང་རྟོག་གི་ཞེན་པ་ལོག་པར་ཚོར་བ་ཉིད་བྱང་རྒྱུ་སེམས་ཀྱི་བྱོལ་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་གྲོང་དུ་གྱུར་པའི་བྱོལ་རྟགས་བསྟན་པ་ནི།

ད་ནི་བྱོལ་གྱི་རྟགས་རྒྱུང་ཟད་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་བསྒྲོམ་པ་ལས་འདི་སྐད་དུ།

ཆེད་དུ་རྩོལ་བུལ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་ཅིས་ཀྱང་མི་འབྲུགས་མཉམ་ཤེས་དང་། །གང་ལ་འང་ཆགས་དང་ཡུལ་གྱིས་ཕྱོས་སྒྲག་མེད་དེ་མི་འབྲུགས་མི་གནས་ཤིང་། །མི་འབྲུགས་མཉམ་ཤེས་བཞི་པེ་ཕྱོགས་དང་པེ་ལ་ཕྱིན་རྣམས་

དེར་ཤེས་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གོང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་བསྐྱོམས་ཏེ་གོམས་པ་
 ངང་། རྟགས་འདི་ལྟ་བུ་དག་འབྱུང་སྟེ། གང་གི་ཆོ་ཏིང་དེ་འཛིན་ལས་ལངས་
 པའི་དུས་ནའང་། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་གང་སྣང་ཡང་། དངོས་པོར་མ་ཞེན་པའི་
 སྟོབས་ཀྱིས། ཡིད་དུ་འོང་བ་སྣང་ཡང་ཆགས་ཤིང་འདོད་པའི་སེམས་མི་སྟེ།
 ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྣང་ཡང་སྒྲག་ཅིང་མི་འདོད་པའི་སེམས་ཀྱང་མི་སྟེ། མངོན་
 སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དངོས་པོར་སྣང་ཡང་མི་ལྟ་ཞིང་མངོན་སུམ་གྱི་ཚོངས་
 པར་གྱུར་པ་མེད་དེ། འབྲལ་བའི་སྟོང་དང་གནས་པའི་སྟོ་མི་སྟེ་ནའང་། བྱང་
 རྒྱུ་གྱི་སེམས་གོམས་པའི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ལམ་ངང་འབྲས་
 བུར་བཅས་པའི་ཆོས་སྟོགས་དང་། ས་རོལ་དུ་སྤྱིན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོས་
 བསྟུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ཆོས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་པ་ལས་
 གཞན་མེད་པའི་སྟོ་འབྱུང་སྟེ། དེའི་ཆོའང་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་གོམས་པའི་
 རྟགས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྟོག་ན་ལམ་མང་པོ་ལ་སྤྱང་མི་དགོས་ཏེ། རང་
 གིས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་ཤིང་གོམས་པར་བྱས་པ་ཁོ་
 ན་མ་ནོར་བའི་ལམ་ཡིན་པས། སེམས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྐྱོམས་པས་ལམ་གྱི་

གཞན་དུ་བསྐྱོམས་པས་འོད་གསལ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། རྗེ་ཅེ་སེམས་
དཔར་བསྐྱོམས་པས་ལམ་ཀུན་མ་ནོར་བསྐྱོམས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྩལ་ཟད་ཙམ་བཤད་པ་ལའང་གསུམ་པ་ལྟ་ ཡོན་ཏན་
དང་། ཐིན་ལས། སྐབས་ཀྱི་མཛུགས་སྤྱད་དོ། །དང་པོ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་སྐྱུ་
གཉིས་ཀྱང་འོག་མའི་ཐེག་པ་ལས་འཕགས་རྩལ་ལུང་དང་བཅས་པ་ནི།

ད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྩལ་ཟད་ཙམ་བཤད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་
ཐེག་པ་འོག་མའི་རྩལ་དག་ལས། དང་པོ་རིགས་དང་བཤེས་གཉིས་ཀྱི་སྟོབས་
ཀྱིས་སྟོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་གིར་བབྱུང་
བའི་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཕངས་ཏེ། དཀར་པོའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་བྱས་ཤིང་། སྟོན་ལམ་ལྟན་ཀྱིས་གྲུབ་པར་མཛད་པ་ལས། ཆོས་
ཀྱི་སྐྱུ་བརྟེས་པས་ན། ཆོས་བསགས་པས་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དེའི་
དབང་གིས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུ་ནམ་གཉིས་ཀྱི་མཛད་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་དོ། །ཞེས་
ཀྱང་འབྱུང་ལ། གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་རྩལ་ཁ་ཅིག་ལས།

སྐྱེ་ཁྲི་བ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་བྱུང་བས། དང་པོ་ཉིད་ནས་སྤྱིང་ཆེ་པོའི་
མཐུས་བསྐྱུང་སྟེ། སངས་རྒྱུ་གི་མཛེད་པ་ཉམས་སུ་སྤངས་ནས། གཟུགས་གི་
སྐྱ་ཆམ་གཉིས་བསྒྲེམས་ཏེ། སེམས་ཅན་གི་དོན་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་རིགས་མཉེས་པར་བྱ་བའི་སྒོ་ནས། བསོད་ནམས་གི་ཆོགས་ཆེན་པོའང་
སྤྱོད་ཅིང་། ཆོས་གི་དབྱིངས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའང་བསྒྲེམས་པ་ལས། འབྲས་
བུ་སྐྱ་གསུམ་གི་བདག་ཉིད་ཅན་གི་སངས་རྒྱུ་ཉིད་ཐོབ་པར་འདོད་པའང་
ཡོད་པས། དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་གི་ཡོན་ཏན་མ་ལག་ན་སྐྱར་བའི་གནས་
སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ལ་ཐེག་པ་འེག་མ་པའི་ཚུལ་ལས་རྒྱ་འབྲས་གི་ཚུལ་དེ་སྐྱད་ལག་དང་
དེ་དག་གྱང་། འགྲོ་བ་ཆམས་ལ་འབྲུལ་པ་སྤྱང་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱར་ལག་དང་
ནི་འགལ་བ་མེད་དེ། རྒྱ་རྒྱེན་རྒྱ་མ་ལས་འབྲས་བུ་རྒྱ་མར་སྤྱང་བ་འབྲུལ་པའི་
ཕྱིར་རོ། ཁོན་གྱང་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་སྤྱང་བ་ཆམས་གྱང་། དེ་དག་ཁོན་ལ་རག་
ལས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྲོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་དེ་དག་བཀག་པའང་མེད་
དེ། ཐབས་རྒྱ་མཆོ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་མཐུས། སྤྱང་བ་རྒྱ་མཆོ་འབྲུང་བ་

ཟད་དོ། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་
མཐུ་ལས་བརྒྱལ་བ་མེད་པར་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་རང་བཞིན་དང་མངོན་དུ་གྱུར་
པའི་མཐུ་ལོ། རྟེན་འབྱུང་ཆེན་ལས།

བྱང་ཆུབ་སྒྲིབ་པོར་དེ་མ་ཐག ཉིང་འཛིན་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་འབྱུང་། ལྷན་
བ་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་བཞིན། མི་རྟོག་ནམ་མཁའི་མཐའ་ལྟར་ཡངས། ཞེས་
གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིབ་པོའི་དོན་རྟོགས་མ་ཐག་ཏུ། གཟུངས་
དང་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་སྟོབས་དང་མ་འདྲེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་། རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ལྟར་མི་གཡོ་བ་ལ་བྱིན་རྒྱ་བས་འབྱུང་ལ།
གདུལ་བྱ་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡང་རྒྱ་མཆོ་ལྟར་བརྒྱལ་བ་མེད་པར་འབྱུང་སྟེ། འོན་ཀྱང་
ནམ་པར་མི་རྟོག་ཅིང་ནམ་མཁའི་མཐའ་ལྟར་བྱུང་ཅིང་ཡངས་སོ་ཞེས་། རྒྱལ་
འདི་ཉིད་རྟོག་སེམས་དཔའ་ནམ་མཁའ་ཆེ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ།

ཆོ་འདུལ་ཆེན་པོ་དཀའ་བ་མིན། ཡོན་ཏན་ཀུན་དང་སྟོབས་ཀྱི་ནམས། ཇི་
བཞིན་རྟོགས་པ་ཕྱ་བ་ཡིས། རྟེན་མ་ཐག་ཏུ་རང་ལས་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་
པའི་རྒྱལ་ཡང་དེ་འདྲའོ། འབྲས་བུ་བརྒྱལ་བ་མེད་པར་འདོད་པ་ནི། དེས་པའི་

དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། འདི་སྐད་དུ།

སྒྲ་མེད་གསང་ཆེན་གང་གིས་འདི་རྟོགས་ན། །བརྩམས་མེད་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ་
དེར་སངས་རྒྱས། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་མཐུན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཐེན་ལས་ཆེན་པོ་འགོ་གམེད་དུ་འཆར་རྒྱུ་ལུང་དང་བཅས་པ་ནི།

སྒྲིང་ཐེ་ཆེན་པོས་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པའི་རྒྱུ་ལ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས།

རྟོག་མེད་མཉམ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ། །གཟུང་བས་མི་ཐེན་ཆུ་ཟླ་འདྲ། །ཀུན་ཏུ་
བབ་པའི་རོལ་པ་ཡིས། །ཉལ་ལི་ཀལ་ལི་བབ་ཏུ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་
ཀྱི་སྒྱུ་འི་རང་བཞིན་ནི་མི་རྟོག་ཅིང་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་པས། བཅ་མཁའ་ལྟར་
ཀུན་ལ་བྱུང་བོ། །དེ་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འབྲུལ་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྱུ་མ་ཅེད་མོ་དང་འདྲ་བར་རོལ་པས། གཟུང་བས་
མི་ཐེན་ཆུ་ཟླ་འདྲ། །ཞེས་སོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གྱིས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀུན་ཏུ་བབ་པའི་རྒྱུ་ལ་
འགོད་པར་མཛད་ཅིང་། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲིད་པ་བབ་མོས་གྲོལ་བར་
མཛད་པས།

ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རོལ་པ་ཡིས། །ཡུ་ལི་ཀུ་ལི་ཟབ་ཏུ་བསྟན། །ཞེས་
 གསུངས་ཏེ། ཡུ་ལི་ཀུ་ལི་ནི་འདིར་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཡིན་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་
 མོ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས། སྐྱུ་མའི་འཛིག་ཏེན་སྐྱོང་
 ཞིང་འདུལ་བའི་མཛད་སྐྱོད་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཨ་མུང་ནི་ཐམས་ཅད་མ་
 སྐྱེས་པའི་དོན། ཡུ་རིང་པོ་ནི་ཐུགས་རྗེའི་མཛད་སྐྱོད་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་དོན།
 ཀ་མུང་ནི་བྱེད་པའི་དོན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་སྐྱུར་བའི་
 དོན། ཀུ་རིང་པོ་ནི་འགོ་བ་གནས་ནས་གནས་སུ་བསྐྱོད་པར་མཛད་པའི་དོན། ལ་
 བློ་ལ་ཡ་ཏི་གི་ན་ཞེས་བྱ་སྟེ་ལེན་ཅིང་འཛིན་པའི་དོན། གུ་གུ་ནི་གུད་ཏུ་ལལ་དུ་
 དབྱེ་བས་ཀྱི་སྟོན་ནས། ཨི་སྤང་པོ་ཆེའི་སྤྲ་འབྲ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་
 འགོ་བ་མི་གཏོང་བའི་གཟུངས་ཀྱི་དོན། སྐྱའི་སྟོན་ནས། ཨི་སྤྲི་ལིང་ག་ཞེས་བྱ་
 སྟེ་ཤེས་རབ་ཆེན་པོའི་གཟུངས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཛིན་པའི་དོན། ལ་དང་
 སྐྱར་ཏེ་ལལ་དུ་ན། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཟབ་མོའི་མཛད་སྐྱོད་ལ་མངའ་བརྟེན་
 པའི་དོན་ཏེ། །དེས་དོན་ཇི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ནི་ཨ་དང་མཛེས་པའི་ཏ། །པ་དང་ཡན་ལམ་སྒྲིས་པ་བཞིན། །འཛིག་ཏེན་

ཡོངས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ། །སངས་རྒྱས་གསུང་གི་ཟབ་མོ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་
 ཏེ། དེ་ལ་ཨ་ནི་ཨ་རིང་པོ་སྟེ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཛད་སྤྱོད་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་
 དོན། མཛེས་པའི་ཏ་ནི་མཛད་སྤྱོད་དེ། མཛེས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་
 དག་ཅིང་སྤྱོས་པ་མེད་པའི་ངང་ལ་གནས་ཤིང་དེ་ལས་མ་གཡོས་པ་སྟེ། ཏ་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་རྒྱ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་གཟུགས་སོ། །པ་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ངང་དུ་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་གྲོལ་བར་མཛད་པ་སྟེ། དེ་
 ཡང་གུད་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་སྤྱོད་པ་འདི་ཉིད་
 ཡིན་མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་ལས་འསྐོ་དང་སྐྱལ་བར་ལྷན་པ་རྣམས་ལ། དབང་པོའི་
 རིམ་པ་བཞིན་སྐྱོབ་པར་སྒྲུང་བར་འབྱུང་ལ། སྐྱལ་བ་མེད་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྒྲུང་
 བར་ཡང་མི་འབྱུང་རོ། །

དེ་ལྟར་མི་སྒྲུང་ཡང་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་ཡན་ལག་སྤྱོས་
 པ་བཞིན་དུ་ཐུན་མོང་དུ་བྱུང་བས།

པ་དང་ཡན་ལག་སྤྱོས་པ་བཞིན། །འཛིག་རྟེན་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ། །
 །སངས་རྒྱས་གསུང་གི་ཟབ་མོ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱུང་ཆེན་

ལས་ཀྱང་།

བརྟགས་ན་མེད་ལ་བཞག་ན་ལེགས་པ་འབྱུང་བ་ཆེ། མའོན་སུམ་མི་
སྤང་ཆགས་པས་ཆ་ལུགས་ཀྱན་ནས་སློང་། བདག་དང་གཞན་དུ་བྲལ་བའི་
སྟོན་མཁའ་རིན་ཆེན་མཛོད། ཐམས་ཅད་གྲུབ་པའི་ཡུལ་མེད་བདག་མེད་སློང་
ཇེར་བསྟན། ཞེས་པ་དང་། ཡུལ་སྤྱིར་ཆགས་ལ་ཡུལ་ལ་བསྡོལ་བའི་དམིགས་
པ་མེད། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་མའོན་
དུ་བྱ་བའི་ཆོས་མེད་ཀྱང་ཀྱན་གྱི་དགོས་འདོད་སློང་། བདག་དང་གཞན་དུ་མི་
དམིགས་ཀྱང་བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་མཐར་སྤྱོད་པར་མཛོད། གྲུབ་པར་བྱ་
བའི་ཡུལ་མེད་ཀྱང་བདག་མེད་པའི་སློང་ཇེ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱིར་བྱུགས་
ཇེས་ཆགས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་བསྡོལ་བའི་དམིགས་པ་མེད་པ་ནི། བདག་མེད་པའི་
སློང་ཇེ་ཞེའོ། །ལྟ་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་མཁའ་ལས་ཀྱང་།

ཤེས་རབ་གནས་མེད་ཆགས་པའི་རྒྱལ་བྲལ་ཡང་། སློང་ཇེས་སེམས་ཅན་
ཁམས་ལ་སྟོལ་མེད། ཅེས་གསུངས་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་གསལ་
བའི་སྟོན་མཁའ་ལས།

སེམས་ཅན་སངས་རྒྱལ་བ་དེན་པར་ཚུལ་གཅིག་ཅིང་། །རང་གི་སེམས་
 ཉིད་སངས་རྒྱལ་ཡིན་ཤེས་ན། །གཞན་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད། །དེ་
 ལྟ་བུས་ན་སྤང་བར་བྱ་བ་འདྲ་མེད། །དེ་ལྟ་བུ་ཡི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་རིག་ནས། །མ་
 རིག་ན་སེམས་ལ་སླིང་ཇེ་ཡོངས་ཀྱིས་སྒྱེ། །སླིང་ཇེ་སྒྱེས་ནས་སྒྱུ་མའི་ཏིང་འཛིན་
 གྱིས། །ཕན་འདོགས་ཐབས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཅིར་ཡང་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཚུལ་ཡང་དེ་འདྲའོ།

གསུམ་པ་མཐུག་བསྟུན་བཞི།

མདོར་ན་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་པས། །སླིང་ཇེ་རྒྱུང་
 བར་མི་འགྱུར་ཏེ། །སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཞིན་ནོ། །དངོས་
 པོར་ལྟ་བུས་སླིང་ཇེ་ཆེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། །ཉན་ཐོས་དང་སོ་སའི་སྒྱེ་བོ་བཞིན་
 ནོ། །ཐེག་པ་འདོག་མའི་ཚུལ་ལས་སྟོན་ལམ་དང་བསྐྱོམས་པའི་སྟོབས་ལས།
 །གཟུགས་ཀྱི་སྒྱུ་འཛིན་ཏན་འགྱུར་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དེའང་། །ལས་ཀྱི་
 སྟོབས་ཡིན་པར་ཟད་ཀྱི། །གཉིས་སུ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ནི་
 མ་ཡིན་ཏེ། །འདི་སྐད་དུ། །བྱང་ཆེན་ལས།

གསུང་དང་རྒྱལ་ལ་དམིགས་དང་སྒྲུང་། །སྒྲུ་མ་ཁན་དེ་མེད་རྣམ་པ་
 བཞིན། །འབྱུང་འདུག་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་པ་ཡིས། །དེད་དབང་ལས་སྒྲུ་བར་
 འབྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་དམིགས་པ་དང་།
 སངས་རྒྱལ་ལ་དམིགས་པའི་མཐུ་ལས། ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་སྒྲུང་བ་འབྱུང་བ་
 རྣམས་ཀྱང་། དཔེར་ན་སྒྲུ་མའི་རྣམ་པ་མེད་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བའམ། དེ་མེད་རྣམ་པ་
 གཞི་མཐོན་དམན་མེད་བཞིན་དུ། མཐོན་དམན་དུ་སྒྲུང་བ་རྣམས། སྒྲིབ་པར་བྱེད་
 པའི་རྒྱུ་ཞིག་གི་དབང་ལས་སྒྲུང་བ་བཞིན་དུ། དམིགས་པ་དང་བཅས་ཞིང་
 འབྱུང་འདུག་གི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་སྒྲིབ་པས། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་བསྒྲིབས་
 ཤིང་རྒྱལ་པ་ར་བྱས་པའི་དབང་ལས། ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་བ་
 འབྱུང་བར་འབྱུར་ཏེ། འོན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི་
 མ་ཡིན་ནོ། །ཁང་པོ་བརྗོད་མི་དགོས་ཏེ། རྗོགས་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ལ་སངས་
 རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མི་རྗོགས་པའི་ཉེས་སྒྲིན་མེད་དོ། །རྗོགས་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ཉིད་
 བསྟན་པའི་སྐབས་ཏེ། ལྷ་པའོ། །

ཙ་བའི་གཉིས་པ་ཐོག་ཆེན་ལྟ་བུ་ལ་གནས་པ་གང་ཞིག་ཚུལ་མེད་རང་
གཞག་ལ་གནས་མི་རུས་པ་ལ་བརྟུན་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་བསྟན་པའི་
སྐབས་དུག་པ་སྟེ་ཐ་མ་འཆད་པ་ལ་མཆོམས་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན།
རྒྱས་ལལ། གཞུང་དོན་བསྟོམས་ཏེ་བསྟན་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མདོར་
བསྟན་པ་ནི།

ད་ནི་ཐོག་ཆེན་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་གནས་པར་མི་རུས་པ་
རྣམས་ལ། ཚུལ་བ་དང་བཅས་པའི་ཐབས་ཀྱིས་ལམ་བཅའ་བ་བསྟན་པར་བྱ་
སྟེ། དེ་ཡང་ཐོག་ཆེན་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བུ་ཐོས་པར་བྱའོ། །གང་གི་ཕྱིར་བྱང་རྒྱུ་
ཀྱི་སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ། འཆིང་བའི་ནད་ཐམས་ཅད་
འབྱིན་པར་བྱེད་པའོ། །འདི་རྒྱད་དུ། བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་བསྟོམས་པ་ལས།

ཀུན་ཏུ་བཟང་མོས་མ་ཐོབ་དག་བའི་ཆོས་ནི་གང་ཡང་རུང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་
པོའི་སྦྱོད་པའང་བདུད་ཀྱི་ལས་ཏེ་ཟད་ཅིང་མཐར་ཐུག་འགྱུར། །དེ་དང་ལྡན་
པའི་ལས་ནི་བདུད་ཀྱི་ལས་ཀྱང་བྱང་རྒྱུ་སྦྱོད་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སེམས་བཅོས་པའི་ཐབས་ཀྱང་། ས་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པའི་

ཚུལ་དང་། གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་སྒྲོམ་དུ་སྒྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་བསམ་
གཏན་ཀྱི་སྒྲོན་དུག་སྤངས་ཤིང་སྒྲིབ་པ་བཅུ་བསལ་བའི་བསམ་གཏན་ནི་ཐར་
པའི་ལམ་མོ་ཞེས་ཀྱང་བྱུང་། ཉེས་པ་ལྔ་སྟོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་དང་ལྔ་
པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་ཐར་པའི་ལམ་མོ་ཞེས་ཀྱང་བྱུང་། སུང་པོ་དང་ཁམས་དང་
སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་ལ། བཟུང་བཏགས་བཀག་སྟེ་བཅོམ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་
ཐར་པའི་ལམ་མོ་ཞེས་ཀྱང་བྱུང་། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་གདུལ་བར་དཀའ་
བའི་ཆོས་དུག་བཏུལ་བའི་བཞུས་བཞེད་དང་བསམ་གཏན་ནི་ཐར་པའི་ལམ་
མོ་ཞེས་ཀྱང་བྱུང་། ལུས་སེམས་ལྟ་དང་གསུམ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
ནི་ཐར་པའི་ལམ་མོ་ཞེས་ཀྱང་བྱུང་སྟེ། འདི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ། སེམས་བཅོས་
པའི་ཐབས་མང་དུ་གསུངས་པའང་། ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་ཡང་མི་རྣམས་ལ།
བསྟན་པར་ཡང་མི་རྣམས་པས་རེ་ཞིག་འདི་དག་ཙམ་ལག་དོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་ལག་དུ་རྒྱ་མཚན་ཉིད་ཐེག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་།
འབྲས་བུ་རྩེ་རྩེ་ཐེག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ལའང་བཞི་ཡི་དང་པོ་ནི། འདི་ལྟར་བསམ་གཏན་ཀྱི་སྒྲོན་དུག་སྤངས་ཤིང་

སྒྲིབ་པ་བརྟུ་བསལ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་ཐར་པའི་ལམ་མོ་ཞིས་བསྟན་པའི་དོན་
འཆད་པ་ལའང་གཉིས་ཏེ། ཞི་ལྷག་གི་སྒྲིན་ལལད་པ་དང་། མཁ་ཏྲོག་གཡང་
སྒྲིན་བསྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

སྒོ་འདི་དག་བསྟན་པ་ནི། གང་ཟག་མོས་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་སེ་སེ་
ཡང་བྱང་ལ། སན་རྒྱན་གཅིག་ལ་གཅིག་སན་འདོགས་པའང་བྱང་བས་འདི་
དག་ཙམ་ལལད་དོ།

དེ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིན་དུག་ནི། བྱང་ཚོར་དབང་གིས་གཡང་བ་དང་།
བྱིང་རྒྱུགས་དབང་གིས་འཐིབས་པ་དང་། ཐེར་བྱུག་དབང་གིས་འཐས་པ་
གསུམ་ནི། ཞི་གནས་ལས་སུ་མ་རུང་པའི་སྒྲིན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལའང་སྒྲ་མ་གཉིས་
ནི་དཔེར་ན་མར་མེ་ཕྱི་རོལ་གི་རྒྱུང་གིས་བསྐྱེད་ན་ཡང་མི་གསལ་ལ། རང་གི་
ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུང་བཀག་ནའང་། འཆི་བའམ་འཆི་བ་ལ་ཐུག་པར་འགྱུར་
རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་གནས་པ་ནི་འདུ་བྱེད་སྣ་ཚོ་གས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ནའང་
གཡངས་པར་འགྱུར་ལ། རང་གི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་འདུ་བྱེད་བཀག་ནའང་
སེམས་ཉིད་ཀྱང་འགག་པའམ་འགག་པ་ལ་ཐུག་པར་གྱུར་པས། དེ་བས་ན་

འདུ་བྱེད་གཞན་བཀག་ལ་རང་གི་འདུ་བྱེད་མི་དགག་གོ།

གསུམ་པ་ནི་དྲན་པ་སྒྲ་མའི་སྟེང་དུ་སྤྱི་མ་རྟག་ཏུ་འབབ་པ་ཡིན་ཏེ།
 དཔེར་ན་རྒྱུའི་ཐིགས་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ནི་དམིགས་པ་གཅིག་ལས་སུ་རུང་
 ཡང་། བསམ་གཏན་གྱི་ཡུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་
 མེད་དེ་སྒྲིབ་པའོ། །ལྷག་མཐོང་གི་སྒྲིབ་པ་གསུམ་ལ། འཛིན་ཆགས་དབང་
 གིས་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཆོས་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་
 བྲལ་བས། བསམ་གཏན་གྱི་ཡུལ་ཅི་སྒྲུང་ཡང་འཛིན་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བས།
 ཐར་པ་འགོག་སྟེ་སྒྲིབ་པའོ། །ཡོད་མེད་དབང་གིས་ཉམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི།
 ཆོས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་ཏེ་འབྱུང་བ་ལ་མྱོངས་པས། ཇི་ལྟར་བསམས་ཀྱང་ཡོད་
 མེད་ཀྱི་མཐར་ལྷུང་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཉམས་པར་གྱུར་པ་སྟེ་སྒྲིབ་པའོ། །

ཤེས་རྒྱ་རྒྱུང་བས་འཁོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མ་ཉན་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་
 རྒྱ་རྒྱུང་བས་བསམ་གཏན་གྱི་ཡུལ་གང་ལ་འཇུག་མ་ཤེས་ཏེ། བྱ་ཐུན་པ་ལ་
 རྟགས་པ་བཞིན་དུ་སེམས་འཁོར་ཞིང་འཛོམས་པ་སྟེ་སྒྲིབ་པའོ། །འདི་དག་ནི་
 དངོས་སུ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཡང་ནི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་སྟེ་བ་ཉིད་ལ་གོགས་སུ་

གྲུང་པས། ཉེས་སྒྲོན་ཆེ་བའི་སྤྱིར་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲོན་དྲུག་ཅེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་རྣམ་རྟོག་གི་གཡེང་སྒྲོན་སྤྱ་རགས་བཤད་པ་ལ་སྤྱིར་བཤད་
དང་། བྱེ་བྲག་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

དེ་ལ་རྣམ་རྟོག་གཡེང་བའི་སྒྲོན་འབའ་ཞིག་ལ་ཡང་སྒྲོན་ལྷ་གསུངས་ཏེ།
འདི་སྐད་དུ།

རྟོག་པ་རགས་པའི་རི་བོ་དང་། ཁཛམ་མ་རྒྱ་བ་ཆོར་བ་དང་། བྱུང་ཆོར་
སྒྲོན་ལྷ་སྤང་བར་བྱ། རྟོག་པ་རགས་དང་སྤྱ་བ་གཉིས། ཁཛམ་མ་ཆེ་དང་
ཆུང་བ་གཉིས། རྒྱ་བ་རིང་པོ་སྤང་དུ་གཉིས། །དེ་བཞིན་ཆོར་བ་གསལ་མི་
གསལ། བྱུང་ཆོར་གཉིས་སུ་སྤང་བའང་། བྱུང་བ་དང་ནི་བྱུལ་བའོ། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། འདི་རྣམས་རྟོག་པའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་འབྲེལ་ང་། སྤྱ་རགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་
དང་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་བྱུང་པར་དབྱེ་སྟེ། དེ་ལ་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་ནི། རྟོག་
པ་ནི་དོན་གྱི་དངོས་པོ་འཛོལ་བས་སྟེ། ཁཛམ་མ་ནི་ཞེན་ཅིང་འཛིན་པས་སྟེ།
རྒྱ་བ་ནི་རྒྱ་བ་གིས་སྟེ། ཆོར་བ་ནི་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བས་སྟེ། བྱུང་ཆོར་ནི་འབྱུང་
འདུག་གིས་སྟེ། སྤྱ་རགས་ནི་གོ་རིམ་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་བརྗོད་པ་དག་ཡིན་

ནོ། སྐྱེར་བསྐྱུས་ན་སྤྱ་བའང་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་སྤྱ་བ་དང་། འཛིན་པ་
 སྤྱ་བའོ། རགས་པ་འང་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་རགས་པ་དང་། འཛིན་པ་
 རགས་པའོ། རྟེན་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནི་སྐྱེ་བ་རགས་ལ་འཛིན་པ་སྤྱེ།
 སྐྱེ་བ་རགས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་རྟོག་ཅིང་འདུག་ལ། འཛིན་པ་སྤྱེ། དེ་
 ལ་དངོས་པོ་དང་མཚན་མར་ཞེན་པ་མེད་དོ། ལྷན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནི་སྐྱེ་བ་སྤྱེ་ལ་
 འཛིན་པ་རགས་ཏེ། སྐྱེ་བ་སྤྱེ། ཤེས་བྱ་རྣམས་ལ་རྟོག་ཅིང་འདུག་མི་རུས་ལ།
 འཛིན་པ་རགས་ཏེ། དངོས་པོར་འཛིན་ཅིང་ཞེན་པ་དང་མི་འབྲལ་ལོ།

དེ་བས་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སྒྲོམ་པའི་ཆོ། སྐྱེ་བ་སྤྱེ་ལ་འཛིན་པར་རགས་
 པའི་སེམས་ནི་ཐར་པའི་ལམ་མ་ཡིན་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲོམས་པར་
 འདུག་པ་དང་ཆ་མཐུན་པས་ལམ་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་ཡིན་ནོ། རྟེན་པས་ན་དང་པོར་སྐྱེ་
 བ་རགས་ལ་འཛིན་པ་སྤྱེ་བའི་སེམས་ལས་གོམས་པ་གྲོང་དུ་གྱུར་ཅིང་འཛིན་
 པ་སྤྱེ་བའི་མཐུས་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱང་ཇེ་སྤེལ་གྱུར་ནས། ཐམ་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་ལྷ་
 པོ་འདི་དང་བྲལ་ལ། སེམས་རང་རིག་པ་ནི་མ་འགགས་ན་བདེན་པ་མཐོང་བ་
 ཞེས་བྱ། འདི་རྣམས་ཡུལ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་། ཡུལ་འཛིན་པ་འཛིན་པའི་

རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ཁད་ཀྱིས་ནི་བར་ཆོར་ན། སེམས་ཀྱི་དྲོད་ཐོབ་པར་
གཟུང་ངོ། །ཁང་གི་ཆོ་འཛིན་པ་ཕྱ་བར་མ་ཆོར་བའི་སྐྱེ་བ་ཕྱ་བར་ཆོར་བ་ནི་
ལམ་ཀྱི་དྲོད་དུ་མི་གཟུང་ངོ། །

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ལམ་སྒྲིབ་རྩུལ་ལ། གསུམ་ཚན་གསུམ་གཅིག་ཅེས་བཅུར་
གསལ་ཡང་། དེ་ལ་ལམ་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དགུ་ལ་ཞེས་པ་མ་དག་པར་མཛོན་ནོ། །

དེ་ལ་ལམ་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དགུ་ལ། བསམ་གཏན་མི་གཡོ་བ་དང་། ལམ་ཐིབ་
པ་དང་། གསལ་བ་གསུམ་ནི། ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་ལ་སྒྲིབ་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་
མི་གཡོ་ནའང་ལམ་སྒྲུ་མ་མི་གཏོང་ཞིང་། ལམ་གཞན་ཐོབ་པར་མི་རྩོལ་ཏེ།
ཆོང་ན་གནས་པའི་བྱེ་བྲག་ལྟ་བུ་སྟེ། །

དེ་བཞིན་དུ་ལམ་ཐིབ་ནའང་མི་རྩོལ་ཏེ། འབེན་ཐིམ་པའི་མདའ་ལྟ་
བུ་སྟེ། ཞིན་ཏུ་གསལ་བར་གྱུར་ནའང་མི་རྩོལ་ཏེ། ཡུལ་གསལ་བས་དབང་
པོ་སྒྲོ་གཟུང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། སེམས་ལ་ཤེས་པ་མང་པོ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དང་།
མཛོན་པར་ཤེས་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་། མཚན་མའི་རྩུ་འཕྲུལ་འབྱིན་པར་
འདོད་པ་གསུམ་ནི། ཡང་དག་པའི་རྟིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྒྲིབ་པ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱིམ་

བདག་དག་གིས་མར་གྱི་སྤྲིང་པོ་འདོད་པའི་ཕྱིར་བ་བཞོན་མང་པོ་བསྟེན་པ་
 ལས། དེའི་འོ་མ་དང་ཞིའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཆགས་པར་གྱུར་ན། མར་གྱི་སྤྲིང་
 པོ་ལ་སྤྱིབ་པར་གྱུར་པ་ལྟ་བུའོ། །བདག་གི་འདི་ལས་སྒྲུབ་གོང་ན་གཞན། མེད་པའི་
 ཆོས་ཐོབ་པོ་སྟེན་པ་དང་། རང་གི་ལྟ་བ་ལ་འང་བསྟེན་པ་དང་། གཞན་གྱི་ལྟ་
 བ་ལ་བྱུང་དུ་གསོད་པ་གསུམ་ནི། ཡང་དག་པའི་བླ་པ་ལ་སྤྱིབ་སྟེ། འདི་ལྟར་
 ཡང་དག་པའི་བླ་པ་ནི། དེས་པའི་དོན་གྱི་མདོའི་དོན་དང་། དག་བའི་བཤེས་
 གཉེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གདམས་ངག་མ་བརྟེན་པར་སྤྱང་བ་ཡིན་ན། སྤྱིབ་པ་
 འདི་རྣམས་ཡོད་ན་དེ་དག་ཡལ་བར་འདོར་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་འཇམ་གློན་པའི་
 བུ་གཞོན་ལྷ་རྒྱལ་པ་སྤྱོད་པ་དག་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གདམས་ངག་ཡིད་ལ་
 མི་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ།

བརྟེན་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་སྤྱིབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་སྤྱོད་རྣམ་བརྟེན་ལོངས་ཀྱི་
 དོས་ལྟར་གཅིག་ལ་གཅིག་སྤྱིབ་པར་གྱུར་པས། དེ་བས་ན་བསམ་གཏན་ལ་
 སོགས་པ་དོན་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཡི་གེ་འདྲི་བ་ལ་སོགས་པ་
 དོན་རྒྱུད་དུ་འཛིན་སྤྱོད་མི་སྤྱད་དོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། འོན་འདི་རྣམས་ཀྱིས་

ཀྱང་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིབ་སྒྲོན་མཐའ་དག་བསམ་ལ་ཏེ་ཐར་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་
པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ཉིས་པ་ལྟ་སྟོང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོན་ས་བསམ་གཏན་སྒྲིབ་ཚུལ་ནི།

དེ་ལ་ཉིས་པ་ལྟ་སྟོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱུད་དང་ལྟན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གང་
ཞེ་ན། ཉིས་པ་ལྟ་ནི། ལེ་ལོ་དང་། དམིགས་པ་བརྟེན་པ་དང་། ལུས་ཚོད་དང་།
མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་། འདུ་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་ལེ་ལོས་ནི་དམ་པའི་
ལུང་མི་ཉན་ཅིང་མི་འཇུག་གོ། །དམིགས་པ་བརྟེན་པས་ནི་བསམ་པ་ཉམས་ཏེ་
ཐོས་པ་རྣམས་ཀྱང་བྲན་པ་མེད་པར་བྱེད་དོ། །ལུས་ཚོད་ཀྱིས་ནི་དོན་ལ་གོམས་
པར་བྱེད་པའི་སྟོ་འཇུག་ཏུ་མི་སྟེར་རོ། །མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་པ་
གཉིས་ཀྱིས་ནི། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་གོགས་བྱེད་དོ། །

དེ་ལ་སྟོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱུད་ནི། དད་པ་དང་། འདུན་པ་དང་། བརྩོན་
འགྲུས་དང་། ཤེན་ཏུ་སྦྱངས་པ་བཞིས་ནི། ལེ་ལོ་སྟོང་ངོ། །བྲན་པས་ནི་དམིགས་
པ་བརྟེན་པ་སྟོང་བའོ། །ཤེས་བཞིན་གྱིས་ནི་ལུས་ཚོད་སྟོང་ངོ། །སེམས་པས་
ནི་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་དགས་ན་གཟེང་བསྟོན་པར་བྱེད་དོ། །བཏང་སྟོམས་

ཀྱིས་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དྲགས་ན་འགོ་གཞོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་ནི་
གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཆ་མཉམ་པར་ཆོར་ན་ལྷག་པར་གཉེན་པོ་བསྟེན་
པའི་རྩོལ་བ་མི་སྐྱེད་དོ། །བཏང་སྟོམས་སུ་བག་ཡངས་སུ་བཞག་སྟེ། དོན་ལ་
གོམས་པར་བྱེད་དོ། །རྩོལ་འདི་འང་ཐར་པའི་ལམ་མོ། །ཞེས་འབྲུང་ངོ་།

གསུམ་པ་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་ལ་བཟུང་བཏགས་
བཀག་བྱེ་བཅོམ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཐར་པའི་ལམ་དུ་བསྟེན་པ་ནི།

དེ་ལ་བཟུང་བཏགས་བཀག་བྱེ་བཅོམ་པ་དང་ལྷན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གང་
ཞེན། འདི་སྐད་དུ།

གཏོགས་འདོད་སྤྱེའུ་འདི་བཟུང་ནས་ཀྱང་། །རྒྱུ་མེ་བྱི་ལ་བཏགས་བྱས་
ཏེ། །ཁང་སྟོང་པད་ཕུང་ཀུན་བཞིག་ནས། །གསེབ་ཁུང་སྐར་ཁུང་ཀུན་བཀག་
སྟེ། །རྒྱལ་པོའི་དཀོར་མཛོད་ཁ་བྱེ་ན། །དེ་དག་རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ལ་གཏོགས་འདོད་སྤྱེའུ་གཟུང་བ་ནི། ཕུང་པོ་དང་ཁམས་
དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི། ཆོས་ལས་གཟུང་བར་འོས་པ་གཟུང་བ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཡིད་
ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤྱེའུའི་གཏོགས་འདོད་ལྟར། རིགས་པ་དང་ལྷན་པའི་དོན་

ལ་ནི་ཆེད་དུ་གཏང་གྱང་འཇུག་པར་མི་ཅུས། རིགས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་དོན་
 ལ་ནི་སྐྱུལ་བ་མེད་པར་རང་ཞུགས་བྱེད་དེ། ཏུག་ཏུ་དོན་མེད་པར་འཕྱུན་པ་འདི།
 ཤེས་བཞིན་དན་པའི་སྡོད་དུ་བཅུག་སྟེ། གཞན་དུ་མི་གཡོ་བར་བསྐྱམ་དགོས་
 མོ། ཀླུ་མོ་བྱེ་ལ་གདགས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་རྣམས་ལས་གདགས་པར་
 འོས་པ་གདགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱེ་ལ་ནི་ཤིན་ཏུ་དལ་ཞིང་འཇམ་པའི་སྡོད་
 པས། གཞན་གྱིས་མ་ཆོར་བར་གཞན་གྱི་སྟོག་ཀྱང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་
 མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ནི། ཤིན་ཏུ་རྒྱ་བ་པ་པའི་རྩལ་གྱིས་ཀུན་གཞི་ལ་ཁ་ནང་དུ་
 བཏས་ཏེ་བདག་ཏུ་རྩོམ་སེམས་པས། དེའི་དབང་གིས་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པའང་འཛིག་ཆོག་པ་ལ་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་སྐྱེ་སྟེ། ཐམས་ཅད་
 ཟག་པ་དང་བཅས་པར་བྱིན་གྱིས་རྩོབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བས་ན་འདི་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ལ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གཟུངས་གྱིས་མ་བཏགས་
 བ། མཁ་ཡང་ཐར་པའི་གོ་སྐབས་མི་འབྱེད་དོ། །འདི་ནི་ལྷག་མཐོང་སྡོད་པ་ཡིན་
 བོ། སྒྲ་མ་ནི་ནི་གནས་སྡོད་པ་ཡིན་བོ། །ཁང་སྟོང་པང་ཕུང་བཞིག་པ་ནི། ཕུང་
 བོ་དང་སྡོད་མཆེད་ཀྱི་གྲོང་སྟོང་བཞིག་པ་ཏེ། འདི་རྣམས་ལ་བདག་པོ་མེད་

པས་གྲོང་སྟོང་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་བཞིགས་པས་གྲོང་
སྟོང་ཉིད་ཀྱང་མེད་དེ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །འདི་ཡང་ལྷག་
མཐོང་སྟོང་པའོ།

གསེབ་ཁུང་སྐར་ཁུང་དགག་པ་ནི། སྒོ་ལཱ་འི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དབང་
པོ་ལཱ་འི་སྐར་ཁུང་ནས་བྱུང་ནས་ཡུལ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གཡེང་བ་འདི་དག་
ཡིད་ནང་དུ་བསྐྱས་པའི་མཐུས་བཀག་སྟེ། མི་འཕྲོ་བར་བྱས་པ་སྟེ། འདི་ཡང་
ནི་གནས་སྟོང་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་པོའི་དཀོར་མཛོད་ཁ་བྱེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཀུན་
གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་མཁས་པར་བྱས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་
པོའི་མཛོད་ནམོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་ནོར་རིན་ཐང་མེད་པའང་ཡོད་ལ།
དུག་ལ་སོགས་པ་དམན་པའི་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་གཞི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
མཛོད་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་ཐེག་པ་འདོག་མ་པའི་རྒྱལ་གྱིས། ཀུན་གཞིའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཟག་
པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ངོ་བོར་གནས་ཤིང་

སྒྲིན་པ་ཡིན་པས། ཤིང་ཐོག་སྒྲིན་པ་དང་འདྲ་ལ། ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་རྟེན་
 དང་གནས་ཙམ་ཡིན་ཏེ། དུག་གི་བྱམ་པ་འི་ནང་ན་སྒྲིན་གནས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་
 ལམ་དང་། ཟག་པ་གོང་མའི་ཚུལ་ལས་ནི། ཀུན་གཞིའི་མཆོན་ཉིད་ནི་གདོད་མ་
 ལས་བྱང་རྩལ་གྱི་སྒྲིང་པོའི་རང་བཞིན་དུ་དག་པ་ཡིན་པས་ཀུན་གཞི་བྱང་རྩལ་
 ཀྱི་སེམས་ཞེས་བྱ་ལ། ཉོན་མོངས་པ་དང་གནས་ངན་ལེན་གྱི་བག་ཆགས་ནི་
 སྒོ་བྱར་གྱི་དྲི་མ་སྟེ། གསེར་གཡས་གཡོགས་པ་འཇམ། རོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་འདམ་
 དུ་བསུབས་པ་བཞིན་ཡོན་ཏན་རྩལ་ཟད་མི་སྤང་བར་ཟད་དེ། རང་བཞིན་ཉམས་
 པར་བྱས་པ་མེད་དོ། །ཁྱི་སྒྲིང་དུ་རྟེན་པོ་དང་པོ་ལས།

སྒྲིན་མ་འབར་བའི་རིན་ཆེན་ནི། །གནས་ངན་འདམ་དུ་བྱིང་འབྱུར་ཡང་། །
 དེ་ཉིད་ཡོན་ཏན་རང་སྤང་བས། །འོད་ནི་མཁའ་ལ་གསལ་བ་ཡིན། །དེ་བཞིན་
 སེམས་ཉིད་རིན་པོ་ཆེ། །ལུས་ངན་འཁོར་བར་བྱིང་འབྱུར་ཡང་། །དེ་ཉིད་
 རང་བཞིན་འོད་གསལ་བས། །ཤེས་རབ་ཆོས་ཉིད་མཁའ་ལ་གསལ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་གང་ལྟར་ཡང་རུང་སྟེ་དཀར་ནག་གི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་བ་ཙམ་ཡིན་ལ། སྤང་བ་

དེའང་འདུ་བྱེད་གྱི་བག་ཆགས་གྱི་དབང་གིས་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྤང་བ་
 དེ་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱི་ཐུང་ན་ལས་
 འདས་པར་རྟོགས་ན། རྒྱལ་པོའི་དཀོར་མཛོད་ཁ་སྤེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་སྤྱེའུ་
 ཡང་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། གྲི་ལ་ཡང་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། ཁང་སྟོང་ཡང་བཞུགས་
 པ་ཡིན་ནོ། རྒྱུར་ཁུང་ཡང་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། འདི་ལྟ་བུའི་སྟོང་དང་ལྷན་ན་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གཞན་ནས་བཅའ་མི་དགོས་སེཞིའོ།

བཞི་པ་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་གདུལ་བར་དཀའ་བའི་ཆོས་རྒྱལ་གདུལ་
 བའི་བསྐྱེད་བཞེད་དང་བསམ་གཏན་ནི་ཐར་པའི་ལམ་དུ་བསྐྱེད་པ་ནི།

དེ་ལ་སེམས་གདུལ་བར་དཀའ་བའི་ཆོས་རྒྱལ་གདུལ་བ་ནི། འདི་སྐད་
 དུ། དཔྱད་བཟངས་ལས།

སེམས་ནི་སྟོག་དང་སྤྱང་དང་སྤྱེའུ་དང་མཚུངས། རྒྱུ་མཆོ་ཆེན་པོ་ཡི་ནི་
 རྒྱབས་དང་འདྲ། རྒྱུ་ཅན་རྟག་ཏུ་ཡུལ་ལ་མངོན་དགའ་བ། གཡོ་ཞིང་འཕྱུར་
 པའི་སེམས་ནི་གདུལ་བར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། སེམས་ནི་སྟོག་དང་འདྲ་
 སྟེ་སྐད་ཅིག་ཅོམ་གསལ། རྒྱུ་དུ་གསལ་བར་མི་གནས་པ་ཡིན། རྒྱུ་དང་འདྲ་

སྟེ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གནས་པའི་ཆོས་མེད་དེ། གཡེ་ཁིང་རྣམ་པར་གཡེང་བའི་
མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན། སྟེ་འུ་དང་འདྲ་སྟེ་བྱ་བ་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་། བྱ་བ་མ་ཡིན་
པ་ལ་འཇུག་པའི་ལས་ཅན་ཡིན། རྒྱུ་མཚེ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་བས་དང་འདྲ་སྟེ། རྣམ་
པར་རྟོག་པ་མི་བློ་བ་ཡིན། རྒྱུ་ཅན་ཡིན་ཏེ་རྟག་ཏུ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་
དོན་བསྟེན་པ་ཡིན། རྟག་ཏུ་ཡུལ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་དུ་
ཡང་དག་འཛོག་ལ་མི་དགའ་བ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་གདུལ་བར་
དགའ་བ་དེ། བཟླས་བཞེད་དང་བསམ་གཏན་གྱིས་བརྟུལ་ཏེ་ཐར་པའི་ལམ་
ལ་སྦྱར་རེ་ཞིའོ།

དེ་ལ་གདུལ་བའི་ཐབས་ཀྱང་མདོར་བསྡུས་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ།
ཨ་རུ་བྲ་ཏ་ཞེས་བྱ་བ་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་གཟུང་བ་དང་། སི་བྲ་ཏ་ཞེས་བྱ་བ་
བཟློག་སྟེ་གཟུང་བའམ་ཆར་བཅད་པས་གཟུང་བ་གཉིས་སོ།

དེ་ལ་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་གཟུང་བ་ནི། སྟོག་ཅུང་བློ་བཀས་ལ་བ་བཞིན་
དུ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡུལ་ལ་དང་པོ་ཅུང་བློ་བཀས་བཞག་སྟེ་ཡུན་རིང་དུ་མི་
གཏད་དོ། ཁྱུང་ལྟར་འདུ་བྱེད་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཇུག་པར་བྱའོ། སྟེ་འུ་

ལྟར་མཐུན་མཐུན་ལ་འདུག་པར་བྱའོ། །རྒྱ་མཚོ་ལྟར་རྟོག་པ་སྒྲ་ཚོགས་དང་
མཐུན་པར་བྱའོ། །སྒྲ་ཅན་ལྟར་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའང་གདུལ་བའི་སྐབས་
སྲུབ་སྟེན་པར་བྱའོ། །ཡུལ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་ཡུལ་
ལའང་གཏང་དོ།

བསྒྲེག་སྟེ་གཟུང་བཞི། སྟོག་ལས་བསྒྲེག་སྟེ་ཡུན་རིང་དུ་འང་གསལ་བར་
གཟུང་། རྒྱང་ལས་བསྒྲེག་སྟེ་མི་གཡོ་བར་ཡང་བྱ། སྟེ་འུ་ལས་བསྒྲེག་སྟེ་བྱ་
བའི་དོན་ལ་གཏང་། རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྒྲེག་སྟེ་རྟོག་པའི་སྐབས་ཞི་བར་བྱ། སྒྲ་
ཅན་ལས་བསྒྲེག་སྟེ་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་བརྟག་ ཡུལ་ལ་མངོན་པར་དགའ་
བ་ལས་བསྒྲེག་སྟེ། བར་དུ་ཡང་དག་འཛིག་ལ་བཞག་གོ། མཛོད་ན་སེམས་ཐ་
མལ་པའི་ཆོས་ལུགས་དང་རྗེས་སྲུ་མཐུན་པས་གདུལ་བའི་ཐབས་འདི་ལ།
ཐབས་འདི་དང་འདི་ཞེས་རིས་སྲུ་ཆད་པ་མེད་དེ། སེམས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཇི་ལྟར་
འཕྲོ་ཞིང་གང་ལ་འདུག་པ་དང་། ཇི་སྟེད་དུ་འདུག་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་
སྲུབ་སེམས་གཏན་གྱི་ཡུལ་གང་ཡང་རུང་བཞིག་རྗེས་སྲུ་མཐུན་པར་བསམས་
པས། མཐའ་རྟོག་པ་ཉིད་ཀྱང་བསམ་གཏན་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་ནས་གཞན་དུ་

འགྲོ་བའི་ས་གནས་མི་ཆེད་དོ། །འདི་ནི་པལ་ཆེར་ནི་གནས་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་
གསུངས་པའོ།།

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་དྲེ་ཐེག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲོན་ས་བསྟན་པ་ལའང་།
སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་ལྷན་དུ་སྦྱོར་བསྒྲུབ་ཚུལ་དང་། ལུས་སེམས་ལྷ་གསུམ་
ལ་དམིགས་པ་བྱེ་སྟེ་ལག་དང་། སྒྲུབ་སྟེ་ལྷན་བསྒྲུབ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཡན་ལག་དུག་དང་ལྷན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི། འདི་
སྐད་དུ་འདུས་པ་ལས།

སོ་སོར་སྦྱོང་དང་བསམ་གཏན་དང་། །དབུགས་དགག་གཏོང་དང་
གཟུང་བ་དང་། །ཆེས་སུ་དྲན་དང་ཉིང་འཛིན་ནི། །སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག་དུག་ཅེས་
བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ནང་སེམས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཐོབ་པའི་ཡན་ལག་
འདི་དུག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སོ་སོར་སྦྱོང་བ་ནི། སྦྲོམ་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་
ཚུལ་བྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་འདོད་པས་གཡང་བ་མེད་ཅིང་འགྱོད་པའི་བྲི་མ་
མེད་པས་ཏྲག་ཏུ་དབང་པོ་བསྐྱམས་པའི་ཕྱིར། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་
པ་དེ་བཞིན་དུ། སོ་སོར་སྦྱོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་ཡུལ་དང་དབང་པོའི་སྒྲོ་

ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱོད་དུ་བལྟས་ཏེ་སྤང་བར་བྱ་བ་འདྲ་མ་
ཡིན། དངོས་པོར་བལྟས་ཏེ་མཚན་མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་འདྲ་མ་ཡིན་ཏེ། ཏྲག་
ཏུ་རང་གི་ལྷའི་བདག་ཉིད་དུ་བལྟས་ཏེ་སྤྱད་པར་བྱ་ལ་དངོས་པོར་ཞེན་པ་དང་
དགག་པ་གཉིས་སྤང་བར་བྱ་བ་འདི་ནི། དབང་པོར་ང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱམས་
ཤིང་། འདོད་པ་བཀག་པའི་གཏུང་བས་ཀྱང་མ་བཞིན་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་བྱིན་
རྒྱབས་ཀྱང་ཉེ་བར་གྱུར་པས། བསམ་གཏན་གྱི་སྣོད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་
ལ་སོསོར་སྐྱོད་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། བདེ་བས་ལོངས་སྐྱོད་དོ། །སོསོར་སྐྱོང་བ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། འདོད་པས་གཡེང་བར་འགྱུར་བ་སྐྱོང་དོ། །

བསམ་གཏན་ནི། འདོད་པ་དང་སྤྲིག་ཏེ་མི་དགོ་བའི་ཆོས་ལས་དབེན་པ་
ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས། དེའི་འོག་ཏུ་བསམ་གཏན་བསྟན་པར་རིགས་སོ། །དེ་
ཡང་ཡན་ལག་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། འདི་ལྟར། ཏྲག་དཔྱོད་གཉིས། དག་འབདེ་གཉིས།
སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དང་ལྔ་འོ། །བསམ་གཏན་གྱི་ཡུལ་ཡང་འདིའི་སྐྱབས་སུ་
གསང་བ་གསུམ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གསང་བ་གསུམ་གྱིས་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཐམས་ཅད་
བསྐྱུས་སོ། །ཕྱག་རྒྱས་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོན་དང་

རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་བསྟུས་སོ།

དེ་ལ་གསང་བ་གསུམ་ལས། སྐྱུ་འུ་གསང་བ་ནི། ལྷའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུ་ཁ་
དོག་དང་དབྱིབས་དང་གཡོ་བའི་བྱེ་བྱག་འདི་སྐད་དུ། བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་ལས།

སྤྱི་མ་མིག་དང་སོ་དང་མཚུ། ཁའི་དང་ལུས་དང་རྐང་ལག་གིས། རྩོ་
ཇེ་སེམས་དཔའ་དཔལ་གྱི་རྒྱ། རང་དོན་ལས་རྣམས་སྐྱབ་བྱེད་པའོ། ཞེས་
གསུངས་པ་བཞིན། སྐྱུ་འུ་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒོ་ནས། བསམ་གཏན་གྱི་ཡུལ་
དུ་དམིགས་པའོ། གསུང་གི་གསང་བ་ནི།

སྐྱ་དང་སྐྱ་མིན་རྣམ་དབྱེད་པ། རང་རོ་སྐས་པ་དེ་ཇེ་འུ་གསུང་། ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷའི་ཐུགས་ཀ་དང་ལྷ་གས་སྟེངས་སུ་ཆོས་ཀྱི་
ཡི་གེ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་མཆོན་མར་བསམ་པ་དང་། དེ་ཡང་སྐྱ་དང་སྐྱའི་
དོན་གྱི་ཆོས་ཉིད་དང་བཅས་པར་བརྟག་ཅིང་དབྱེད་པ་ནི་བསམ་གཏན་ཐོབ་
པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ།

སྐྱ་ལ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
ལ། སྐྱའི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་ནི་ཐར་པ་སྟེར་བར་བྱེད་པར་

གསུངས་པ་དང་འདྲའོ། །དག་སྒྲ་གྲགས་པར་བརྗོད་པ་ནི་བསམ་གཏན་གཙོར་
སྒྲོམ་པའི་སྒྲ་བསམ་འདིར་གཡང་བའི་རྒྱར་འགྱུར་རོ།།

ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ནི། ཐུགས་ཀར་སེམས་དཔའི་དོན་མཐོམ་པ་དང་།
ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ལྟ་བུ་བསྒྲོམ་པ་ནི་ཐུགས་ཀྱི་མཚན་མ། དེའི་དོན་བྱང་
རྒྱལ་ཀྱི་སེམས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུར་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ནི་
ཐུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེ། དེ་ལྟར་གསང་བ་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་ནི་བསམ་
གཏན་གྱི་ཡུལ་ལོ།།

དེ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ནི། ཡན་ལག་ལྔའི་རྒྱལ་གྱིས་དམིགས་པར་
བྱེད་དེ། དེ་ལ་རྟོག་པ་ནི་གསང་བ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོག་
པའི་སྒྲོ་སྒྲུབ་འོ། །དབྱེད་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲོ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒྱུར་ཞིང་། དེའི་དོན་
དང་བཅས་པ་ལ་དབྱེད་པ་ཡང་དང་ཡང་འཕུགས་པའོ།།

དགའ་བ་ནི་རྟོག་དབྱེད་གཉིས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པས་གསང་བ་
གསུམ་གྱི་འདྲ་སྒྲུང་གི་རྣམ་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཆོ་འདོད་པས་དབེན་
པར་གྱུར་པ་དང་། སྒྲར་མ་རྒྱུང་བའི་དོན་ཉམས་སུ་རྒྱུང་བས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་

པའི་དགའ་བ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་སྐྱོའོ། །བདེ་བ་ནི་དེའི་དབང་གིས་སེམས་བསྐྱུས་
པ་ཐོབ་པ་ན་ལུས་དང་སེམས་གྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་
རོ། །སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ནི་དེ་ལྟར་སེམས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱུས་པར་གྱུར་པ་ལས།
ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བར་མི་སྐྱེ་སྟེ། རང་རིག་པ་ཙམ་དུ་གྱུར་
པའོ། །དེ་ལྟར་བསམ་གཏན་གྱིས་སེམས་ནི་བར་བྱས་པ་ལ། དེ་ཤིན་ཏུ་དུལ་
བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་དབྱགས་འགག་ཅིང་གཏོང་བ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ནི་སྒྲོ་མང་བས་གང་ལྟར་བསྐྱབས་ཀྱང་
འགལ་བ་མེད་དོ། །དེ་ནས་སེམས་དུལ་ནིང་དབྱགས་ནི་ནས། བརྟན་ཅིང་
སྟོབས་དང་ལྷན་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར། དབྱགས་ནང་དུ་གཟུང་བ་ལ་བསྐྱབ་པར་
བྱའོ། །དེ་ནས་དབྱགས་ཟིན་ཏེ་སེམས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ནི་བར་གྱུར་ནས་བརྟན་པ་
ཐོབ་པ་ན། མཚན་མ་རྣམས་ལ་ལྷ་འགྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་རྒྱད་དུ།

དང་པོ་སྤྲིག་རྒྱུ་འབྲེལ་དང་། །གཉིས་པ་ལ་ནི་དུ་བའི་ཚུལ། །གསུམ་པ་
སྤྲིན་བུ་མེ་བྱེར་འབྲ། །བཞི་པ་མར་མེ་བཞིན་དུ་འབར། །ལྔ་པ་རྟག་ཏུ་སྒྲུང་བ་
ནི། །སྤྲིན་མེད་པ་ཡི་ནམ་མཁའ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་རྟགས་འདི་

ཡང་སྤྱི་ནང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ལ་སྤྱི་འཇུག་སྤྱི་དབྱུགས་ནང་དུ་བྱིན་པར་
གྱུར་པ་ན། སྤྱི་རོལ་དུ་མཐུན་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་མིག་ལམ་དུ་འོད་སྣང་བར་
འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་དང་པོ་དབྱུགས་བརྟན་པར་བྱིན་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་ཡུན་
རིང་དུ་བརྟན་པར་བལྟས་པ་ན། འོད་སྣང་བའི་སྤྱུ་རྟགས། དུ་བའི་རྣམ་པ་སྤྲིག་
རྒྱུ་འི་རྣམ་པ་འདྲ་བ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བརྟན་པར་གྱུར་ནས་དུ་བ་འདྲ་
བ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བརྟན་པར་གྱུར་ནས་སྤྱི་ནང་མེ་ཁྲེར་གྱི་འོད་འདྲ་
བ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བརྟན་པར་གྱུར་ནས་མར་མེའི་འོད་འདྲ་བ་མཐོང་
བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བརྟན་པར་གྱུར་ནས་སྤྱི་ནང་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་
ཐམས་ཅད་གསལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྟགས་ཚད་དུ་བྱིན་ཏེ། །འདི་ནི་ཉིན་པར་གྱི་
དབང་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མཚན་མོ་བལྟས་ན་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་མེའི་འོད་
འདྲ་བ་རིམ་གྱིས་རྒྱས་པར་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །

ནང་གི་རྟགས་ནི་སེམས་ཆེ་ནི་ཆེ་གསལ་གྱུར་པ་ཉིད་དང་སྒྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་
བརྟན་པའི་རྟགས་ཐོབ་ནས། སེམས་ཤིན་ཏུ་སྒྱུངས་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
ཆེས་སྒྱུང་ན་པ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ། སྟེང་ལོག་གི་སྐྱོ་གང་ཅུང་ཞིག་ནས་གསང་།

བ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་འོད་ཟེར་གྱི་སྒྲོ་བསྐྱུ་བྱ་ཆེ་ཆུང་དང་གྲངས་མང་ཉུང་
གིས་སེམས་གྱི་རྩལ་སྤྱང་བར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་རྩལ་འབྱོར་ས་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བསྐྱབ་པ་ནི། གོང་མ་ལྟར་
རྩལ་འབྱོར་ས་པའི་ཤུགས་གྱིས་ཡེ་ཤེས་རང་རིག་པ་ཐོབ་སྟེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ་སྒྲིབ་པའི་དྲ་བ་ཐམས་ཅད་གཙོད་པར་འགྱུར་རོ།

ཡན་ལག་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི། སོ་སོར་སྤྱད་ས་པས་བདེར་གཤེགས་
རྣམས་དགོངས་པར་འགྱུར། བསམ་གཏན་ཐོབ་པ་ལས་མངོན་པར་ཤེས་པ་
འཐོབ་པོ། དབུགས་དབང་དུ་གྱུར་པ་ལས་འོད་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་འབྱུང་ངོ།

གཉིས་པ་ལ་ལུས་སེམས་ལྷ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

དེ་ལ་ལུས་དང་སེམས་དང་ལྷ་ལ་དམིགས་པའི་རྩྭ་ལ་གང་ཞེ་ན། ལུས་
ལ་དམིགས་པ་ནི་དབུགས་གྱི་སྒྲོ་ནས་དམིགས་ཏེ། དེ་ཡང་། དབུགས་གྱི་
རང་བཞིན་དང་། དེ་བཞིན་དུ། གནས་དང་། ཡུལ་དང་ལམ་དང་། ལས་དང་།
དམིགས་པའི་ཐབས་དང་། ཡོན་ཏན་ནོ།

དེ་ལ་དབུགས་གྱི་རང་བཞིན་ནི། ལུས་ཉིད་ཁམས་ལྔའི་རང་བཞིན་དུ་

གནས་པས། དབུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཁམས་ལྔའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་
 སའི་དབུགས་ནི་སྤྲ་ཞིང་སྤྱིའོ། རྒྱའི་དབུགས་ནི་དལ་ཞིང་འཇམ་མོ། མའི་
 དབུགས་ནི་ཡང་ཞིང་བྱེའོ། རྒྱུང་གི་དབུགས་ནི་ཡང་ཞིང་རྒྱབ་བོ། བམ་མཁའི་
 དབུགས་ནི་སྤྲ་ཞིང་རྒྱ་བ་མི་ཆོར་རོ། དབུགས་ཀྱི་གནས་ནི་སྒྲིང་ཁོང་སྒྲིང་
 དང་། སྒྲོ་བ་ཁོང་སྒྲིང་རོ། དབུགས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་ནང་དུ་ལུས་ཀུན་ལ་ཡང་བྱུང་
 པར་རྒྱ་ན། ཤས་ཆེར་ལྟེ་བ་ཡན་ཆད་ནས། སྤྱི་རོལ་གྱི་སོར་བཅུ་དྲུག་ཚུན་ཆད་
 དོ། དབུགས་ཀྱི་ལམ་ནི་གཙོར་མགྲིན་པའི་གསང་ནས་སྤྱི་བྱ་གཤོ།

དབུགས་ཀྱི་ལས་ནི་གཉིས་ཏེ། འཛིན་པའི་ལས་དང་། བྱེད་པའི་ལས་
 མོ། དེ་ལ་འཛིན་པའི་ལས་ནི་རེག་པས་ལུས་ལ་པན་འདོགས་ཤིང་། ལུས་
 འཛིན་པར་ཡང་བྱེད། སེམས་ཀྱི་བཞེན་བ་བྱེད་ཅིང་སེམས་ཀྱང་འཛིན་པར་
 བྱེད་དེ། ལུས་སེམས་གཉི་ག་འཛིན་པར་བྱས་པས་སྒྲོག་འཛིན་པའི་ལས་བྱེད་
 ཅེས་བྱ། བྱེད་པའི་ལས་ནི། གཡོ་བའི་ཆོ་ལུས་སེམས་གཉི་ག་ཡང་གཡོ་བར་
 བྱེད། མི་གཡོ་བའི་ཆོ་གཉི་ག་ཡང་མི་གཡོ་བར་བྱེད་དོ། དབུགས་ལ་དམིགས་
 པའི་ཐབས་ནི་སྒྲོ་མང་སྟེ། གང་ལྟར་ཡང་འགལ་བ་མེད་དོ། ཁདོར་བསྐྱུས་

ན་དབྱུགས་ཀྱི་ཆོས་དང་མཐུན་པར་དམིགས་པ་དང་། ཆོས་ལ་མ་བརྟེན་པར་
དམིགས་པ་འོ། །དེ་ལ་མཐུན་པ་ནི།

གཡས་ནས་རྒྱ་བ་མེད་དང་རྒྱ་བ་གི་ཁམས། །གཡོན་ནས་རྒྱ་བ་ས་དང་རྒྱ་
ཡི་ཁམས། །དབྱུགས་ནས་རྒྱ་བ་ནམ་མཁའི་ཁམས། །ཞེས་བཤད་པ་དང་། དེ་
ལས་ཀྱང་སྤྱོད་། གཡས་གཡོན་རེ་རེ་ལའང་ཁམས་ལྷ་ལྷ་ཆེད་བར་རྒྱ་བ་དང་།
རགས་རིམ་མདོར་བསྐྱུས་ན། གཡས་གཡོན་རེ་རེ་ལའང་འབྱུང་བ་རེ་རེ་
ཤས་སུ་བསྐྱུས་པ་དག་གི་སྒྲོན་སྒྲོན། །འདྲིལ་དང་། དབྱིབས་དང་། བོང་ཆོད་དང་།
རྣམ་པའི་སྒྲོན་སྒྲོན་སོ་སོར་སྤྱོད་སྤྱོད་དམིགས་པ་འོ། །རྣམ་པའང་འོད་དང་། ཡི་གེ་
དང་། མཚན་མ་དང་། སྐྱུ་སྐྱོ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་དམིགས་པ་འོ། །ཆོས་ལ་མ་
བརྟེན་པ་ནི་བྱེ་བྲག་སོ་སོར་སྤྱོད་བ་མེད་པར། དབྱུགས་སྤྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་ཙམ་ལ་
དམིགས་ཏེ། མཚན་མའི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་འཕམ།
རེ་ག་བྱ་ཙམ་ལ་དམིགས་ཀྱང་རུང་སྟེ། སེམས་མ་ཡེངས་པར་གཏད་པ་འབའ་
ཞིག་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཆོག་གོ། །སྤྱིར་བྲགས་པའི་འདྲིལ་དང་བོང་ཆོད་ཀྱི་སྒྲོན་
དང་ཡོན་ཏན་ནི། ཁམས་རྣམས་ནི་གདུག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས། བསམ་

གཏན་གྱི་ཡུལ་དུ་དམིགས་པ་ཙམ་ལ་འང་མཐུ་བརྟགས་པའི་དུས་ན། སྒྲིན་དང་
ཡོན་ཏན་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཁ་དོག་དཀར་པོ་ནི་གདུག་པ་ནི་བར་བྱེད་པའི་མཚན་
ཉིད། སེར་པོ་ནི་གདུག་པ་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད། དམར་པོ་ནི་གདུག་པ་མཆེད་
པའི་མཚན་ཉིད། བག་པོ་ནི་གདུག་པ་སྐྱོང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་འབྱུང་། དེ་ག་
བྱ་དང་བོང་ཆོད་ཀྱང་སྤྲིན་སྤྲིམ་པ་ལྟར་ལུས་ལ་མི་བདེ་བ་འབྱུང་། སྤྲིན་
དང་ལ་ཁུ་ཟླ་ལྟར་དངོས་པོའི་ཤས་རྒྱུད་བར་དམིགས་ན། ལུས་ལ་མི་བདེ་བ་
མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས། དབུགས་ལ་དམིགས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ།
མཁས་པས། གཅིག་ཕུར་ལྟ་བ་དང་། དངོས་པོར་ལྟ་བ་དང་། བདེ་ནིང་གཙང་
བར་ལྟ་བ་རྣམས་ལྷོག་སྟེ། ལྷག་མཐོང་སྐྱེད་དོ། །སེམས་གནས་པ་ཐོབ་པས་
ནིང་གནས་ལས་སུ་རུང་བར་འབྱུང་རོ།

གཉིས་པ་སེམས་ལ་དམིགས་པ་ནི།

སེམས་ལ་དམིགས་པ་འང་དེ་བཞིན་སྐྱུར་ཏེ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་
སྤྱང་བའི་ཁམས་དང་། རློམ་སེམས་པའི་ཁམས་དང་། དངོས་པོ་སེ་སེ་རྣམ་
པར་རིག་པའི་ཁམས་སོ། །སེམས་ཀྱི་གནས་ནི་ཁམས་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་ལ་ཞོན་

ནས། ཁམས་ལྷ་པའི་ལུས་ལ་གནས་སོ། སེམས་ཀྱི་ཡུལ་ནི། ལྷ་པའི་ཡུལ་ནི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ། རྫོམ་སེམས་པའི་ཡུལ་ནི། སེམས་ཉིད་དོ། རྣམ་པར་རིག་
པའི་ཡུལ་ནི་ཕྱི་འོ་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་སོ། སེམས་ཀྱི་ལམ་ནི་དབང་པོ་རྣམས་
སོ། སེམས་ཀྱི་ལས་ནི་གཉིས་ཏེ། འཛིན་པའི་ལས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཛིན་
པར་བྱེད་དོ། བྱེད་པའི་ལས་ནི་དཀར་གནག་གི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མངོན་
པར་འདུ་བྱེད་དོ། སེམས་ལ་དམིགས་པའི་ཐབས་ནི། གོང་དུ་དབུགས་ལ་
དམིགས་པ་ལས་སྲུ་རུང་བས། དེ་ནས་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་བཟུང་སྟེ།
སེམས་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བ་ཉིད་ལ་དམིགས་པས་སེམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུང་
པར་འགྱུར་རོ། དམིགས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། ཏྲག་པར་ལྟ་
བ་དང་། དངོས་པོར་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ལྡོག་སྟེ། ལྟ་མཐོང་སྐྱེད་དོ། སེམས་
ལས་སྲུ་རུང་བར་འགྱུར་ཏེ་ནི་གནས་འཕྲོབ་བོ།

གསུམ་པ་ལྷ་ལ་དམིགས་པ་ལའང་། ལྷ་འི་རང་བཞིན་དངོས་དང་། ལྷ་
སྐྱོམ་ཐབས་དང་། ལྷ་ཡི་དབྱེ་བ་དང་གསུམ་ལས་དང་པོ་ལྷ་ཡི་རང་བཞིན་ནི།
དེ་ལྟར་ལུས་དང་སེམས་ལ་དམིགས་པ་ལས་སྲུ་རུང་ནས། ལྷ་ལ་

དམིགས་པར་བྱ་སྟེ། ལྷ་ལ་འང་རེ་ཞིག་གི་མཚན་མ་ལུས་སེམས་དང་མཐུན་
པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ལྟའི་རང་བཞིན་ནི། ཆོས་ཉིད་དག་པ་དང་།
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཅི་ཡང་ས་ལེ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་།
འགྲོ་བ་འདུལ་བའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། སེ་སེའི་སྐྱད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་
པའི་གསུང་སྟེ། ཆོས་ལྟའི་རང་བཞིན་ནོ།།

ལྟའི་གནས་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་དང་། སེམས་ཉིད་དོ། །ལྟའི་ཡུལ་ནི་
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། ཐུགས་རྗེའི་ཞིང་རྣམས་སོ། །ལྟའི་ལམ་ནི་འགྲོ་འོང་མི་
མངའ་འང་། ལྟའི་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་ནི་སེམས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱབས་ནི་
ལྷ་སྟེ། འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྟོང་ལམ་དུ་གྱུར་པ་ནི། སེམས་ཅན་དང་ལྷ་འབྲེལ་ལམ་
གྱི་ཆོས་དང་ལྷ་དང་སེམས་ཅན་དུ་འབྲེལ། ལུང་གི་ཆོས་སོ།།

ལྟའི་ལམ་ནི། འཛིན་པའི་ལས་ནི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའོ། །བྱེད་
པའི་ལས་ནི་སེམས་ཅན་སྟོལ་བར་མཛད་པའོ། །ལྷ་ལ་དམིགས་པའི་ཐབས་ནི་
ལུས་དང་སེམས་ཉིད་ལྟར་བསྟོམས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་རྣམ་པ་གསུམ་
གྱི་རྒྱལ་གྱིས། སྟོན་གྱིས་རྟོག་པའི་རྒྱལ་ལམ། ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའམ།

ཐོག་མ་པའི་ཚུལ་གང་ཡང་རུང་བར་བསྐྱོམ་མོ།

ཡོན་ཏན་ནི། ཚོགས་རྣམ་པ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་ཐོག་མ་པར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལྟར་དམིགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་བསྐྱབས་ཤིང་། རིམ་གྱིས་བསྐྱན་པར་བཤད་པ་འདི་ནི། གྱིས་པ་དང་པོ་གཞུག་པ་ཙམ་སྟེ། དངོས་སུ་ནི་ལུས་ཉིད་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྟ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་སྤྱི་ནང་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ལྟ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ནི། དང་པོ་སྟངས་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་སྐྱོམ་ཐབས་ནི།

བར་དུ་ལྟ་བསྐྱོམ་པའི་ཐབས་ཤེས་པ་ནི། བསྐྱབ་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ནས་གསུངས་པ་དང་། གོང་དུ་བསྐྱན་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ལུང་སེམས་ལོན་གྱིས་བཙོས་པའི་ཐབས་བསྐྱན་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ།

ཐ་མ་ལས་སུ་རུང་བའི་ཆོད་བསྐྱན་པ་ནི། མཚན་མ་མེད་པའི་ལྟའི་ཆོད་ནི་གོང་དུ་བསྐྱན་ཟིན་ཏེ། མཚན་མའི་ལྟའི་སྐྱབ་བསྐྱོམས་པའི་ཆོད་ནི། ལྟའི་ལུང་བཅུར་བསྐྱན་པའང་ཡོད་ན། མདོ་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། ལྟ་མེ། ལྟ་ནེ། ལྟ་ང་ེ་

བ་དང་གསུམ་སྟེ། དེ་ལ་ལྷམ་མེ་མི་མ་བཅོས་པ། ལྷམ་མེ་མི་མ་གཡོས་པ། ལྷང་
ངེ་མི་མ་བསྐྱབས་པའོ།

དེ་ལ་མ་བཅོས་པ་ནི་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟེ། གཟུགས་བརྒྱན་ནམ་
ཚུ་ཟླ་ལྟ་བུའོ། ཁ་གཡོས་པ་ནི་བྱིང་ཚོད་ཀྱི་ཟུག་རྩལ་མ་བསྐྱོད་པ་སྟེ། འོར་བུ་
རིན་པོ་ཆེའི་འོད་ལྟ་བུའོ། ཁ་བསྐྱབས་པ་ནི་དེ་གཉིས་དང་ལྷན་པས་མ་རྟོགས་
པའི་སྐྱབ་པ་དང་། མི་གསལ་བའི་སྐྱབ་པ་གཉིས་མེད་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་
སྤང་བ། དབང་པོས་བལྟ་བར་མི་བཟོད་པ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའོ། །དེ་དག་ནི་
ཚུལ་བཞིན་དུ་སློབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་ལལ་པའོ།

གང་དག་མོས་པ་དང་བྱ་བས་གཡེངས་པར་གྱུར་ཅིང་ཚུལ་བཞིན་དུ་སློབ་
མི་རྣམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་དང་། ལྷའི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་
བཡིད་ལ་བྱ་སྟེ། དེས་ཟིན་པར་བྱས་ལ། ཆོ་གའི་རིམ་པས་བསྐྱེད་ཀྱང་རུང་།
སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལམ། བག་ཆགས་ཀྱི་ཤུགས་སམ། མོས་
པ་དང་ང་རྒྱལ་ཀྱི་སློན་པ་ཀྱང་མ་ཡིངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་བཟུང་སྟེ། བསྐྱེད་
བཅོད་དང་བསམ་གཏན་ལ་འདུག་གོ།

བཟུམ་བཞེད་ཀྱི་ཆོའང་མདུན་དུ་ལྷ་དམིགས་ཀྱང་རུང་། མ་དམིགས་ཀྱང་
རུང་། འཕྲོ་འདུ་ཡོད་ཀྱང་རུང་། མེད་ཀྱང་རུང་། ལས་སམ་འབྲས་བྱ་གང་ལ་
དམིགས་ཀྱང་རུང་སྟེ། སྤྱིར་དམིགས་པ་ཅེ་གཅིག་པས་འབད་པ་ལྟར་མཐུ་
དང་བྱིན་རྒྱབས་ཆེའོ།།

གསུམ་པ་ལྷ་ཡི་དབྱེ་བ་ནི།

སྤྱིར་ལྷ་འི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ། ལྷ་རྒྱལ་ཏུ་གྲགས་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་ལྷ་ཆོས་
ཉིད་ཀྱི་ལྷ་དང་། གཞན་ཀུན། སེམས་པའི་བྱེ་བྲག་གི་ལྷ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལྷར་བརྟགས་
པ་དང་། དམ་ཆོག་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བོས་བརྟགས་པའི་ལྷ་ཞེས་སྤྱིར་གྲགས་མོད་
ཀྱི། དུག་རྒྱུ་འཛེན་མ་ལ་ལྷར་གྲགས་པ་ན། བརྟག་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་ལ་འཇུག་
སྟེ། ས་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ལུགས་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་ལུས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅེས་
བརྟག་པ་དང་། སྤགས་ཀྱི་ལུགས། དེ་ཉིད་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཛན་མའི་
གཟུགས་སོ། ཞེས་བརྟག་པ་དང་། དེ་ཉིད་སྐྱེ་བོ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་ལ་སོགས་
པའི་རུས་མཐུ་ཅན་ནོ། ཞེས་བརྟག་པ་དང་། དེ་ཉིད་དམ་ཆོག་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བོས་
ལྷར་བརྟགས་པའོ། ཞེས་བརྟག་པ་དང་། དེ་ཉིད་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་གཟུགས་

ཀྱི་བྱེ་བྲག་དང་། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་འབྲེས་
 པའོ། །ཞེས་བརྟག་པ་དང་། དེ་ཉིད་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲུགས་གསང་
 བའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་མཚན་མའི་གཟུགས་སུ་སྤྱུལ་པ་སྟེ། རྒྱ་གར་བའི་རྒྱུན་གྱིས་
 ཆབ་རོམ་དུ་གྱུར་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བརྟག་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལྷུན་གྱིས་
 གྲུབ་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལས། ལས་འབྲོ་དང་སྐལ་པའི་དབང་
 གིས་སོ་སོར་སྒྲུང་སྟེ། དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་དག་པ་དུལ་བར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་ནི་ལོངས་
 སྟོན་ཐོགས་པའི་སྐྱར་སྒྲུང་ངོ་། །

སེམས་ཅན་ཁེངས་པ་ལས་དག་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་ནི། སྤྱུལ་པའི་སྐྱེ་
 རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཆ་ལུགས་སུ་སྒྲུང་ངོ་། །དེའི་འོག་མ་རྣམས་ལ་ནི་ཆ་ཤས་ཀྱི་
 ཕྱག་རྒྱ་སྒྲུང་ངོ་། །དེའི་འོག་མ་རྣམས་ལ་ནི་སྤྱན་མོང་གི་གཟུགས་ལ་བརྟེན་པའི་
 ཕྱག་རྒྱ་སྒྲུང་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱག་རྒྱར་བྱེ་བྲག་མེད་དོ་
 ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལ་གོང་མ་ལྟ་ནི་དངོས་པོར་ལྟ་བའི་དབང་དུ་ལའད་པའོ། །ཐ་
 མ་གཉིས་ནི་དངོས་པོར་ཞེན་པ་དང་བྲལ་བའི་དབང་དུ་ལའད་པའོ། །

བརྟག་པ་དེ་ལྟར་འཕུག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་ནི། ཕྱི་མ་ལྟར་

གཟུང་བར་བྱའོ།

གཉིས་པ་སྐབས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བཞི།

མདོར་ན་བསམ་གཏན་གྱི་བྱེ་བྲག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ལ་འང་། རྩོགས་པ་
ཆེན་པོའི་དོན་གྱིས་ཟིན་པར་བྱས་ན་ཐབས་མཁས་པའི་སྟོང་པར་འགྱུར་རོ། །མ་
ཟིན་ན་ཐབས་མི་མཁས་པའི་སྟོང་པར་འགྱུར་རོ། །བརྒྱད་པའི་ཐབས་བསྟན་པ་
སྟེ། སྐབས་དྲུག་པའོ། །

ཅུ་བའི་གསུམ་པ། གཞུང་དོན་བསྐྱེམས་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་འང་བསྐྱེམས་ཆོག་
 དང་། གཞུང་འདི་སློ་སྐྱར་བྲལ་བའི་རྒྱུ་མཆན་དང་། ཐེག་མཆོག་མཉམ་པའི་ལྟ་
 བའི་དོན་རྟོགས་པར་སྟོན་པ་དང་། མཇུག་བྱང་རྫོགས་པར་སྟོས་པ་བཞི་ལས།
 དང་པོ་ནི།

ཆོས་རྣམས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཞེས། །གསུང་རབ་སྤྱི་ལས་གྲགས་མེད་ཀྱི། །སྐྱུ་
 མ་སྟོན་རྒྱུ་ལ་སོགས་དང་། །མགོ་མཉམ་ཉིད་དུ་སྟོན་བྱེད་པ། །ངེས་དོན་རྫོགས་
 པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ། །ཚུལ་འདི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ། །བརྒྱལ་ལན་བཅས་ཤིང་
 །ཤན་དང་བཅས། །རིགས་པས་གཞི་དམེད་ཚུལ་དང་བཅས། །ངེས་དོན་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་དོན། །རང་བཞིན་དང་ནི་ཆེ་བ་དང་། །གོ་ལ་སྤྱི་བ་དང་ནི་གཞག་
 ཐབས་ཀྱང་། །བརྒྱད་ཐབས་བཅས་པར་བསྟན་པ་ལགས།

གཉིས་པ་གཞུང་འདི་སློ་སྐྱར་བྲལ་བའི་རྒྱུ་མཆན་ནི།

རྟོན་རྣམས་ཉེ་བར་གནས་བཞིན་དུ། །འབྲས་བུ་སྤྱང་བར་མི་འགྱུར་ཞེས། །
 གང་དུ་འང་སྐྱར་བ་མ་བཏབ་པས། །འདི་ལ་སྐྱར་བའི་གནས་མ་མཐོང་། །རྒྱ་
 འབྲས་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་ཚུལ་དུ། །སྤྱང་བ་ཙམ་ལས་མ་གཏོགས་པ། །རྒྱ་འབྲས་

དངོས་པོམི་སྐྱབ་པས། །འདི་ལ་སྒོ་འདོགས་གནས་མ་མཐོང་། །གང་གཞན་སྒོ་
སྐྱར་བལ་བའི་དོན། །ཚུལ་གཞན་དག་གིས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་། །ངེས་དོན་བཀའ་
ཡི་ཇེས་འབྲངས་ནས། །དོན་ལ་བདག་སྒོ་འདི་ལྟར་སྐྱེས། །ཐེག་ཆེན་ཚུལ་ལ་
འཇུག་པ་ཙམ། །ལྟ་སྒོམ་མའོན་དུ་འདི་བགྱིས་སྟེ། །ཐེག་ཆེན་སྟོད་དུ་གྱུར་པ་
ཡི། །འགོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་གྱུར་ཏམ། །འཇིག་རྟེན་གྲགས་མཐུན་སྐྱབ་བྱེད་
པའི། །བསྟན་ཆོས་ཇེས་སུ་ཞུགས་པའི་སྒོ། །འཇོན་བཅས་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་
ཡང་རུང་།།

གསུམ་པ་ཐེག་མཆོག་མཉམ་པའི་ལྟ་བའི་དོན་རྟོགས་པར་སྒོམ་པ་ནི།

ཐེག་ཆེན་བདེན་པའི་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱིས། །སྒྲང་དོར་བལ་བའི་དོན་རྟོགས་
ཏེ། །བྱུང་ཆེན་ནམ་མཁའ་སྤྱིངས་པ་བཞིན། །བཅིངས་མེད་བསྐྱོད་པ་མེད་བཞིན་
དུ། །སྤྱི་རྒྱ་རྒྱབས་ཀྱིས་ཆོད་པར་ཤོག།

བཞི་པ་མཇུག་བྱང་རྫོགས་པར་སྒོམ་པ་ནི།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དང་
བཅས་པར་བསྟན་པ་རྫོགས་སོ།། །།མཁས་པའི་དབང་པོ་རིང་བོམ་ཆེན་

པོས་སོ།།

ལྟ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ།

ཐེག་མཆོག་གཞུང་བཟང་འཆད་ཉན་སྒྲོམ་པའི་མཐུས། ཐེག་མཆོག་ལམ་
བཟང་མཐོར་དོན་རྟོགས་ཏེ། ཐེག་མཆོག་ལྟ་བུ་བས་རང་རྒྱུད་གྲོལ་བ་ཡིས། །
ཐེག་མཆོག་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་མྱོང་རྒྱུར་ཅིག །མཚན་ཉིད་བཤལ་ལན་
ལན་འབྱེད་དང་། རྫོགས་ཆེན་རིགས་པས་མི་གཞོད་པར། རྫོགས་ཆེན་ལྟ་
བུ་རྒྱ་ཆེར་དང་། རྩོལ་བཅས་སྒྲོམ་པའི་བརྒྱུད་ཐབས་བཅས། འཆད་རྩོད་ཉི་
ཟླའི་རང་འོད་ཆེས་གསལ་བས། ལྟ་བུ་སྒྲོམ་བདག་ལྟའི་མེངས་ལུན་གཡུལ་
སྤྲད་དེ། རྫོགས་ལ་སྒྲོལ་པ་དེ་ཆེན་དར་བ་ཡི། རང་གནས་ཆོས་སྤྱི་བུ་
མངར་མངོན་རྒྱུར་ཤོག ཅིས་པ་འདི་ཡང་། བསྐྱབ་གསུམ་ལུང་རྟོགས་བསྟན་
པའི་སྤང་བྱེད་ཆེན་པོ་དེ་རྩི་མཆད་པོ་ནམ་མཁའི་སྤྲིང་པོ་སྤྱལ་སྤྱུ་རིན་པོ་ཆེ་

འཛིགས་མེད་སྤྱིན་ལས་པ་སྤྲོ་ནས་རྒྱལ་མཆོག་ནས་ལྷ་རེག་ཨ་ཤེ་རྟེན་དང་
 བཅས་ནན་ཏན་ཆེན་པོས། ཐེག་ཆེན་རྒྱལ་འཇུག་ས་བཅད་འབྲི་བར་བསྐྱལ་བ་
 དང་། མཁན་པོ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོག་ནས་ཀྱང་། ལེགས་སེའི་གནང་བ་སྐྱལ་
 བ་དང་། རང་ལ་སྐྱེས་སྤྱངས་ཀྱི་སློ་གྲོས་ན་ཕྱ་ཞིང་། འདིར་སྤྱང་འཁོར་བའི་བྱ་
 བྱེད་ཆུ་གཉེར་ལྷ་བུའི་ངང་དུས་རིང་དུ་སོང་བར། འདི་ལོ་དབྱར་ཉིན་ཤས་ཅུང་
 ལྷོད་པའི་དུས་འདིར་བཙོན་པ་བསྐྱེད་དེ་གཞུང་དབུ་ཞབས་བར་ལན་གཉིས་
 བཟུངས་ཀྱིས་བཞུགས་བཞུགས་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཞིར་བཟུང་གཞུང་གི་རྒྱུང་སྤྱངས་
 ཙམ་རང་སྤྱོད་གང་དཔོག་བཞུགས་ཁུལ་ལགས་ཤིང་། སྐབས་འགའ་ཤས་ལ་
 ས་བཅད་ནང་གསེས་ཞིབ་པར་བཞུགས་ན་ཏུ་ཅང་མང་གིས་དོགས་ནས་བསྐྱེད་
 ཤིང་། ཁ་ཤས་གཞུང་ཆོག་ཅུང་ཡང་བཟོད་དོན་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་ས་
 བཅད་ཀྱིས་ཟིན་པར་བྱས་ཏེ་བསྐྱིགས་པ་ལགས་ནས་ཆད་ལྷག་མི་ཅུང་བ་
 ཞིག་ཡོད་དེས་པས། མཁས་དབང་ཡེ་ཤེས་སྤྱན་རླུང་ལྷ་མ་དམ་པར་འཆགས་
 ཤིང་སྤྱད་མར་འབྱོན་པའི་མཁས་དབང་རྣམས་ནས་ལེགས་སྤེལ་གནང་བའི་

བརྒྱུད་བསྐྱེད་ལུ་ཞིང་། ལེགས་པ་ཅི་མཆིས་ཀྱིས་ཐེག་མཆོག་ཆོས་ཚུ་ལ་
 འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་སུ་ཡུན་དུ་གནས་ཤིང་། དེ་འཛིན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱང་
 ཤེན་པས་པད་དེ་ཐེན་ཏེ་ཁམས་སུ་བརྟན་ཅིང་བསྐྱེད་འགོར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིན་ལས་
 གྱི་ཉི་མ་གདུལ་བྱའི་སྤིང་དུ་རྟག་ཏུ་འཆར་བའི་འདུན་པས་འགོ་རྣམས་དབྱར་
 གྱི་དཔལ་ཡོན་ལ་ལོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ལྷགས་སྟག་ལོ་གོ་བཞིན་ཟླ་བའི་ཡར་
 ཆོས་ ༡༥ གྱི་ལོ་ ༡༠༡༠ གྱི་ཟླ་ ༡༣ ཆོས་ལ་ལྷ་ཀྱའི་དགོ་སྦྱོང་གི་མིང་ཙམ་འཛིན་
 པ་ཀ་མ་ལ་བྲ་རྩྱུ་ས་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཐེག་མཆོག་རྣམ་གྲོལ་སྤིང་གི་རང་ཤག་
 ཏུ་གྲུབ་པར་བགྱིས་པས་ལེགས་པའི་དཔལ་ཡོན་སྟོགས་ར་སྟོ་ཡི་བསྐྱོར་སྤིན་
 པའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག །དགོའོ།།དགོའོ།།

320

གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་གྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་སྒྲུབ་དང་བསྒྲུབ་འགྱུར་གང་ལ་འང་སྒྱུར་ཆོག་པའི་དགོ་བསྟེན་སྟོན་
ཆོག་ཏུ། ལྷ་ཀྱའི་དགོ་སྟོན་ཆོས་སྒྲུབ་ངག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་ཆོས་སྒྱུར་བའོ། །

༥ རང་རིག་ཡེ་ཤེས་འཕོ་འགྱུར་མེད་གྲོང་ནས། །འགག་མེད་བླགས་རྗེའི་
རྩལ་ལས་སྟོང་རྗེའི་སྒྱུར། །གང་འདུལ་གདུལ་བྱའི་རོལ་གར་དུ་འཆར་
བའི། །སྟོགས་བཅུའི་རྩ་གསུམ་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་བཅས་དགོངས། །འཕགས་བོད་
མཁས་གྲུབ་བྱེ་བའི་གཞུང་གི་མཛོད། །མི་ཉམས་འཕེལ་བྱིར་འབྲུལ་པར་
གསར་སྒྱུན་གྱིས། །ལྷག་བསམ་དག་པས་སྟེལ་བའི་དགོ་བ་འདིས། །རྒྱལ་
བསྟན་དམ་ཆོས་ལུང་རྟོགས་རྒྱས་པ་དང་། །བསྟན་འཛིན་དམ་པ་རྣམས་དང་
འདུས་པའི་སྟེ། །སྟོམ་གསུམ་འཛིན་པས་ས་ཆེན་ཡོངས་གང་སྟེ། །འབྲུལ་རྟོག་
ཞགས་པས་བཅིངས་པའི་མཁའ་བྲུབ་འགོ། །གཉིས་འཛིན་དྲ་བའི་ཆོགས་ལས་
རབ་གྲོལ་ནས། །ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་གནས་ལུགས་མཛོད་གྱུར་ཏེ། །གཤོད་
མའི་གནི་ཡི་གོ་འཕང་མཛོད་གྱུར་ཤོག །ཅེས་པའང་སངས་རྒྱལ་ཆོས་གྲགས་གྱིས་བསྒྲུལ་བའི་
དོར་ལྡང་ལ་སྒྲུལ་བསྒྲུ་ཞོར་བྱས་སྟོན་བའོ།

